

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

Digitized by Google

3. 4. 3. 1

2 1/0. 2

T 88

Digitized by Google

Digitized by Google

INSCRIPTIONES ITALICAE

Digitized by Google

Iussu et impensis Vniversitatis Caesareae Mosquensis.

Digitized by Google

Tsvetaev, Ivan Vladimirovich, ed.

3P331

INSCRIPTIONES

ITALIAE INFERIORIS

DIALECTICAE

IN VSVM PRAECIPVE ACADEMICVM

COMPOSVIT

IOHANNES ZVETAIEFF

MOSQVAE
TYPIS O. HERBECK
MDCCCLXXXVI

Digitized by Google

Digitized by Google

LECTORI S.

Perpauca sunt quae praemonenda putem. Cum titulorum Italiae inferioris dialecticorum antiquorum editiones meae quae inscribuntur *Sylloge inscriptionum Oscarum* (2 vol. Petropoli et Lipsiae an. 1878) et *Inscriptiones Italiae mediae dialecticae* (2 vol. Lipsiae an. 1884 et 1885) propter ambitum et pretium nimis magnum tironibus philologiae parum idoneae sint, FRANCISCI BVECHELERI Bonnensis et MICHAELIS BRÉALII Parisini et IOHANNIS POMIALOVSKY Petropolitani consilia mihi semper benevola secutus minorem librum in usum praecipue academicum componere animum induxi. Volumen quod Tu hodie in manibus tenes inscriptiones quas vocant Sabellicas Paelignas Marsas Volscam unam Faliscas Oscas Latinamque vetustissimam Romae a H. Dresselio repertam continet, Messapicis tantum ut valde obscuris quibus numquam operam navabam prorsus omissis.

Quibus titulis adnotationes bibliographicas paucas quidem et glossarium explicationes quas maioris momenti puto complectens adicere pro utili habui. Quae autem ex his glossarii interpretationibus palmam accipere debeant, quae tantummodo nominandae, quae ut prorsus falsae reiciendae sint, docere eorum praeceptorum erit, qui librum meum studiosae iuventuti suae commendare dignati erunt.

Digitized by Google

Hanc quoque editionem vitiis nón paucis nec parvis laborare quamquam et ipse scio, sed Te ut libri maculas mihi benevole monstres ex animi sententia quaeso.

Cum liber omnis fere typis iam descriptus esset, a GVILELMO DEECKIO viro maxime reverendo «Altitalische Vermuthungen» meum in usum scriptas dono accepi: quas doctas et sagaces commentationes in appendice legas.

Scribebam Mosquae Kal. Decembr. an. MDCCCLXXXV.

Digitized by Google

CONSPECTVS LIBRI

INSCRIPTIONES SABELLICAE PAELIGNAE MARSAE AEQVICVLORVM VOLSCORVM FALISCAE

		PAG.
Inscriptiones **Picentinae** 1 — 6		3 — 6
tituli Bellantenses 1 — 2	3 — 4	
βουστροφηδόν S. Omero 3	4	
„ Cuprae Maritimae 4	5	
titulus Auximanus 5	5 — 6	
Signa quaedam Pisaurensia 6	6	
„ **Marrucinae** 7 — 9		7 — 8
βουστροφηδόν Grecchianum 7	7	
tabula Rapinensis 8	8	
titulus Teatinus 9	8	
Inscriptio **Sabina** 10: titulus agri Amiternini		9
„ **Vestina** 11: titulus Navellinus		9 — 10
Inscriptiones **Paelignae** 12 — 38		10 — 16
βουστροφηδόν agri Superaequani 12	10	
tituli Corfinienses 13 — 30	10 — 14	
titulus Molinensis 31	14	
„ Raianensis 32	14	
„ Pratolae Paelignae 33	14 — 15	
tituli Sulmonenses 34 — 38	15 — 16	
„ **Marsae** 39 — 45		16 — 19
tituli vici S. Benedetto 39 — 40	16	
titulus vici Milonia 41	16 — 17	
„ Aschianus 42	17	
„ Antini Marsorum 43	17	
„ S. Mariae de Luco 44	17	
lammina lacus Fucini 45	18 — 19	
Titulus **Aequiculanus** 46		19
Inscriptio **Volsca:** titulus Veliternus 47		20
? „ ex paludibus Pontinis 48	20	
Inscriptiones **Faliscae** 49 — 80		21 — 28
Tituli oppidi Cività-Castellana 49 — 57	21 — 23	
„ „ S. Maria di Falleri 58 — 72	23 — 27	
„ vici Carbognanō 73 — 80	27 — 28	

INSCRIPTIONES OSCAE

Inscriptiones **Frentanae** 81 — 86		31 — 32
titulus oppidi Lanciano 81	31	
„ Punta di Penna 82	31	
tituli agri Histoniensis 83 — 85	31 — 32	

Digitized by Google

PAG.

titulus Frentanus originis incertae 86 32
Inscriptiones **Samniticae** 87 — 107 . . . . . 32 — 38
tabula Agnonensis 87 . . . . . 32 — 33
titulus agri Agnonensis 88 34
tituli oppidi Castel di Sangro et agri eius 89 — 90 . 34
„ oppidi Alvito 91 — 92 34
„ Boviani Veteris 93 — 99 . . . . . 35 — 37
„ pagi Molise 100 — 101 37
titulus Rocca Aspromonte 102 37
„ Saepinus 103 37
„ Boviani Vndecimanorum 104 38
„ vici Castello della Baronia 105 38
„ Iserninus 107 38
„ Samniticus incerti situs 106 38
Titulus **Hirpinus** 108. . . . . 38 — 39
„ **Tarracinensis** 109 39
Inscriptiones **Campanae** 110 — 230a . . . . . 39 — 68
Capuanae 110 — 130 (titulo 116 excepto). . . . . 39 — 46
Cumanae 131 — 134 . . . . . 46 — 47
cipp. Abellanus 136 . . . . . 47 — 49
Nolanae 137 — 139 . . . . . 49 — 50
Herculanenses 140 — 141 50
Pompeianae 142 — 222 . . . . . 50 — 66
Surrentinae 223 — 224 . . . . . 66 — 67
Campanae incerti situs 135 (p. 47) 225 — 230. . . 67 — 68
„ **Lucanae** 231 — 237. . . . . 68 — 74
tabula Bantina 231. . . . . 68 — 73
titulus Anxianus 232 73
tituli Rossanenses 233 — 235 73
titulus Dianensis 236 74
„ oppidi Castellaccio 237 74
„ **Bruttiorum**: oppidi Vibonis Valentiae 238 — 244. . 74
„ **Lucaniae** et **Bruttiorum** originis incertae 245 — 252. 75 — 76
„ **Siculianae**: tituli Messanenses Mamertini 253 — 255. 77
Tituli nummorum 256 — 284 . . . . . 77 — 79
Inscriptio Latina antiquissima 285 . . . . . 80 — 83
Tituli qui falsi creduntur 286 — 290 . . . . . 83 — 85
GLOSSARIVM. . . . . 86 — 169
Addenda et Corrigenda 170
APPENDIX . . . . . 171 — 184

Digitized by Google

INSCRIPTIONES ITALIAE MEDIAE DIALECTICAE

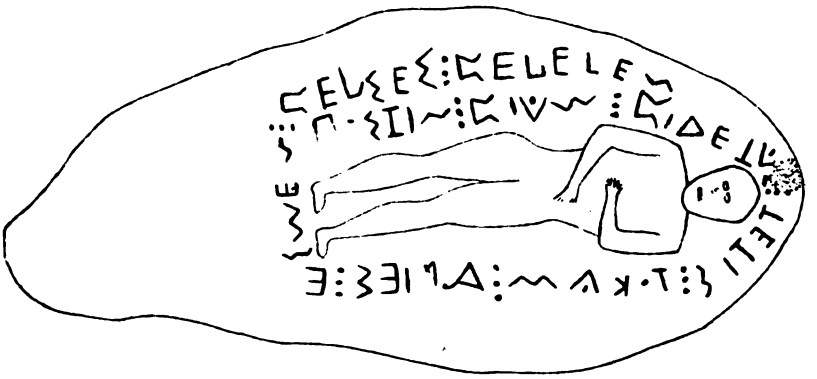
TITVLI SABELLICI PAELIGNI MARSI AEQVICVLORVM VOLSCORVM FALISCI

Digitized by Google

Digitized by Google

PICENVM

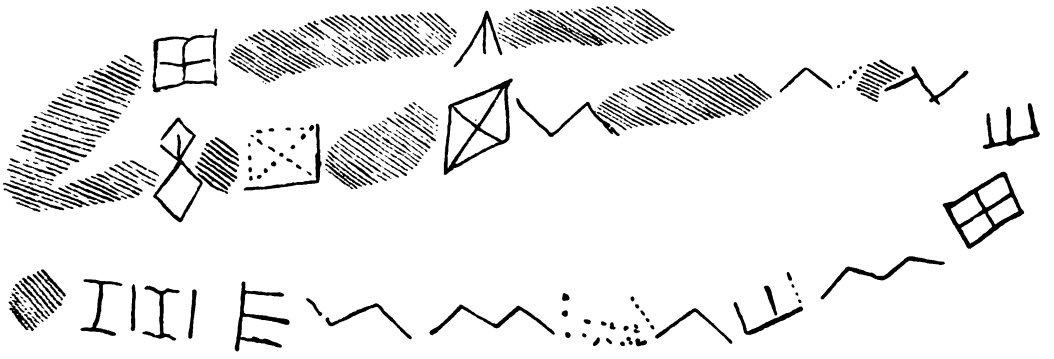
1

p. szin ⋮ Kiom ⋮ Kiretos ⋮ tetis ⋮ t.kom ⋮ alies ⋮ esmen
Kepses ⋮ Kepelen

Lapis imaginem hominis mortui exhibens prope Bellante comune della provincia di Teramo inventus, hodie in museo Neapolitano publico. F. 3° suppl. n. 439—IIMD. n. 1 tab. I 1. Titulus suum Oedipum adhuc non invenit.

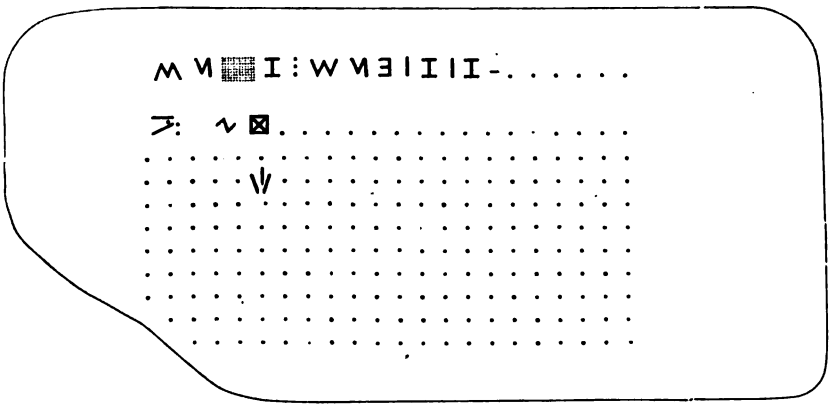
2

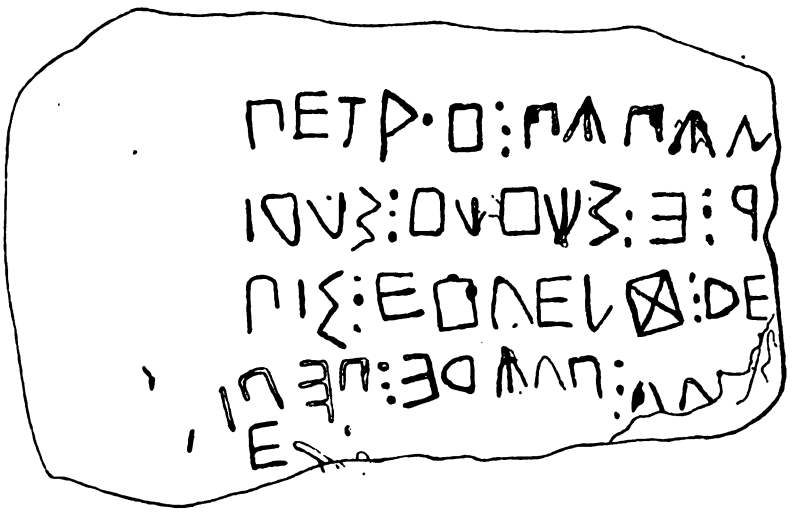
1°

Digitized by Google

Lapis valde læsus prope Bellante erutus, hodie ibidem nella masseria Romagna iacet. Vestigia tituli repræsentavi ad effigiem delineatam a Dominico de Guidobaldi apud Fiorellium notizie degli scavi di antichità 1876 p. 91 — cf. F. 3-o suppl. n. 440 — IIMD. n. 2. Lapidem invertit et pauciores litteras invenit Dresselius ut videbis ex imagine ab hoc viro artis epigraphicæ peritissimo mihi dono data:

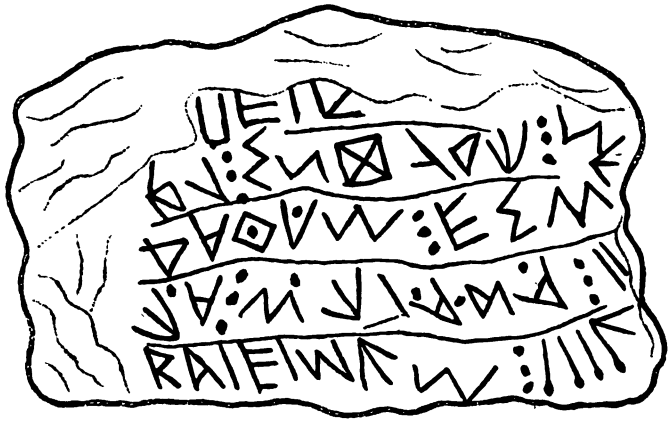
3

Lapis a dextera fractus, in S. Omero prope Nereto erutus, nunc asservatur ibidem in villa Spinozzi. F. 3-o suppl. n. 438 — IIMD. n. 3 tab. I 2.

Digitized by Google

4

Lapis fractus prope Cupram Maritimam effossus iamdudum periit. Imaginem sumpsi ex annalibus inst. di corrispond. archeol. 1849 tav. d'agg. O. Quomodo titulus legi possit, non liquet. — IIMD. n. 4. tab. I 3.

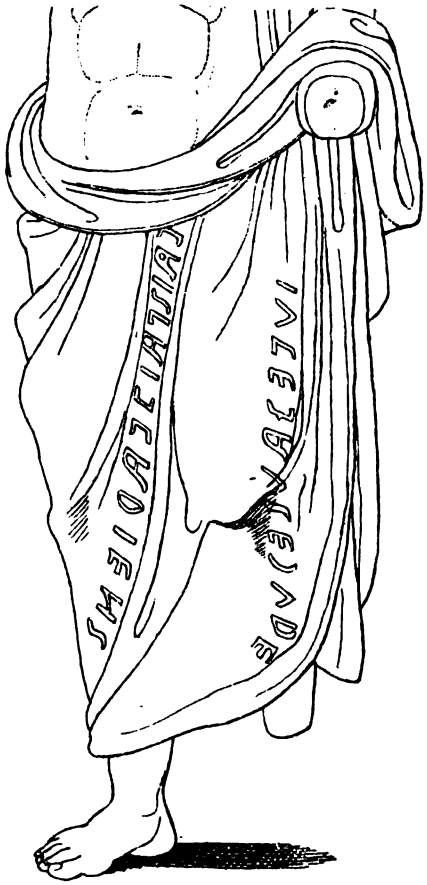
Lectio Mommseni	Lectio Corsseni
daieimum : iiiu[illegible]	daneimom IIIV
[illegible]anaium : au	.. Anaaiom ao-
raθuś : esm	raθos esm-
un : ur**ns : [a]n	os ortfns uno
. . . . .	peio.

U. D. p. 333 tab. XVII — Kuhnii zeitschr. X. p. 27 sqq. Coniectura Corsseni *daneimom* 'donarium', *Anaaiom* 'Annæorum', *aoraθos* 'auratos', *esmos* 'hos', *ortfns* quasi 'posuerunt', *peio* 'pio', sed nihilominus etiamnunc iterari possunt quæ ante triginta annos Mommsenus v. cl. dixit: »Die Lesung ist keineswegs durchaus sicher... Die Deutung ist bis jetzt unmöglich.«

5

Alias inscriptiones dialecticas in Piceno erutas nescio, præter Oscas glandes missiles, ut fertur, prope Asculum inventas, de quibus dicam infra, et titulum insculptum statuæ Apollinis parvæ, repertæ allo Staffolo presso Osimo. Sed cuius sit propaginis et quomodo legenda sit inscriptio, inter viros doctos parum constat, eo minus quod archetypon iamdudum periisse putatur.

Digitized by Google

Imago ad exemplum Mommseni U. D. tab. XVI cf. p. 359 sq.— F n. 2680 — IIMD. p. 6 sqq.

6

Tene hæc Mommseni: »Was sonst von nicht lateinischen picenischen Inschriften vorkommt, ist kaum der Rede werth. Auf sieben 3—4 Zoll breiten Deckeln von Thongefässen, die bei Pesaro gefunden sind, liest man

I V ·⌐· .·. L A O
Λ ·M· ·.· ↓ M

(Gori gemmæ astrif. III p. 136); wo der fünfte Deckel vielleicht, aber nicht nothwendig, eine etruskische Ziffer neben der lateinischen zeigt.« U. D. p. 362.

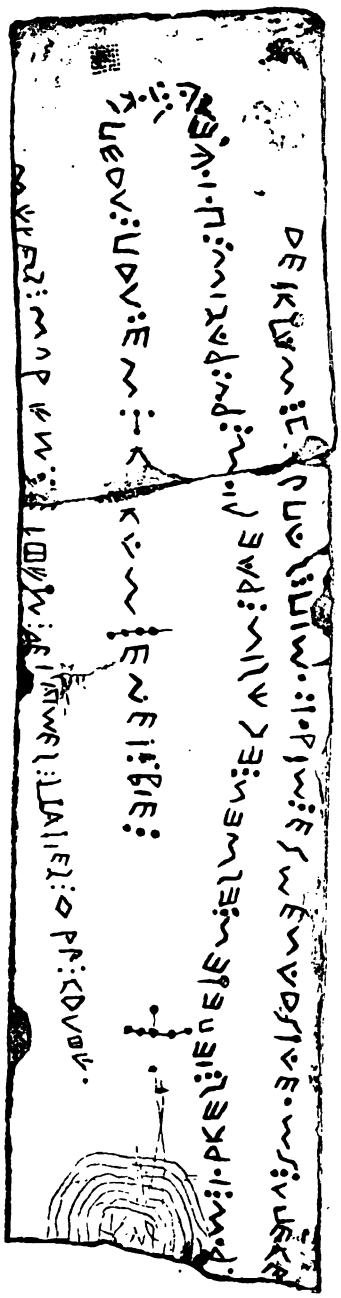
De titulo Pisaurensi CIL I 178 DEIV·NOVE·SEDE | T·POPAIO· POP F cf. ad n. 39.

Digitized by Google

MARRVCINI

7

In lapide prope vicum Grecchio reperto, qui nunc Neapoli in museo publico. U. D. p. 333 tab. II — F. 2848 — IIMD. n. 5 tab. II 1. Significatus obscurus.

Lectio Mommseni

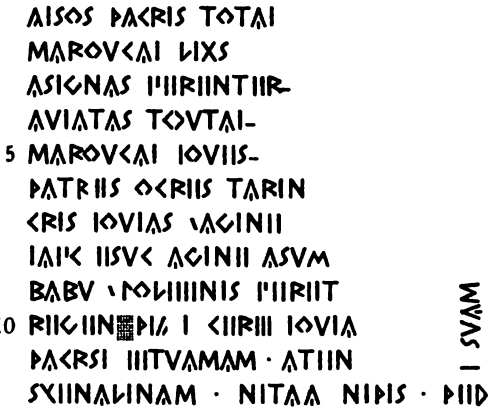
reikpś : v[ur]pos : pim : irim :
esmenorsioems : upeke
[ ]rm : irkes : ie[p]e[i]en : esmen :
ekasin : ræevim : ru : rasim : pioe[i]u :
[ti]kiperu : pru : eś : *k*kom :
enei : bie :
śores : śarom : *el[f]om : [r]ei[at]mes
s[t]a[t]ies : ϑr[i] : kru[f]u

Lectio et interpretatio Corsseni

reikps v[ur]pos, pim irim esmen
quem -m in hoc
orsio ems upeke[i]
pago emerunt ob eum
rm irkesie [p]e[i]en esmenek
piaverunt in hac
asin rævim rurasim pio
ara rivum rusticum pio
e[t]u[t] kiperu pru es[u]k
et (?) bono pro eo
komenei bie
in comitio bove
sokes sarom elfom rei[pti]mes
s[t]a[t]ies ϑri krufo.

Digitized by Google

8

Aisos pacris totai
Marovcai lixs.
asignas ferenter
aviatas tovtai
Marovcai Ioves
patres ocres Tarin-
cris Iovias agine.
iafc esuc agine asum
babu poleenis feret
regen[a] piai Cerie Iovia.
pacrsi. eituam amaten-
s venalinam, nitaa nipis pedi
suam.

Tabula ærea prope Rapino inventa, nunc Berolini in Antiquario. U. D. p. 336 tab. XIV — F. 2741. — Corssenus Kuhnii zeitschr. IX p. 133 sqq.—IIMD. n. 6 tab. II 2. v. 11 AM·ATIIN|S pro AMATIINS in archetypo.

9

Olim legebatur in lapide prope Teatim (Chieti) reperto. U. D. p. 339 tab. XV — F. 2893 — IIMD. n. 7. tab. II 3.

Digitized by Google

SABINI

10

MESENE
FLVSARE
ΓOIMVNIEN
ATRNO
AVNOM
HIRETVM

Lapis inventus, ut fertur, in Scoppito prope Amiternum antiquum hodie Aquilæ in curia. U. D. p. 339 tab. XV—F. 2737—IIMD. n. 8 tab. VI 3. v. 5 *dunom* 'donum' Bréalius, *aunom* vulgo (cf. gloss., s. v.).

VESTINI

11

Γ · VIITIO
DV/VO
ƆIIƆ II T
ΗIIRCLO
IOVIO
BRAT
DA T A

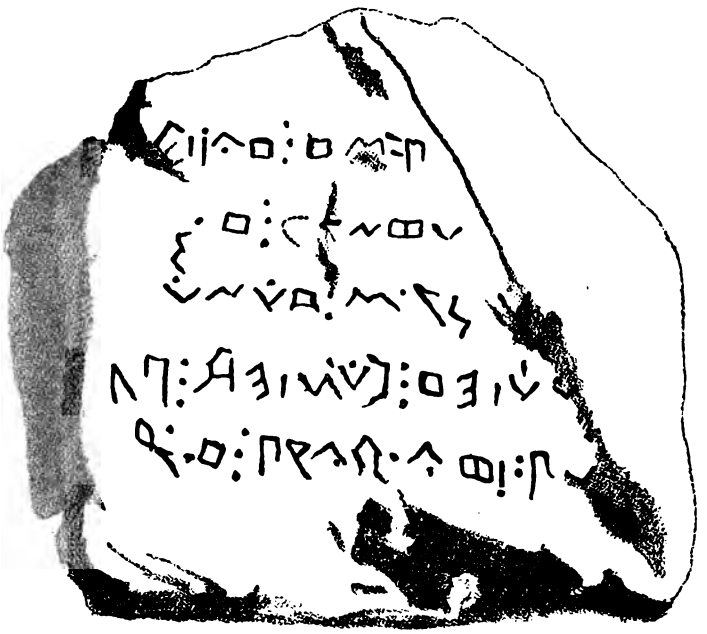
Lapis prope Navelli in ecclesia S. Mariæ in Gerulis repertus, nunc in museo Neapolitano. F. 2871 bis — IIMD n. 9 tab. II 4. De quo titulo Buechelerus nuper hæc scripsit ad Mommsenum: «Dubites Latina sit lingua an eius regionis propria. Verum *brat* ignotum est Latinis. *Herclo* non usitatum, non dicunt *duno* sed donom nec *didet* sed dedit. et si *didet* perfectum est, inscite ille adiecisse putandus est *brat data*. quare præsens est indicativi ut coniunctivi *dida* in carmine Corfiniensi (mus. Rhen. 33 p. 280), ut futurum Oscis *didest*. item *Herekloí* Osci dativum fecere tanquam Herculo. Bantiæ magistratus iurat se comitia non dirimere *brateis avti cadeis amnud*, id est sine gratia et ira, non beneficii aut iniuriæ caussa; in titulo Anxiano εσοτ βρατωμ, hoc donum offertur, item in Sulmonensi *bratom* Minervæ. fortasse idem verbum est quod

Digitized by Google

lat. paratum, nam *embratur* Oscis imperator, *empratois* apud Pælignos imperatis. hic feminino nomine opus est *brata* quod pro pecunia parta, pro quæstu habeo: Vettius remuneratur Herculem qui lucrum dederat.» CIL. IX ad n. 3414.

PAELIGNI

12

Lapis fractus prope Superæquum antiquum in una contrada tra Casteldiieri e Goriano Sicoli erutus, hodie in museo Neapolitano. IIMD. n. 10.

13

/SVR - PRISTAFALACIRIX - PRISMV - PETIEBV - IP - VIBA[D]
/IBBV - OMNITV - VRANIAS - ECVC - EMPRATOIS
_LISVIST - CERFVM SACARACIRIX - SEMVNV - SVA
\ETATV - FIPAT\ - FERTLID PRAICIME - PERSEPON[AS]
\FBED - EITE - VVS - PRITROME PACRIS PVVS - ECIC
LEXE - LIFAR - DIDA - VVS - DETI - HANVSTV - HERENTAS

Digitized by Google

Lapis Pentimæ (Corfinii) repertus et postea in museum Neapolitanum illatus. IIMD. n. 11 tab. III 1. Primus versus tituli adeo cerni desiit, ut ex levibus et obscuris vestigiis nonnullarum litterarum nihil colligere ausus hæc tantum expresserim quæ in effigie a me delineata leguntur. Antonius de Nino et Dresselius voluerunt hic [illegible] PRACOM. Notanda est Ꝺ littera, quæ auctore Buechelero vim ꝗ = d vel ṛ vel ḍ Vmbrorum, sententia Buggii vim ϑ litteræ Græcorum exhibet. Explicandum hunc titulum, ne de Huschkio dicam, curarunt Buechelerus et Buggius.

Interpretatio Buecheleri:

. . . . . .

usúr prístafalácirix — prismú petiéđu ip víđad
vibđu ómnítu Vránias — écuc émprátois
elísuist Cérfum — sacarácirix Sémunú sva
ætátu firáta fértlid — praícimé Perséponas
afđéd eíte uus prítrome — pácris púus écic
lexé lifár dida úus — déti hanústu Heréntas

sic versus saturnii formam vir doctissimus constituit sensumque carminis sic interpretatus est: ... *usur pristafalacirix prismu petieđu ip viđad vibđu omnitu Vranias ecuc empratois elisuist* — 'antistes primo impetu (introitu, tempore) ibi viderat votum susceptum, Vraniæ hoc imperio solutum est'. *Cerfum sacaracirix Semunu sva aetatu firata fertlid praicime Perseponas afđed* 'sacrator Cerforum Semonumque sic partem (decumam polluctam?) victima? fertili in templum Porsephonæ (posuit?)' «in Verehrung der Götter und Halbgötter brachte er einen Zehnten mit reichem Opfer im Tempel der Persephona dar.» *eite uus pritrome pacris, puus ecic lexe lifar* 'ite in annum πρότερον propitii, ut hic e legibus liberer' «kommt auf das fernere Jahr gnädig, damit ich hier (an dieser heiligen Stätte) der gesetzlichen Pflicht mich entledige.» *dida uus deti hanustu Herentas* 'det annum ditem onustum Venus' (cf. rhein. mus. XXXIII p. 271 sqq). Buggii explicationem vide in libro qui inscribitur: altitalische studien Christianiæ 1879 p. 61 sqq, et confer quæ vir sagacissimus de hac interpretatione sua postea scripsit ad me (IIMD. p. 19). Cf. gloss. *afđed*.

Digitized by Google

14

PES ▾ PROS ▾ ECVF ▾ INCVBAT
CASNAR ▾ OISA ▾ AETATE
C ▾ ANAES ▾ SOLOIS ▾ DES ▾ FORTE
FABER

Lapis Pentimae erutus, hodie ibidem in museo. IIMD. n. 12 tab. III 2. Buechelerus rhein. mus. XXXV p. 495 sq.

Interpretatio Buecheleri

Pes prós ecúf íncubát — cásnar oísa aetáte
Gavís Anáes sólois — dés fórte fáber

15

C * HELEVIS * L
RVSTIX

In lapide Pentimae reperto, qui hodie apud Antonium de Nino Sulmonensem. IIMD. n. 13 tab. IV 1.

16

SALVTA ▾ ACCA ▾ L

Lapis Pentimae repertus hodie servatur apud Antonium de Nino Sulmonensem. IIMD. n. 14 tab. IV 2. Sed fortasse titulus est Latinus et L littera libertam significat ut in alio titulo ibidem invento ACCA • L

17 — 20

17 T ▾ HELEVIS ▴ HERCLIT
18 VIB ▾ ANIA ▴ MAR
19 V ▾ OBELIES ▴ NO
20 Λ ▾ OFTVRIES ▾ M ▾ L

In lapidibus sepulcralibus Pentimae una erutis, qui nunc ibidem in museo Corfiniensi extant. IIMD. n. 15 — 18 tab. IV 3 — 5.

21

SALVTA ▴ OBEL ▴ OV

In lapide musei Corfiniensis. IIMD. n. 19 tab. IV 6. Quomodo legi possint ΔVNY signa graphio vasculo ibidem reperto impressa, latet me.

Digitized by Google

22

C ▲ ANNIAES ▼ C ▼ CHAR

Lapis Pentimae effossus, hodie in museo Corfiniensi. IIMD. n. 20 tab. IV 7.

23

V ▼ ANIAES ▲ V ▲ CALAVAN

Lapis Pentimae repertus, hodie in museo Corfiniensi. IIMD. n. 22 tab. IV 8.

24

ST · APVNIES · T · L

In lapide Pentimae eruto, qui nunc in museo Corfiniensi servatur. IIMD. n. 21.

25

ARGHILLVS
SALAVATVR

In lapide ibidem effosso, qui nunc in museo Corfiniensi. IIMD. n. 23 tab. IV 9. ARGHILLVS ex errore insculptum pro ARCHILLVS = Ἀρχιλλος CIGr. 1208.

26

MIN▲RVFRIE·S▲OV▲L

Lapis Pentimae erutus, hodie ibidem in museo. IIMD. n. 24.

27

OB × OVIEDIS × L

In lapide musei Corfiniensis Pentimae reperto. IIMD. n. 25 tab. V 1.

28

SALVTA ▲ SCAIFIA ▲ V
ANCETA ▲ CERRI

Lapis Pentimae erutus, hodie ibidem in museo. IIMD. n. 26 tab. IIa 2. Intrepretatio est Buecheleri rhein. mus. XXXVII p. 644 sq.

Digitized by Google

29

ΛƆƆI· ⋟·O aut O·Ɛ·ICCV

In lapide calcario qui extat Pentimæ in muro ecclesiæ cathedralis di Valvà. Vtrum sinistrorsum, ut Garruccius bull. arch. napol. n. s. II p. 166 tab. V 7. proposuit, an dextrorsum legendum sit, incertum. F. 2883 — IIMD. n. 27 tab. V 4.

30

V · VIBEDIS · N
T · VALESIES · L

Olim legebatur in lapide Corfinii reperto. CIL. IX p. 298 g — IIMD. n. 28.

Apud Mommsenum (CIL. IX p. 679 *p.*) inter titulos «Osce potius quam Latine» scriptos Corfinii erutos etiam hunc invenimus:

VIB · ΓTRVNA
V · F

31

A
T×IIƆVNIS
L×ALAFIS×C
HEΓ EC×FESN
VPSASETER
COISATENS

Lapis tiburtinus cippi forma prope Molina inventus, hodie Aquilæ in præfectura. IIMD. n. 29 tab. V 7.—Buechelerus rhein. mus. XXXII p. 640.

32

V · PLAVTIES · V

In lapide prope Raiano eruto, qui hodie ibidem in statione viæ ferratæ asservatur. IIMD. n. 30 tab. VI 1.

33

MEDIX · ATICVS
BIAM · IOCATIN
Γ SADRIES · T
V · ΓOΓDIS · T

Digitized by Google

Lapis tiburtinus tractus in oppido Pratola Peligna effossus, nunc ibidem in curia. In explicando titulo viri docti dissentiunt: auctore Buechelero, inscriptio est integra, sententia Iordani, manca mutilaque. cf. IIMD. n. 31 tab. VI 3 gloss. s. vv. *aticus* et *biam*. Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 41 Iordanus quæst. umbr. 1882 p. 6 sq. cf. symb. ad hist. relig. ital. 1883 p. 19. IOCATIN pro LOCATIN.

34

ST · ΡONTIIIS
N · ΡONTIIIS
V · ALΡIS
TR · AΡIDIS
IOVIOIS
ΡVCLOIS SIIST · A · ΡLIINS

In lammina ærea Sulmone olim reperta, quæ postea periit. Titulum dedi ad exemplum in codice Bononiensi sæculi XVII extans. CIL. I p. 555 — F. 2883 bis — IIMD. n. 32 tab. V 5. v. 6 SIIST · A · PLIINS ex errore scriptum pro SIISTATIIINS aut SIISTIATIIINS i. e. *sestatiens* aut *sestiatiens* 'statuerunt.' cf. *sistiatiens* tituli Volsci (n. 47)

35

. . . CIΛ. PACIA MINERVA
. . . BRAIS. DATAS. PID. SEI. DD. I.
. . . BRATOM. PAM. PPERCI
. . . SEFFI. I. NOM. SVOIS
CNATOIS

In lammina ærea fracta olim Sulmone effossa. Titulus notus est ex duobus apographis, altero quod in bibliotheca Bononiensi asservatur, altero quod est in manuscripto quodam Gudiano bibliothecæ Guelferbytanæ. cf. U. D. p. 364 tab. XV—IIMD. n. 33 tab. V 6. v. 4 SEFFI falso pro SEFEI 'sibi', ut in lingua Osca *sifei* (gloss. s. v.). I.NOM pro INOM, ut *enom ennom eno* Vmbrorum (cf. Aufrechti et Kirchhoffii umbr. sprachdenkm. II p. 404 sq., Bréalii tab. eug. p. 44, 132, Buecheleri umbrica p. 206).

36

L · ΡETICIS · C

Lapis prope Sulmonem in Fonte d'Amore erutus, nunc apud Antonium de Nino virum doctum Sulmonensem. IIMD. n. 34 tap. V 8.

Digitized by Google

37

Lapis in agro Sulmonensi presso la Badia Morronese repertus, hodie in ædibus Antonii de Nino Sulmonensis. IIMD. n. 35 tab. V 9.

38

Lapis eodem loco agri Sulmonensis atque n. 37 inventus, nunc apud Antonium de Nino. CIL. IX p. 679 *m.* — IIMD. n. 36.

MARSI

39

IISOS
NOVIISIIDII
ΓIISCO ΓACRII

In cippo in S. Benedetto (i. e. Marruvii Marsorum) reperto, qui hodie asservatur Luci in vinea Placidi. Ritschelius PLM tab. XCVIII F.—F. 2742 bis — IIMD n. 37 tab. VI 6. cf. titulum Latinum Pisauri erutum CIL. I n. 178 DEIV · NOVE · SEDE | T · POPAIO · POP F.

40

ΓII · VII[illegible] O · ΓO · I[illegible]
IOV II · I[illegible] OVI IIS · ΓVCVI[illegible]

In duobus fragmentis lapidis in agro Marruvii Marsorum inventis, quæ nunc extant Luci apud Achillem Graziani. CIL. IX p. 349 et 681— IIMD. n. 38 tab. VI 7 et 8.

41

V ⋀IIIDIV⋀	A. Atiedius
VII⋖VNII	Vesune
IIRINIII · IIT	Erinie et
IIRINII	Erine
Γ⋀TRII	Patre
DONO · MIIIEI	dono meri
VIB⋖	libs

Digitized by Google

Lapis olim in Milonia repertus iamdudum periit. CIL. I n. 182 IX n. 3808 — IIMD n. 39 tab. VI 4. Latinum potius hunc titulum quam Marsum vel Sabinum putant Ritschelius Garruccius Mommsenus.

42

CDIMI
IOVII
SACRI
COSTII
IIIIRT

Lapis fractus repertus in Aschi. Ritschelius PLM tab. XCVIII E (cf. Suppl. col. 93—94) — IIMD. n. 40 tab. VI 5. Mancum mutilumque hunc titulum vocat Mommsenus CIL. I ad. n. 1170, aliter interpretatus est Garrucius syll. n. 842. Titulus potius Latinus est ut n. 41.

43

PA · VI · PACVIES · MEDIS
VESVNE · DVNOM · DED
CA · CVMNIOS · CETVR

Lammina ærea Antini Marsorum quod nunc est Cività d'Antino inventa, olim fuit ibidem apud Ferrantios. U. D. p. 321 CIL. IX p. 362. — F. 2740 — Garruccius syll. n. 562 — IIMD. n. 41 tab. VI 9. Volscam per errorem putarunt hanc inscriptionem Mommsenus Corssenus alii.

44

IHSADIꟾ

Tene haec Mommseni: «Supersunt eius ætatis, qua Marsi nondum utebantur lingua Latina, ex hac civitate quattuor tituli, quorum unus scriptus litteris Oscis hic est ad S. Mariæ de Luco exceptus ante complures annos a Brunnio nostro.» CIL. IX p. 349.

Digitized by Google

45

Caso Cantovio-
s Aprufclano cei-
p. apur finem E-
salico menur-
bid casontonia
socieque doivo-
m atoierpactia? (atoierbactia?)
pro l[ecio]nibus Mar-
tses.

Lectio Iordani

Caso Cantovio-
s Apruf(i)c(o)lano(s) cei-
p(os) apur finem E-
salico(m) menur-

Digitized by Google

bid casontonia(i)
socieque; doivo-
m atoiera(i) Actia(i)? [vel Atoierbactia(i)]
pro l[ecio]nibus Mar-
tses.

Lammina ærea ad oram lacus Fucini occidentalem prope vicum Luco reperta et Romam in museum principis Alexandri Torlonia translata. Primus delineavit et edidit Barnabeius apud Fiorellium notiz. degli scavi 1877 tab. XIII, ex quo Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 489 sq. alii IIMD. p. 38; melius nuperrime typis repræsentavit Iordanus adiutus quod maximi est momenti a Dresselio observ. rom. subsicivæ 1883 p. 2 sqq. v. 5 *casontonio* 'Casuntuniorum' priores, *casontonia* gen. sing. pro *casontoniai* 'curiæ conventusve' Iordanus. v. 6. *doivom* non *donom* ut quidam voluerunt Iordanus. v. 7 legendum, auctore Iordano, aut *atoiera Actia* dat. sing. pro *atoiera(i) Actia(i)* aut *Atoierbactia(i)*: *atoiera* nomen appellativum incerti significatus proprio *Actia* praefixum, *Actia* scriptum pro *Actia(i)—Ac(i)tia(i)—A(n)c(i)tia(i)*, i. e. Angitiæ—Angitia deæ nomen fuit (Henz. 5826 ANGITIAE SACER), de quo cf. n. 107—*Atoierbactia(i)* item nomen deæ cuiusdam. Primus titulum interpretatus est Buechelerus, a quo plurima ex parte etiamnunc pendet Iordanus.

AEQVI

46

In lammina ærea reperta Albae ad Fucinum, quæ fuit Romæ apud Garrucium syll. n. 2298 et addend. in syll. p. 23—CIL. IX n. 4177 et p. 698 — IIMD. n. 44.

Digitized by Google

VOLSCI

47

DEVE : DECLVNE : STATOM : SEPIS : ATAHVS :
PIS : VELESTROM
FAƆIA : ESARISTROM : SE : BIM : ASIF : VESCLIS :
VINV : ARPATITV
SEPIS : TOTICV : COVEHRIV : SEPV : FEROM :
PIHOM : ESTV
EC : SE : COSVTIES : MA : CA : TAFANIES :
MEDIX : SISTIATIENS

Lammina ærea Velitris (Velletri) inventa, nunc Neapoli in museo. Corssenus de ling. Volsc. Numburgi 1858. — U. D. p. 320 tab. XIV — F. 2736 — IIMD. n. 46 tab. X 4. — Bréalius rev. archéol. 1876 p. 241 sqq. — Buechelerus lex. ital. et umbrica passim.

48

IIVZTΛ

Sumpsi ex Lanzio qui scripserat hæc (saggio di ling. Etr. II² p. 532 n. 14): «in una lamina d'oro trovata alle paludi Pontine, fatta in forma di lunetta, con cappiolino per tenerla pensile al collo.» Sed quomodo hæc dubia scriptura sit legenda, prorsus nescio. Fortasse ad Volscos non pertinet. F. 2733.

Digitized by Google

FALISCI

Multa Faliscorum sepulcra an. 1860 reperta sunt prope oppidum Civita Castellana in utraque parte viæ, quæ oppidulum Santa Maria di Falleri ducit. Quam regionem, a Garruccio descriptam, viri doctissimi librum qui inscribitur *dissertazioni archeologiche di vario argomento* secutus cum diu mense Iulio an. 1880 pervagatus essem, perpauca meo labori solatia præbui. Sepulcrorum enim dimidia fere pars viæ reficiendae data, in qua re fieri non potuit, quin eorum in parietibus sculpta et picta quæ fuissent et ipsa delerentur. Reliquorum alia squalore obsita et caliginosa per tempus frigidum anni capris ovibusque stabula sunt neque ullam investigandi copiam concedebant, alia umida et plantis serpentibus tecta erant, ut periculosum esset ibi diu manere, alia in usum temporis demessis paullo ante frugibus et stramentis servandis horrea facta erant. Nonnulla denique prorsus diruta iacebant.

TITVLI PROPE OPPIDVM CIVITA CASTELLANA ERVTI

49

Cavi T. . cela

Titulus supra sepulcrum rupi insculptus. Garrucius syll. n. 790—IIMD. n. 47 tab. VIII 1.

50

T[i]pi Vetθi cela

Supra sepulcrum rupi insculptum. Garruccius syll. n. 791—IIMD. n. 48 tab. VIII 2.

51

Tuconu

Ad latus sinistrum sepulcri rupi insculpti. Garruccius syll n. 792—IIMD. n. 49 tab. VIII 3.

52

voln (?) . . .

In sepulcro pæne diruto supra loculum mortui. Lectio non est certa. IIMD. n. 50 tab. VIII 4.

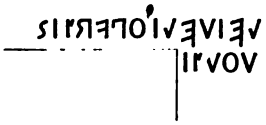
Digitized by Google

53

Vel . . . Visni olna

Infra loculum sepulcri rupi insculpti. Garruccius syll. n. 794—IIMD. n. 51 tab. VIII 5.

54

Ad loculum mortui insculptum. Garruccius syll. n. 793 — IIMD. n. 52 tab. VIII 6.

55

Venta]rco Pleina Marcio Man[o?]mo Caviacve
eculia Voltilia Ventarc[i . . . . . cupa]nt

Titulus colore nigro pictus in tectorio sepulcri rupi insculpti. Garruccius syll. n. 796 — IIMD. n. 53 tab. VIII 7. De *eculia* vix quicquam certi proferri potest: utrum integra vox habenda sit, ut Garruccius l. c. proposuit, an, ut ipse antea senserat, nominis muliebris cuiusdam fragmentum, incertum. In explicatione post *Ventarc[i* nomen substantivum quoddam per coniecturam ponendum est.

56

Ca. V. . . . a
Ca. II‖I‖ata Θania

Colore rubro depictum in teclorio sepulcri. Garruccius syll. n. 795 — IIMD. n. 54 tab. VIII 8.

57

C. Mecio A. . .
Cesilia

Titulus pictus in tectorio sepulcri rupi insculpti. Garruccius syll. 797 — IIMD. n. 55 tab. VIII 9.

Digitized by Google

TITVLI PROPE S. MARIA DI FALLERI INVENTI

58

Cesula Tiperilia Te. f.

In quattuor tegulis calce illitis, quæ nuper fuerunt Romæ apud Garruccium. Sub hoc nomine in tegula nuda prius cernebatur vox

M]arcio

magnis litteris scripta, antequam tegulæ calce tegerentur. Nunc ne vestigium quidem superest. Garruccius syll. 798—IIMD. n. 798 tab. VIII 11.

59

Pola Marcia S[us

In quattuor tegulis calce illitis. Initium tituli fuit Romæ apud Garruccium syll. n. 799 — IIMD. n. 57 tab. IX 1. Primus titulum ad Guidii apographon edidit Oriolius bull. dell'inst. 1854 p. XXII. Post Guidium nemo scriptionis *sus* litteras finales *us* vidit neque adeo satis affirmari potest, num integra sit vox — Paulæ Marciæ cognomen, an priores tantum litteræ ignoti verbi.

60

Voltio Vec[ineo
Maxomo
Iuneo he cu[pat.
Carconia

In tribus tegulis calce illitis. Duæ primæ tegulæ fuerunt Romæ apud Garruccium syll. n. 800 — IIMD. n. 58 tab. IX 2.

61

a. Ca. Vecineo Volti
hei cupat. Meania

In tribus tegulis calce oblitis minio depictum; duæ tegulæ fuerunt Romæ apud Garruccium.

Digitized by Google

Postea hæc inscriptio nova calce obducta est, in qua titulus brevior pictus:

b. Ca. Vecineo
Ca. Mania

Garruccius syll. n. 801 — IIMD. n. 59 tab. IX 3.

62

Vipia Zertenea loferta
Marci Acarcelini
mate he cupa

In tectorio sepulcri minio depictum. Garruccius syll. n. 802—IIMD. n. 60 tab. IX 4.

63

a. Cav[ia] Vecin[e]a Votilia
Maci Acacelini uxo

In quattuor tegulis minio depictum, hodie Romæ apud Garruccium. v. 1 *Votilia* pro *Voltilia*, v. 2 *Maci* pro *Marci*, *Acacelini* pro *Acarcelini* scriptum ex errore aut pronuntiationis levitate.

Postea super has tegulas latericias, iniecto calce, titulus factus:

b. Marcio Acarcelinio
Cavia Vecinea
h*e* cupat

v. 3 *he* — ex coniectura posui pro *hiu* scriptura falsa archetypi, quod nuper fuit Romæ apud Garruccium syll. n. 803 — IIMD. n. 61 tab. IX 5.

64

Tito Acarcelinio
Ma . fi . Pop. Petrunes Ce. f.
h]e cu[pat

In quattuor tegulis albario oblitis, quæ nunc Romæ apud Garruccium syll. n. 804 — IIMD. n. 62, ubi varietates lectionis et interpretationis Garruccii et Detlefseni adnotatæ sunt. cf. tab. X 1.

Digitized by Google

65

L. Clipi[ai?

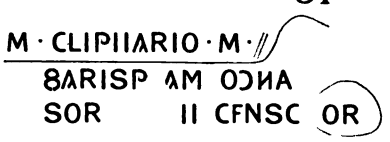
In duabus tegulis, quarum prior fuit Romæ apud Garruccium. syll. 805 — IIMD. n. 63 tab. X 2. Lectio dubia.

66

C · CLIPEAI · HEIC PLENES · Q · F
M · F · HARACNA CVBAT
SOREX · Q · CVII

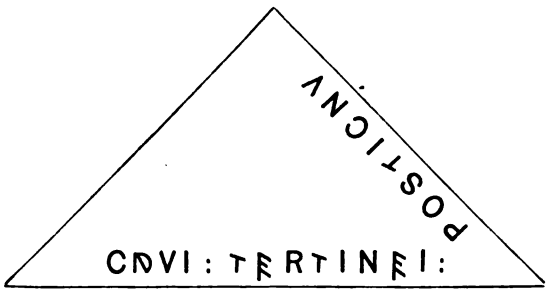
Titulus minio pictus in tribus tegulis calce illitis, quarum prima fuit Romæ apud Garruccium. Quomodo legenda et explicanda sit inscriptio, parum liquet. Garruccius sic interpretatus est (syll. n. 806): «C. Clipeæ (duæ) Marci filiæ, Aracna, Sorex, Quintusque Plenes Quinti filius» sed cf. quæ dixi IIMD. p. 55.

67

Duæ tegulæ bis, primum nuda in testa, deinde in calce, minio inscriptæ. Dubitari non potest quin inscriptiones non eodem tempore factæ sint, sed traditæ sunt nobis adeo corruptæ, ut acquiescere in una explicatione aliqua magno cum periculo coniunctum sit. Cf. quæ indicavi IIMD. ad n. 65 et tab. VIII 10.

68

Digitized by Google

In ære, quod hodie extat Romæ apud Iesuitam quendam. Garruccius syll. n. 809 — IIMD. n. 66 tab. VII 2. Titulus commune nomen gentilicium habet cum inscriptione quæ sequitur.

69

[illegible]. Hirmio . M[illegible] Ce . Tertineo C . f . pret[illegible]

In pavimento ædiculæ operis musivi Faleriis reperto, quod iamdudum periit. Garruccius syll. n. 808 — IIMD. n. 67 tab. VII 3.

70

Menerva sacru .
La . Cotena La. f. pretod de
zenatuo sententiad vootum
dedet; cvando datu rected
cuncaptum

Tabula ærea in duas dimidias fere partes fracta, hodie Romæ in museo Kircheriano. Garruccius syll. n. 559 — IIMD. n. 68 tab. VII 4. De significatu finis huius inscriptionis viri docti certant: *vootum dedet* 'votum fecit.' *cvando datu rected cuncaptum* 'quand il a été fait, il a été correctement conçu' coniectura Bréalii (mémoir. de la soc. de lingu. de Paris IV p. 401); 'aliquando datu recte conceptum = quod quondam daturos se recte voverant' auctore Buechelero (apud me l. c. ad n. 68).

71

. . . ilio C . . .

Lammina ærea in oppidulo S. Maria di Falleri reperta, fuit Romæ apud Garruccium. syll. n. 810 — IIMD. n. 69.

72

a.

CONVEGIVM · QVOD·EST·ACIPTVM AETATEI AGED
● OPIPARVM · AC VEITAM QVOVVNDAM FESTOSQVE DIES
QVEI SOVEIS · A[illegible]VTIEIS · OPIDQVE · VOVGANI
GONDCCORANT SAI[illegible] ·SVME COMVIVIA VOIDOSQVE
QVQVEI · HVC · DEDERV[illegible] NPERATO · RIBVS · SVMMEIS
● VTEI · SESED · VVBENT[illegible] NEIOVENT OPTANTIS ●

Digitized by Google

b.

IOVEI · IVNONEI · MINERVAI ●
FALESCE · QVEI · IN SARDINIA · SVNT
DONVM · DEDERVNT ◖ MAGISTREIS
L · LATRIVS·K·F·C·SALVENA·VOLTAI·F
● COIRAVERONT ◖ ●

Lammina ærea utrimque inscripta, inventa in S. Maria di Falferi, fuit Romæ apud Garruccium. syll. n. 557 et 558 — IIMD. n. 70. v. 5 a QVQVEI sunt 'coqui', ut Buchelerus scripsit ad me. v. 4 b lege SALVENA. Inscriptiones sunt prorsus Latinæ.

TITVLI PROPE CARBOGNANO INVENTI

73

Voltio
Folcozeo
Zextoi
fi.

Titulus in tegula colore nigro depictus, nunc Carbognani apud quendam Dominicum Iannoni. IIMD. n. 71 tab. XI 1. Omnes titulos 73 — 80 edidit et commentatus est Dresselius bull. dell'inst. 1881 p. 156 sqq.

74

Cavia
Vetulia

Tegula colore nigro depicta, hodie ibidem (cf. n. 73.) IIMD. n. 72 tab. XI 2.

75

Cavio
Vetulio

In tegula, quæ hodie non extat. v. 2 nomen gentile recte restituit Dresselius (l. c. p. 157) ex descriptione quadam falsa. IIMD. n. 73.

76

Tito Mareiio?
Voltilio

Digitized by Google

Tegula colore nigro depicta, nunc ibidem (cf. n. 73). IIMD. n. 74 tab. XI 3. Vtrum *Mareilo* ut Dresselius interpretatus est (l. c.), an *Mareiio* ut Iordanus proposuit (hermes XVI p. 512) legendum sit, non liquet.

77

Caio Folcuzeo?
. . . . . .
Poplie . . . .
Volc . . . f(il)

In tegula tituli cuiusdam vestigia. Dresselii verba de hac parum certa inscriptione lege l. c. p. 158 et apud me IIMD. ad n. 75. cf. tab. XI 4.

78

Sesto . .
. . . . zeo

Tegula ibidem (cf. ad n. 73). IIMD. n. 76 tab. XI 5. . . *zeo* litteræ ad Folcusium pertinere videntur.

79

. . . .
Cepio Folcuio?

Tegula ibidem (cf. ad n. 73). IIMD. n. 77 tab. XI 6. Nomen gentile minime certum.

80

P. Ol . .

Tituli cuiusdam vestigia colore nigro in tegula depicti, hodie item Carbognani in ædibus Dominici Iannoni.

De titulo sylloges meæ IIMD. tab. XI 7 hic nihil proferre audeo. Qui vult, legat verba Dresselii, qui tegulam vidit et perscrutatus est (l. c. p. 159 tav. d'agg. n. 7).

Digitized by Google

INSCRIPTIONES OSCAE

TITVLI FRENTANI SAMNITICI CAMPANI MAGNÆ GRÆCIÆ MAMERTINI.

Digitized by Google

Digitized by Google

FRENTANI

81

Vereias Lovkanateís
aapas kaías palanod

Lammina ærea in agro oppidi Lanciano reperta, hodie in museo Neapolitano. U. D. p. 169 tab. VIII 1—F. 2846—SIO. n. 2 tab. I 1.

82

Ioveís
Lovfreís

Imago Iovis ærea in Punta di Penna prope Vasto eruta, nunc in museo Neapolitano. U. D. p. 170 tab. VII 2—F. 2844 — SIO. n. 3 tab. I 2.

83

Kaal. Hosidiis Gaaví..
Viíbis Ohtavis Of..
kenzsur patt..

Tabella ærea fracta prope Vasto effossa, nunc in museo comunale di Vasto. F. 2843 — SIO. n. 4 tab. I 3.

84

a.

....ei?...
...dare..
d]iíkolos...
...urseís...
...em...

b.

suni?

Digitized by Google

Fragmentum tabellæ æreæ utrimque inscriptæ in regione oppidi Vasto repertum, nunc in museo comunale di Vasto. F. 2843 bis— SIO. n. 5 tab. I 4.

85

Heírenem . . .

In vase fictili rudi, quod olim fuit apud Ambrosium Caraba in Montenero della Bisaccia. U. D. p. 170 tab. VIII 3 — F. 2845 — SIO. n. 6 tab. I 5.

86

Pakis Tintiriis

Lammina ærea originis, ut creditur, Frentanæ, hodie Parisiis in museo Louvre. U. D. p. 190 tab. XII 33—F. 2904—SIO. n. 8 tab. I 7.

SAMNIVM

87

A.

Statos, pos set hortín
Kerríiin: Vezkei statíf
Evkloí statíf, Kerrí statíf
Futreí Kerríiaí statíf
Anterstataí statíf
Ammaí Kerríiaí statíf
Diumpaís Kerríiaís statíf
Liganakdíkei Entraí statíf
Anafríss Kerríioís statíf
Maatoís Kerríioís statíf
Dioveí Verehasioí statíf
Dioveí Regatureí statíf
Herekloí Kerríioí statíf
Patanaí Piístíaí statíf
Deívaí Genetaí statíf .
aasaí purasiaí
saahtom teforom alttreí
potereípíd akeneí
sakahíter.

Digitized by Google

Fiuusasiaís az hortom
sakarater.
Pernaí Kerríiaí statíf
Ammaí Kerríiaí statíf
Eluusaí Kerríiaí statíf
Evkloí Paterei statíf.

B.

Aasas ekask eestínt
hortoí:
Vezkeí
Evkloí
Fuutreí
Anterstataí
Kerrí
Ammaí
Diumpaís
Líganakdíkei Entraí
Kerríiaí
Anafríss
Maatoís
Diovei Verehasio(í)
Diovei Piíhioí Regaturei
Herekloí Kerriioí
Patanaí Piístíaí
Deívaí Genetaí.
aasaí purasiaí
saahtom teforom
alttreí potereípíd
akeneí.
horz dekmanníoís staít.

Tabula ærea ex utraque parte inscripta in oppido Agnone eruta, hodie in museo Britannico. U. D. p 128 tab. VII — F. 2875 — SIO. n. 9 tab. II. Aufrechtus zeitschr. f. vgl. sprachf. II p. 90 sqq. — Bréalius mém. soc. lingu. de Paris IV p. 138 sqq. A 5 B 6 in ære *anter. statai.* A 20 *Fiuusasiais* for-

Digitized by Google

tasse pro *Fluusasiais*, cf. *Fluusai* bis insculptum. B 14 *Verehasio(i)* legendum ut A 11.— Multa vocabula a viris doctis varie explicantur.

88

Z. Hortiis Km. Her. donomna?

Columna parva ex lapide tiburtino prope Agnone eruta et in museum Neapolitanum translata. U. D. p. 174 tab. VIII 7 — F. 2876— SIO. n. 10 tab. III 1. De significatu finis huius tituli viri docti dissentiunt: auctore Mommseno, legendum *donomna* quasi 'donamina', ut vocabulum suffixo participii medii *mno* = graec. μενο formatum (l. c. p. 256); coniectura Bréalii, scriptura *her* non ad Venerem, ut vulgo explicatur, pertinet, sed nota est participii perfecti passivi *heritom* significansque quasi 'votum', nota *na* pro verbo 'solvit' vel 'præstat' posita est, ita ut *Z. Hortiis Km. her. donom na* 'Z. Hortius Comi f. votum donum præstat' (rev. archéol. 1877 p. 302). Quam opinionem postea ipse reliquit.

89

Pk. De. Pk. sovad
eitiv upsed

Lapis fractus in oppido Castel di Sangro inventus, hodie in museo Neapolitano. U. D. p. 171 tab. VIII 4.—F. 2877—SIO. n. 11 tab. III 2. v. 2 aut *eitie* pro *eitiv* errore insculptum aut rimam quandam in medio ⊐ litteræ habemus in archetypo, › signum, quod alii post *upsed* indicant, ex læso lapide ortum esse puto, item *sovad* lego et non *suvad*.

90

. . . . . k? . . . . .
. . . . inieís . . . . .
. . . avieís aídil[is
. . . ı peessl[om . . . .
p]rofat[tens

Fragmentum lapidis repertum inter Atina et Castel di Sangro, nunc in oppido Alvito. SIO. n. 12 tab. III 3.

91

Mahii[s

Fragmentum lapidis hodie extans in oppido Alvito. F. 2884— SIO. n. 13 tab. III 4.

Digitized by Google

92

. . . ı . . . | . . s . . | . . n? . | . . uru . . | . . nir? . | . . eís . . . | . . e . .

Vestigia tituli cuiusdam, ex quibus nihil concludi potest. Duo fragmenta lapidis hodie extant in oppido Alvito: F. 2887 — SIO. n. 14 tab. III 5.

93

Nv. Vesulliaís Tr. m. t.
ekík sakaraklom Bovaianod
aíkdafed

Lapis in Pietrabbondante (Boviani) effossus, hodie in museo Neapolitano. U. D. p. 171 tab. VIII 5—F. 2874—SIO. n. 15 tab. III 6. v. 6 *aikdafed* 'ædificavit' vulgo, 'hic sacellum a Boviano aequidavit i. e. fines eius ad normam derexit' vel 'libravit quod extructum erat templum æquamento usus' interpretatus est Buechelerus lex. ital. p. IV a et libri mei l. c. Quidam *aidkafed* proposuerunt.

94

Gn. Staíís Mh. Tafidins metd. t. dadikatted

Sex fragmenta lapidis, quæ in corona ædificii publici cuiusdam fuerunt, in Pietrabbondante eruta, nunc in museo Neapolitano. F. 2872—SIO. n. 16 tab. III 7.

95

. . . . urtam líís . . . .
. . . d Safinim sak . . . .
. . . upam iak oín . . . .
. . ím keenzstur . . . . .
. . aíieís Maraiieís . . . . .
. . aam essuf ombn . .
. . vt postiris esidu . . .
. . duunated fíis . . . .
. . ním leígoss samíı . .
. . ovfríkonoss fif . . .

Digitized by Google

Lapis fractus in Pietrabbondante erutus et in museum Neapolitanum translatus. Prorsus diverse hunc titulum interpretati sunt Buechelerus rhein. mus. XXX p. 441 sqq. et Bréalius mém. de la soc. de lingu. de Paris IV p. 405 cf. Carolum Pauli altital. stud. II p. 77 sqq. et H. Osthoffium zur gesch. des perfects 1884 p. 610 sq.

96

(T. Staiis T.... e) kak ups[annam de]ded, esídum profatted

Quattuor fragmenta aut epistylii ædificii publici cuiusdam aut aræ in Pietrabbondante effossa, tria asservantur in museo Neapolitano. F. 2873 — SIO. n. 18 tab. IV 2. Vtrum *Staiis* an *Staiis* legendum sit, parum constat; cf. libri mei p. 14 sq.

97

Sten ..... meddis
tov[tiks op]sann[am] deded
inim profatted

Lapis fractus in Pietrabbondante inventus, hodie in museo Neapolitano. F. 2873 bis—SIO. n. 19 tab. IV 3. Inter *tovtiks* et *opsannam* vocabula *ekak tríibom* vel simile aliquid expectaveris.

98

a. b.

G? Staatiis L. Klar... ...d pestlom opsann[om...

Duo lapides fracti parietibus ecclesiæ S. Mariæ in Pietrabbondante immssi. U. D. p. 173 tab. VIII 6 a. b. — F. 2872 — SIO. n. 20 tab. IV 4 a. b. Titulus valde mutilatus varie explicatur.

99

g.. ríi....
...is seem...
...suv ehpreíví...
...nuseis pad hef...

Digitized by Google

Fragmentum lapidis valde diruti in Pietrabbondante repertum, hodie in museo Neapolitano. F. 2873 quater — SIO. n. 21 tab. IV 5.

100

Bn. Betitis Bn. meddiss proffed

Lapis calcarius oblongus prope vicum Molise inter Campobasso et Pietrabbondante an. 1868 repertus, an. 1875 iacuit in fundo Barone Covelli della Posta apud sacellum S. Maria del Piano. F. primo suppl. n. 508 — SIO. n. 22 tab. V 1.

101

8 8

Sub pede vasis ex argilla nigra facti, in provincia Molise reperti Vbi nunc sit, ignoratur. F. 2886, ubi ex errore 83 impressum. — SIO. n. 23.

102

Tanas Niumeriis
Frunter

Lapis aræ vel basis formam referens prope Rocca Aspromonte una cum statua Minervæ cretacea an. 1777 erutus, sed ilico a pio quodam sacerdote fractus, qui ne christiani paganorum sacrum adorarent timebat. U. D. p. 174 tab. IX 8 — F. 2879 — SIO. n. 24 tab. V 2.

103

pis tio
íiv koru
poiiu baíteis
Aadiieís Aiifineis?

Lapis rotundus coloris subflavi, utrimque inscriptus, Altiliæ prope Sepino inventus, hodie in museo Neapolitano U. D. p. 176 tab. VIII 10—F. 2878—SIO. n. 25 tab. V3 v. 4 ultimum nomen valde obscuratum est.—Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 29—Buggius Kuhnii zeitschr. XXII p. 438 sqq.

Digitized by Google

104

... I. t. Pk. Lai. Pk.

In latere cocto reperto prope Bovianum Vndecimanorum. Olim fuit apud Boniphatium Chiovitti in Boiano. U. D. p. 175 tab. VIII 9— F. 2880 — SIO. n. 26 tab. V 4. — I est litteræ cuiusdam hasta. quid significet *t* littera, latet me. *Pk Lai Pk* signa fortasse ad Pacium Laium vel Læsium pertinent.

105

Km. B[a]bbiis Km.

Lapis in Castello della Baronia prope Grottamaiandra inventus iamdudum periit. U. D. p. 177 tab. VIII 13—F. 2881—SIO. n. 28 tab. V 6. *B[a]bbiis* Mommsenus recte pro *Bn.b.biis* archetypi.

106

Mitl Me-
tiis Mh.
Fiml. ups

Trapezophoron ex lapide tiburtino in fine unguem leonis referens, nunc in museo Neapolitano. U. D. p. 176 tab. VIII 11—F. 2885—SIO. n. 29 tab. V 7 a. b.

107

Stenis Kalaviis
Anagtiai diiviiai
dunum deded

In anulo aureo Aeserniæ (hodie Isernia) reperto. Dresselius deutsch-lit.-zeit. 1882 p. 1132—Buechelerus rhein. mus. XXXVII p. 643.

HIRPINI

108

sakarak]lum Maatreis
... ras futre e

Digitized by Google

Lapis fractus, circa an. 1750 in oppido Macchie Beneventanæ diœcesis repertus; Neapolim translatus nusquam apparuit. Apographum reliquiarum tituli diligenter factum hodie extat Beneventi in ædibus Vincenzo Colle de Vita. U. D. p. 176 tab. VIII 12—F. 2895—SIO. n. 27 tab. V 5.

AGER TARRICINENSIS

109

STATIS . CLÓIL . C

Tessera eburnea litteris Latinis inscripta, quam ex agro Tarricinensi acceptam olim habuit Saulini Romanus rerum antiquarum institor. Vbi nunc sit, ignoratur. SIO. n. 31, ubi priores editiones invenies.

CAMPANIA

TITVLI IN TERRITORIO CAPVAE VETERIS REPERTI

110

a. Pumperias pustm[as
Kluvatiium
b. Pum[p]erias pustm[as
Kluvatiium

Lammina fictilis fracta stelæ formam exhibens, utrimque inscripta, ne' fondi del sig. Patturelli alle Curti reperta, hodie in museo Campano. SIO. n. 32 tab. VI 1 a. b. — F. 3-o suppl. n. 419.

111

a. Ves
Klu

b. Vesulias
Kluvati

Lammina fictilis stelæ formam referens utrimque inscripta et ibidem ac n. 110 effossa, hodie item in museo Campano. SIO. n. 33 — F. 3-o suppl. p. 141.

Digitized by Google

112

a. Ekas iovilas Iuvei Flagiui stahint
Minnieis Kaisillieis Minateis ner.

b. Minieis Kaisillieis Minateis ner.
ekas iuvilas Iuvei Flagiui
stahint

Lammina fictilis fracta in stelæ formam figurata, utrimque inscripta, in fundo Patturelli alle Curti eruta, hodie in museo Campano. SIO. n. 34 tab. VI 2 a.b. — F. 3-o suppl. n. 418. — b. 2. Cum ante me Minervinius et Buechelerus in ectypis *Iovei* legerint, satis probabile est punctum supra V litteram positum, quo tempore ego monumentum examinassem et charta umida expressissem, iam evanuisse (cf. l. c.). Interpretatio est Buecheleri Jenaer litterar.-zeitung 1874 p. 609.

113

ek. diuvil . .
Vpfaleis
Saidiieis
sakruvit
pustrei

Fragmentum lateris in vico Curti repertum hodie Neapoli apud Bourguignon. Buechelerus rhein. mus. XXXIX p. 316.

114

a. Ve . . .
b. . . ↄ18
. . . 8
. . . ↄ13Я

In duobus fragmentis lamminarum fictilium in Curti inventis, quæ hodie Berolini in Antiquario. SIO. n. 35.

115

Mame . . .

Fragmentum tegulæ repertum in fundo Patturelli alle Curti' hodie in Antiquario Berolinensi. SIO. n. 39.

Digitized by Google

116

sic in piede vasculi cuiusdam vitrei, quod Patturelli alle Curti Friderico de Duhn nunc professori Heidelbergensi dono dedit. cf. SIO. n. 40.

117

a. Kluva . .
Diuvi . .
damu . .

b. Kluv . . .
damuse . . .
Diuvia . . .

Stela fictilis fracta in agro Capuano inventa, hodie Neapoli in museo. F. 2752 — SIO. n. 36 tab. VI 3 a. b. Inscriptio valde mutilata est. Cluatii tamen et dea Iovia agnoscuntur. cf. Buggium altit. stud. 1878 p. 13 et Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 71 sq.

118

Viriium
Vesulia . .
deivin . . .

Lammina fictilis fracta tanquam stela formata, inter Casertam et Capuam reperta, nunc in museo Britannico. F. 1-o suppl. n. 496. — SIO. n. 37 tab. VI 4.

119

Ni
fiisu . . .
Vesu . . .

Pars superior lamminæ fictilis, in agro Capuano erutæ, hodie in museo Neapolitano. F. 2756 — SIO. n. 38 tab. V 5. v. 1 Punctum quoddam supra N litteram et multas quas tabula mea præbet lineas ferrea fodientium instrumenta effecerunt.

Digitized by Google

120

eka tris*ta*
med Kapva
sakra . . usc
e.a . . miia
n. ssimas

Lapis fractus an. 1723 in agro Capuano repertus. Olim fuit apud Mazocchium. U. D. p. 177 tab. VIII 14 — F. 2751 — SIO. n. 41. v. 1 *trista* ex IIIZIQT apographo Mazocchii falso recte coniecit Mommsenus. v. 4 *e.a* fortasse pro *eka* pronomine demonstrativo.

121—125

121 Vpfals patir Miinieis
122 Vpfals Salaviis Minies
123 Kluv . . .
124 Min. V . . .
125 V . . . .

Quinque tituli sepulcrales coloribus rubro et nigro picti, reperti in duabus cameris subterraneis ad S. Maria di Capua Vetere, quorum duo (121 et 122) in museum Neapolitanum translati sunt. F. 1-ro suppl. n. 497—500—SIO. n. 42—46 tab. VII 1 et 2. Titulum 122 iam destructum inveni. Meliorem delineaverat Iulius de Petra Neapolitanus, ex quo descriptionem sumpsi.

126—127

126 Vibi[s] Smintiis Vibis Smintiis sum . .
127 Vibis Smintiis

Tituli sepulcrales nigro colore picti, reperti in sepulcro ad S. Maria di Capua Vetere, nunc in museo Campano. F. 2-o suppl. n. 133 et 134. —SIO. n. 47 et 48 tab. VII 3 et 4. Signum quoddam /K vasculo Capuano graphio inscriptum vide apud Helbigium bull. dell' inst. 1873 p. 124.

Digitized by Google

128

Steni Klum. Virriis
Tr. Flapiu? Virriiis
Pl. Asis Bivellis
Oppiis Helleviis
Luvikis Ohtavis
Statiis Gaviis nep fatium nep deikum putians
Luvkis Vhtavis Novellum Velliam,
nep deikum nep fatium potiad,
nep memnim nep olam sifei heriiad

Lammina plumbea convoluta in sepulcro quodam oppidi S. Maria di Capua Vetere effossa, nunc in museo Neapolitano. F. 2749—SIO. n. 49 tab. VII 5. v. 2 *Flapiu* lectio dubia et quomodo latine reddi possit, parum liquet.

Autumno anni 1875 Neapoli apud Bourguignon v. cl. exemplar alterum vidi tam simile huic inscriptioni, ut falsum esse appareret, et re vera a falsario quodam factum est.

129

Aprili mense anni 1876 eruta in vico *Curti* lammina plumbea convoluta execrationem Oscam referens. Quæ quam difficilis sit lectu et explicatu, ex his duorum doctissimorum virorum interpretationibus apparet.

Lectio et interpretatio Buecheleri

1 Keri Arentik[ai man]afum pai	Cereri Vltrici mandavi, quæ
pui... heriam suvam legin— —	qui . . . arbitrium suum potestat-
2 usurs inim malaks nistrus Pa-	—orus et mollis propiores Pa-
kiu Kluvatiud Valamais p[uklu]	quio Cluatio dis Manibus
3 anikadum damia — | leginum	— — potestatem
aflukad idik tfei manafum Vibi-	deferat, id tibi mandavi. Vibi-
iai prebaiam pu.ulum da[da]d	æ præ — am — um reddat
4 Keri Ar[entikai inim] | Valai-	Cereri Vltrici et dis Ma-
mas puklum inim ulas leginei	nibus et sepulcri potestati,

Digitized by Google

svai neip dadid lamatir akrid si nec reddit, veneat. Acri
5 eiseis dunte—| inim kaispatar eius — et cædatur
i[nim] krustatar svai neip avt et cruentetur. Si nec, aut
svai tiium idik fifikus pust eis—| si tu id decreveris postea —
6 pun kahad avt n...rnum neip cum capit aut — num, ne
putiiad pun um kahad avt svai possit. Cum — capit aut si
7 pid perfa — [neip] | putiiad quid perfic — ne possit.
nip hu[n]truis nip supruis ai- Nec inferis nec superis sac-
susis putiians pidum putiians rificiis possint, quidquam possint
8 ufteis ud—| valaimas puklui — — di Manes.
pun far kahad nip putiiad edum Cum far capit, ne possit edere
9 nip menvum limu pi—| pai hu- nec minuere famem — quæ ho-
muns bivus karanter suluh Pa- mines vivi pascuntur. Denique Pa-
kis Kluvatiis valaims puk turu- quius Cluatius dis Manibus tabes-
10 miiad — | Vibiiai Akviiai svai cat — Vibiæ Aquiæ, si-
puh aflakus Pakim Kluvatiium ve detuleris Paquium Cluatium
11 valaima(i)s puklui supr—| inim dis Manibus supra — et
tuvai leginei inim sakrim svai tuæ potestati et sacrum, si-
puh aflakus huntru steras hun- ve detuleris infra — as in-
12 tru sa — | valaimais puklu avt fra — dis Manibus aut
Keri Aret(ikai) avt ulas leginei- Cereri Vltrici aut sepulcri potestati,
as trutas tus — — certas —

Lectio et interpretatio Buggii

1 Keri Aren[tikai man]afum pai Cereri Vltrici mandavimus, quæ
po[i] heriam suvam leg[inom qui ad regnum suum ad cohortem
suvam es]aka[ratos aflokid] | suam execratos adigit,
2 osurs inim malaks nistros osores et malevolos nostros
Pakiu Kluvatiud Valaimas Paquio Cluatio Optimæ
p[uklu]ant kadum damia[ntud purgamento ante cadere demeante,
3 suvam] | leginom aflokad idik ad suam cohortem adigat. Id
tifei manafum Vibiiai prebai tibi mandavimus, Vibiæ spoliatæ
ampo[l]olom da[da]d Keri ministrum reddat. Cereri

Digitized by Google

4 Ar[entikai] Valaimas puklom	Vltrici Optimæ purgamentum
inim olas leginei svai neip	et illius cohorti, si nec
dadid lamatir akrid eises don-	reddit, mancipator. Raptim eius de-
5 te[is...] | inim kaispatar i-	voti [cinis] et cæspitibus et
[nim] krustatar svai neip avt	glebis tegitor. Si nec, aut
svai tiiom idik fifikus post	si te? id decreveris? post
6 eis[oi.....] | pon kahad pod	e[i . . . .], cum incohat, quod
n[ene]rnom neip potiiad ponom	virilitate carens non possit, unquam
kahad avt svai pid perfa[htum	incohat, aut si quid perfe[ctum
7 id ni] | potiiad nip ho[n]trois	it, ne] possit. Nec inferis
nip suprois aisusis potiians	nec superis sacrificiis possint,
pidum potiians ofteis odf[a-	quidquam possint grati odoris
8 kium] | Valaimas pukloi pon	facere Optimæ purgamento. Cum
far kahad nip potiiad edum	far parat, nec possit edere
nip menvum limo pi[dum	nec minuere famem qu[oquam
9 eisunk?] | pai homuns bivos	eorum] quæ homines vivi
karanter soluh Pakis Kluva-	pascuntur. Omnino Paquius Clua-
tiis Valaim(a)s puk(lo) toro-	tius Optimæ purgamentum torque-
10 miiad l[ovfrom] —Vibiiai Ak-	atur l[iberum] Vibiæ Aqui-
viiai svai poh aflakus Pakim	æ. Sive adegeris Paquium
Kluvatiiom Valaimas puklo	Cluatium Optimæ purgamentum
11 supr[os...] | inim tuvai legi-	ad super[os . . .] et tuæ co-
nei inim sakrim svai poh afla-	horti et sacrum, sive ade-
kus hontros teras hontros	geris ad inferos terræ ad inferos
12 a.... | Valaimas puklo avt	a . . . Optimæ purgamentum aut
Keri Aret[ikai] avt olas legi-	Cereri Vltrici aut illius cohorti
nei — as trutas tus —	— æ quartæ —

Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 1 sqq. vel in libro qui inscribitur oskische bleitafel herausg. von Franz Buecheler. Francofurti ad M.1877;Buggius altital. studien Christianiæ 1878 p. 1 sqq. SIO. n. 50 et tab. De V *u* et V *o* litteris huius inscriptionis lege Buechelerum: «Ein für alle Mal: ob *u* oder *o* das heisst *u* mit dem diakritischen Punkt, kann mit Sicherheit heute auf dem Blei nirgends unterschieden werden, an Stellen wo ich des

Digitized by Google

Punktes gewiss zu sein glaubte wie in *nistrus* Z. 2, wollte der mit dem Stichel und der Technik der Arbeit vertraute Lithograph nur zufällige Fleckchen sehen, und umgekehrt, da wir jedes *u* darauf untersuchten, fand er die Spur des Punctes wo sie mir durchaus nicht klar ist wie im ersten *u* der Z. 2; am deutlichsten und meines Erachtens unbestreitbar steht *u* mit Punkt, also *o* in der Mitte von Z. 6 in der Silbe zwischen *pun* und *kahad*. Somit ist, wo ich *u* schreibe, auch *o* nicht ausgeschlossen und hat für diesen Theil des Vocalismus unsre Urkunde keine Beweiskraft» l. c. p. 7.

Aestate anni 1880 femina quædam origine Helvetica alterum huius monumenti Osci obscurissimi exemplar in territorio Capuæ veteris emptum attulit Iulio de Petra musei Neapolitani præfecto sed, quod valde dolendum est, nec vendere nec donare museo voluit, neque describere viro illi insana permisit.

130

Arafiis
Vibis

In anulo aureo qui inventus est in agro Capuano, an. 1875 fuit apud Horatium Pascale alle Curti, prope S. Maria di Capua Vetere. SIO. n. 51 tab. VII 6. Titulum non esse antiquissimum et Λ littera pro A Latina posita demonstratur et eo quod dextrorsum scriptus est.

TITVLI IN AGRO CVMANO ERVTI.

131

G. Silli G

Pars superior stelæ tofaceæ hodie extat in museo Neapolitano. F. 2760—SIO. n. 52 tab. VIII 1.

132

Statie
Silies
Salavs

Pars superior stelæ tofaceæ formam ædiculæ referens, hodie in museo Neapolitano. F. 2761 — SIO. n. 53 tab. VIII 2 a. b.

Digitized by Google

133

Vpils Vfiis

Carchesium ex argilla nigra in sepulcro Cumano effossum, litteris deauratis ab utroque latere inscriptum, nunc in museo Petropolitano, quod Ermitage vocatur. F. 2762 — SIO. n. 54 tab. VIII 3 a. b. Prænomen *Vpils* in archetypo iamdudum evanuisse, Hadrianus Prachoff professor Petropolitanus per epistulam mihi affirmavit.

134

Opsim Opsim

Tegula in agro Cumano inventa imaginem graphio exaratam feminæ nudæ (Noctis?) stantis in globo et brachiis pandentis pallium stellatum exhibens. SIO. n. 55 tab. VIII 4.

135

Luvcies Cnaiviies sum

In vase Campano graphio inscriptum. Nunc Neapoli apud Bourguignon. F. 2782 a.—Garruccius syll. p. 173. In archetypo *Cnai-viies* per errorem sane.

INSCRIPTIONES ABELLANAE NOLANAE HERCVLANEAE.

136

Interpretatio Buecheleri

Maiioi Vestirikiioi Mai. Sir .	Maio Vestricio Mai f. Sir . . .
prupukid sverruneí kvaístu-	quæsto-
rei Abellanoí ínim Maiio[í	ri Abellano et Maio
Iovkiioi Mai. Pukalatoí	Iovicio Mai f. Pucalato
medíkei deketasioí Novl[a-	medici Nola-
noí] ínim lígatois Abell[anois	no et legatis Abellanis
ínim lígatois Novlanois	et legatis Nolanis,
pos senateís tanginod	qui senati sententia
suveís potorospíd lígat[os	sui utrique legati
fufans ekss kombened:	erant, ita convenit:

Digitized by Google

sakaraklom Herekleís	Sacrum Herculis
slaagid pod íst ínim teer[om	e regione quod est et territorium,
pod op eísod sakaraklod [íst	quod apud id sacrum est,
pod anter teremníss eh . . .	quod inter terminos ex . . .
íst paí teremennio mo[ínikad	est, quæ termina communi
tanginod proftoset r[ehtod	sententia probata sunt, recto
amnod puz ídík sakara[klom	circuitu, ut id sacrum
ínim ídík terom moiní[kom	et id territorium commune
moiníkeí tereí fusíd [ínim	in communi territorio esset, et
eíseís sakarakleís í[ním	eius sacri et
tereís fruktatiuf fr[ukta-	territorii fructus fruc-
tiuf] moiníko potoro[mpíd	tus communis utrorumque
fus]íd. avt Novlanu . . .	esset. Nolani autem . . . .
. . . Herekleís fíí[sn . . .	. . . . Herculis fan . . .
. . . iispíd Novlan . . .	. . . . . que Nolan . . .
iipv lisat? . . .	. . . . .
. . . . .	. . . . .
ekkum [svaí píd hereset	Item si quid volent
tríibarak[avom tereí pod	ædificare in territorio quod
liimíto[m] term[... poís	limitum quibus
Herekleís fíísno mefi[o	Herculis fanum medium
íst ehtrad feíhoss po[s	est, extra fines qui
Herekleís fíísnam amfr-	Herculis fanum ambi-
et pert víam posstíst	unt, trans viam post est
paí íp íst postin slagím	quæ ibi est, pro regione
senateís suveís tangi-	senati sui senten-
nod tríbarakavom lí-	tia ædificare li-
kítud. ínim íok tríba-	ceto. Et id ædi-
rakkiuf pam Novlanos	ficium, quod Nolani
tríbarakattuset ínim	ædificaverint, et
oíttiuf Novlanom estud.	usus Nolanorum esto.
ekkum svaí píd Abellanos	Item si quid Abellani
tríbarakattuset íok trí-	ædificaveri nt, id æ-

Digitized by Google

barakkiuf ínim oíttiuf
Abellanom estud. avt
post feíhoís pos fisnam amfret eiscí tereí nep Abellanos nep Novlanos pídum tríbarakattíns. avt thesavrom pod eseí tereí íst
pon patensíns: moiníkad ta[nginod patensíns ínim píd e[scí thesavreí pokkapíd eh[stít a]íttiom alttram alttr[os h]errins. avt anter slagím
A]bellanam ínim Novlanam p]ollad vío uruvo íst tedur e]ísaí víaí mefiaí teremenn]io staíet

dificium et usus
Abellanorum esto. At
post fines, qui fanum ambiunt, in eo territorio neque Abellani neque Nolani quidquam
ædificaverint. At thesaurum quod in eo territorio est
quom aperirent: communi sententia aperirent et quidquid in eo
thesauro quandoque exstat,
portionum alteram alteri
caperent. At inter regionem
Abellanam et Nolanam
qua via flexa est
in ea via media termina stant.

Cippus ex lapide calcario utrimque inscriptus, repertus an. 1685 in ruderibus Castel d' Avella et multis iniuriis per 65 annos acceptis positus Nolæ in seminario. Buechelerus comment. philol. in honorem Th. Mommseni 1877 p. 227 sqq. — SIO. n. 56 ubi nomina priorum editorum adnotavi. De fine anticæ cippi partis tene hæc Buecheleri: «26 reliquiæ litterarum admodum incertæ, inter eas minime dubiæ *p* et *s* et *t*, vocabulum non licet ullum divinare. Tum integri versus perierunt quinque minimum, summum decem, infimam autem cippi partem quoniam probabile est non fuisse inscriptam, non plus deesse quam unam sententiam opinor qua quod Nolanis inde a versu 23, idem Abellanis ius adtributum sit» l. c. p. 233. — v. 36 et 42 *tribarat. tuset*, v. 48 *tribarat. tins* in lapide.

137

Ni]umsis Heirennis Niumsicís Ka..
Perkens Gaaviis Perkedne[ís
meddiss degetasios araget]ud....

Lapis fractus, Nolæ repertus nunc in museo Neapolitano. U. D. p. 178 tab. VIII 15 — F. 2769 — SIO n. 57 tab. X 1.

Digitized by Google

138

Paakul Mulukiis Marai. meddís
degetasis aragetud multas

In lapide qui olim fuit in seminario Nolano. U. D. p. 178 tab. VIII 16 — F. 2768—SIO. n. 58 tab. X 2. v. 2 — *multas* fortasse pro *multasikod.*

139

Maís Vesi
main trem

In cippo qui fuit olim in seminario Nolano. U. D. p. 179 tab. VIII 17 — F. 2771 — SIO. n. 59 tab. X 3. Lectio fortasse dubia censenda.

140

a. Herentateis sum
b. L. Slabiis L. Aukil meddíss tovtiks Herentatei
Herukinai proffed

Mensa sacra marmorea Herculanei eruta et in museum Neapolitanum translata. Titulus *a* in media tabula, titulus *b* in abaco lateris longioris extat. U. D. p. 179 tab. X 18 a. b.—F. 2784—SIO. n. 60 tab. X 4 a. b.

141

ƨ · ⅴ · X

Nota quædam lucernæ Herculanei inventæ exarata F. 2784 bis — SIO. n. 61.

INSCRIPTIONES POMPEIANAE *).

142

M? Siuttiis M. N. Pontiis M
a[i]dilis ekak viam terem[na-
t]tens ant ponttram Staf[i-

*) n. 142—159 tituli lapidibus insculpti, n. 160—180 coloribus depicti, n. 181—206 signaculo impressi, 207—222 graphio inscripti.

Digitized by Google

anam, viu te[r]emnatust per.
X. iossu via Pompaiiana teremnattens perek. III ant kaila Ioveis Meelikiiciis ekass viass ini via Ioviia ini Dekkviarim medikeis Pompaiianeis
serevkid imaden uupsens,i[ossu aidilis profattens

Cippus ex lapide tiburtino iuxta portam Stabianam repertus, ubi adhuc extat omnibus tempestatum iniuriis obnoxius. F. 2785 — SIO. n. 62 tab. X et X a.

143

V. Aadirans V. citiuvam paam vereiiai Pompaiianai tristaamentud deded,cisak citiuvad
V. Viinikiis Mr. kvaisstur Pompaiians triibom ekak kombennicis tanginud opsannam deded, isidum profatted

Tabula lapidea littetis pulcherrime incisis, nunc in museo Neapolitano. U. D. p. 183 tab. X 24 — F. 2791 — SIO. n. 63 tab. XI.

144

V. Popidiis V.
med. tov.
aamanaffed,
isidu
profatted

Lapis fractus, nunc Londinii in museo Britannico. U. D. p. 181 tab. X 21 — F. 2787 — SIO. n. 64 tab. XII 1 et XIII 1.

Digitized by Google

145

V. Popidiis. V. med. tov.
passtata ekak opsan.
deded, isidu profattd

Lapis parte inferiore læsus, hodie in museo Neapolitano. U. D. p. 180 tab. X 20 — F. 2786 — SIO. n. 65 tab. XII 3. v. 3 *profattd* in archetypo pro *profatted*.

146

Mr. Atiniis Mr. kvaisstur eitiuvad
moltasikad kombennicis tangi
aamanaffed

In horologio solario facto ex lapide tiburtino, quod hodie in museo Neapolitano. F. 2794 — SIO. n. 66 tab. XII 2.

147

Fluusai

Arula ex lapide tiburtino, hodie in museo Neapolitano. U. D. p. 180 tab. X 19 — F. 2793 — SIO. n. 67 tab. XIII 3.

148

V. Sadiriis V. aidil

Fragmentum epistylii ex lapide tiburtino, nunc in museo Neapolitano. F. 2819 a. — SIO. n. 68 tab. XIII 4.

149

Ni. Trebiis Tr. med. tov.
aamanaffed

Pars epistylii tofacei, hodie in museo Neapolitano. U. D. p. 182 tab. X 22 — F. 2788 — SIO. n. 69 tab. XIII 5.

Digitized by Google

150

. . . k]vaïsstur
. . . t]anginud
. . . u. deded
. . . ekhad
profa]tted

Fragmentum lapidis, hodie in museo Neapolitano. U. D. p. 184 tab. X 26 — F. 2789 — SIO. n. 70 tab. XIII 6.

151

. . . -puriis Ma
. . . k]vaisstur
. . . ko]mparakineis
ta]ngin. aamanaffed

Duo tragmenta tabulæ ex lapide tiburtino, nunc in museo Neapolitano. U. D. p. 183 tab. X 25 — F. 2792 — SIO. n. 71 tab. XIII 7. v. 2 scriptioni—*puriis* deest fortasse S littera ita ut *S]puriis* 'Spurius': Spurii in inscriptionibus Pompeianis Latinis non semel leguntur CIL. IV 1397 X 8058 (83). v. 3 *ko]mparakineis* 'convocatae contionis' restituit et interpretatus est Corssenus ephem. epigr. II p. 168 n. 22.

152

. . . . . .
. . . ops]ann . . .
. . . e]kad . . .
pro]fat . . .

Fragmentum lapidis parvum, æstate an. 1875 fuit in promptuario musei Pompeiani. SIO. n. 72 tab. XIII 8.

153

P. Mat . . .
aidil[is
teremnatt[ens
. . . mens viu pat . . .

Digitized by Google

Tria fragmenta tabulæ lapideæ, nunc in museo Neapolitano. U. D. p. 182 tab. X 23 — F. 2790 — SIO. n. 73 tab. XIII 9. v. 2 *aidil[is ekak viam* 'ædiles hanc viam', v. 3 *viu pat[et perek* 'via patet passus' suppevit et interpretatus est Nissenus pompejan. studien 1877 p. 536.

154

a. . . . ni . . .
b. dias[i]is
c. koiníks
d. sebsík

Mensa ex lapide tiburtino oblonga cum novem loculis rotundis quibus exæquabantur mensuræ rerum liquidarum et aridarum. Ad quinque loculos qui in parte tabulæ media sunt adscripti erant tituli Osci, qui postea sub imperio romano scalpro erasi sunt. Ad tertium loculum restant paucæ litterarum reliquiæ, ex quibus nihil divinari potest. SIO. n. 74 tab. XIII 10 a. b.

155

. . . p. Ni. Ma . . .
. . . íam sa . . .
. . . ttens . . .

Fragmentum lapidis, nunc in museo Neapolitano. SIO. n. 75 tab. XIV 1. v. 1 *p* littera fortasse nota patronymici est: *P* = P. f. v. 2 . . . *ttens* sunt litteræ finales verbi *teremnattens* vel *proffattens*.

156

Mr. Po[pi]diis Mr.
Pom[paii]a[ns

Duo fragmenta lapidis tiburtini, hodie in museo Neapolitano. F. 2819 b — SIO. n. 76 tab. XIV 2. Supplevit et interpretatus est titulum Iulius de Petra giorn. degli scavi di Pomp. n. s. I p. 42. Lapis valde læsus, ut litterarum reliquiæ vix distingui queant.

Digitized by Google

156 *a.*

O. Kamp[aniis..kva]isstur kombenni[eistan ginud] Appelluneis eitiuv [ad.....ops] annu aaman [aff] ed

O. Campanius . . f. quaestor conventus decreto Apollinis pecunia . . . . . operandum locavit.

Inscriptio incisa pavimento cellae Apollinis templi, quod falso usque adhuc il tempio di Venere vulgo vocabatur, inventa et explicata ab A. Mauio bull. dell'inst 1882 p. 223 (vide p. 189 et 205) — cf. Buechelerum rhein. mus. 1882 p. 643 sq. et H. Iordanum symb. ad historiam relig. italic. Regimontii 1883 p. 16 sqq.—*i* littera vocabulorum *kva[isstur*, *kombenni[e]is*, *Appelluneis* non est certa.

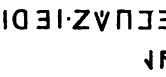
156 *b.*

Fragmentum tituli graphio inscripti. Mauii pompejan. beitraege p. 96.

156 *c.*

«Casa del Centenario, Vorderseite des Atriums, rechts vom Eingang»:

Sic A. Mauius in epistula ad me scripta. cf. bull. dell'. inst. 1881 p. 126 not. degli scavi 1879 p. 282. Mira inscriptio, quam in glossario nostro ne quaere.

157

Epid . . .

Fragmentum epistylii ex lapide tiburtino, æstate an. 1875 fuit in promptuario musei Pompeiani. SIO. n. 77 tab. XIV 3. Titulus pertinet ad Epidium quendam.

158

Mr. No

In lapide tofino, qui hodie in museo Neapolitano. F. 1-o suppl. n. 504 — SIO. n. 78 tab. XIV 4.

Digitized by Google

159

suv

In pila tofina domus reg. VII ins. IV n. 60 hæ litteræ incisæ sunt. SIO. n. 79 tab. XIV 5.

Præter inscriptiones Oscas lapidibus incisas quas supra posui extat Pompeiis reg. VI ins. VII n. 25 ad sinistrum angulum vestibuli nota quædam insculpta et colore rubro depicta ⟨IIAX (eam in glossario ne quaere) cf. SIO. p. 52 tab. XIV 6.

160

Eksuk amvianud eituns
anter tiurri XII ini ver
Sarinu, puf faamat
Mr. Aadiriis V.

Titulus in pila tofina reg. VI ins. II n. 4 colore rubro depictus. U. D. 185 tab. X 29 a. — F. 2795 — SIO. n. 80 tab. XIV 7. v. 1 *eituns* varie explicatur: quasi 'eundum est' coniectura Buecheleri lex. ital. p. XI b, 'iter' interpretatio Nisseni pomp. studien p. 499, al. vide in gloss. v. 2 *ver* pro *veru* scriptum est. v. 3 *faamat* 'habitat' vulgo, 'tendit' »commandirt oder höchstens sich zeitweilig befindet« Nissenus l. c. v. 4 V nota patronymici V. f. = 'Vibii fil.' vulgo, nota nominis legionis cuiusdam coniectura Nisseni, cuius verba exscripsi ad n. 162.

161

Eksuk amvianud eit.
anter tiurri XII ini
veru Sarinu, puf
faamat Mr. Aadiriis V.

In pila tofina reg. VI ins. VI 3 rubro colore depictum. U. D. p. 185 tab. XI n. 29 b. — F. 2796—SIO. n. 81 tab. XIV 8. v. 1 *eit* per compendium scriptum est pro *eituns*. cf. notas ad n. 160 et 162.

Digitized by Google

162

Eksuk amv[i]anud
cituns an[t. tr]iibu
Ma. Kastrikiieis ini
Mr. Spurneis L.,
puf faamat
V. Sehs imbrtr? V.

Titutus in pila tofina angulari domus reg. VII ins. VI n. 23—25. cf. SIO. n. 82 tab. XV. v. 6 *imbrtr* ex coniectura Buecheleri apud Nissenum pompejan. studien p. 500 sq. qui vir doctissimus de *V* nota, quæ in fine inscriptionis extat, scripsit haec: »Aber es ist keineswegs sicher, ob in dem *V* wirklich *Vitelum* ('Italorum') — ut Buechelerus eum docuerat — zu suchen ist. Dieselbe Schiffre kehrt bei dem Commandanten am Herculaner Thor und dem zwölften Thurm [vide tit. 160 et 161] wieder dagegen bei dem Commandanten des zehnten und eilften Thurms *O.* [vide tit. 163] Ich sehe nicht recht ein, was die Nennung des Patronymicons in diesem militärischen Inschriften bedeuten sollte, und möchte lieber eine Angabe der Legion darin erkennen.«

In latere eiusdem pilæ orientali 8 littera colore rubro picta est.

163

Ek[s]uk amvianud eitu-
ns anter tiurr[i] X ini XI, puf
faama]t T. Fisanis O.

Inscriptio rubro colore picta in pila tofina angulari domus del Fauno reg. XII ins. VI intrantibus ab sinistra. v. 3 *O* nota = 'Ovii' aut 'Ofii f.' explicatur vulgo, eam non esse T. Fisanii patronymicon putat Nissenus (cf. notam ad n. 162). SIO. n. 83 tab. XVI 1.

164

Ma. Herenni
IIII. I. I. d. e? n. d. eio

Digitized by Google

Programma in pila tofina domus quæ appellatur Francisci II Imperatoris rubro colore depictum. F. 2797 — SIO. n. 84 tab. XVI 2. Significatus v. 2 incertus et forma dubia.

165

pikofn . . .

Fragmentum tituli rubro colore picti in pila tofina domus Francisci II Imperatoris. U. D. p. 187 tab. XI 29 f., 3 — F. 2798 — SIO. n. 85 tab. XVI 3.

166

Mr. Perkhen
IIII. ne . . . d. .
labiku niel . .
iuseis aphinis
altinom

» Titulus rubro colore depictus in pila tofacea plateæ fontis Abundantiæ prope forum « Fiorellius U.D.p.186 tab.X I29 e—F.2802—SIO. n.86 tab.XVI 4.

167

ifi

Rubro colore depictum in opere tectorio parietis externi occidentalis domus del Fauno, reg. XII ins. VI. SIO. n. 87 tab. XVI 5.

168

P. Kiipiis

Titulus in pila angulari domus Pansæ (reg. VI ins. VI n. 1) rubro colore pictus. U. D. p. 186 tab. XI 29 d. — F. 2799 — SIO. n. 88 tab. XVI 6.

Præterea in eadem pila *M* littera bis scripta est.

Digitized by Google

169

L. Opi . . .
nie . . .

»Programmatis fragmentum rubro colore depictum in pila 'quæ extat dextrorsum ad portam domus Pansæ« Fiorellius. U. D. p. 187 tab. XI 29 f, 2 — F. 2801 — SIO. n. 89 tab. XVI 7.

170

L. Oc . . n
idn. cerk.

Programmatis fragmentum rubro colore depictum »in domo angulari plateæ theatri« Fiorellius. U. D. p. 186 tab. XI 29 c. — F 2800 — SIO. n. 90 tab. XVI 8.

171

vaamunim

In columna striata porticus fori quæ a basilica in orientem eunti nona est colore rubro inscriptum, infra quem titulum vocabulum Latinum VICTORIA clare legitur. F. 2803 — SIO. n. 91 tab. XVII 1. Zangemeisterus vocabulum Oscum vidit »repetitum in quattuor columnis propinquis (in sexta, ubi pro V fortasse V̇ extat, in octava, in angulari eiusdem et orientalis ordinis cet.) sed ex parte tantummodo servatum« (CIL. IV ad n. 674).

172

ahvdiuni akun. cxii

Titulus in opere tectorio exaratus et rubro colore depictus, hodie in museo Neapolitano. U. D. p. 188 tab. XI 30 c. — F. 2806—SIO. n. 92 tab. XVII 2.

173

V . . . .
P. Afillis

Programmatis fragmentum in pila tofina domus reg. VII ins. IV 59 rubro colore depictum. SIO. n. 93 tab. XVII 3 — F. 3-o suppl. n. 427.

Digitized by Google

v. 2 *f* litteram *Afillis* nominis valde obscuratam invenimus ego et Antonius Sogliano amicus Neapolitanus. Inter *A* et *f* est spatium quoddam: priores legerunt *a. a. silli*, unde Corssenus *M]a[r]a Silli* 'Mara Sillius', frustra coniecit cf. SIO. n. 97.

174

. . arot. ni

. . ugn

Fragmentum tituli rubro colore picti in pila tofina reg. VII ins. IX lat. orient. n. 58 — 59. SIO. n. 94 tab. XVII 4 — F. 3-o suppl. n. 430. Omnia incerta.

175

. . . emens Meliissaii . . ıı . . igipaarigtis?

ıımı?

»Titulus rubro colore pictus, qui olim legebatur in domo Pomponii dicta in platea Mercurii« teste Lepsio inscr. umbr. et osc. tab. XXII 8—9 ex quo repetierunt multi. F. 2805—SIO. n. 95 tab. XVII 5. Descriptio fortasse male facta est. *Meliissaii* ad Melissæum pertinet.

176

Maamiieise Mefitaiiaís

. . . kin

Fragmentum tituli rubro colore picti, quod olim legebatur in pila tofina domus Medusæ appellatæ in platea Mercurii. U. D. p. tab. XI 30 b. — F. 2804 — SIO. n. 96 tab. XVII 6. Versus prior pertinet ad Mamium Mefitæum quendam, sed *se* terminatio valde dubia videtur.

177

Skiru

»Inscriptio rubro colore picta in tofino pariete dextro vestibuli domus in strada di Mercurio n. 37« teste Corsseno ephem. epigr. II p. 175 n. 35 — SIO. n. 98.

Digitized by Google

178

VZIN....TNƎƎ.N

Tituli fragmentum in opere tectorio domus cuiusdam Pompeianæ legit an. 1876 Antonius Sogliano Neapolitanus. SIO. n. 101.

179—180

a. IIII n

b. m

Litteræ quædam singulares in pilis tofinis domorum viæ quæ Decumanus minor hodie vocatur. SIO. n. 99 et 100.

181—206

Cum ad tegulas inscriptas Pompeianas ipse aditum fere non habuerim cumque tituli et signa illic impressa nunc CIL. X p. 851 sqq. accurate edita sint, Dresselium et Mommsenum vv. cll. hic sequor.

181 A

182 G. Asilli

Hodie in horreis curiæ.

183 G. A

«Potest esse eiusdem C. Asillii» Momms.

184 [illegible] NB

Tegulæ fragmentum reg. VII ins. IV n. 62 in columna peristylii loco antiquo. Tituli forma semicirc., litteræ prominentes.

185 V Bra

In aliquot exemplaribus quorum duo in aede Mercurii, unum in horreis curiæ.

186 D

Aliquot tegulæ, quas quaere reg. VI ins. II n. 12 in muro tablini et in æde Mercurii et in horreis curiæ.

187 V. Vaaviis

In tegula quæ hodie extat in museo Neapolitano. SIO. n. 102 tab. XVII 7. Hic titulus male impressus est CIL. X p. 852.

Digitized by Google

188 Gn. Hegi . . .

Tegulæ fragmentum Pompeiis in promptuario extans ad Gn. Hegium pertinet.

189 V. Ist

Tegula in horreis curiæ, pertinet ad Istacidios.

190 Ni. Larc . . .

Forma semicircul. litt. promin. in tribus tegulis, ex quibus una in chalcidico Eumachiæ in muro orientali sub fenestra ad angulum meridionalem posita, altera reg. VI ins. XII n. 2 (casa del Fauno) in oeco prope secundum peristylium muro inserta, tertia reg. VII ins. I n. 25 prope viridiarium. Littera postrema dubia.

191 Ni. Pupic

In æde Mercurii. Integra est et certæ lectionis. litteris pulchris prominentibus.

192 N. R.

Tegula in horreis curiæ, duobus exemplaribus. Litteris cavis.

193 ⊦∀⋈

Tegula reg. VII ins. III n. 28 in mensa tabernæ.

194 Mr. P.

Tegula Pompeiis olim reperta, ubi nunc lateat, ignoratur.

195 [illegible] ∀∀Π·ΩϷT·⋈Π·ϷЖ.
[illegible] ≷]

Later cent. 20 × 133, crassus cent. 10 litteris ante cocturam stilo scriptis, hodie Pompeiis inter reposita. Tene haec Mommseni: «1 'prima littera aut Ж aut Я' Dressel. — 'punctum ante T certum est' idem. — fin. non desunt plus duæ litteræ. — 2 sic Dressel priorem litteram addens ⊐ videri, vix fuisse Π, ante hanc quam priores statuerunt litteram ∀ aut ⋈, non esse nisi damnum lapidis» CIL. X p. 852 ad n. 8042 (153.) Cuius tituli fragmentum Iulius de Petra sic restituendum curavit:

Ki. patir Po[mpaiianis] ops[ed

'Cipius pater Pompeiis fecit' cf. SIO n. 110.

Digitized by Google

196 Pr. T.

Tegulæ ornatæ capite leonis, foratæ ad aquam emittendam; duo exemplaria Pompeiis reg. VI ins. XII n. 2 (casa del Fauno) in peristylio secundo, tria exemplaria in museo Neapolitano.

197 L. Titti L.

Tegulæ: *a*) Pompeiis in horreis curiæ, *b*) Neapoli in museo publico.

198 Dek. Trc

Tegulæ Pompeiis inter reposita et Neapoli in museo publico. Litteris cavis, pertinet ad Decium Trebium.

199 D. T.

Tegulæ: *a*) reg. VII ins. II n. 30 in gradu scalarum quibus ascenditur ex officina in atrium, *b*) in horreis curiæ, *c*) reperta 4 sept. 1869, *d*) in æde Mercurii, *e*) tegula magna angularis Pompeiis reg. IX ins. (n.?) n. 3 effossa. Litteris cavis; eiusdem atque præcedens.

200 Vo. Trc

Vbi nunc sit ignoratur.

201 [illegible] ꓭꓤꓭ. [illegible]

In horreis curiæ. Circulo scrip.

202 ꓘꓤ.ꓘꓴꓤ. [illegible]. . pask Pak.

In tegula, quæ hodie Pompeiis inter reposita. Punctum dubium. Litteris extantibus.

203 ꓴ⊦⊦ꓘ [illegible]

Tegula, cuius in medio ad aptandum tubum fictilem spatium relictum est, hodie in æde Mercurii.

204

Duæ tegulæ: a) reg. VII ins. X n. 8, b) reg. IX ins. III n. 18.

205 ⊦ꓥꓥ.

Tegula reg. VII ins. VII n. 8 ad obturandam fenestellam adhibita. Litteræ aut Oscæ aut Latinæ ꓤꓤ.

Digitized by Google

206

delphinus dextrorsum

Tegula in æde Mercurii, signata 29 sept. 1870.

206 *a*. Dek. Te . . .

Tegula mense Maio an. 1870 reperta. Vbi nunc sit ignoratur. F. 1-o suppl. n. 502 — SIO. n. 113.

206 *b*. O. Nov VI

In dolio fictili, quod ubi nunc sit ignoratur. SIO n. 115.

206 *c*. Step. Kai

In dolio fictili, quod ubi nunc sit ignoratur. F. 2819e — SIO n. 116.

207

Sabinís

Graphio exaratum in pariete atrii sinistro domus reg. IX ins. I n. 22 CIL. IV ad. n. 2395 — F. 2822 — SIO. n. 117 tab. XVII 13.

208

. . . nis puf . .

Fragmentum tituli graphio exarati in opere tectorio parietis occidentalis externi domus del Fauno, reg. VI ins. XII. SIO. n. 118 tab. XVII 14. In eodem muro aliæ litteræ quædam videntur.

209

Pa

Monogramma graphio exaratum in pariete orientali externo domus del Fauno, reg. VI ins. XII. SIO. n. 119 tab. XVII 15.

210

dd? pis pis

Graphio inscriptum in pariete orientali externo domus del Fauno reg. VI ins. XII. SIO. n. 120 tab. XVII 16. *dd* transcriptionis meæ RR litteris archetypi respondent, quæ fortasse non sunt Oscæ, sed Latinæ.

211

Fragmenta alphabetorum Oscorum graphio inscriptorum in parietibus domus del Fauno reg. VI ins. XII.

Digitized by Google

A. in pariete externo orientali a) a b g d e v z h..... p r s t u f í?o b) a b... d e... h k... n p... u f í? c) a b d) a
cf. SIO. n. 121 tab. XVII 17 18 19.

B. in pariete externo orientali a) a b g b) a b g d c) a b g d c d) a b g e e) a b b g k
U. D. p. 188 tab. XI 31c — SIO. p. 68 tab. XVII 20, 21.

212

G. Ivdaïíeosii XC
G Iidiieiósii?

Titulus graphio exaratus olim legebatur in pariete externo domus del poeta tragico appellatæ. U. D. p. 188 tab. XI 31 a. — F. 2807 — SIO. n. 122 tab. XVII 25. Omnia incerta.

213

. . . díupibiis?

Titulus graphio inscriptus olim legebatur in vico della casa del Fauno, teste Fiorellio. U. D. p. 188 tab. XI 31 c — F. 2808 gloss. col. 317 — SIO. n. 123 tab. XVII 26. Scriptura dubia.

214

P Kuírinis?

Graphio inscriptum in vico della casa del Fauno, teste Fiorellio. U. D. p. 188 tab. XI 31 b. — F. 2809 — SIO. n. 124 tab. XVII 27. Nihil certi.

215

A Po..a..ries?

Graphio inscriptum in vico della casa del Fauno, teste Fiorellio. F. 2810 — SIO. n. 125 tab. XVII 28. Nihil certi.

216

ní..pinni..?

Tituli vestigia graphio inscripti in pariete domus cuiusdam Pompeiis olim legit Garruccius. cf. SIO. n. 126 tab. XVII 29.

Digitized by Google

217

abuk..dn?

Olim legit Garruccius in pariete domus cuiusdam graphio exaratum. — SIO. n. 127 tab. XVII 30.

218

gusmus?

In pariete domus cuiusdam Pompeianæ graphio inscriptum olim legit Garruccius. F. 2811 — SIO. n. 128 tab. XVII 31. Quem titulum bene lectum et delineatum vix credideris.

219

pd ∞ ∞

Graphio exaratum, teste Garruccio. F. 2820 — SIO. n. 129.

220

Markas

In pariete lupanaris graphio inscriptum. CIL. IV ad. n. 2200 — F. 2821 — SIO. n. 130 tab. XVII 32.

221

Arkiia

In opere tectorio parietis portæ Nolanæ septentrionalis graphio exaratum. CIL. IV ad. n. 1608 — SIO. n. 131.

222

a. n b. p

Litteræ graphio incisæ in stela tofina domus cuiusdam sitæ in Decumano minore, quæ spectat ad domum del Fauno (numerum significare non possum). SIO. n. 132 tab. XVII 33.

223

Papes Avfi

In ansa dextera amphoræ inventæ in Vico Equense vicino a Sorrento. SIO. n. 133 tab. XVIII 1.

Digitized by Google

224

ꓕIPINEIꓢ

In lapide tofino Surrenti invento, qui hodie in museo Neapolitano. cf. SIO. n. 134 tab. XVIII 2 et quæ scripsi in ephemeride giornale degli scavi di pompei n. s. III p. 156 sqq. *Vilineis*, ut alii legerunt, in archetypis non extare, etiamnunc affirmo.

CAMPANIAE LOCA INCERTA

225

Heírens Frus
upsed

Tegula fracta hodie in museo Neapolitano. F. 2818 — SIO. n. 135 tab. XVIII 3.

226

Pupdiis
Stenis

Sub ansa vasis Campani, quod olim fuit Romæ apud E. Braunum. U. D. p. 189 tab. XII 32 b.—F. 2841 — SIO. n. 136 tab. XVIII 4.

227

niifa? l . . us . .

Tituli cuiusdam vestigia in formam circuli disposita in vasculo, quod nunc in Antiquario Berolinensi. U. D. p. 189 tab. XII 33 c — F. 2842 — SIO. n. 137 tab. XVIII 5. Sed hic titulus fortasse item omittendus est atque alii multi, vasculis Campanis inscripti quorum origo Osca nequaquam certa. cf. vascula Nolana ap. Mommsenum l. c. p. 313 sqq. tab. XIII.

228

Santia

In vase fortasse Nolano imaginibus pictis decorato, quod olim fuit Parisiis in collectione rerum antiquarum Pourtalesii. U. D. p. 189 tab. XII 33 a. — F. 2840 — SIO. n. 138 tab. XVIII 6.

Digitized by Google

229

Mais Kaluvis

In poculo fictili coloris nigri, quod olim fuit apud Horatium Pascale alle Curti, prope oppidum S. Maria di Capua Vetere. F. 2839 — SIO. n. 139.

230

a. ma . . .
b. . . . . .
T. Statiis
G? Helevii

Fragmentum lamminæ æreæ utrimque inscriptæ hodie in museo Neapolitano. SIO. n. 140 tab. XVIII 7 a. b. — v. 2 (b) G littera non est certa, pro qua V Fiorellius descripsit.

230 a

. . . sfr . . .
verna? . . .
Helvi . . .
Helvi . . .
í? igui . . .

Fragmentum lamminæ æreæ nunc in museo Neapolitano. U. D. p. 184 tab. X 27 — F. 2838 gloss. col. 570 — SIO. n. 141 tab. XVIII 8.

LVCANIA

231

1 . . . . . onom ust? izic r? u . . . . . .
BVECHELERVS: —erit is
2 . . . . . nus q. moltam angitu . . . . . nur
q(uæstor) multam
3 . . . . deivast maimas carneis senateis tanginud am [pert]. . .
iurabit maximæ partis senati sententia dummodo [non minus

Digitized by Google

XL osii . . . *p*on ioc egmo comparascuster. Svae pis perte-
XL [adfuerint] cum ea res consulta erit. Si quis pere-
BREALIVS: Si quis (comitia) pere-
must, pruterpan . . . [pertemest *Br.*] | deivatud sipus
merit, priusquam . . . , iurato sciens
merit, priusquam [peremet], iurato sciens
com[e]nei perum dolom mallom siom ioc comono mais
in comitio sine dolo malo se ea comitia magis
in comitio sine dolo malo se ea comitia magis
egm[as tovti] | cas amnud pan pieisum brateis avti cadeis
rei publicae causa, quam cuiuspiam gratiae aut
rei publicae causa, quam alicuius — aut
amnud, inim idic siom dat sena[teis] | tanginud maimas
iniuriae causa, idque se de senati sententia maximæ
— causa, et id se de senatus sententia maximæ
carneis pertumum. Piei ex comono pertemest, izic eizeic
partis perimere. Cui sic comitia perimet, is eo
partis peremere. Cui sic comitia peremet, is illo
zicel[ei] | comono ni hipid.
die comitia ne habuerit.
die comitia ne habeat.

Pis pocapit post exac comono hafiest (hafieist *Br.*)
Qui quandoque post hac comitia habebit
Qui quandoque post hac comitia habebit

meddis dat castrid lovf[rud *Buech.*] (loufit *Br.*) en eituas,
magistratus de fundo libero et pecuniæ,
magistratus de fundo vel in pecunias,
factud, povs tovto deivatuns (deivatuus *Br.*) tanginom
facito ut populus iurati sententiam
facito ut populus iurati sententiam
deicans, *si*om dat eiza i)sc idic tangineis deicum, pod valaemom
dicant, se de eis id sententiæ dicere, quod optimum
dicant, se de illis (rebus) id sententiæ dicere, quod optimum
tovticom tadait ezum, nep fe*f*acid, pod pis dat eizac egmad
publicum censeat esse, neve fecerit, quo quis de ea re
publicum — esse, neve fecerit, quo quis de illa re

Digitized by Google

11 min[s] | deivaid do/ud malud. Svae pis contrud exeic fe-
minus iuret dolo malo. Si quis contra hoc fe-
minus iuret dolo malo. Si quis contra hoc fe-

12 facust avti comono hipust, molto etan | to estud: n. cIↃ cIↃ
cerit aut comitia habuerit, multa tanta esto: n. MM.
cerit aut comitia habuerit multa tanta esto: n. CIↃ CIↃ

In. svae pis ionc fortis meddis moltaum herest, ampert
Et si quis eum forte magistratus multare volet, dumtaxat
Et si quis eum forte magistratus multare volet, dumtaxat

13 minstreis aeteis | eituas moltas moltaum licitud.
minoris partis pecuniæ multas multare liceto.
minoris partis pecuniæ multæ multare liceto.

14 Svae pis pru meddixud altrei castrovs avti eituas | zicolom
Si quis pro magistratu alteri fundi aut pecuniæ diem
Si quis pro magistratu alteri fundi aut pecuniæ diem

dicust, izic comono ni hipid ne pon op tovtad petirupert
dixerit, is comitia ne habuerit nisi cum apud populum quater
dixerit, is comitia ne habeat nisi cum apud populum quater

15 urust sipus perum dolom | mallom, in. trutum zico[lom]
oraverit sciens sine dolo malo, et definitum diem
oraverit sciens sine dolo malo, et definitum diem

tovto peremust petiropert. Neip mais pomtis (petiropert
populus perceperit quater. Neve magis quinquies
populus acceperit quater, neve magis quinquies.

neip mais pomtis. Com preivatud etc. *Br.*) com preivatud
cum privato (reo)
Cum reo

16 actud | pruter pam medicatinom didest in. pon pos-
agito prius quam iudicationem dabit, et cum pos-
agito prius quam iudicationem dabit et cum pos-

17 mom con preivatud urust, eisucen ziculud | zicolom XXX
tremum cum privato oraverit, ab eo die diem XXX
tremum cum reo oraverit, ab illo die diem XXX

nesimum comonom ni hipid. Svae pis contrud exeic fefa-
proximum comitia ne habuerit. Si quis contra hoc fe-
proximum comitium ne habeat. Si quis contra hoc fe-

Digitized by Google

18 cust, ionc svae pis | herest meddis moltaum, licitud, ampert
cerit, eum si quis volet magistratus multare, liceto, dumtaxat
cerit, eum si quis volet magistratus multare, liceto, dumtaxat
mistreis aeteis eituas licitud.
minoris partis pecuniæ liceto.
minoris partis pecuniæ liceto.

19 Pon censtur | *B*ansae tovtam censazet, pis cevs Bantins
Cum censores Bantiæ populum censebunt, qui civis Bantinus
Quum censores Bantiæ populum censebunt, qui civis Bantinus

20 fust, censamur esuf in. eituam, poizad ligud | *io*sc
erit, censetor ipse et pecuniam, qua lege ii
fuerit, censetor ipse et pecuniam, qua lege ii
(iusc *Br.*) censtur censaum angetuzet. Avt svae pis
censores censere proposuerint. At si quis
censores censere proposuerint. At si quis

21 censtomen nei cebnust dolud mallud | in. eizeic vincter,
in censum non venerit dolo malo, et eius vincitur,
in censum non venerit dolo malo et in eo convincitur,
esuf comenei lamatir pr(u) (Pr. *Br.*) meddixud tovtad
ipse in comitio veneat pro magistratu populo
ipse in comitio vendatur prætoris magistratu populo

22 praesentid perum dolum | mallom, in. amiricatud allo
præsente sine dolo malo, et immercato cetera
præsente sine dolo malo et veneat cetera
famelo in. ei(tuo) (ei *Br.*) sivom, paei eizeis fust, pae
familia et pecunia tota quæ eius erit, quæ
familia et is simul, quæ eius fuerit quæ

23 ancensto fust, | tovtico estud.
incensa erit, publica esto.
incensa fuerit, publica esto.
Pr. svae praefucus pod post exac Bansae fust, svae pis
Prætor sive præfectus posthac Bantiæ erit, si quis
Prætor sive præfectus posthac Bantiæ fuerit, si quis

24 op eizois com | a[l]trud (atrud *Br.*) ligud acum herest, avti
apud eos cum altero lege agere volet aut
apud illos cum altero lege agere volet aut

Digitized by Google

pru medicatud manim aserum eizazunc egmazum | pas
pro iudicato manum asserere earum rerum, quæ
pro iudicato manum asserere illarum rerum, quæ
exaiscen ligis scriftas set, ne pim pruhipid mais zicolois X
hisce in legibus scriptæ sunt, ne quem prohibuerit magis diebus X
hisce in legibus scriptæ sunt, ne quem prohibeat magis diebus X
nesimois. Svae pis contrud | exeic pruhipust, molto etanto
proximis. Si quis contra hoc prohibuerit, multa tanta
proximis. Si quis contra hoc prohibuerit, multa tanta
estud: n. clɔ. In. svae pis ionc meddis moltaum herest,
esto: n. M., Et si quis eum magistratus multare volet,
esto: n. CIↃ Et si quis eum magistratus multare volet,
licitud | [ampert] minstreis aeteis eituas moltas moltaum
liceto, dumtaxat minoris partis pecuniæ multas multare
liceto, dumtaxat minoris partis pecuniæ multæ multare
licitud.
liceto.
liceto.
Pr. censtur Bansæ | [ni pis fu]id, nei svae [q.] fust, nep
Prætor censor Bantiæ ne quis fuerit, nisi q(uaestor) erit, neve
Prætor censor Bantiæ ne quis sit, nisi quæstor fuerit, neve
censtur fuid, nei svae pr. fust. In. svae pis pr. in. svae
censor fuerit, nisi pr(ætor) erit. Et si quis pr(ætor) et si
censor sit, nisi prætor fuerit. Et si quis prætor et si
| [pis censtur avti] q. pis tacusim nerum fust (*Buech.*),
quis censor aut q(uæstor) quis natu nobilium erit,
. . . . . medic]im? nerum fust (*Br.*), izic post
. . . . . magisterium — fuerit, is post
eizuc tr. pl. ni fuid. Svae pis | [contrud exeic. tr. pl.
ea trib. pleb. ne fuerit. Si quis contra hoc tr. pl.
illud tr. pl. ne sit. Si quis . . . . . .
p]ocapid Bansa[e f]ust (*Buech.*) . . . . . .
quandoqud Bantiæ erit
. . . . . facus? f]ust
(*Br.*), izic amprufid facus estud. Idic medicim eizuc | .
is improbe factus esto. Id magisterium eo . . .

Digitized by Google

factus erit, is improbe factus esto. Id magisterium illa . .
. . m z. . . m. nerum . . . medicim . . num VI nesimum
nobilium magis.terium . . . VI proximum
32—33 um pod | . . . . . medicim
quod magisterium

(Cetera valde obscura atque incerta.)

Tabula ærea fracta in altera parte Oscam in altera Latinam legem referens, inventa an. 1793 ad Oppido di Basilicata, hodie in museo Neapolitano. U. D. p. 145 sqq. et tab. — Buechelerus ap. Brunsium font. iur rom. ant. ed. IV 1879 cf. SIO. p. 75 sqq., tab. XIX. — Bréalius mém. soc. lingu. de Paris IV p. 381 sqq.—Iordanus ap. Bezzenbergerum VI p. 195 sqq. Tabulam nunc adieci cum archetypo denuo mea causa collatam ab Iulio de Petra amico. v. 1 et 2 valde truncati et minime certi. v. 29. De *tacusim* dubia forma et loco fragmenti Avelliniani cf. Bréalium et Iordanum l. l.; vocabula huius fragmenti in glossarium non sumpsi.

232

ΠωτFολ-
λοϜωμσορο-
FωμειvκαπιδιτωμκαϜαϛλεικειτκω-
αχερηιλιοκακειτσFα
. . μ?εσοτβρατωμμειαιανα . .

In ædicula sepulcri Anxiæ (hodie Anzi) reperta. Vbi nunc sit, ignoratur. U. D. p. 191 tab. XII 36.—F. 2903—SIO. n. 143 tab. XVIII. Auctoribus Buechelero et Buggio, titulus versu saturnio conceptus est. Novissimam Buggii interpretationem vide apud Bezzenbergerum X p. 114 sqq.

233—235

233 CTATIC
ACΔEIEC · CTA
KCAIC
234 ΛIϹTOP · ϹI
235 ΔEICEIΔOM

Tres lapides calcarii fracti parietibus ecclesiæ S. Maria di Rossano a Vaglio in Basilicata immissi, auctore Helbigio bull. dell' inst. 1881 p. 205.

Digitized by Google

236

Α. Λαπονις ΠακΓηις
Οπιες πιω αισ. εκο
σαλαΓς Γαλε(φ)

Dedi ad duo apographa quæ extant in Mandellii libro manuscripto Lucania sconosciuta, qui hodie servatur in museo Neapolitano. Titulus olim inventus est nel piano della città di Diano. SIO. n. 144 tab. XVIII 10 a. b. Γαλε(φ) pro Γαλε manuscripti Buechelerus.

237

Τουτς Κεμρς ποτερεμ
XIX

In vase rudi iuvento in oppido Castellaccio, hodie in museo Berolinensi. U. D. tab. XIII 14 — Corssenus apud Kuhnium zeitschr. XXII p. 304 sqq. — SIO. n. 145 tab. XVIII 11.

BRVTTIORVM AGER

238

ΔιουΓει Ͻερσορει ταυρομ

Lammina ærea in Monteleone (Vibone) reperta, olim fuit ibidem in museo Capialbi. U.D.tab.XII 37—F.3034—SIO. n. 146 tab.XVIII 11 bis.

239—244

239 Κοττειηις
240 Κοττει
241 Κοττι
242 Περκενος
243 Μαραι. υσοντιον
244 Μαραι. υσ. δ

In lateribus coctis in oppido Monteleone inventis, qui olim

Digitized by Google

fuerunt ibidem in museo Capialbi. U. D. p. 192 — F. 3035 — 3040 — SIO. p 82. Tituli 240 et 241 sinistrorum scripti sunt. Formas Περκενος et υσοντιον Oscas esse, vix concesseris.

245

Ⱶερεκλε[ι]σσκ
λαβενς?
II

Graphio inscriptum in cylindro cretario, qui olim fuit Firmii apud C. de Minicis et postea, quod sciam, periit. U. D. p. 190 tab. XII 35 — F. 2847 — SIO. n. 153 tab. XVIII 12. Vtrum λαβεκις an λαβενς scriptum sit, incertum.

246

Τρεβις Σ. Σεστες δεδετ

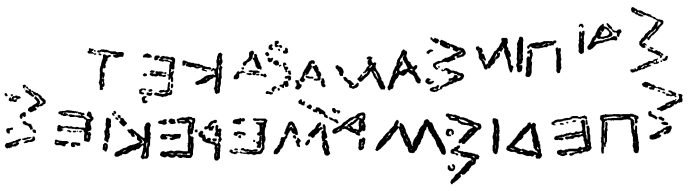
In galea ærea, quæ hodie Panormi in museo publico. F. 2890 bis gloss. col. 1842—SIO. n. 154 tab. XVIII 13 a. b. Cum nota patronymici apud Oscos nunquam nomini antecedat, Buechelerus secundam Σ notam divisionis putans, hunc titulum sic legere nuperrime proposuit (rhein. mus. XXXIX p. 559):

Τρεβις Σεστες δεδετ

Museum Panormitanum alterum galeæ exemplar possidet, quod falsum esse inter viros doctos constat.

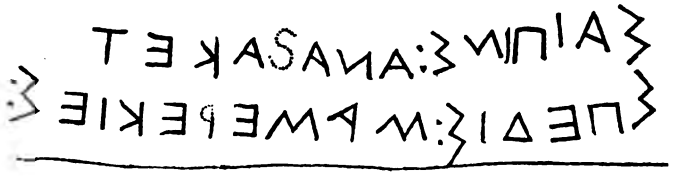
247

A

Digitized by Google

B

In galea ærea, quæ hodie in Antikenkabinet Vindobonensi extat. Imaginem A ex Buechelero rhein. mus. XXXIX p. 558, imaginem B ex Bréalio mém. de la soc. de lingu. de Paris VI p. 51 sumpsi. In vocabulo Σαιπινς archetypon utrum A ut Buecheleri causa Winterus delineavit, an A ut Bréalio ab Iulio Martha datum est, exhibeat, non liquet.

Lectio et interpretatio Buecheleri	Lectio et interpretatio Bréalii
Σαιπινς ανα ακετ	Σπεδις Μαμερεκιες
Σπεδις Μαμερεκιες	Σαιπινς ανασακετ
Sæpina præda; egit	Spedius Mamercius
Spedius Mamercius.	Sæpinas consecravit.

Buechelerus S signum post ανα extans pro littera non putat.

248—252

248 OV. AFARIES. OV
249 N. MARAIES. N
250 NO. COMNI. NO
251 C. SOIES. MIN
252 a. ex altera parte
OV. CAISIDIS. OV
b. ex altera
TR. PLATORIVS. TR

Quinque lamminæ æreæ parvæ inscriptæ litteris Latinis da una collezione di oggetti antichi formata in una città della Basilicata auctore Fabrettio. Nunc in museo Taurinensi. SIO. p. 84. PLATORIVS forma nominativi sing. non est Osca.

Digitized by Google

SICILIA

253

Στε]νις Καλινις Σταττιης
Μαρ]ας Πομπτιες Νιυμσδιης
μεδδειξ ουπσενς
ειvε]ιμ τωFτο Μαμερτινο
Α]ππελλουνηι σακορο

Sic Mommsenus titulum restituit duobus lapidum fragmentis, quæ Messanæ sunt in museo, collatis. U. D. p. 193 tab. XII 39 — F 3063 — SIO. n. 160 tab. XVIII 14.

254 — 255

254 Μαμερτινουμ
255 ℳ Παα . . .

In lateribus coctis musei Messanensis. U. D. p. 199 — F. 3064— SIO. n. 161 et 162.

TITVLI NVMMIS INSCRIPTI

256—284

Teatis	256	Tiiatium
	257	a. Frentrei
		b. Freternum
Larini	258	a. LADINOD
		b. LADINEI
Aeserniæ	259	AISERNIM
Allifarum	260	Alifa

Digitized by Google

Phisteliæ	261	a. ΦΙΣΤΕΛΙΑ ☧ Fistluis
		b. Fistluis
		c. Fistlois
		d. Fistlus
		e. Fistel
		f. Fistlois Vpsiis
Telesiæ	262	Tedis
Aquiloniæ	263	Akudunniad
	264	Fensernu
	265	Met.
Auruncæ	266	a. Aurunkud Makdiis
		b. Aurunk M]aakdiis
Teani	267	a. Tianud Sidikinud
		b. Tianud
Cubulteriæ	268	Kupelternum
Capuæ	269	Kapv
Calatiæ	270	a. Kalati
		b. Kalat
		c. Kala
Atellæ	271	a. Aderl
		b. Ade
Nuceriæ Alfaternæ	272	a. Nuvkrinum Alafaternum
		b. Nuvikirinum Alaf[ate]rnum

Præterea nummi huius oppidi alias inscriptiones exhibent quæ adhuc valde obsurae sunt, ut '*...arasne*' vel '*degvinum ra...num*' cet.

Vriæ	273	a. Vrinai
		b. Vrina
		c. Orina
		d. Vrena

Digitized by Google

274 Viskinis

Asculi 275 a. Αυϝυσκλι
b. Αυσκλιν
c. Αυσκλα

Lucanorum 276 Λουκανομ

Vibonis Valentiæ 277 Φει

Mamertinorum 278 Μαμερτινουμ

NVMMI BELLI MARSICI

279 a. Vitelio
b. Vitellio

280 G. Mutil ☧ Safinim

281 a. G. Paapii G. Mutil ☧ Vitelio
b. Vitelio ☧ G. Paapii G.
c. ITALIA ☧ G. Paapi G.

282 a. Mutil embratur ☧ G. Paapi G.
b. Mutil embratur ☧ G. Paapi
c. Mutil ☧ G. Paapi G.
d. Mutil embratur ☧ Vitelio

283 a. Viteliu ☧ Ni. Lov*kl* Mr.
b. Vit.... A ☧ Ni. Lov*kl* Mr.

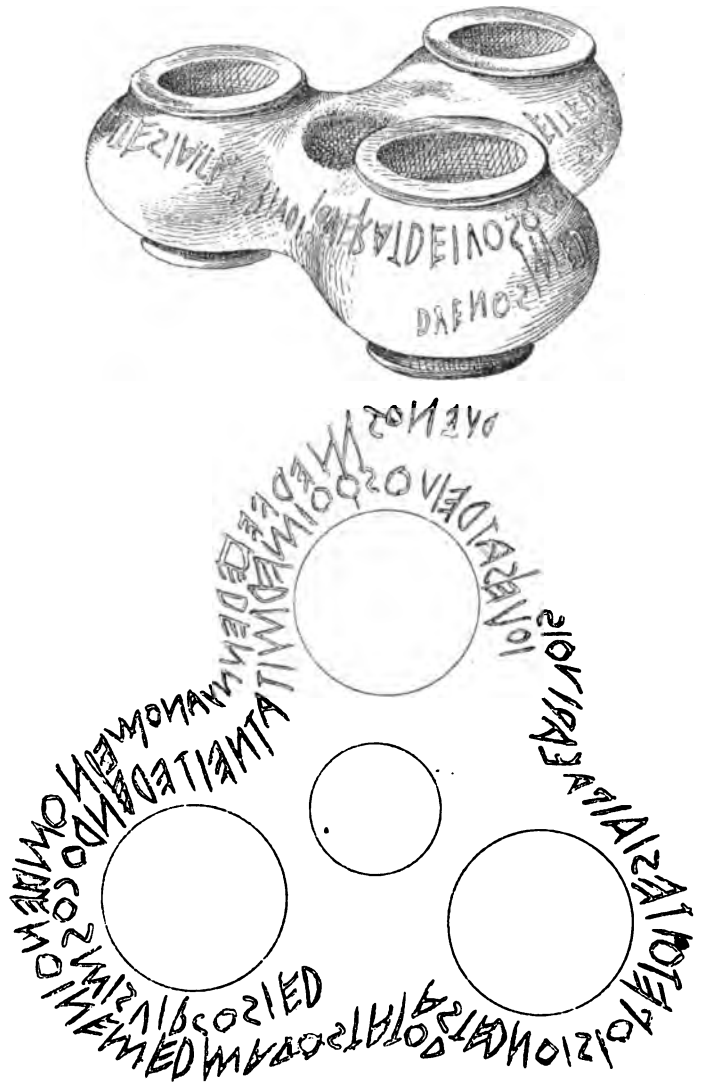
284 Mi. Iciis Mi.

Friedlaenderus die osk. münzen. 1850 — De 261 f. Dresselius hist. und philol. aufsätze Ernst Curtius 1884 p. 250 sqq., de 266 Sool a catal. of the greek coins in Brit. mus. Italy 1883 p. 75, de 282 d Bompois les types monétaires de la guerre sociale 1873 p. 97. De litteris singularibus et signis quibusdam nummorum belli Marsici vide Friedlænderum p. 75 et SIO. p. 90.

Digitized by Google

INSCRIPTIO LATINA ANTIQVISSIMA

285

Sic stilo exaratum in tribus vasculis fictilibus coniunctis, Romæ in vallata fra Quirinale e Viminale presso il versante meridionale del Quirinale e la chiesa di s. Vitale Aprili mense an. 1880 in-

Digitized by Google

ventis. Imaginem sumpsi ex Dresselio annali dell' inst. 1880. Quam diverse hunc titulum viri docti intellegant, ex his quæ sequuntur interpretationibus apparebit.

a) Buecheleri et Dresselii

Jove Sat deivos qoi med mitat, nei ted endo
Jovi Sat[urno] deis qui me mittat, ne te intus
cosmis virco sied asted, noisi Ope Toitesiai pacari vois.
comes virgo sit adstet, nisi Opi Tutesiæ pacari vis.

Dvenos med feced en manom, einom dze noine
Dvenus me fecit propter mortuum, et die nono
med mano statod.
me mortuo sistito.

„Colui che agli iddii Giove e Saturno mi offrirà, non abbia seco in quel luogo una vergine per campagna ed assistente, senonchè quando vuol fare il sacrifizio ad Ope Toitesia;

Dvenos mi fece per il defunto, ed il nono giorno al defunto ponimi." Dresselius annali dell'inst. 1880 p. 158 sqq.

„Wer mich den Göttern Juppiter und Saturnus schickt, nicht soll dich hineinbegleiten eine Jungfrau oder dabeistehen, wenn du nicht der Ops Toitesia ein Bittopfer gebracht wissen willst;

Bennus hat mich gemacht für einen Seligen, und so sollst du denn am neunten Tage mich dem Seligen hinstellen." Buechelerus rhein. mus. XXXVI p. 235 sqq.

b) Osthoffii

Jove Saet deivos qoi med mitat, neited endo
Jovem Saeturnom deivos qui me mittat, curet intus
cosmis vir cosied asted, noisi Ope Toitesiai pacari vois.
comis vir consit adstet, nisi Opi Toitesiae pacari vis.
In ceteris hic vir doctissimus Buechelerum sequitur: rhein. mus. l. c. p. 481 sqq.

c) Iordani

Iouei Sat deiuos qoi med mitat, nei ted endo cosmis uirco sied, asted noisi Ope Toitesiai pakari vois.

Duenos med feced en manom einom dze noine med mano statod.

Digitized by Google

Jovi Saturno divis si quis me mittat, ne in te comis virgo sit; ast nisi Opi Toitesiae pacari vis.

Dvenus me fecit in manum (i. e. ad manium sacrum), igitur dienoni me mano sistito. cf. vindic. sermon. Lat. antiquiss. 1882 et hermes XVI p. 225 sqq.

d) Bréalii

Joveis at deivos qoi med mitat nei ted endo,
Jupiter aut deus, cui me mittat [iste], ne te endo,
cosmisu irco, sied;
commissi ergo, sit;
asted nois, io peto, ites iai, pacari vois;
ast te nobis, eo penso, λιταῖς iis, pacari velis;
Duenos med feced en manom; einom Duenoi ne med
Duenos me fecit in bonum; nunc Dueno ne me
malo statod.
malo sistito.

„Jupiter ou quel que soit le dieu auquel celui-ci m'adressera, que celui-ci ne tombe point entre tes mains pour ce qu'il a pu commettre; mais laisse-toi fléchir pour nous au moyen de ce don, au moyen de ces cérémonies;

Duenos m'a offert en hommage, pour son repos: ne me prends pas en mauvaise part pour Duenos." mélang. d'archéol. et d'hist. d'école française de Rome 1882. II p. 147 sqq.

e) Ringii

Jove Sat deivos qoi med mitat? Nei ted endo cosmis virco sied asted, noisi Ope Toitesiai pacari vois.

Dvenos med feced en manom einom dze noine med mano statod.

„Dem Juppiter und den beiden Saturnen, den Djāús-Söhnen, wer (quae) soll mich hinstellen? nicht stelle dich eine Jungfrau hin, soll sie unter den reinen sein, es sei denn, dass du der Ops Toitesia dich versöhnen willst;

ein Guter (sc. der Spender) hat mich gemacht für den Todten, und am Novendial soll sie (?) mich dem Todten hinstellen." altlat. studien Pressburg und Leipz. 1882. p. 2 sqq. cf. C. Paulii librum qui infra citatur p. 5 sqq.

Digitized by Google

f) C. Paulii.

I. io, veisat deivos. qoi med mitat! nei ted endo — cosmis virco sied.

II. asted nois, io, peto! ites ja, i pakari vois!

III. duenos med feked en manom; ei nom, duenoi, ne med malo statod.

I. „io, videat deus, cui me mittat!“ „„ne te intro (mittat); comis virgo sit, (cui te mittat)!“ “

II. „adstet nobis (deus), io, peto! eas jam, i pacatum vobis!“

III. „bonus me fecit in bonum; i nunc, bono, ne me malo sistito!“

I. „He, es sehe ein Gott zu, wem er mich schicke.“ „„Nicht sende er dich dahinein; eine freundliche Jungfrau sei es (sc. der er dich sende).“ “

II. „Er (sc. der Gott) stehe uns bei, he, ich bitte! geh nun, geh, dass ihr euch versöhnt werdet!“

III. „Ein guter (Mensch) hat mich gemacht zu einem guten Zweck; geh nun, einem Guten, nicht einem Bösen sollst du mich hinstellen.“ altital. studien I 1883 p. 3 sqq.

Hunc titulum versu saturnio conceptum esse putant Buechelerus, Osthoffius, Ringius.—Praeterea extat Comparettii v. cl. interpretatio quam, quod doleo, consulere non potui. (cf. mus. ital. di antich. class. II).

TITVLI QVI FICTICII CREDVNTVR

PICENVM

286

a. G. Paapi G.

b. G. Paapi G ☧ G. P.

c. G. P. G.

*

In glandibus missilibus ex agro Asculano Parisios ad Feuardent rerum antiquarum institorem et in Antiquarium Berolinense transportatis. cf. SIO. p. 21. Cum viris doctis artis epigraphicæ peritissimis glandes missiles pleræque lucri causa a vafris Italis inscriptæ videantur, ita ut veri et falsi tituli vix discerni queant, ego genuinas esse Oscas illas inscriptiones haud quaquam spondeo.

Digitized by Google

FRENTANI

287

N? . . . . . .
ΛACEAMANAFED ES[dum
PROFATED

In tabula lapidea fracta prope Casacalenda, ut dicebatur, an. 1844 inventa, quæ hodie in museo Neapolitato. Falsum hunc titulum olim putavit Corssenus, hodie Buechelerus lex. ital. p. XII b. Varia primi versus apographa quæ Ambrosius Caraba Garruccio subministravit (cf. SIO p. 5), Latina litteratura in Oscis titulis Samnii et Frentanorum prorsus ignota, nec non vocabula ΛACE pro ΛIΝΓ litt. Oscæ, *amanafed* loco *aamanaffed*, *profated* loco *profatted* sane dubitationem movent.

AEQVI

288

Γ O·CA·Γ OMΓ OSIIES·MED D
IS S·TALII·STATE·M·DD

In lapide invento nel fondo della fasca della fontana della Villeta presso Collemaggiore, teste Caetano Riccio, cuius epistulam hac de re lege apud me IIMD. p. 40 et cf. dubitationem Dresselii apud Mommsenum CIL. IX p. 388.

289

Pup. Herenniu
med. tuv. Nuersens
Hereklei
prufatted

In una lapida marmorea inventa, ut aiunt, Ianuario mense an. 1859 in camera subterranea nella valle sottostante a Nesce. Cf. SIO. n. 1 et hæc Mommseni: «Titulum Osce scriptum, in quo Nersarum vocabulum lectum esse dicitur, hodie desiderari Coluccius respondit quærenti Zvetaieffio (syll. inscr. Oscarum p. 1). Tu vide ne hic quoque ficticius sit; nam et fraudes in his partibus deprehensæ sunt similes et formæ recedunt a solitis Oscis (Zvetaieff l. c.), et offendit in

Digitized by Google

his partibus Osca litteratura et dubitationem movet loci Vergiliani similitudo [legas libri mei IIMD. p. 162], et acta musei ea, in quibus referuntur tituli Latini qui simul dicuntur reperti esse, hoc certe docuerunt tum, cum hi apud fossorem publice sequestrarentur, Oscum titulum apud eum non fuisse, et id ipsum denique suspicione non caret, quod eius modi inscriptio iam non comparet» CIL. IX p. 388. Vberius scripsit de hoc titulo Osco Franciscus d'Ovidio professor Neapolitanus in ephemeride rivista di filol. class. 1880, qui eum prorsus falsum nominat.

290

. . . meddis
Ners. Taliud

Tituli Osci fragmentum repertum, ut aiunt, prope Colle maggiore Dubitant Dresselius et Mommsenus CIL. IX p. 388.

Digitized by Google

GLOSSARIVM

Vocabula Latinum alphabetum sequuntur; quæ a *c* littera incipiunt vide sub G et K, quæ a *q* vide sub K.

A

A 31 Pæl. 181, 183, 204 A 236 Osc. **A** 20 Pæl. notæ prænominis et nominis virilis; cf. 206.

a- «ad» præfixum vocabulo *a-serum*. cf. *ar-*.

a- particula privativa Oscorum. cf. *an.*

aa- præfixum vocabulo *aa-manaffed* (cf. *a-manafed*, si vocabulum non est ficticium); utrum «ab» an «ad», significet non liquet. cf. de *aflakus, aflukad* Buechelerum lex. ital. p. III b.

Aadiieís 103 Osc. prænomen virile genet sing. «Adii» CIL. X 904 *C. Adio.*

Aadirans 143 Osc. nomen virile nomin sing. «Atranus» Buechelerus lex. ital. p. V b. C. Paulius altit. stud. II p. 99, «Adiranus» vulgo. cf. nomen quod sequitur.

Aadíriis 160 **Aadiriís** 161 Osc. nomen virile nomin. sing. «Atrius» cf. ap. G. de Petra tav. cer. di Pomp. 1876 n. 31 (p. 44). *M. Atri Marcelli* al. CIL. X 5278 *Q. Atrius Q. l. Philemo* 1288 *Atria V.f.*, Vmbr. *atro*, *adro*, Osc. *Aderl.*, Lat. 'ater, atrium' al. Buecheleri lex. ital. p. V b.

aamanaffed 144, 146, 149, 151 **aaman[aff]ed** 156a. Osc. perfectum activi 3 pers. sing. «fecit» vulgo, «mandavit, faciundum curavit», Ebelius ap. Kuhn. VI p. 422, Buechelerus rhein. mus. XXX p. 61 lex. ital. p. XVI b. vide Corssenum ap. Kuhn. XI p. 334 sqq., Buggium altit. studien. Christiania 1878 p. 17, Osthoffium zur geschichte des perfects im indogermanischen 1884 p. 241 sq.; de etymo dubitat Iordanus symb. ad hist. relig. ital. Regimontii 1883 p. 21 sq. Vmbr. *manuve*, *mani* al., Osc. *manim*, Lat. 'manus'.— ** *amanafed* legitur in tit. 287 ut videtur spurio.

aapas 81 Osc. incerti significatus genet. sing. videtur.

Digitized by Google

aasaí 87A$_{16}$ B$_{19}$ Osc. nomen substantivum loc. sing. in «ara» post Aufrechtum zeitschr. f. vgl. sprachf. I p. 90 vulgo, dat. sing.: *aasai purasiai* «aræ puræ, dem Genius des reinen Altars, dem Schutzgeist des Platzes wo geopfert wird» Mommsenus unt. dial. p. 137.

aasas 87 B$_1$ Osc. nomin. plur. «aræ» vet. «asæ» A. Gell. IV 3: «Pælex asam Iunonis ne tangito», Macrob. sat. III 2: «Varro divinarum libro quinto dicit aras primum asas dictas»; Vmbr. *asamad*, *asaku* al. cf. s. v. *asignas*, *asum*.

A]bellanam 136,$_{35}$ Osc. nomen adiectivum femininum accus. sing. «Abellanam».

Abellanoí 136,$_3$ masculinum dat. sing. «Abellano».

Abellanos 136,$_{41\ 46}$ nomen substantivum masculinum nomin. plur. «Abellani, Abellæ incolæ».

Abellanom 136,$_{44}$ masculinum genet. plur. «Abellanorum».

Abell[anoís 136,$_6$ masculinum dat. plur. «Abellanis». Abella oppidum Campaniæ nunc Avella vecchia appellatur. De Abella lege Iulium Belochium Campanien 1879 p. 411 sqq.

ad 72a. Falisc.-lat.

Ade. 271 b. **Aderl.** 271a. Osc. notæ ad Atellam urbem Campanam sive ad cives eius pertinentes; de etymo cf. Corssenum ap. Kuhn. XIII p. 247, de Atella v. Belochium Campanien p. 379 sqq.

aesar Suet. Aug. 97: «æsar—Etrusca lingua deus» cf. *Esus* Gallorum deus, v. *aisos*, *esaristrom*, *esos*.

aetate 14 Pæl. nomen substantivum femininum abl. sing. «ætate».

aetatei 72a. Falisc.-lat. dat. sing. «ætati».

aetatu 13 Pæl. participium perfecti passivi sensu nominis substantivi positum accus. sing. «partem» Buechelerus rhein mus. XXXIII p. 282, sed lex. ital. p. IVa accus. sing. stirpis *aetat-*; imperativus activi 2 pers. sing. «aditato, adito» Buggius altital. studien p. 72.

aeteis 231,$_{12\ 18\ 27}$ Osc. nomen substantivum genet. sing. «partis» Buechelerus ap. Brunsium ed. IV p. 47 not. 11 comment. Mommsenian. p. 239 lex. ital. p. IVa.

a]ittíom 136,$_{33}$ femininum genet. plur. «portionum» constituit Buechelerus comment. Mommsen. 239 pro *o]ittiom* «usum» Mommseni unt. dial. p. 120, Corsseni ap. Kuhn. XIII p. 195, 242 sqq. aliorum, et *a]ittom* «partem» Ebelii ap. Kuhn. VI p. 423 sq.

af- «ab» præfixum vocabulo *af-ðed;* de *aflakus*, *aflukad* cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 53 lex. ital. p. III b.

Digitized by Google

Afaries 248 Osc. nomen virile nomin. sing. «Afarius» cf. CIL. X 146 *L. Afarius Memor* 504 *M. Afarius Ampliatus.*

afded 13 Pæl. de forma et significatu certatur: perfectum indicativi activi 3 pers. sing. ad sensum «donum dedit, tulit, posuit» nuper Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 283, fortasse præsens indicativi 3 pers. sing. ad litteram «abdit», ad sensum tituli «lustrum condit censor» nunc idem vir doctissimus ap. Osthoffium zur gesch. des perfects p. 236, qui nihilominus hanc formam esse perfectum significareque «abdidit» censet; adverbium ad litteram «apte», ad sensum «simul» coniectura Buggii altit. stud. p. 74.

Afillis 173 Osc. nomen virile nomin. sing. «Afillius» cf. CIL. X 1047 *M. Afillius M. l. Primogenes* 3142 *Vmbriciae Afiliae Iustae.*

aflakus 129,10 11 Osc. futurum exactum activi 2 pers. sing. etymi incerti, ad sensum «detuleris» Buechelerus, «adegeris» Buggius.

aflukad 129,3 Osc. præsens coniunctivi activi 3 pers. sing. «deferat» Buechelerus rhein. mus. XXXIII 52 sq. **aflokad** «adigat» Buggius altit. stud. p. 14 sqq.

aged[æ 72a. Falisc.-lat. dat. sing. «agendæ» cf. *acum, actud.*

agine 8 bis. Marruc. nomen substantivum abl. sing. «agone, die festo» de quo vocabulo multis verbis scripsit Corssenus ap. Kuhn. IX p. 145 sqq. cf. Buechelerum lex. ital. p. IVa et s. v. *akenei.*

ahvdiuni 172 Osc.

aídil 148 Osc. nomen substantivum masculinum nomin. sing. «ædilis» vet. «aidiles, aidilis».

aídilis 142 Osc. **a]ídilis** 142 Osc. **aídil[is** 90, 153 Osc. nomin. plur. «ædiles».

Afiflneís? 103 Osc. nomen virile genet. sing. «Aefinii» vel fortasse «Aedinii» CIL. X p. 8341 *L. Aedinio Pretioso Aedinius Pretiosus* al.

aíkdafed 93 Osc. perfectum indicativi 3 pers. sing. pro *aidkafed* «ædificavit» Corssenus ap. Kuhn. V p. 96 multi alii, quasi «æquidavit id est fines ad normam derexit» Buechelerus ap. me SIO p. 95, «libravit quod extructum erat templum æquamento usus» idem lex. ital. p. IVa, quem sequitur Osthoffius zur gesch. d. perfects p. 240; de *aikdafed* «ædificavit» nupperrime scripsit Deeckius die etrusk. bleiplatte von Magliano. Colmar 1885 p. 32.

Aisernim 259 Osc. nomen proprium genet. plur. «Aeserninorum» cf. CIL. I. 20 *Aisernio.* Aesernia Samnii oppidum hodie Isernia vocatur. De casu huius vocabuli varie olim scripserunt Corssenus

Digitized by Google

ap. Kuhn. V p. 127 et Buggius l. c. VIII p. 43 sq.; etymon cognatum cum vocabulis, quæ sequuntur.

αισ. 236 Osc. «sacrum».

αἰσοί Hesychius: αἰσοὶ Θεοὶ ὑπὸ Τυρρηνῶν; cf. αἰσαρ ap. Dionem LVI 29 et AESAR ap. Suetonium Aug. 97.

aisos 8 Marruc. nomen substantivum genet. sing. stirpis *ais* vel *aisu* «sacri» Corssenus ap. Kuhn. IX p. 138 sq. et nuper Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 35 sq.; dat. abl. plur. «dis» Buggius altit. stud. p. 41 et hodie Buechelerus lex. ital. p. IV a. cf. Deeckium die etrusk. bleiplatte von Magliano. Colmar 1885 p. 7 sq.

aisusis 129,7 Osc. abl. plur. «sacrificiis» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 35 sq.; nomin. plur. «sacrificia» Buggius altit. stud. p. 40 sqq cf. *esaristrom*, *esos*.

a]fttíom vide p. 87.

Acarcelinio 63 b. 64 Falisc. nomen virile nomin. sing. «Acarcelinius».

Acarcelini 62 **Aca(r)celini** 63a. Falisc. gen. sing. «Acarcelinii».

Acca 16 Pæl. sive Lat. nomen mulieris nomin. sing. cf. CIL. IX 3146 *Acca L. f. Prima* 3166 *Acca Q. f.* al.

akeneí 87 A_{18} B_{22} Osc. nomen substantivum locat. sing., de significatu, certatur: «in agone, die festo» Buechelerus umbricorum p. 30 ap. me SIO p. 95 lex. ital. p. IVa., «anno» Henzenus annali dell' inst. 1848 p. 408, Aufrechtus zeitschr. f. vgl. sprachforsch I p. 90, alii, «in fundo, in prædio» Mommsenus unt. dial. p. 247, Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 141 cf. les tab. eugub. p. 255 sq., alii.

aciptum 72 a. Falisc.-lat. participium perfecti passivi neutrum nomin. sing. «acceptum».

akrid 129,4 Osc. nomen adiectivum abl. sing. vel adverbium ad litteram «acri» Buechelerus rhein mus. XXXIII p. 21 lex. ital. p. IV a.; adverbium «jählich, schnell, raptim» Buggius altit. stud. p. 26.

Akudunniad 263 Osc. nomen urbis Hirpinorum abl. sing. «Aquilonia» quæ vocatur hodie Lacedogna vel Cedogna. cf. Mommsenum unt. dial. p. 246, Buechelerum umbricorum p. 93 sqq. 203: *Akeđuniamem Acesoniame* «in Aquiloniam», *Akeđunie*, *Acersoniem* «in Aquilonia», Bréalium les tab. eug. p. 173.

acum 231,24 Osc. infinitivus activi «agere» ἄγειν.

actud 231,15 Osc. imperativus activi 3 pers. sing. «agito» cf. Vmbr. *aitu*, *aituta*, *açetus* al.

akun. 172 Osc. nota vocabuli incerti.

Akviiai 129,10 Osc. nomen muliebre dat. sing. «Aquiæ» IRN. 2206

Digitized by Google

Aquvia Quarta, vel *Aquia Quarta* ap. Nissenum pompejan. stud. p. 289, CIL. VI 3148 *C. Aquius* al. cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 48 sq.

Alafaternum 272 a. **Alaf]ate]rnum** 272 b. Osc. nomen proprium genet. plur. «Alfaternorum». Nuceria Alfaterna, Campaniæ oppidum, nunc Nocera vocatur. cf. Belochium Campanien p. 239 sqq.

Alafis 31 Pæl. nomen virile nomin. sing. «Alfius, Albius» cf. CIL. IX 3168 *C. Alfius T. f. Maximus* 3057 *C. Alfi Licini* al. 3851 *Alfia Sex. f.* al. et Buecheleri lex. it. p. IV b.

Albsi 46 Mars. nomen masculinum dat. sing. «Albensi» cf. Paul. Festi p. 4: «Albenses qui sunt Marsi genus.» Plin. h. n. III 17, 1: «Albensium Alba ad Fucinum lacum» et Henzenum ephem. epigr. II p. 198.

Alies 1 Picent. 9 bis Marruc. nomen virile nomin. sing. «Allius» cf. CIL. IX 3706 *T. Allio Delfico* 3720 *P. Allius Felix* al. 3075 *Allia Sat.* . 4926 *Alliæ Philemationi* al.

Alifa. 260 Osc. nota ad Allifas Samnii oppidum pertinens.

alla Schol. Iuven. VIII 234: «Galli alla dicunt aliud».

allo 231,22 Osc. nomen adiectivum femininum nomin. sing. «alia», cf. Vmbr. *arsir*.

Alpis 34 Pæl. nomen virile nomin sing. «Alpius» cf. CIL. IX 1227 *Alpiae* [*Hel*]*pidi*, «Albius» cf. *Alafaternum, Alafis.*

alpus Paul. Festi p. 4 M.: «album, quod nos. dicimus, a Græco, quod est ἄλφόν, est appellatum. Sabini tamen alpum dixerunt. Unde credi potest, nomen Alpium a candore nivium vocitatum».

altinom 166 Osc.

alltram 136,33 Osc. nomen adiectivum accus. sing. «alteram».

altrei 231,13 Osc. dat. sing. «alteri».

alttreí 87 A17 B21 Osc. locat. sing. «in altero».

a[l]trud 231,24 Osc. abl. sing. «altero».

alttr[os 136,33 Osc. nomin. plur. «alteri» cf. 'altri' ap. scænicos Latinos, 'altrinsecus' Buecheleri lex. ital. p. IV b.

am- privativum vide *an.*

am- «amb-, am-, an» ἀμφί præfixum: *am-vianud* cf. *am-nod*, *am-nud* Osc. Buecheleri lex. ital. p. IV b.

***amanafed** vide *aamanaffed.*

amatens 8 Marruc. perfectum indicativi activi 3 pers. plur. ad sensum «intulerunt» Corssenus ap. Kuhn. IX p. 153 sq., dubitat Buggius l. l. XXII p. 465, tacet Buechelerus, *eituam-am atens* legere vult Danielssonus ap. C. Paulium altit. stud. III p. 193.

Digitized by Google

amfr- præfixum vocabulo quod sequitur, Vmbr. *ampr- ambr-*, Lat. «amfr-» (amfr-actus) ἀμφίς cf. Zeyssium ap. Kuhn. XVI p. 381 et Buechelerum lex. ital. p. IV b. et s. v. *am-*.

amfret 136,32 45 Osc. præsens indicativi activi 3 pers. plur. «ambiunt» cf. AK umbr. spr. I p. 165, Buggium ap. Kuhn. II p. 382, Buechelerum lex. ital. p. IV b. XI a. b.

amiricatud 231,22 Osc. adverbium (abl. sing. participii passivi) «inmercato, non mercato» vulgo, imperativus activi 3 pers. sing. «veneat» coniectura Bréalii mém. soc. lingu. IV p. 395, contra quem Danielssonus ap. C. Paulium altit. stud. III p. 175.

Ammaí 87 A_6 23 B_8 Osc. dat. sing. «Ammæ, Matri» cf. Aufrechtum qui primus hanc sigificationem recte coniecit zeitschr. f. vgl. sprachforsch. I p. 89 et Buechelerum umbricorum p. 80 lex. ital. p. IV b. qui ex Latinis verbis comparat 'am-ita, Amita (Latini uxor) Amius' al.. Græc. ἀμμία. Hesychius: Ἀμμάς ἡ τροφὸς Ἀρτέμιδος καὶ ἡ μήτηρ καὶ ἡ Ρέα καὶ ἡ Δημήτηρ.

amnod 136,17 Osc. abl. sing. «circuitu», **amnud** 231,6 bis Osc. cum genetivo copulatum «causa» χάριν cf. Corssenum ap. Kuhn. V p. 84 sqq. XIII p. 168, Buechelerum comment. Momms. p. 232 lex. ital. p. IV b., Bréalium mém. soc. lingu. IV p. 391; aliter olim docuit, ne de Langio dicam, Buggius ap. Kuhn. III p. 418. vide *am-* «amb», ἀμφί.

ampert 231,12 18 Osc. «non trans» eatenus dum taxat, tantummodo, Buechelerus ap. Brunsium IV p. 47 not. 10 cf. Corssenum ap. Kuhn. V p. 108 sqq., Ebelium l. c. p. 417 sqq., Bréalium mém. soc. lingu. IV p. 393. vide *an- am-* privativum et *pert.*

amprufid 231,30 Osc. adverbium (abl. sing.) «improbe».

amvíanud 160, 161, 163 **amv[í]anud** 162 Osc. nomen substantivum neutrum abl. sing. «vico» cf. ἄμφοδος, ἄμφοδον, ἀμφόδιον et quæ scripsit Buechelerus ap. Nissenum pompejanische studien 1877 p. 499.

an- præfixum vocabulo *an-getuzet* Osc. respondet Lat. «an»: 'an-helare' cf. *en- e- in-*.

an- am- a- particula privativa Osc.: *an-censto* «incensa», *am-pert* «non ultra», *am-prufid* «improbe» *a-miricatud* «immercato» ut vulgo explicatur (cf. s. v.). Vmbr. *an- a-*, Lat. «in- i-».

Anaes 14 Pæl. nomen. virile nomin sing. «Annæus» ex prisco «Anaios» CIL. IX 4558 *Sal. Annai Pe f.?* 4234 *T. Annaeus T. l.* al. 3827 *V. Pampila Annaia P. l.*

Digitized by Google

Aniaes 23 Pæl. **Anniaes** 22 Pæl. nomen virile nomin. sing. «Annæus».

Ania 18 Pæl. nomen muliebre nomin. sing. «Annia» cf. CIL. IX 3231 *Annia Marsilla* (in lap. MARSILIA) 3105 al.

Anafríss 87 A_9 B_{12} Osc. deorum nomen dat. plur., significatus non satis certus: «Imbribus» post Buggium ap. Kuhn. II p. 386 omnes, sed dubitat Buechelerus.

Anagtiai 107 Osc. deæ nomen dat. sing. «Angitiæ» cf. CIL. IX 3885 *Angitiae* et quæ de hac dea dixerunt Mommsenus l. c. p. 367 Buechelerus rhein. mus. XXXVII p. 643.

ανασακετ 247 Osc. perfectum indicativi activi 3 pers. sing. «consecravit» coniectura Bréalii rev. archéol. 1884 p. 242 mém. soc. lingu. VI ανα ακετ quasi «præda, egit» auctore Buechelero rhein. mus. XXXIX p. 560 cf. adnot. ad titulum.

angetuzet $231_{,20}$ Osc. futurum exactum activi 3 pers. plur., etymon incertum: ad sensum «proposuerint, insserint» Buechelerus ap. Brunsium ed, IV p. 49 not. 5, aliter olim docuerunt Buggius ap. Kuhn. III p. 424 alii; *angetuzet* pro *anteguzet* per metathesin scriptum est, ut *aikdafed* pro *aidkafed*, coniecit Bréalius, qui *anteguzet* cum *tongere* «noscere», *tongitio* «sententia» Prænestinorum (Fest. p. 356) comparat: mém. soc. lingu. IV p. 396; novam coniecturam promisit Danielssonus ap. C. Paulium altit. stud. III p. 172.

Ania, Aniaes, Anniaes vide supra.

ancensto $231_{,22}$ Osc. participium perfecti passivi femininum nomin. sing. «incensa» cf. *an-* privativum et *censaum keenzstur* al.

anceta 28 Pæl. participium perfecti passivi femininum nomin. sing. ad sensum «famulata, sacerdos» coniectura Buecheleri rhein. mus. XXXVII p. 664, qui hoc vocabulum cum Lat. 'anculi (di), ancilla, anculare, anclabria' comparavit.

ant 142 bis **an[t]** 162 Osc. præpositio accusativum regens «ante» [1])

anter $136_{,14\ 54}$ 160, 161 **[anter]** 163 Osc. præpositio accusativum et ablativum regens «inter», Vmbr. *anter, ander.*

Anterstataí 87 A_5 B_6 Osc. deæ nomen dat. sing. ad litteram «Interstitæ» cf. Aufrechtum zeitschr. f. vgl. Sprachf. I p. 89, qui legit *Anter. statai* ad archetypon, *Anter statai* «deæ tamquam Intervenienti» item separat Buechelerus lex. ital. p. V a.

aphinis 166 Osc.

---

[1]) *anikadum* 129,2 Osc. significatus incerti, auctore Buechelero rhein. mus. XXXIII p. 71 sq.; *ant kadum* «ante cadere» Buggius altit. stud. p. 11 sq.

Digitized by Google

Apidis 34 Pæl. nomen virile nomin. sing. «Apidius» cf. CIL. IX 5500 *L. Apidio L. l. Acuto* 4560 *Apidia P. l. Gemella.*

Appelluneís 156a. Osc. nomen dei genet. sing. «Apollinis », vet «Apolones ».

A]ππελλουνηι 253 Osc. dat. sing. «Apollini» cf. Ἀπέλλων formam Doricam, Fest. p. 22 M.: «Apellinem antiqui dicebant pro Apollinem».

Aprufclano 45 Mars. cognomen virile nomin. sing. «Apruficulanus» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 489 sq. lex. ital. p. V a. Iordanus hermes XV p. 8.

Apunies 24 Pæl. nomen virile nomin. sing. «Aponius» cf. CIL. IX 5500 *Aponi Dicasi et Aponiae Syntyches Aponi Corinthi — Aponi Secundi* al.

apur 45 Mars. præpositio accusativum regens «apud» Paul. Festi. p. 26 M. «apor apud» cf. Corssenum aussprache I² p. 238 sq. et Zeyssium ap. Kuhn. XVI p. 379.

ar- «ad» præfixum *ar-patitu* «adpetito» vulgo, cf. Lat. 'arbiter, arcessere' de quo inter alios Corssenus volsc. lingu. p. 10. 49 sq. aussprache I² p. 238 sq. et Zeyssius ap. Kuhn. XVI p. 377 sq. cf. *a-* «ad».

Arafiis 130 Osc. prænomen virile nomin. sing. «Arafius». Cognatumne est cum *Arabius*, *Aradius* CIL. X p. 1026 col. 4, *Orfius* CIL. X p. 1049 col. 3 IX p. 720 col. 4?

aragetud 138 **arageţ[ud** 137 Osc. nomen substantivum neutrum abl. sing. «argento».

Arentik[ai 129,1 **Ar[entikai** 129,3 **Aret[ikai** 129,12 Osc. nomen adiectivum femininum dat. sing. ad sensum «ultrici» cf. Hesychii Ἀράντισιν· Ἐρινύσι. Μακεδόνες. Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 6 sq. Buggius altit. stud. p. 5.

Arghillus 25 Pæl. ex errore pro *Archillus* prænomen virile nomin. sing. Ἄρχιλλος C. I. Gr. 1208.

Arkiia 221 Osc. nomen virile nomin. sing. «Archia» Ἀρχίας forma valde nota.

arpatitu 47 Volsc. imperativus activi 3 pers. sing. «adpetito, accedito» Corssenus de volsc. lingua p. 9, Buechelerus lex. ital. p. IIIa. b.; quasi «expiato» Bréalius revue arch. 1876 p. 245.

As 9 Marruc. «Asinii f.» vulgo.

aserum 231,24 Osc. infinitivus activi «adserere».

asif 47 Volsc. participium præsentis activi nomin. sing. «incendens, adolens flammis» Buechelerus lex. ital. p. V b VI a. umbricorum p. 89; substantivum accus. plur. «oves» Bréalius revue arch. 1876

Digitized by Google

p. 245; accus. plur. hic vidit etiam Buggius ap. Kuhn. XXII p. 426 sq. — cf. *asum*.

asignas 8 Marruc. nomen substantivum femininum nomin. plur. «ad aras et sacra natæ, hostiæ» ad *asignae* κρέα μεριζόμενα Philoxeni glossam (Vulc. p. 23, 29) Buechelerus ap. Woelfflinum archiv. I p. 103 sq. lex. ital. p. X a. cf. p. VI b. umbricorum p. 89; «insiciæ» Bréalius, qui explicat *a-* ut Osc. *an-*, Lat. «in» et *sig* comparat cum Lat. 'secare': *asignas* vetus participium passivi eodem modo suffixo *no-na* formatum ac Lat. 'plenus, dignus, regnum, donum'. cf. revue crit. 1885 p. 180. «insignia» interpretatio Corssenni ap. Kuhn. IX p. 140 sq. nunc reiicienda.

Asilli 182 Osc. nomen virile nomin. sing. «Asellius». CIL. X 2109 *L. Asellio L. f. Mamiliano—L. Asellius L. lib. Hermes.*

asin 7 lap. Grecchiani: nihil certi, sed si tibi lubet, cf. Corssenum ap. Kuhn. X p. 15 XIII p. 193.

Asis 128 Osc. nomen virile nomin. sing. «Assius» CIL. IX 205 *Assius Carpophorus*, sed cf. Mommseni adnotat. ad h. t.

asta Varr. l. l. VII 54 . . . «neque est lana quam (codd. quæ) in Romulo Nævius appellat asta ab Oscis», sed cf. Müllerum ad h. l. et Mommsenum unt. dial. p. 251.

a[st]utieis 72a. Falisc.-lat. abl. plur. «astutiis».

asum 8 Marruc. «arsum» sive «assatum» id est «ut ardeant» Buechelerus umbricorum p. 89: infinitivus activi (*as-um*) aut supinum (*as-sum*); accus. sing. «aram» frustra voluit Corssenus ap. Kuhn. XI p. 149 cf. *aasas, asif, asignas.*

atahus 47 Volsc. futurum exactum activi 3 pers. sing. pro '*atahust*' etymi incerti: «attigerit» Mommsenus unt. dial. p. 324 et Bréalius revue arch. 1876 p. 243, «addixerit, voverit» Corssenus de volsc. ling. p. 16 sqq.

Atiedius 41 Mars. lat. nomen virile nomin. sing. cf. CIL. IX 3910 *Paapia Atiedi l.* 3232 *A]tiedia Apollonia* 3531 *Sex. Attiedio Sex. l. Apollonio Sentiae Sex. l. Primæ C. T. Attiedi Sex. f.*, 3054 *Attiediae* al.

ATICVS 33 Pæl. nomen adiectivum masculinum de nomine oppidi cuiusdam derivatum, nomin. plur. «Atici» Buechelerus bull. dell' inst. 1877 p. 236, ad sensum «publici» Bréalius revue arch. 1877 413, cf. Iordanum quæst. umbr. 1882 p. 7.

Digitized by Google

Atiniís 146 Osc. nomen virile nomin. sing. «Atinius» cf. CIL. IV p. 1271 *M. Atinius Florens* X p. 1027 col. 3.

ΑΙΤΔ^ЯΞΙΟΤΛ 45 Mars. lectio dubia. cf. quæ scripserunt Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 490, Iordanus hermes 1880 p. 11 sq. et deutsch. liter. zeit. 1883 p. 334 et quæst. rom. subsic. 1883 p. 6 sq., alii (IIMD p. 82).

Atrno 10 Sabin. vocabulum laesum in archetypo, fortasse «Aterno» fluvio dat. sing. Buechelerus apud me IIMD p. 14, ubi alias lectiones et interpretationes invenies.

αὐκήλως Hesychius: αὐκήλως ἕως ὑπὸ Τυρρηνῶν. cf. *uus.*

Aukíl 140 b. Osc. cognomen virile nomin. sing. fortasse «Ocellus»? cf. CIL. IX 1729 *Ocellia Fel* . . . 1907 *Ocellae C. l. Optatae.*

AVNOM 10 Sab. errore insculptum pro ÞVVOM «donum» coniectura Bréalii revue arch. 1876 p. 301, *aunom* nomen incertum rei sacrae cuiusdam vulgo, cf. Corssenum ap. Kuhn. IX p. 168 sqq.

Aurunk. 266, b. Osc. nota nominis quod sequitur.

Aurunkud 266a. Osc. nomen Suessae? Auruncae ubris Campanae abl. sing. «Aurunca». cf. Belochium Campanien p. 3 sqq.

ausel Paul. Festi p. 23: «Aureliam familiam ex Sabinis oriundam a Sole dictam putant, quod ei publice a populo Romano datus sit locus, in quo sacra faceret Soli; qui ex hoc Auseli dicebantur, ut Valesii Papisii pro eo, quod est Valerii Papirii»

Αυσκλα 275 c. Αυϟυσκλι 275 a. Αυσκλιν 275 b. Osc. notae nominis Asculanorum. cf. Corssenum ap. Kuhn. XIII p. 183 Ausculum sive Asculum nunc vocatur Ascoli della puglia sive Ascoli di Satriano.

ausum Paul. Festi p. 8: «aurum — alii a Sabinis translatum putant, quod illi ausum dicebant».

AFδειες 233 Osc. nomen? virile nomin. sing. «Audeius» vel potius «Audius». CIL. X 857 b. *A. Audius A. f. Rufus* 7379 *C. Audi Veri* al.

Avfl 223 Osc. nomen virile nomin. sing. quasi «Ofius». CIL. IX 5416 *C. Ofius Eros,* sed cf. adnotat. Mommseni ad h. t.

aviatas 8 Marruc. participium perfecti passivi femininum nomin. plur. «aviatae auspicatae», Vmbr. *avie* «auspiciis», *aviekate* «auspicatae» *aves* «avibus» al. comparatis Buechelerus lex. ital. p. VIa pro «circumvectae» interpretatione Corsseni ap. Kuhn. IX p. 141 sq.; de explicatione Buggii «redimitae, vittatae» ap. Kuhn. XXII p. 464 sq. cf. libri mei IIMD p. 82.

Digitized by Google

avt 129,5 6 12 bis «aut» sc. idem significat quod *avti*, 136,23 «autem» 44 48 54 231,20 Osc. in principio enuntiati positum valet «at».

avti 231,6 11 13 24 Osc. «aut», cf. Vmbr. *ute*, *ote*.

az 87 A20 ex *at-s* — *ad-s* praepositio accusativum regens «ad»; de etymo cf. Buechelerum lex. ital. p. III a.

CORSSENVS: *anaaniom* «Annaeorum», *aoraθos* «auratos» apud Kuhn. X p. 27 sqq. BVGGIVS: αναι «Annae? animae?» αχερηι «in agro», apud Bezzenbergerum X p. 112 sqq. (cf. s. v. Fολλοfωμ), sed itane haec vocabula inscriptionum obscurarum legenda sint, caecuttio.

B

B 162 in adnot. 206.

B[a]bbiis 105 nomen virile nomin. sing. «Babbius» cf. CIL. X 3546 *P. Babbio Maturo* 3699 *M. Babbius Sodalis* al.

babu 8 Marruc. etymon incertum, ad sensum *babu poleenis* «rex sacrorum, rex sacrificulus» Buechelerus ap. Woelfflinum archiv f. lat. lexicogr. I p. 103 sq.; *Ba. Bu.* «Ba. Bu.» per errorem Corssenus ap. Kuhn. IX p. 148.

baíteís 103 Osc. praesens indicativi activi 2 pers. sing. «baetis, vadis, venis» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 29 lex. ital. p. IV a. et Osthoffius zur gesch. d. perfects p. 231; praenomen virile gen. sing. «Baeti» Buggius ap. Kuhn. XXII p. 438 sq.

Bansae 231,23 27 ***B**ansae* 231,19 **Bansa[e** 231,30 Osc. nomen oppidi Lucaniae locat. sing. «Bantiae», hodie Banzi.

Bantins 231,19 Osc. nomen adiectivum masculinum nomin. sing. «Bantinus».

be]ne 72 a. Falisc.-lat.

Betitis 100 Osc. nomen virile nomin. sing. «Betitius» cf. CIL. X 2167 *M'. Beti[ti]* — *Betitia* 7204 *Betitus Perpetuus* 3786 *Betutius Primus* al.

biam 33 Pael. nomen substantivum femininum accus. sing. «aliquod suggestum remve statutam» coniectura Buecheleri bull. dell'inst. 1877 p. 236 umbricorum p. 173 lex. ital. p. VI a., «viam» Bréalius revue arch. 1877 p. 413, ad sensum «saeptum, caulas» Buggius altit. studien 1878 p. 44 sq.; fortasse mancum esse hoc vocabulum putat Iordanus quaest. umbr. 1882 p. 4 sqq. cf. Vmbr.

---

[1]) In tit. 129,6 *avt* «aut» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 76, *pvt-put* pro *pod* «quod» Buggius altit. stud. p. 37.

Digitized by Google

bio, Volsc. *bim*, quae auctore Buechelero eiusdem originis sunt; *bim* aliter explicant Mommsenus Bréalius (s. v.) alii.

bie 7 Marr. lege Deeckium in appendice huius libri.

bim 47 Volsc. nomen substantivum accus. sing. «bovem» Mommsenus unt. dial. p. 325, Bréalius revue archéol. 1876 p. 245, alii; «signum» vel «altare, arulam» Buechelerus umbricorum p. 173 lex. ital. p. VI a.

Bivellis 128 Osc. cognomen virile nomin. sing. «Bivellius» cf. CIL. X 1129 *M. Bivellius C. f.* 3803 *Q. Bivellio* al.

bivus vel **bivos** 129,„ Osc. nomen adiectivum masculinum nomin. plur. «vivi» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 41.

Bn. 100 bis Osc. nota «Bannas Bannae f.» secundum Hesychii **Βάννας** βασιλεὺς παρὰ Ἰταλιώταις Corssenus ap. Kuhn. XX p. 111; de *M. Banni* falsa lectione IRN. 6310 (41) cf. Mommsenum CIL. IX ad n. 6083 (14).

bn. 184 Osc. nota quædam.

Bovaianod 93 Osc. abl. sing. «Boviano» nomen Boviani veteris Samnitium. cf. Vmbr. *bum*, *bue*, *buo* al. Lat. 'bos, Bovillæ' al.

Bra. 185 Osc. nota nominis virilis cuiusdam.

brat. 11 tit. Vestini compendium scripturæ, de quo legas libri mei IIMD p. 85 sq.

βρατωμ 232 Osc. nomen neutrum «paratum, votum» Corssenus ap. Kuhn. XV p. 247 sqq. XVIII p. 194 sq.; «munus» Buechelerus lex. ital. p. VI a.; aliter legit Buggius ap. Bezzenbergerum X p. 115. **bratom** 35 Pæl. nomin. aut accus. sing.

brateis 231,„ Osc. genet. sing. ad sensum «commodi, gratiae, lucri» Buechelerus ap. Brunsium ed. IV p. 46 lex. ital. p. VI a., tacet Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 388 cf. 391; primus scripturam archetypi PANPIEISVMBRATEIS legi *pan pieisum brateis* «quam alicuius—» iussit Buggius ap. Kuhn. VI p. 29 sq. pro *pam pieis umbrateis* priorum. cf. Lat. 'paratum' et βρατουδε Gallorum in tit. Nemausensi revue arch. XVIII (1868) II p. 9.

D

D 186, 199 Osc. nota praenominis virilis.

d 164 δ 244 Osc.

da- praefixum (*da-dit da-[da]d da-dikatted*) idem valet quod *dat* «de» tab. Bantinae.

Digitized by Google

dadid 129,4 Osc. praesens indicativi 3 pers. sing. ad litteram «dēdit», ad sensum «reddit» ἀποδίδωσιν Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 19.

da[da]d 129,3 Osc. praesens coniunctivi activi 3 pers. sing. «reddat» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 76.

dadíkatted 94 Osc. perfectum indicativi activi 3 pers. sing. «dedicavit».

dalivus Paul. Festi p. 68: «Dalivum supinum ait esse Aurelius, Aelius stultum. Oscorum quoque lingua significat insanum. Santra vero dici putat ipsum, quem Graeci δεῖλαιον, id est propter cuius fatuitatem quis misereri debeat». cf. Müllerum ad l.

dat 231,6 8 9 10 Osc. praepositio (abl. sing.) ablativum regens «de». cf. Buggium ap. Kuhn. III p. 419, Buechelerum lex. ital. p. VI b.

data 11 tit. Vestini participium perfecti passivi femininum abl. sing. «data» vulgo, nomin. plur. neutr. «data» Corssenus ap. Kuhn. XV p. 253 non recte, ut puto.

datas 35 Pael. casus incertus.

datu 70 Falisc. neutrum accus. sing. «datum» vulgo, nomin. sing. «factum» Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 401 sq.; enucleationem Buecheleri vide in adnot. ad h. lit.

dd? 210 Osc. nota parum certa.

****dd** 288 tit. ut fertur Aequiculani «donum dedit, dono dedit».

DD.I 35 Pael. nota incerta.

ded. 43 Mars. per compendium scriptum «dedit».

deded 97, 107, 143 bis, 145, 150 Osc. **de]ded** 96 Osc. **dedet** 70 Falisc. δεδετ 246 Osc. perfectum indicativi activi 3 pers. sing. «dedit» vet. «dedet», Vmbr. *ɗeɗe.*

dederunt 72 b. **dederu[nt]** 72 a. Falisc.-lat. cf. *dida didest didet.*

de 70 Falisc. praepositio ablativum regens «de».

De. 89 Osc. nota «Decius?».

ded. deded dedet δεδετ **dederunt** vide supra.

degetasis 138 Osc. cognomen magistratus nomin. sing., de significatu certant: ad litteram «digitarius» Buechelerus, «dictarius» Mommsenus.

deketasiof 136,5 dat. sing. «digitario» Buechelerus, «dictario» Mommsenus.

degetasios 137 Osc. nomin. plur.; de origine verbi uberius disputat Buechelerus comment. Momms. p. 230 sq. contra Mommsenum qui *deget-* eiusdem originis esse ac Lat. «dicitare» vel «dictare» et *degetasis* quasi «aedilis qui multam dictat» olim putavit et Corssenum qui haec vocabula cum Graec. δέχεσθαι comparabat ap. Kuhn. XIII p. 163 sq. et alios.

Digitized by Google

degvinum ad n. 272 Osc. forma genetivi plur. videtur.

deíkum 128 bis **deicum** 231,10 Osc. infinitivus activi «dicere», vet. «deicere».

deicans 231,9 Osc. praesens coniunctivi activi 3 pers. plur. «dicant», vet. «deicant». cf. Vmbr. *teitu*, *deitu* al.

dicust 231,14 Osc. futurum exactum 3 pers. sing. «dixerit». cf. Vmbr. *dersicust*.

δειστειδομ 235 Osc.

deívaí 87 A13 B18 **díívíiai** 107 Osc. nomen femininum dat. sing. «divae».

deve 47 Volsc. dat. sing. «divae» vel «divo», nam ad formam et masculini et feminini generis esse potest.

doivom 45 Mars. genet. plur. «divom, divorum» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 490, accus. sing. neutr. «divum, sacrum» Iordanus hermes XV p. 10 sq. quaest. rom. subsiciv. 1883 p. 5—cf. Vmbr. *deveia*, CIL. I 814 *devas Corniscas* al. ap. Buechelerum lex. ital. p. VI b.

deivaid 231,11 Osc. praesens coniunctivi activi 3 pers. sing. «iuret».

deivast 231,3 Osc. futurum activi 3 pers. sing. «iurabit».

deivatud 231,5 Osc. imperativus activi 3 pers. sing. «iurato».

deivatuns 231,9 lectionem archetypi «iurati» nomin. plur. interpretatur Buechelerus exempli causa lex. ital. p. VI b., in *deivatuus* «iurati» correxit Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 388, in *deivatus* «iurati» Aufrechtus stadtrecht von Bantia; non dico de aliis, qui perfectum indicativi act. 3 plur. imperativum aut alia quaedam olim proponebant. cf. *deivai* cet.

Dek. 198, 206a. Osc. nota praenominis virilis «Decius?»

deketasioí vide p. 98.

Dekkvíarím 142 Osc. nomen adiectivum femininum, accus. sing. viae Pompeianae cognomen «Decurialem» auctore Buechelero ap. Nissenum pompejanische studien p. 549 sqq., «Decialem» Aufrechtus zeitsch. f. vgl. Spr. II p. 57, «Decumanam» Corssenus ephem epigr. II p. 166. alii. cf. Vmbr. *tekvias*.

Declune 47 Volsc. nomen divinum dat. sing. «Decluno» vel «Declunae» vulgo, «Declonae» Buechelerus. cf. Mommsenum unt. dial. p. 324, Corssenum de volsc. ling. p. 3 sq., Grassmannum ap. Kuhn. XVI p. 195 sq., Bréalium revue arch. 1876 p. 245 Deeckium in appendice.

Decimatrus Fest. 257: . . . «dies festus, ut aput Tusculanos Triatrus, et Sexatrus, et Septematrus, et Faliscos Decimatrus.»

dekmannioís 87 B23 Osc. nomen substantivum neutrum abl. plur.

Digitized by Google

«decumanis, decumis» vulgo, dat. plur. «pour les fêtes décimanes» auctore Bréalio mém. soc. lingu.IV p. 141 sq.

des 14 Pael. nomen adiectivum masculinum nomin. sing. «dis, dives» Buechelerus rhein. mus. XXXV p. 496.

deti 13 Pael. de forma et significatu grammatici certant: nomen adiectivum neutrum accus. sing. «dite» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 280 lex. ital. p. VI b, praesens coniunctivi passivi 3 pers. plur. «dentur» Bréalius revue arch. 1877 p. 414; de opinionе Buggii hoc vobulum contractum esse e **ded-ti—*ded-tio-m* «donum» (altit. stud. 1878 p. 77 sq.) cf. IIMD p. 98.

deve vide p. 99.

Diana v. *Feronia.*

días[i]ís 154 Osc. vulgo nomen substantivum nomin. sing. «bes» Corssenus ephem. epigr. II p. 170, «besalis» auctore Buechelero ap. me SIO. p. 102 lex. ital. p. VII a. cf. Varr. l. l. V 172: «bes ut olim des».

didet 11 Vest. praesens indicativi activi 3 pers. sing. «dat» Buggius ap. Kuhn. XXII p. 405 sq. et Buechelerus lex. ital. p. VI b.; perfectum «*dedidit, dedit» perperam Corssenus ap. Kuhn. XV p. 245.

dida 13 Pael. praesens coniunctivi activi 3 pers. sing. «det», Vmbr. *dersa, dirsa*, Bréalius revue arch. 1877 p. 415 et Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 280; 1 pers. sing. «dem» Buggius altit. stud. p. 77.

didest $231_{,16}$ Osc. futurum activi 3 pers. sing. «dabit».

dies 72 a. Falisc.-lat. accus. plur.

d]íſkolos 84 Osc. nomen substantivum masculinum aut nomin. plur. aut accus. plur., cui *s* ultima littera nunc deest in archetypo fracto. cf. *ʒicolom, ʒiculud* al.

díſviiai vide p. 99.

dicust vide p. 99.

Dimi 42 Lat.-mars.: «Dimios» coniectura Garruccii syll. ad n. 842, sed itane haec scriptura capienda sit, non liquet.

Diovei 87 $A_{11\ 12}$ $B_{14\ 15}$ Osc. ΔιουFει 238 Osc. dat. sing. «Iovi», vet. «Diovi» cf. *Ioveis* al.

dira Serv. ad aen. III 235: «Sabini et Vmbri, quae nos mala, dira appellant.»

Diumpaís 87 A_7 B_9 Osc. dearum nomen dat. plur. «Lumphis» post Henzenum annali dell'inst. 1848 p. 399 vulgo, «quasi Nymphis, Νόμφαις» Buechelerus lex. ital. p. VII b.

díupibiis? 213 Osc. lectio incerta.

Digitized by Google

doivom vide p. 99.

dolom 231,5 14 **dolum** 231,21 Osc. nomen substantivum neutrum acc. sing. «dolum».

dolud 231,20 **dolud** 231,11 Osc. abl. sing. «dolo».

donom? 88 Osc. *donomna* an *donom na* legendum sit, obscurum. cf. adnotationem ad h. t.

dono 41 Mars.-lat. **donum** 72 b. Falisc.-lat. **duno** 11 Vest. **dunom** 43 Mars. **dunum** 107 Osc. accus. sing. «donum», vet. «donom dono» cf. AVNOM tit. 10 correctum in *dunom* a Bréalio, Vmbr. *dunu*.

-dum -du Osc. particula ex temporali finitiva: *esi-dum*, *isi-dum*, *isidu* al. *ek-kum* ex **ek-dum*. cf. Lat. 'primum-dum, vix-dum' al. '-dem' in 'i-dem, qui-dem' cet. Buecheleri lex. ital. p. VII b.

duunated 95 Osc. perfectum indicativi activi 3 pers. sing. «donavit» Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 405 et C. Paulius altit. studien II p. 91. CORSSENVS: *daneimom* «donarium» (cf. p. 5.) DEECKIVS: *daieimum* «demum = postquam» in appendice libri nostri.

E

e- pronominale: *e-tanto* Osc. (*e-tantu* Vmbr.) ε-σοτ «id» al. Osc. *e-kass* «has» al. Osc. *e-cuf*, *e-cic* «hos, hic» Pael.

e «ex, e» praefixum vide *eh*.

e «in» postpositio vide *en*.

e? 164 Osc. nota incerta.

edum 129,8 Osc. infinitivus activi «edere» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 40; pronomen demonstrativum ex **ed-dum*, ut *pidum* ex **pid-dum* ortum coniectura Bréalii revue crit. 1878 p. 92.

eh[stít 136,12 Osc. praesens indicativi activi 3 pers. sing. «extat» Buechelerus comment. Momms. p. 237.

eestínt 87 B_1 Osc. 3 pers. plur. «extant».

egmo 231,4 Osc. nomen substantivum femininum nomin. sing. «res».

egm[as 231,5 Osc. genet. sing. «rei».

egmad 231,10 Osc. abl. sing. «re».

egmazum 231,24 Osc. genet. plur. «rerum». Stirps *eg-ma* cognata cum lat. 'agere' suffixum *ma* habet, ut 'flam-ma, spu-ma'. cf. Mommsenum unt. dial. p. 256.

eh pro *ek*, **e** «ex, e» praefixa vocabulis *eh-trad* «extra» Osc., *e-lisuist* «exsolutum est» Pael. cf. Vmbr. *ehe*, *e*, Lat. 'ec' in 'ec-fatus' Terentii Scauri ap. Buechelerum lex. ital. p. VIII a.

Digitized by Google

eh[stít vide p. 101.

ehtrad 136,31 Osc. adverbium (abl. sing.) «extra», vet. «exstrad».

ειvε]ιμ 253 Osc. idem valet quod *inim*, ειv tit. 232 pro ειvειμ scriptum explicatur vulgo, aliter Buggius. cf. p. 105.

eíseís 136,20 Osc. **eiseis** 129,4 Osc. **eizeis** 231,22 Osc. pronomen demonstrativum genet. sing. «eius».

eíseí 136,46 Osc. locat. sing. «in eo».

e]ísaí 136,57 Osc. locat. sing. «in ea».

eísod 136,13 Osc. abl. sing. «eo».

eizois 231,23 Osc. abl. plur. «eis».

εσοτ 232 Osc. neutrum «id, hoc».

eseí 136,40 **e[seí** 136,51 Osc. vide *eisei*.

eísak 143 Osc. **eizac** 231,10 Osc. abl. sing. «ea».

eisucen 231,16 Osc. abl. sing. *en* postposita «ab illo» ad sensum.

eizeic 231,7 21 Osc. locat. sing. «in eo».

eizuc 231,29 30 Osc. accus. plur. «ea, illa».

eizazunc 231,24 Osc genet. plur. «earum».

eizaisc 231,9 Osc. abl. plur. «eis».

esuc 8 Marr. abl. sing. «eo». cf. **es[u]k** 7 Marr., quod aliter nunc Deeckius in appendice.

esídum, **esidu**, ***esi[dum** vide *isidum*, *isidu*.

esmen 1 Sab.-Picen. 7 Marr. lege Deeckium l. c. et Corssenum Kuhn. X p. 6.

esmūs 4 Sab.-Picen. Deeckius **esmos** Corssenus.

esuf 231,19 21 Osc. **essuf** 95 Osc. varie explicatur: «ipse» pronominis demonstrativi *eso-* forma particula *unt*=Vmbr. *hont*, *ont* et *s* suffixo nomin. sing. ampliata, ita ut *esuf* ab **es-unt-s* ortum sit, coniectura Buecheleri rhein. mus. XXX p. 436 lex. ital. p. VIII b. umbricorum p. 138, 193 ap. Brunsium ed. IV p. 49; *esuf* pro nom. *esus* aut adeo triplici *s* suppositum putat Leo rhein. mus. XXXVIII p. 7; aliter Langius rhein. mus. XXX p. 296 sqq., Curtius ap. Kuhn. VI p. 236, alii. cf. Danielssonum ap. C. Paulium altit. stud. III p. 141 sqq., qui hanc formam adverbium esse suffixo *f-fi* Graec. φι figuratum uberius explicat Aufrechtum Ebelium Huschkium secutus.

eite 13 Pael. imperativus activi 2 pers. plur. «ite», sensu «este» vel «fite» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 279, «ite» proprio sensu auctore Buggio altit. stud. p. 74. cf. *eituns*.

eít. 161 Osc. nota vocabuli quod sequitur.

eítuns 160, 162 **eítu[ns** 163 Osc. vocabulum adhuc non satis clarum: nomen, et non verbum ut vulgo explicabatur, nomin. sive sing.

Digitized by Google

ut Lat. in *-unus* vel *-undus*, sive plur. ut Osc. *humuns* Lat. 'gluttones' formatum, coniectura Buecheleri rhein. mus. XXXIII p. 41 lex. ital. p. XI b. cf. eitam quae hir vir sagacissimus de hoc vocabulo scripsit ad Nissenum pompejanische stud. p. 498 sqq., qui *eituns* vocabulo «iter» vertit; praesens indic. act. 3 plur. «eunt» Mommsenus unt. dial. p. 257 alii; imperat. act. 3 plur. «eunto» Aufrechtus zeitschr. f. vgl. sprachforsch. I p. 188, alii.

eítiuvam 143 Osc. **eituam** 8 Marr. 231,19 Osc. nomen substantivum femininum accus. sing. «pecuniam».

eituas 231,9 13 bis 18 27 Osc. genet. sing. «pecuniae».[1])

eítiuvad 143, 146 **eítiuv[ad** 156a. Osc. abl. sing. «pecunia».

eítiv 89 Osc. nota vocabuli *eitiuvad*. De etymo vide Aufrechtum zeitschr. f. vgl. sprachforsch. II p. 148, Buggium l. c. III p. 419 sq., Corssenum beitr. z. ital. sprachk. p. 567, Buechelerum ap. Brunsium ed. IV p. 47 qui *eitiuva- eitua-* ex *ei* «ire» derivarunt; ex *eit, oit-* (cf. «oitor, oitile») 'brauchen' derivat nunc Danielssonus ap. C. Paulium altit. stud. III p. 198 sq., qui de origine *eitua* stirpis multis verbis disputat l. c. p. 193 sqq. cf. Iordanum symb. ad hist. relig. ital. 22 sqq.

eít. eítuns vide p. 102.

Ec. 47 Volsc. nota praenominis virilis «Egnatius»? CIL. IX p. 711 col. 4 sqq.

ecuc 13 Pael. pronomen demonstrativum neutrum nomin. sing. «hoc».

εκο 236 Osc. accus. sing. «hoc»; de **ek.** 113 Osc.: *ek(o)* cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIX p. 316.

ekak 142, 143, 145 Osc. **e]kak** 96 Osc. accus. sing. femin. «hanc» Aufrechtus zeitschr. f. vgl. sprachf. II p. 56, Buechelerus jenaer. litzeitung 1874 p. 610, Nissenus pompejan. studien p. 531 sqq.; adverbium (abl. sing.) «hic» vulgo et nuper C. Paulius altit. stud. II p. 107 sq.

e]kad 152 Osc. **ekhad** 150 Osc. abl. sing. «hac.»

ekík 93 Osc. **ecic** 13 Pael. adverbium (locat. sing.) «hic».

ekas 112 bis Osc. **ekask** 87 B_1 Osc. feminin. nomin. plur. «hae, haece».

ecuf 14 Pael. masc. accus. plur. «hos» auctore Buechelero rhein. mus. XXXV p. 496 lex. ital. p. VIIIa.; adverbium loci suffixo. *f-fi* Graec. φι

---

[1]) Tabulae Bantinae v. 22 *ei* varie intellegitur: *ei(tuo)* nomen substantivum femininum nomin sing. «pecunia» vulgo, *ei(s)* pronomen demonstrativum «celui-ci» coniectura Bréalii mém. soc. lingu. IV p. 395.

Digitized by Google

formatum «hic» coniectura Danielssoni ap. C. Paulium altit. stud. III p. 151 sq.

ekass 142 Osc. femin. accus. plur. «has».

eka 120 Osc. casus incertus. cf. Lat. 'eccum, eccos, ecce' al. Buechelerus lex. ital. p. VIIIa., Buggius altit. stud. p. 69.

ekkum 136,27 41 Osc. adverbium ex **ek-dum* ortum «item». cf. Mommsenum unt. dial. p. 257, Buechelerum comment. Momms. p. 234.

ekss 136,10 Osc. **ex** 231,7 Osc. coniunctio «sic, ita». cf. Buggium ap. Kuhn. VI p. 27 sqq., Corssenum l. c. XIII p. 165.

eksuk 160, 161, 162 Osc. **ek[s]uk** 163 pronomen demonstrativum neutr. abl. sing. «hoc».

exac 231,8 23 Osc. feminin. abl. sing. «hac».

exeic 231,17 26 **exeic** 231,11 Osc. locat. sing. «in hoc».

exaiscen 231,25 Osc. feminin. abl. plur. *en* postposita «his in».

elisuist id est *elisu-ist* 13 Pael. perfectum passivi 3 pers. sing. «exsolutum est» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 286 sq. lex. ital. p. VIII a. XVI a.; futurum exactum coniectura Bréalii revue arch. 1877 p. 414. Buecheleri interpretatio valde probabilis mihi videtur.

eloqui*, *reloqui Varr. l. l. VI 57: «Loqui ab loco — hinc dicuntur eloqui ac reloqui (eloquium ac reliqui cod.) in fanis Sabinis, e cella dei qui eloquuntur».

em pro *en* particula praefixa vocabulis *em-bratur* Osc. *em-pratois* Pael. cui respondent Vmbr. *en-*, Lat. «in-» cf. Buechelerum lex. ital. p. V a.

embratur 282 ter Osc. nomen substantivum masculinum nomin. sing. «imperator», cf. βρατωμ, *bratom* al.

empratois 13 Pael. participium perfecti passivi neutr. abl. plur. «imperatis», ad sensum «mandatis, iussu» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 285 lex. ital. p. Va. VIIIa.

en, e, in postpositae vocabulis *exaisc-en* «in his» Osc., *pritrom-e* «in prius» *lex-e* «in leges», *praicim-e* Pael., *hortin* «in horto», *postin; en* vice fungitur «ab» vel «ex» praepositionis: *eisuc-en* «ab illo» *imad-en* «ab ima» Osc.; de *hortin kerriiin* cf. s. v. — Vmbr. *en, em, e,* Lat. 'pro-in, ex-in' al.

Entrai 87 A_8 B_{10} Osc. deae nomen dat. sing. «*Interae», de etymo lege Grassmannum ap. Kuhn. XVI p. 118.

Erine 41 Mars.-lat. dat. sing. «Erino».

Erinie 41 Mars.-lat. dat. sing. «Eriniae».

Digitized by Google

Esalico 45 Mars. nomen adiectivum masculinum accus. sing. «Issalicum», ad Issam lacus Fucini insulam pertinens. Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 490. De Issa lege Dionys. ant. I 14.

esaristrom 47 Volsc. nomen substantivum neutrum accus. sing. «sacrificium». cf. *esos*.

eseí εσοτ **esuc esídum** al. vide p. 102.

esos 39 Mars. nomen substantivum dat. plur. «dis» auctore Buggio altit. stud. p. 41. cf. *aisos* et *esaristrom*, Vmbr. *esono*, Etr. *aesar* al. cf. Buecheleri lex. ital. p. IVa.

ezum 231,10 infinitivus «esse», Vmbr. *erum*.

sum 135 140 a. Osc. praesens indicativi 1 sing. «sum», vet «esum» Varr. l. l. IX 100.

est 72 a. Falisc.-lat **íst** 136,12 [13] 15 31 34 40 56 **ịst** 13 Pael. 3 pers. sing. «est», Vmbr. *est*.

set 87 A1 231,25 Osc., 3 plur. «sunt.», Vmbr. *sent*.

sunt 72 b. Falisc.-lat.

estud 136,40 44 231,12 23 26 30 Osc. **estu** 47 Volsc. imperativus 3 pers. «esto», vet. «estod».

et 41 Lat.-mars., Vmbr. *et*.

etanto 231,11 26 Osc. nomen adiectivum femininum nomin. sing. «tanta», Vmbr. *etantu*.

Evkloí 87 A3 25 B4 Osc. nomen dei «Incluto» Εὐκλεῖ. cf. Grassmannum ap. Kuhn. XVI p. 106.

EC⅄EIX 3 Sab. Picent.: *ehoelꝺ* Deeckius in appendice.

CORSSENVS: *elfom* 7 fortasse accus. sing. aut infinitivus act. praes. *ems* 7 pro *emens* perfectum 3 pers. plur. «emerunt» (cf. p. 7), aliter Deeckius in appendice. BVGGIVS: εινκαπιδ 232 «incepit» ap. Bezzenbergerum X p. 114.

F

f ad n. 30 nota Lat. «filia», 38 Pael. 58, 64, 66 bis (cf. p. 25), 69, 70, 72 b. bis, 77 **fi** 64, 73 Falisc. «filius».

faamat 160, 161, 162 **faana]t** 163 Osc. praesens indicativi activi 3 pers. sing. «habitat» post AK. umbr. spr. I p. 76 vulgo, cf. Corssenum ap. Kuhn. XXII p. 290 sqq.; «tendit» in sensu militari Nissenus pompejan. stud. p. 498 sqq. cf. *famelo*, *fiml*.

faber 14 Pael. nomen substantivum masculinum nomin. sing. «faber» cf. Lat. 'fabrica, adfabre' al. *forte fāber* «fortunae faber» Buechelerus rhein. mus. XXXV p. 496 lex. ital. p. IX b.

Digitized by Google

façia 47 Volsc. praesens coniunctivi activi 3 pers. sing. «faciat», Vmbr. *façia, feia.*

fefacid 231,10 Osc. perfectum coniunctivi 3 pers. sing. «fecerit».

fefacust 231,11 17 Osc. futurum exactum activi 3 pers. sing. «fecerit»; de *fefacid* cf. Osthoffium zur gesch. d. perfects p. 187 sqq.

factud 261,9 Osc. imperativus 3 pers. sing. «facito», vet. «facitud».

facus 231,30 Osc. nomin. sing. «factus». cf. Buggium ap. Kuhn. II p. 383 III p. 425 sqq.

Falacer Varr. V 84: «flamen Falacer a divo patre Falacre». cf. VII 5 et tene haec Mommseni: „Diesen sonst unbekannten Gott für sabinisch zu halten bestimmt mich der sabinische Ort Falacrine oder Falacrinum, Vespasians Vaterstadt" unt. dial. p. 351.

Falesce 72 b. Falisc.-lat. nomin. plur. «Falisci», Φαλισκοι, de qua gente lege dissertationem Garruccii annali dell'inst. 1860 p. 211 sqq.

famel Paul. Festi p. 87: «Famuli origo ab Oscis dependet, apud quos servus famel nominabatur, unde et familia vocata».

famelo 231,22 nomen substantivum femininum nomin. sing. «familia», vet. «famelia»; 'famul' ap. Ennium ann. 317 Lucret. III 1033, Vmbr. *famedias*; de origine *famelo* ex **famello* — **fameljo* Buecheleri lex. ital. p. IX a. — cf. vide Danielssonum ap. C. Paulium III p. 177 sq.

far 129,8 Osc. nomen substantivum neutrum accus. sing. «far.», Vmbr. *far, farer.*

fasena Varr. ap. Vel. Long. de orthogr. VII p. 69 K.: «non nulli harenam cum adspiratione, sive quoniam haereat, sive quod aquam hauriat, dicendam existimaverunt; aliis sine adspiratione videtur enuntiandam. Nos non tam propter illas causas quas supra proposuimus harenam dicimus, quam propter originem vocis, siquidem, ut testis est Varro, a Sabinis fasena dicitur, et sicut s familiariter, in r transit, ita f in vicinam adspirationem mutatur».

fatíum 128 bis Osc. infinitivus activi «fari».

februum Varr. l. l. VI 13: «februum Sabini purgamentum et id in sacris nostris verbum.»

fedus Varr. l. l. V 97: «ircus, quod Sabini fircus: quod illic fedus, in Latio rure edus». Pseud. Apul. p. 94 ed. Osan.: «M. Terentius scribit hedum lingua Sabinorum fedum vocatum, Romanosque corrupte hedus pro eo quod est fedus habuisse, sicut hircus pro fircus, et trahere pro trafere». cf. p. 125 Paul. Festi p. 84 Vel. Long. VII p. 69 K.

Digitized by Google

feihoss 136,11 Osc. nomen substantivum accus. plur. «fines» Buechelerus, *ehtrad feihoss* «ausserhalb der Mauern» C. Paulius, alias interpretationes vide s. v. q. s.

feihois 136,13 Osc. abl. plur. «finibus» Buechelerus qui Lat. 'finis' ex *fig-nis* (cf. 'figere') derivat: comment. Mommsen. p. 235 sq.; similiter Mommsenus, qui haec vocabula ut «res fixae Grenzpfähle» interpretatus est: unt. dial. p. 127, 308; *post feihois* «hinter den Mauern» C. Paulius altit. studien II p. 112 sq. („*feihs* mit gr. τοῖχος unmittelbar identisch, cf. Bugge K.Z. 5, 4; Grassmann K.Z. 12, 125"); «ficos ficis» hic olim viderunt Peterus allgem. litt. zeitung. Halle 1842 II p. 77 et Corssenus ap. Kuhn. XIII p. 188 sqq.

fefacid fefacust vide p. 106.

Fensernu 264 Osc. incerti situs, nomen proprium ad cives oppidi cuiusdam pertinens genet. plur.

Feronia Varr. l. l. V 74: «Feronia, Minerva, Novensides a Sabinis. Paulo aliter ab eisdem dicimus, Herculem, Vestam, Salutem, Fortunam, Fortem, Fidem. Et arae Sabinam linguam olent quae Tati regis voto sunt Romae dedicatae; nam ut Annales dicunt, vovit Opi, Florae, Vediovi Saturnoque, Soli, Lunae, Volcano et Summano, item Larundae, Termino, Quirino, Vortumno, Laribus, Dianae Lucinaeque. E quis nonnulla nomina in utraque lingua habent radices, ut arbores quae in confinio natae in utroque agro serpunt: potest enim Saturnus hic de alia causa esse dictus atque in Sabinis, et sic Diana et de quibus supra dictum est» cf. Mommsenum unt. dial. p. 351.

fert 42 Mars.-lat.

feret 8 Marruc. futurum indicativi activi 3 pers. sing. «feret» Buechelerus; praesens «fert» Corssenus alii.

ferenter 8 Marruc. futurum indicativi passivi 3 pers. plur. «ferentur» Buechelerus lex. ital. p. IX a; praesens «feruntur» Corssenus ap. Kuhn. IX p. 139 sqq.; de hac Buecheleri interpretatione Buggii sententiam vide ap. me IIMD. p. 106.

ferom 47 Vols. de forma et significatu certant: nomen substantivum neutrum nomin. sing. «ferrum» Bréalius rev. arch. 1876 p. 242 sq., aliter Deeckius in appendice; infinitivus activi «ferre» Corssenus de volsc. ling. p. 8 sq. et Buechelerus lex. ital. p. IXa; nomen adiectivum neutrum «iustum» Mommsenus unt. dial. p. 325.

fertlid 13 Pael. nomen. adiectivum abl. sing. «fertili» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 286 lex. ital. p. IX b.

Digitized by Google

fesn. 31 Pael. pro *fesna* per compendium scriptus nomin. sing. [lapsu calami accusativum (!) scripsi IIMD. p. 109]. cf. vocabula quae sequuntur.

fiísno 136,30 Osc. nomen substantivum femininum nomin. sing. «fanum, templum».

fiísnam 136,32 **físnam** 136,45 Osc. accus. sing.: «fanum, templum» vulgo. cf. Corssenum ap. Kuhn. XI p. 418 sqq. XIII p. 187 sq., Buechelerum lex. ital. p. IX b., nuper de his vocabulis scripsit C. Paulius altit. studien II p. 113, 121.

festos 72 a. Falisc.-lat.

fi vide p. 105.

Fides vide *Feronia.*

fifikus 129,3 Osc. futurum exactum activi 2 pers. sing. «fixeris, defixeris, decreveris» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 27 sq. cf. Buggium altit. stud. p. 31 et Osthoffium zur gesch. d. perfects p. 271 sq.—Vmbr. *fiktu afictu* al.

fiísno fiísnam al. vide supra.

fíml 106 Osc. fortasse per compendium scriptum «famulus?» «*Mitl Metiis Mh. fiml.* quasi Marcipor» Buechelerus lex. ital. p. IX a.; cognomen virile «Fimulus» vulgo.

finem 45 Mars. «finem».

firata 13 Pael. participium perfecti passivi femininum sensu nominis substantivi positum abl. sing. ad sensum «immolatione» coniectura Buecheleri rhein. mus. XXXIII p. 284 sq. lex. ital. p. IX b., «ture?» Buggius altit. stud. 72 sq.

fircus vide *fedus.*

Físanis 163 Osc. nomen virile nomin. sing. «Fisanius».

Fistel 261 e. nota v. q. s.

Fistlois 261 c. f. **Fistluis** 261 a. b. abl. plur. «Phistelia» Φιστέλια (cf. n. 261a.)

Fistlus 261 d. fortasse pro *Fistluis* abl. plur. *i* littera post *u* intercepta. Nummos, qui hoc nomem exhibent non ad Puteolos, ut vulgo putarunt, pertinere nuper docuit Dresselius histor. u. philol. aufsätze Ernst Curtius 1884 p. 247 sqq.

Flahiuí 112 bis Osc. epitheton dei dat. sing. «tamquam Fulguratori, Fulminatori» Buechelerus lex. ital. p. IX b., dubitat Iordanus ap. Bezzenbergerum VI p. 205.

Flapíu 128 Osc. forma nominis dubia.

Flora vide *Feronia.*

Flusare 10 Sabin. nomen adiectivum abl. sing. vulgo «Florari». cf.

Digitized by Google

Corssenum ap. Kuhn. IX p. 164 sq.; dat. sing. coniectura Bréalii rev. arch. 1876 p. 301 cf. *mense Flusare* tit. Latini Furfonensis.

Fluusaí 87 A_{24} 147 Osc. deae nomen dat. sing. «Florae».

Fiuusasiaís 87 A_{20} dat. plur. nominis dearum vulgo «*Florariis, Floralibus»; feriarum nomen abl. plur. coniectura Bréalii mém. de la soc. lingu. IV p. 141. *Fiuusasiais* fortasse per errorem aeri insculptum pro *Fluusasiais*.

Folcozeo 73 Falisc. **Folcuzeo** an **Folcuio**? 77 Falisc. nomen virile nomin. sing. «Folcosius».

Folcuio? 79 Falisc. lectio minime certa.

Fors vide *Feronia*.

forte 14 Pael. nomen substantivum genet. sing. «fortis», sensu «fortunae» Buechelerus rhein. mus. XXXV p. 496 lex. ital. p. IX 6. cf. *faber*.

fortis 231_{12} Osc. adverbium «forte».

Fortuna vide *Feronia*.

Frentreí 257 a. Osc. locat. sing. «Frentri» nomen oppidi cuiusdam Frentanorum.

Freternum 257 b. Osc. genet. plur. «Freternorum» nomen titulis et litteris Latinis, quod sciam, alienum.

fruktatiuf 136_{21} **fr[uktatiuf** 136_{21} Osc. nomen substantivum femininum nomin. sing. «usus, fructus, χρῆσις» Buechelerus comment. Mommsen. p. 231 lex. ital. p. X a. Buggium secutus, qui *fruktatiuf*, *oittiuf*, *tribarakkiuf*, ex **fruktation-s*, **oittion-s*, **tribarakkion-s* extitisse recte coniecerat ap. Kuhn. XXII p. 431 sqq. ex parte adiutus ab Ebelio l. c. VI p. 423; varie interpretabantur Langius die taf. von Bantia p. 12, Corssenus ap. Kuhn. XIII p. 172 sqq., Savelsbergius l. c. XXI p. 133.

Frunter 102 Osc. cognomen virile nomin. sing. cf. Deeckium etrusc. forsch. u. stud. V p. 29 sq.

Frus 225 Osc. cognomen virile «Frons» vulgo, sed fortasse scripturae compendium.

fufans 136_{10} Osc. inperfectum indicativi 3 pers. plur. «erant» post G. Curtium zeitschr. f. alterthumwiss. 1847 vulgo, plusquamperfectum «fuerant» frustra voluit Ebelius ap. Kuhn. V p. 410 sqq.

fusíd 136_{19} **fus]íd** 136_{23} Osc. imperfectum coniunctivi 3 pers. sing. «foret, esset» Buechelerus commentt. Mommsen. p. 233, sed cf. Stolzium zur lat. verb. flexion. I p. 41 sq.; perfectum coniunctivi «fuerit» post Kirchhoffium allgem. monatsschrift 1852 p. 821 alii; futurum coniunctivi (optativi) coniectura Buggii ap. Kuhn. XXII p. 444 sqq.

fuid $231_{28\ 29}$ **fu]íd** 231_{28} Osc. perfectum coniunctivi 3 pers. sing. «fu-

Digitized by Google

erit» Buggius ap. Kuhn. VIII p. 38 sqq. alii; praesens coniunctivi «sit» Mommsenus unt. dial. p. 298 et Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 392.

fust 231,19 22 bis 23 28 29 **fjust** 231,30 futurum 3 pers. «erit». Vmbr. *fust*. cf. Vmbr. *furent, futu.*

Futreí 87A4 **Fuutreí** 87B3 Osc. deae nomen dat. sing. «Creatrici, Genetrici, Matri» cf. Henzenum annali dell'inst. 1848 p. 398, Mommsenum unt. dial. p. 310 Buechelerum lex. ital. p. X a.

G C

C. 14, 15, 22 bis, 31, 36 Pael., 42 Lat.-mars., 57, 66?, 69 Falisc. 72 b. Falisc. lat. 109, 251 Osc. idem valet quod *G* nota.

G. 131 bis, 182, 183, 212 bis, 280, 271 sexies, 282 quinquies Osc. **G?** 98, 230 Osc. «Gavius, Gavii f.»

Ca. 43 Mars., 47 Volsc., 61 bis Falisc. «Gavius, Gavii f.»; 56 bis, 61 b. «Gavia» praenomen mulieris.

Cavio 75 Falisc. **Caio** 77 Falisc. praenomen virile nomin. sing. «Gavius».

Cavi 49, 68 Falisc. genet. sing. «Gavii».

Cavia 63 b., 74 **Cavjia** 63 a. Falisc. «Gavia».

Gaavliis 137 Osc. **Gavliis** 128 Osc. nomen virile nomin. sing. «Gavius» quod saepissime exhibetur titulis Latinis CIL. IV p. 230 col. 3 X p. 1064 col. 1 IX p. 713 col. 3 al.

Carconia 60 Falisc. nomen mulieris nomin. sing. «Gargonia». CIL. IX 1508 *Gargonia Tigris* 5278 *Gargonia Alete* 5019 *L. Gargoni L. f.* cf. *Carconia* ap. Murat. 801,3, *Carcunia* Etrusc.F. 150, 628. De *Ca. Aconia* lectione Detlefseni vide IIMD. p. 50.

γελα Steph. Byz. de urbibus: Γέλα πόλις Σικελίας — — καλεῖται δὲ ἀπὸ ποταμοῦ Γέλα· ὁ δὲ ποταμὸς, ὅτι πολλὴν πάχνην γεννᾷ· ταύτην γὰρ τῇ Ὀπικῶν φωνῇ καὶ Σικελῶν γέλαν λέγεσθαι.

Geneţaí 87A15 B18 Osc. nomen deae dat. sing. «Genetrici». cf. Buggium ap. Kuhn. V p. 10.

Gn. 94, 188 Osc. nota praenominis virilis «Gnaeus» vet. «Gnaivos» cf. *Gnaivod* CIL. I 30.

Cnaivlies 135 Osc. nomen virile genet. sing. «Gnaei».

cnatois 35 Pael. dat. plur. «gnatis, filiis» cf. CIL. I p. 587 col. 1.

gon- «con» praefixum vocaculis quae sequuntur. cf. *kom-cun.*

gondecorant 72 a. Falisc.-lat. «condecorant».

gonlegium 72 a. Falisc.-lat. nomin. sing. «conlegium»

gusmus? 218 Osc. lectio Garruccii minime certa.

Digitized by Google

H

haba Terent. Scaur VII p. 13 K.: «quam Falisci habam nos fabam appellamus.»

hafiest 231,8 Osc. futurum activi 3 pers. sing. «habebit» cf. *hipid hipust*, de *haf*, *hip* stirpibus vide Bréalium mém. soc. lingu. IV p. 392, de huius futuri forma Osthoffium zur gesch. d. perfects p. 181 sq.

Halesus Serv. ad aen. VII 695: «Faliscos Halesus condidit. Hi autem immutato H in F, Falisci dicti sunt: sicut febris dicitur, quae ante hebris dicebatur» al.

hanustu 13 Pael. nomen adiectivum neutrum accus. sing. «onustum» secundum Gellii III 3 Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 280 cf. lex. ital. p. X b., «honestum» Buggius altit studien p. 78; imperativus activi 2 pers. sing «curato» Bréalius revue arch. 1877 p. 415.

Haracna? 66 Falisc. «Arachna?»

harisp]ex? 67 Falisc.

hb. 101 Osc. nota figuli cuiusdam.

he 60, 62 Falisc. **h]e** 64 **hei** 61a Falisc. **heic** 66 **he** 63 b. Falisc. adverbium (locat. sing.) «hic», vet. «heic».

Heírennis 137 Osc. nomen virile nomin sing. «Herennius».

Heírens 225 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Herenus» secundum 'Octavius Herrenus' Macrobii sat. III 4, 111 Buechelerus rhein. mus. XXX p. 447, «Herennius» vulgo.

****Herenniu** «Herennius» 289 tit. Aequiculani ut creditur ficticii.

Heírenem? 85 Osc.

Herenni 164 Osc. scriptura fortasse mutila.

Helevis 15, 17 Pael. **Helevii** 230 Osc. **Helleviis** 128 Osc. nomen virile nomin. sing. «Helvius» CIL. IX 3188 *L. Helvius Faustus*, *L. Helvi Probatus* 2285 *C. Helvi C. f. Variaes* al. 3254 *Helvia* al.

her. 88 Osc. nota pro *Herentatei* «Veneri» Mommsenus unt. dial. s. v.; pro *Herentatei* sive *Herekloi* sive *Herukinai* «Veneri, Herculi, Erycinae» Corssenus ap. Kuhn. XV p. 246; pro *heritum* particip. perf. pass. «votum» Bréalius revue arch. 1876 p. 302.

Herclit 17 Pael. cognomen virile nomin. sing. pro *Herclit(o)s* «Heraclitus».

Hercules vide *Feronia*.

Herec. 31 Pael. nota «Herculi».

Herekleís 136,11 24 30 32 Ηερεκλε[ι]ς 245 Osc. sing. «Herculis» vet. «Herculi» (cf. Varro l. l. VIII 26).

Digitized by Google

****Hereklei** 289 tituli Aequiculani litteris Oscis scripti ut creditur spurii. cf. formam dativi quae sequitur.

Herekloí 87 A_{13} B_{16} Osc. **Herclo** 11 Vest. dat. sing. «Herculi». De *Herclo-* Italorum lege Mommsenum unt. dial. p. 261 sq., contra quem postea scripsit Grassmannus ap. Kuhn. XVI p. 103 sqq.; de dativo Vestinorum cf. Corssenum ap. Kuhn. XV p. 242 sqq.

Herenni **Herenniu vide p. 111.

Herentas 13 Pael. nomen deae nomin. sing. «Venus» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 280 lex. ital. XIa; genet. sing. «Veneris» voluit Buggius altit. stud. p. 78, aliter Bréalius revue arch. 1877 p. 415.

Herentateís 140 a. Osc. genet. sing. «Veneris, Volupiae».

Herentateí 140 b. Osc. dat. sing. «Véneri, Volupiae» vulgo; *herentatei* nomen substantivum ut Lat. voluntas formatum «ex voto» aut «decreto»: *herentatei Herukinai(om)* «decreto Herculanensium» novissima coniectura Bréalii revue arch. 1876 p. 302 cf. revue crit. 1885 p. 180. De etymo lege Mommsenum unt. dial. p. 262 et Grassmannum ap. Kuhn. XVI p. 118.—vide Hesychii Ἐριέντης· Ἀφροδίτης ἐπώνυμον.

heriiad 128 Osc. praesens coniunctivi activi 3 pers. sing. «velit» vulgo, ad sensum «capiat, capessat» Buggius ap. Kuhn. XX p. 458 sqq. αἱροῖτο Buechelerus lex. ital. p. X b.

herest $231_{,12\ 18\ 24\ 26}$ Osc. futurum activi 3 pers. sing. «volet», Vmbr. *heriest.*

[hereset] $136_{,27}$ Osc. futurum 3 pers. plur. «volent» Buechelerus comment. Mommsen. p. 233.

h]errins $136_{,34}$ imperfectum coniunctivi activi 3 pers. plur. «caperent» Buechelerus comment. Mommsen. p. 237 sq., sed cf. Stolzium zur lat. verbal-flex. I p. 41 sq.; perfectum coniuntivi «ceperint» Corssenus ap. Kuhn. VI p. 423 XIII p. 242 sq. alii, futurum I coniunctivi (optativi) Buggius ap. Kuhn. XXII p. 447.

heriam $129_{,1}$ Osc. nomen substantivum femininum accus. sing. «arbitrium» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 76, «regnum» Buggius altit. stud. p. 13.

herna Schol. Veron. ad Verg. aen. VII 684 'Hernica saxa colunt']: «Marsi lingua sua saxa hernas vocant. . . [Ana]gniam habitant Marsorum coloni. Hernica igitur quasi Marsica». Serv. ad l. l. «Sabinorum lingua saxa hernae vocantur. Quidam dux magnus Sabinos de suis locis secum elicuit et habitare secum fecit saxosis in montibus. Vnde dicta sunt Hernica loca et populi Hernici», de quo testimonio cf. Mommsenum unt. dial. p. 348 not. 6. Fest. epit. p. 100: «Hernici dicti a saxis, quae Marsi herna dicunt».

Digitized by Google

hiretum 10 Sabin. participium perfecti passivi neutrum nomin. (non accus. ut per errorem ap. me IIMD. p. 115) sing. «libitum» Corssenus ap. Kuhn. IX p. 167 sq., «votum» Bréalius revue arch. 1876 p. 301, «electum» Bucchelerus lex. ital. p. X b. cf. *heriiad. herest* al.

hipid 231,8 14 17 Osc. perfectum coniunctivi activi 3 pers. sing. «habuerit» vulgo; praesens coniunctivi, ut Lat. 'sit velit', Osc. *fuid* formatum «habeat» coniectura Bréalii mém. soc. lingu. IV p. 392.

hipust 231,11 Osc. futurum exactum activi 3 pers. sing. «habuerit». De origine scripserunt inter alios Buggius ap. Kuhn. III p. 419 XXII p. 449 et Corssenus l. c. XI p. 371, cf. Danielssonum ap. C. Paulium altit. studien III p. 196.

Herukinaí 140 b. Osc. cognomen deae dat. sing. «Erycinae», Ἐρυκίνῃ vulgo; scripturae compendium pro *Herukinaiom* «Herculanensium» nunc interpretatur Bréalius revue crit. 1885 p. 180.

Hirmio 69 Falisc. nomen virile nomin. sing. «Hirmius».

hirpus sive *irpus* Paul. Festi p. 106: «Irpini appellati nomine lupi, quem irpum dicunt Samnites; eum enim ducem secuti agros occupavere». Strab. V 4, 12: ἑξῆς δ' εἰσὶν Ἱρπῖνοι καὐτοὶ Σαυνῖται· τοὔνομα δ' ἔσχον ἀπὸ τοῦ ἡγησαμένου λύκου τῆς ἀποικίας· ἵρπον γὰρ καλοῦσιν οἱ Σαυνῖται τὸν λύκον. De Serv. ad aen. XI 785: «nam lupi Sabinorum lingua hirpi vocantur» cf. Mommsenum unt. dial. p. 263.

horz 87 B23 Osc. nomen substantivum masculinum nomin. sing. «hortus, lucus, templum τέμενος».

hortoí 87 B2 Osc. dat. sing. «horto, luco, templo».

hortom 87 A20 Osc. accus. sing. «hortum, lucum, templum».

hortín 87 A1 Osc. «in horto, luco, templo»: '*hortín* est pour *hortei* (locatif) ou *hortoi* (datif)+*en*' auctore Bréalio mém. de la soc. de lingu. de Paris IV p. 140, formam locativi quandam hic fingebant Henzenus annali dell'inst. 1848 p. 389 sq., Aufrechtus zeitschr. f. vgl. sprchf. I p. 88, Corssenus ap. Kuhn. V p. 119 sqq. alii.

Hortiis 88 Osc. nomen virile nomin. sing. «Hortius» cf. CIL. X 6268 *C. Hortorio—M. Hortorio*—3780, 2,4 *Cn. Hortionius* al.

Hosidiis 83 Osc. nomen virile nomin. sing. «Hosidius». CIL. X. 1401 *Cn. Hosidio Geta* 2527 *C. Hosidi Leonae* 1597 *Hosidiae Afrae.*

huc 72 a. Falisc.-lat. acc. sing. «hoc».

Digitized by Google

humuns sive **homons** 129,9 nomen substantivum masculinum nomin. plur. «homines» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 41.

hu[n]truis [1]) 129,7 (**ho[n]trois** Bugg.) Osc. nomen adiectivum masculinum abl. instr. plur. «inferis» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 36 sq.; subst. dat. plur. «dis inferis» Buggius altit. stud. p. 40. cf. Vmbr. *hutra*, *hondra*, *hondomu* al.

I

ísídum 143 Osc. **ísídu** 144, 145 Osc. **esídum** 96 Osc. **esidu** 95 Osc. ***esi[dum** 287 tit. fortasse spurii pronomen demonstrativum masc. nomin. sing. «idem», vet. «eisdem».

íossu 142 **í[os]su** 142 Osc. nomin. plur. «iidem», vet. «eisdem».

izic 231,1 7 14 29 30 Osc. pronomen demonstrativum masculinum nomin. sing. «is».

íok 136,37 42 Osc. **ioc** 231,4 Osc. femininum nomin. sing. «ea».

ídík 136,17 18 Osc. neutrum nomin. sing. **idik** 129,3 5 Osc. **idic** 231,6 9 30? Osc. accus sing. «id».

ionc 231,12 17 26 Osc. masculinum accus. sing. «eum».

íak 95 Osc. femininum accus. sing. «eam, hanc».

iosc (**iusc** Bréal) 231,20 masculinum nomin. plur. «iidem» post Buggium ap. Kuhn. II p. 386 alii.

iafc 8 Marruc. femininum accus. plur. «eas» Buggius ap. Kuhn. XXII p. 429 sq.; adverbium «ibi» frustra voluit Corssenus ap. Kuhn. IX p. 148 cf. Vmbr. *eam*, *eaf*, *ef*, *eu* et Buechelerum lex. ital. p. XI a.

idus Varr. l. l. VI 28: «Idus ab eo quod Tusci Itus, vel potius quod Sabini Idus dicunt».

Iefis 284 Osc. nomen virile nomin. sing. «Iegius» CIL. X 4166 *P. Iegius P. l. Martialis*, *P. Iegius P. l. Philochedes — Iegiae Cypridi — Iegia Sabina* al.

iſi 167 Osc.

íív 103 Osc.

imaden 142 Osc. nomen adiectivum superlativi gradus femininum abl. sing. *en* postpositione adiuncta «ima in» ad litteram, «ab ima

[1]) In archetypo tit. 129,11: *huntrusterashuntrusa-* quod *huntru steras huntru sa-* «infra -as infra—» legitur et explicatur a Buechelero rhein. mus. XXXIII p. 57 sq., *hontros teras hontros a. . .* «inferos terrae inferos a. . . » a Buggio altit. stud. 52 sq., quem ut videtur, postea probavit Buechelerus lex. ital. p. XI a.

Digitized by Google

(parte), a fundamento» ad sensum; de *ima-* ex *inf(u)ma* contracta cf. Buechelerum lex. ital. p. XI b.

ímbrtr? 162 Osc. «imperator?» sed cf. *embratur* et Nissenum pompejan. stud. p. 501.

in praefixum vocabulis *in-cubat* Pael. *i]n-peratoribus* Falisc.-lat.

in 72 b. Falisc.-lat. praepositio.

in. 231,12 15 16 19 21 22 bis 26 28 bis **en** 231,9 Osc. per compendium scriptum '*inim*', **en** 231,9 «in»: *en eituas* «in pecunias» Bréalius mem. soc. lingu. IV p. 392 sq.

ínim 97, 136,3 6 7 12 18 [19] 37 39 43 51 55 **í[ním** 136,20 ειvε]ιμ 253 Osc. **íní** 142 bis, 160, 161, 162, 163 Osc. **inim** 129,2 4 5 11 bis 231,6 Osc. **i[nim** 129,5 «et».

inom 35 Pael. «et» Vmbr. *enom, ennom, eno, enem, ene, eine*, Lat. 'einom' tit. rom., 'enim'. Buecheleri lex. ital. p. VIII a.

incubat 14 Pael. praesens indicativi activi 3 pers. sing. «incubat».

i]nperatoribus 72 a. Falisc.-lat. dat. plur.

Ioveís 82, 142 Osc. **Ioves** 8 Marruc. nomen dei genet. sing. «Iovis».

Iove 40 Mars. 42 Lat.-mars. **Iovei** 72 b. Falisc.-lat. **Iuveí** 112 bis Osc. dat. sing. «Iovi».

Iovia 8 Marruc. deae nomen, casus non est certus: potest esse et dativ. et nomin. et vocat.

Iovias 8 Marruc. genet. sing. «Ioviae» cf. Corssenum ap. Kuhn. IX p. 144 sq.

Iovio 11 Vest. dat. sing. «Iovio» cf. Corssenum ap. Kuhn. XV p. 244.

Ioviia 142 Osc. nomen adiectivum accus. sing. «Ioviam».

I]ovies 40 Mars. **Ioviois** 34 Pael. dat. plur. «Ioviis».

iovent 72 a. Falisc.-lat. «iuvent».

iovilas 112 a. Osc. **iuvilas** 112 b. Osc. nomen substantivum femininum nomin. plur. «iovilae» Buechelerus jenaer litt. zeit. 1874 p. 609 pro «iuvantes res (deliciae)» Corsseni ephem. epigr. II p. 163. Buecheleri interpretationem esse veram, ex *diuvil.* . . tituli 113 item Capuae nuper reperti (cf. s. v.) elucet. Buecheleri lex. ital. p. XI b. rhein. mus. XXXIX p. 316.

Iovkiíoí 136,4 Osc. nomen virile dat. sing. «Iovicio», a Latinis non usitatum. cf. Buechelerum comment. Momms. p. 229.

---

[1]) Quomodo legendum sit ειvκαπιδιτωμ tit. Anxiani, parum scio. Coniectura Corsseni ειν καπιδιτωμ significat «et ollarium» Kuhn. XVIII p. 196 sqq.; auctore Buggio ειvκαπιδ ιτωμ fortasse est «incepit idem» ap. Bezzenbergerum X. p. 114 sq. cf. altit. stud. p. 84.

Digitized by Google

íp 136,34 Osc. **ip** 13 Pael. adverbium «ibi», Vmbr. *ife*.

íst vide p. 105.

Íst. 189 Osc. nota ad Istacidios pertinens: CIL. IV *L. Istacidi*, cf. ap. Iul. de Petra tav. cer. di Pompei 7 (p. 32) *N. Istacidi Amici* 66 (p. 56) *N. Istacidi Pronim(i)* 68 (p. 57) *N. Istacidio Nyctino* al.

ITALIA 281 c. Latine inscriptum nummis Corfiniensibus Oscis.

Iuneo 60 Falisc. nomen virile nomin. sing. «Iunius».

Iuno Quiritis Faliscorum vide Muelleri -Deeck. etrusk. II p. 44.

Iunonei 72 b. Falisc. deae nomen dat. sing.

Iuppiter vide *Feronia*.

Ivda?íieosii et **Idiie[osu** 216 Osc. scriptura maxime dubia.

CORSSENVS: *irim irkesie* in lapide Grecchiano, aliter Deeckius in appendice. Nescio, quid sit IƆƎI tit. 156 c.

K C Q

C. Ca. vide sub. G.

K. 72 b. Falisc-lat. nota praenominis virilis.

-k, -c pronominibus adfigitur demonstrativis *ekas-k*, *eki-k*, *eiʒais-c*, *eiʒaʒun-c*, *id-i-k*, *iʒ-i-c*, *ia-k* al. Osc. *iaf-c*, *esu-c* Marruc. *ecu-c*, *eci-c* Pael. cf. *esum-e-k*, *it-e-k* al. Vmbr., Lat. 'heis-ce, han-ce, ec-ce' al. Buecheleri lex. ital. p. XII b.

Kaal. 83 Osc. nota praenominis virilis. cf. *Kalaviis*.

cadeis 231,6 Osc. nomen substantivum genet. sing. «iniuriae» Buecheleruus qui comparat cum κάδος, κεκαδῆσαι, 'cadamitas' (Mar. Victorinus p. 8, 15 K), quod olim fuit pro 'calamitate', ap. Brunsium IV p. 46 not 9 cf. lex. ital. p. XII a., Bréalius cum antiquo 'calvere —insidias struere' mém. soc. lingu. IV p. 391.

kahad 129,6 bis 8 Osc. praesens indicativi activi 3 pers. sing. «incohat, capit» Buechelerus, a quo hoc vocabulum comparatur cum 'incohare', κιχήσομαι rhein. mus. XXXIII p. 31 sq., Buggius altit. stud. p. 34 sq.

Kaha 232 Osc. nomen proprium virile nomin. sing. «Caha».

kaías 81 Osc. incerti significatus, genetivus sing. videtur.

kaíla 142 Osc. nomen substantivum femininum accus. sing. «κοῖλον, caulam caulas templi, περίβολον» Buechelerus jenaer litterzeitung 1874 p. 610, quem sequitur Nissenus pompejan. stud. p. 535 sq.; «cellam» olim explicabant Aufrechtus zeitschr. f. vgl. sprachf. II p. 57 alii; «caelatum signum» Corssenus ephem. epigr. II p. 166 sq. alii. cf. Varr. l. l. V 20.

Kai. 206 c. Osc. nota nominis virilis cuiusdam.

Digitized by Google

Caio vide sub G.

Caisidis 252 a. nomen virile nomin. sing. «Caesidius». cf. CIL. IX 3896 *Caesidia P. l. Flo.* 4623 *Caesidia T. f.*, 3977 *Caesidiae Avile—Cesidio?* al.

Kaisillieís 112 bis Osc. nomen virile genet. sing. «Caesellii» cf. CIL. IX 1713 *Q. Caesellius Q. l. Surus—Q. Caesellius O. l. Pamphilus* al. 1239 *Caesellia Paul.* . al. cf. s. v. *Cesilia.*

kaispatar 129,5 Osc. praesens coniunctivi passivi 3 pers. sing. ad sensum «caedatur» coniectura Buecheleri rhein. mus. XXXIII p. 22 sqq.; imperativus passivi 3 pers. sing. «caespite tegitor» Buggius altit. stud. p. 27 sqq.; prorsus aliter Bréalius rev. crit. 1878 p. 91, cui *patar* «*pater*» videbatur.

Kala. 270 c. **Kalat**. 270 b. **Kalati**. 270 a. Osc. notae ad urbem Calatiam pertinentes.

Calavau 23 Pael. cognomen virile nomin. sing. pro *Calavans* «Calvanus».

Kalaviis 107 Osc. nomen virile nomin. sing. «Calavius, Calvius». cf. Iul. de Petra tav. cer. di Pompei. 1876 n. 25 (p. 41) *M. Calavi Secu[ndi]*.

Καλινις 253 Osc. nomen virile nomin. sing. «Calinius».

Kaluvis 229 Osc. nomen virile nomin. sing. «Caluvius».

Kamp[aniis 156 a. Osc. nomen virile nomin. sing. «Campanius». cf. CIL. 3847 *M. Campanio M. fil. M. nep.—Marcello* 3940 *C. Campanio col. lib. Vrsulo* al., 4273 *Campania Felicissima* al.

Cantovios 45 Mars. nomen virile nomin. sing. «Cantuvius» cf. CIL. I 849 *L. Cantin(ius) A. l.* 850 *L. Cantulius.*

καπιδιτωμ 232 nomen verbale neutrum accus. sing. ad sensum «ollarium lat. 'capis, capidis', Vmbr. *kapide*, *kapidus* vocabulis comparatis Corssenus ap. Kuhn. XVIII p. 202 sq., sed cf. p. 105 et 115 coniecturam Buggii; καπιδιτωμ legit Buechelerus lex. ital. p. XII a.

Kapv. 269 Osc. nota ad Capuam pertinens.

karanter 129,9 Osc. praesens indicativi passivi 3 pers. plur. «pascuntur, vescuntur» Buechelerus secundum glossam Placidi quae sequitur: rhein. mus. XXXIII p. 42 sqq.

Carta Placid. gloss. 29, 19 ed. Deuerl.: «carensis pistoribus a caria quam Oscorum lingua panem esse dicunt».

carneis 231,3 , Osc. nomen substantivum femininum genet. sing. «partis» post AK. umbr. spr. II p. 332 sqq. vulgo. cf. Buggium ap. Kuhn. II p. 386 sq., Buechelerum lex. ital. p. XIIa.—Vmbr. *karu*, *karnus*, *karne* al.

Digitized by Google

cascus, casinum, casnar Varr l. l. VII 28 29: «In carmine Priami quod est: 'Veteres Casmenas cascam rem volo profari | Et Priamum' cascum significat vetus; eius origo Sabina quae usque radices in Oscam linguam egit. Cascum vetus esse significat Ennius.— Item ostendit quod oppidum vocatur Casinum; hoc enim ab Sabinis orti Samnites tenuerunt, et nostri etiam nunc Casinum forum vetus appellant. Item significat in Atellanis aliquot Pappum senem, quod Osce casnar appelant...» De varietatibus lectionum huius loci et de significatu 'nostri' lege Mommsenum unt. dial. p. 349, de Quintiliani I 5, 8: «in oratione Labieni sive illa Cornelii Galli est in Pollionem casnar assectator e Gallia ductum est» et de Casnasiis inscriptionum Latinarum in Aprutino inventarum (CIL. IX p. 709 col. 2) cf. l. l. p. 268. Nonius: «casnares seniles Varro Sexagesi: vix etfatus erat, cum more maiorum ultro casnares arripiunt et de ponte in Tiberim deturbant».

casnar 14 Pael. nomen substantivum masculinum nomin. sing. «senex».

Caso 45 Mars. praenomen virile nomin. sing. «Caso».

casontonia pro *casontoniai* 45 Mars. nomen substantivum femininum genet. sing. ad sensum «conventus» Iordanus quaest. rom. subsic. 1883 p. 7 pro *Casontonio* «Casuntuniorum» lectione falsa priorum.

castrovs 231,13 Osc. genet. sing. «fundi» cf. Vmbr. *kastruvuf, castruo* al., Lat. 'castrum, castra.'

castrid 231,8 Osc. nomen substantivum abl. sing «fundo».

Kastrikiieis 162 Osc. nomen virile genet. sing. «Castricii» cf. CIL. IX 1781 *A. Castricio Achilleo—Castricia* 1782 *Castriciae Isidorae.*

catus Varr. l. l. VII 46: «cata acuta; hoc enim verbo dicunt Sabini».

Cavi Cavia vide sub *G.*

ce- particula quasi δεῦρο significans praefigitur verbis: cf. *ce-bnust* Osc. lat. 'ce-do, ce-tte'.

cebnust 231,20 Osc. futurum exactum activi 3 pers. sing. «venerit» Buechelerus lex. ital. p. XII b. qui ut vulgo vocabulum in *ce*-praefixum et *bnust-*benust* «venert» dividit; «convenerit» Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 396, qui hanc formam ex **cobenust-*combenust* derivat.

Ce. 64, 69 Falisc. nota praenominis virilis cuiusdam.

keenzstur vide *censtur.*

ceip. 45 Mars. titulus magistratus cuiusdam per compendium scriptus quasi «imperator» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 489 sq.

Digitized by Google

cela 49, 50 Falisc. nomen substantivum femininum nomin. sing. «cella» ad sensum «sepulcrum».

Κεμρς 237 Osc. nomen hominis nomin. sing. «Cemerus».

censaum 231,20 Osc. infinitivus activi «censere».

censazet 231,19 Osc. futurum activi 3 pers. plur. «censebunt» post Buggium ap. Kuhn. II p. 382 vulgo.

censamur 231,19 Osc. imperativus passivi 3 pers. sing. «censemino, censetor», quam formam primus recte interpretatus est Curtius zeitschr. f. alterthumswiss. 1849 p. 346.

censtomen 231,20 Osc. nomen substantivum accus. sing. *en* postpositione adiecta «in censum».

keenzstur 95 Osc. **censtur** 231,27 28 Osc. nomen substantivum masculinum nomin. sing. «censor».

censtur 231,18 20 **kenzsur** 83 Osc. nomin. plur. «censores».

Cepio 79 Falisc. praenomen virile nomin. sing. «Caepius». cf. CIL. I 377 *Piso Caepio* Q. 582 *Q. Caepione* IX 5206 *M. Caepioni T. f.*

Ceres vide *Lebasius.*

Cerfum 13 Pael. nomen deorum genet. plur. «Cerorum» Buecheler rhein. mus. XXXIII p. 281.

Keri 129,1 3 12 Osc. **Kerrí** 87A3 B7 Osc. **Cerri** 28 Pael. nomen deae dat. sing. «Cereri».

Cerie 8 Marruc. nomen deae dat. sing. «Ceriae» vulgo, «Caelesti» Buechelerus lex. ital. p. XIII a; nomin. vel vocat. sing. «Ceria» Corssenus ap. Kuhn. IX p. 151.

Kerríoí 87A13 **Kerriioí** 87B16 Osc. nomen adiectivum masculinum dat. sing. «Cerrio, Cereali».

Kerríiaí 87A4 6 22 23 24 B11 Osc. femininum dat. sing. «Cerriae, Cereali».

Kerríiín 87A2 Osc. «in Cerrio, in Cereali», de terminatione cf. *hortin.*

Kerríioís 87A9 10 Osc. masculinum dat. plur. «Cerriis, Cerealibus» Buecheleri lex. ital. p. XIII a. umbricorum p. 80 et 99 rhein. mus. XXXIII p. 281 XXXVII p. 644; Bréalii mém. soc. lingu. IV p. 142 sq. cf. Grassmannum ap. Kuhn. XVI p. 175. Lat. *Keri* genet. sing. CIL. I 46, *Cerus dvonus «creator bonus»* ap. Varr. l. l. VII 26.

Kerríiaís 87 A7 Osc. femininum dat. plur. «Cerriis, Cerealibus».

Cesilia 57 Falisc. nomen mulieris nomin. sing. «Caesellia». cf. *Kaisillieis.*

Cesula 58 Falisc. praenomen muliebre nomin. sing. «Caesula». cf. CIL. I 168 *Cesula Atilia.*

cetur 43 Mars. nomen substantivum masculinum nomin. sing. «centurio»

Digitized by Google

Garruccius syll. ad n. 562 bull. arch. napol. n. s. I p. 12 sq., quem probat Buggius ap. Kuhn. XX p. 428 sq.; «quattuor» coniectura Secchii teste Mommseno unt. dial. p. 326.

cevs 231,10 Osc. nomen substantivum masculinum nomin. sing. «civis» vet. «ceivis».

Char 22 Pael. cognomen virile fortasse pro *Chars Charus* «Carus».

Kí. 195 Osc. nota praenominis virilis.

Kiípiís 168 Osc. nomen virile nomin. sing. «Cipius» cf. CIL. X 8071 (34) *Cipi Hilar.* (35) *P. Cipi Hymni* (36) *P. Cipi Polybi* al.

Clipeai? 66 Falisc. **Clipi[ai**? 65 Falisc. scriptura dubia. cf. libri mei IIMD. p. 54 sqq.

Clipeario 67 Falisc. nomen virile nomin sing. «Clipearius».

Cloil 109 Osc. plena sit forma nomin. sing. *cloilio-* stirpis «Cloelius» an imperfecta, parum scio. CIL. X 4086 *M. Cloelio M. f. Arabo* 4087 *M. Cloelius Nicepor M. Cloelius Dasius M. Cloelius Agato* al.

Klum. 128 Osc. nota nominis virilis fortasse «Clumnius» cf. Etrusc. *Clumnei* F. 1648.

Kluvatiis 129,9 Osc. nomen virile nomin. sing. «Cluatius» vet. «Clovatius».

Kluvatiium (**Kluvatiiom** Bugg.) 129,10 Osc. accus. sing. «Cluatium».

Kluvatiud (**Kluvatiod** Bugg.) 129,2 Osc. abl. sing. «Cluatio».

Kluvatiium 110 bis Osc. genet. plur. «Cluatiorum». cf. CIL. X 1065 *Cn. Clovatio Cn. f.* 7393 *Clovatia C. l. Tertia Clovatiae C. l.*

Km. 88, 105 bis Osc. nota «Comius Comii f.» vel «Cominius Cominii f.» cf. Fest. p. 326: «Comio Castronio» et s. v. *Comni.*

co- vide *kom* praefixum.

coenaculum Faliscorum Var. l. l. VI 162.

koiníks 154 Osc. mensurae nomen nomin. sing. χοῖνιξ.

coiraveront 72 b. Falisc.-lat.

coisatens 31 Pael. perfectum indicativi activi 3 pers. plur. «curarunt» vet. «coirarunt». cf. Bréalium revue arch. 1877 p. 412, Buecheleri rhein. mus. XXXII p. 640 lex. ital. p. XIII b. Vmbr. *kuratu, kuraia*, sed *Koisis* nomen.

kom 1 Sab. **com** 231,15 23 **com** 231,16 Ocs. praepositio ablativum regens «cum», vet. «quom»; de *kom* I cf. Deeckium in appendice.

kom- com- co- cum- cun- praefiguntur vocabulis: *kom-bened, kom-bennieis, com-parascuster* al. Osc. *co-vehriu* «conventu» Volsc., *cun-captum* Falisc. cf. Vmbr. *com- co-*. Buecheleri lex. ital. p. XIII b.

kombened 136,10 Osc. perfectum indicativi 3 pers. sing. «convenit».

Digitized by Google

kombennieís 143, 146 **kombenni[eís** 156 a. Osc. nomen substantivum neutrum genet. sing. «conventus». De *ben-* cf. Osthoffium zur gesch. d. perfects p. 505, 512 sq.

comonom 231,17 Osc. nomen. substantivum neutrum accus. sing. «comitium».

comenei 231,21 **com[e]nei** 231,3 Osc. locat. sing. «in comitio».

comono 231,5 7 8 bis 11 14 Osc. accus. plur. neutr. «comitia» cf. Vmbr. *kumne kumnakle* al. De etymo Buggius ap. Kuhn. III p. 418, aliter Enderisius osk. formlehre 1871 gloss. s. v., aliter Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 143 sq. 390, aliter Buechelerus lex. ital. p. XIII b.

Comni 250 Osc. nomen virile nomin. sing. «Cominius», quod saepissime exhibetur instiptionibus Italiae meridionalis CIL. X p. 1034 col. 1.

ko]mparakineís 151 Osc. nomen substantivum neutrum genet. sing. «consilii», «convocatae contionis» Corssenus ephem. epigr. II p. 168.

comparascuster 231,4 futurum exactum passivi 3 pers. sing. «consulta erit» Buechelerus ap. Brunsium ed. IV p. 46 not. 6.

comvivia 72 a. Falisc.-lat. nomen substantivum neutrum accus. plur. «convivia».

contrud 231,11 17 25 praepositio (abl. sing.) locativum regens «contra» cf. Lat. 'contro-versia, contro-vorsia'.

koru 103 Osc. nova coniectura Buggii nomen feminini generis nomin. sing. : altit. stud. p. 32 aliter ap. Kuhn. XXII p. 441. cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 29.

Cosutíes 47 Volsc. nomen virile nomin. sing. «Cossutius» CIL. IX 4064 *Cn. Cossutio L. f.*—*Successino* 4859 *Q. Cossutius Q. f.* al.

Cotena 70 Falisc. nomen hominis more Etrusco formatum. cf. *Cotta*, *Cottius*, *Cotinius* CIL. III 5625.

Κοττει 240 Κοττι 241 Osc. notae sequentis vocabuli.

Κοττειηις 239 Osc. nomen virile genet. sing. «Cottii». cf. CIL. X 1135 *D. Cottius D. f. Gal. Flaccus* 3776 *M. Cottius M. f.* al.

covehriu 47 Volsc. nomen substantivum neutrum abl. sing. «conventu» Corssenus qui *veh-* huius vocabuli cum vehere comparaverat: de volsc. ling. p. 24 sq.; femininum abl. sing. «curia» ex «*coviria» Bréalius revue arch. 1876 p. 243 sq. cf. Buecheleri lex. ital. p. XIV a. XXX a.

crepuscus crepusculum crepuscus Varr. l. l. VI 5: «Secundum hoc dicitur crepusculum a crepero. Id vocabulum sumpserunt a Sabinis, unde veniunt Crepusci nominati Amiterno, qui eo tempore erant nati, ut Lucii prima luce. In Reatino crepusculum significat dubium; ab eo res dictae dubiae creperae, quod crepusculum dies

Digitized by Google

etiam nunc sit an iam nox, multis dubium» VII 77: «crepusculum ab Sabinis, quod id dubium tempus noctis an diei sit.—Ideo dubiae res creperae dictae».

krustatar 129,5 Osc. coniunctivus praesentis passivi 3 pers. sing. ad sensum «cruentetur» coniectura Buecheleri rhein. mus, XXXIII p. 22 sqq.; imperativus passivi 3 pers. sing. «glebis tegitor» Buggius altit. stud. p. 27 sqq. cf. s. v. *kaispatar*.

cubat vide *cupat*.

Kuírinis? 214 Osc. nomen virile ut videtur, sed lectio nequaquam certa.

cum- praefixum vide *kom-*

cumba Paul. Festi p. 64: «Cumbam Sabini vocant eam, quam militares lecticam, unde videtur derivatum esse cubiculum».

Cumnios 43 Mars. nomen virile nomin. sing. «Cominius» Garruccius syll. ad n. 562 bull. arch. neap. n. s. I p. 12 sq., quem sequitur Buggius ap. Kuhn. XX p. 428; *cumnios* accus. plur. «vasa» Corssenus de volsc. ling. p. 27, «irgend ein Tempelgeräth» Mommsenus unt. dial. p. 326, sed «Cominius» p. 271. CIL. IX 3435 *T. Cominius Sal. f.* 4683 *C. Cominius* 2336 *Cominiae L. f.* al.

cun- praefixum v. q. s. cf. *kom-*.

cuncaptum 70 Falisc. participium perfecti passivi neutrum «conceptum»; de casu cf. adnot ad h. tit.

cupa 62 Falisc. **cupat** 61 a. Falisc. «cubat».

cupa]nt 55 Falisc. **cupat** 63 b. Falisc. **cubat** 66 Falisc. **cu[pat** 60, 64 Falisc. «cubant». cf. Buechelerum lex. ital. p. XIV a.

Kupelternum 268 Osc. nomen proprium genet. plur. «Cumpulterinorum» civium Cubulteriae (CIL. X p. 449) vel Cumpulteriae (Liv. XXXIII 39).

cupencus Serv. ad aen. XII 538: «Sane sciendum cupencum Sabinorum lingua sacerdotem vocari. Sunt autem Cupenci Herculis sacerdotes».

cuprus Varr. l. l. V 159: «Vicus Cyprius a cypro, quod ibi Sabini cives additi consederunt, qui a bono omine id appellarunt; nam cuprum Sabine bonum». cf. quae de hoc vocabulo, de Cupra «Bona dea» Sabinorum, de Cupra Maritima et Cupra Montana Piceni oppidis, de Marte Cyprio Vmbrorum scripserunt Mommsenus unt. dial. p. 250 et Corssenus ap. Kuhn. X p. 21 et Buechelerus lex. ital. p. XIV a.

Digitized by Google

curis quiris Ovid. fest. II 475 sqq. « . . . . . Quirino; Qui tenet hoc nomen, Romulus ante fuit | Sive quod hasta curis priscis est dicta Sabinis» Paul. Festi p. 49: «Curis est Sabine hasta. Vnde Romulus Quirinus, quia eam ferebat, est dictus»; p. 63 s. v. 'coelibari': «(Iuno Curitis) ita appellabatur a ferenda hasta, quae lingua Sabinorum curis dicitur» cf. Fest. p. 254 s. v. 'Quirinus'. Macrob. sat. I 9: «Quirinum quasi bellorum potentem, ab hasta quam Sabini curim vocant». Serv. ad aen. I 292: Romulus autem Quirinus ideo dictus est, vel quod hasta utebatur, quae Sabinorum lingua curis dicitur: hasta enim, i. e. curis, telum longum est;—unde et securis, quasi semicuris». Isid. orig. IX 2, 84: «Hi et Quirites dicti quia Quirinus dictus est Romulus, quod semper hasta utebatur, quae Sabinorum lingua quiris dicitur». cf. Dionys. II 48.

q. 231,2 [28] 29 Osc. nota «quaestor».

Q. 66 bis Falisc.

ququei 72 a. Falisc.-lat. nomen substantivum masculinum nomin. plur. «coqui» Buechelerus libri mei IIMD. p. 153, «quiquei» Garruccius male.

kvaísstur 143, 146 Osc. **k]vaísstur** 150, 151 Osc. **kva]isstur** 156 a. Osc. nomen substantivum masculinum nomin. sing. «quaestor», vet «quaistor» Vmbr. *kvestur* cf. *kvestretie*.

kvaisturei 136,2 Osc. dat. sing. «quaestori».

cvando 70 Falisc. adverbium «antea, olim, quandoque» Mommsenus monatsber. d. akad. d. wissensch. zu Berlin 1860 p. 452, «aliquando» Buechelerus lex. ital. p. XIV b., «quando» Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 401 sq. cf. Vmbr. *panu-pei*, Osc. *pokkapid*, *pocapid*, *pocapit*.

-cve 55 Falisc. **que** 45 Mars., 72 a. ter Falisc.-lat. coniunctio enclitica «que», cf. Vmbr. *pe*, Osc. *-p*.

CVII 66 Falisc.: *cve* coniectura Garruccii parum probabili.

quod 72 a. Falisc.-lat. nomin. sing. neutrum.

quei 72 a. b. Falisc.-lat. nomin. plur.

Quirinus vide *Feronia*.

quolundam 72 a. Falisc.-lat. «colendam».

L

L. 9 Marruc. 15, 27, 30, 31, 36 Pael., 65 Falisc. 72 b. Falisc.-lat. 98,

Digitized by Google

140 b. bis, 156 b., 162, 169, 170, 178, 197 bis Osc. Λ 255 Osc. «Lucius, Lucii f.» **L.** 16 Pael. «Lucii f.» an «liberta?»

l. 20, 24, 26 Pael. «libertus».

La. 70 bis Falisc. nota «Lars, Lartis f.» nomen usitatissimum apud Etruscos: Fabretti gloss. col. 1018 sq.

Ladinei 258 b. Osc. locat. sing. «Larini» nomen urbis Frentanorum quae hodie Larino vocatur.

Ladinod 258 a. Osc. abl. sing. «Larino».

Laí. 104 Osc. nota nominis virilis cuiusdam.

lamatir 129,4 231,21 Osc. de forma et significatu dissentiunt: praesens coniunctivi passivi 3 pers. sing. «veneat, venum detur» Buechelerus ap. Brunsium ed. IV p. 49 not. 6 rhein. mus. XXX p. 440 XXXIII p. 20. (cf. Bréalium mém. soc. lingu. IV p. 396); *esuf lamatir* «caput deminuatur» Fickius ap. Bezzenbergerum I p. 170; «caedatur, supplicio adficiatur» perf. coniunct. 3 sing. sensu imperativi adhibitum Danielssonus ap. C. Paulium altit. stud. III p. 174 sqq.; imperativus pass. 3 pers. sing. «mancipator» nunc Buggius altit. stud. p. 25 sq. 28 sq., opinione pristina hoc vocabulum esse perf. coniunc. pass. relicta cf. Kuhn. XXII p. 415 sq. Cum *lamatir* nunc duabus inscriptionibus exhibeatur, nihili est emendatio Ebelii ap. Kuhn. VII p. 269 sq.

Λαπονις 236 Osc. nomen virile nomin. sing. «Lamponius». Flor. III 21 *Lamponius*, Diod. Sic. fragm. XXXVII p. 189 Bip. Λαμπώνιος.

Lares vide *Feronia.*

Larunda vide *Feronia.*

Latrius 72 b. Falisc.-lat. nomen virile.

Lebasius Serv. ad Verg. georg. I 7 «Quamvis Sabini Cererem Panem appellent, Liberum Lebasium».

leginei 129,4 11 12 Osc. nomen substantivum dat. sing. ad litteram «legioni», ad sensum «religioni, potestati» Buechelerus, «legioni, cohorti» Buggius.

leginum (**leginom** Bugg.) 129,3 Osc. accus. sing. «potestatem» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 8 sq. 72 sq., «legionem, cohortem» Buggius altit. stud. p. 14, cuius sententia probabilis hodie videtur etiam Buechelero lex. ital. p. XV b.

l[ecio]nibus 45 Mars. substantivum abl. plur. «legionibus».

leígoss 95 Osc. nomen substantivum masculinum accus. plur. «milites

Digitized by Google

dilectos» Buechelerus lex. ital. p. XV b. cf. rhein. mus. XXX p. 440, 442, «palos» C. Paulius altit. stud. II p. 118 sq.

Leivelio? 54 Falisc. lectio dubia.

lexe vide infra.

libs 41 Mars.-lat. «libens».

lifar 13 Pael. praesens coniunctivi passivi 1 pers. sing. «liberer» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 289, sed dubitat hodie lex. ital. p. XVI a; nomen adiectivum nomin. sing. «liber» in sensu «voto liberatus» Buggius altit. stud. p. 76; genet. sing. substantivi «libationis» Bréalius revue arch. 1877 p. 415.

λειικειτ 232 Osc. incerti significatus et formae dubiae: perfectum activi indicativi 3 pers. sing. «pollicitus est» Corssenus et alii, sed dubitat Buggius altit. stud. p. 84 qui λειικ ειτ «levi, polivi id» hodie interpretatur ap. Bezzenbergerum X p. 114 sq., et Osthoffius zur gesch. d. perfects p. 230 sq. cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 281 lex. ital. p. XVI a.

líkítud 136,$_{25}$ **licitud** 231,$_{13\ 18}$ bis $_{26\ 27}$ Osc. imperativus activi 3 pers. sing. «liceto», vet. «licetod».

lepesta, ***lepestae*** Varr. l. l. V 123: «Vas vinarium grandius sinum ab sinu, quod sinum maiorem cavationem, quam pocula habebant. Item dictae lepestae, quae etiam nunc in diebus sacris Sabinis vasa vinaria in mensa deorum sunt posita; apud antiquos scriptores Graecos inveni appellari poculi genus λεπαστάν, quare vel inde radices in agrum Sabinum et Romanum sunt profectae». Idem de vita p. R. l. I ap. Nonium s. v. 'lepistae' «lepistae etiam nunc Sabinorum fanis pauperioribus plerisque aut fictiles sunt aut aenae». Idem eodem l. (ap. Prisc. VI 15 p. 263 K., Nonium s. v. 'sinum', Schol. Veron. et Serv. ad bucol. VII 33): Vbi erat vinum in mensa positum, aut lepestam, aut galeolam aut sinum dicebant: tria enim haec similia sunt, pro quibus nunc acratophoron ponitur. cf. Muellerum ad h. l. et Mommsenum unt. dial. p. 352.

Líganakdíkeí 87 A$_{8}$ B$_{10}$ Osc. nomen deae dat. sing. «Θεσμοφόρῳ Θεσμοθέτιδι» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 10 lex. ital. p. XV b.

lígat**[os** 136,$_{9}$ Osc. nomen substantivum masculinum nomin. plur. «legati».

lígatoís 136,$_{6\ 7}$ Osc. dat. plur. «legatis».

líxs 8 Marruc. nomen substantivum nomin. sing. aut. plur. «lex» aut «leges» Buggius ap. Kuhn. III p. 422, Corssenus l. c. IX p. 136, Buechelerus lex. ital. p. XV b.

Digitized by Google

ligud 231,19 24 Osc. abl. sing. «lege».

lexe 13 Pael. accus. plur. *e(n)* postpositione adiecta: «in leges» Buggius altit. stud. p. 76, quem sequitur hodie Buechelerus lex. ital. p. XV b.

ligis 231,23 Osc. abl. plur. «legibus».

líímíto[m 136,29 Osc. nomen substantivum genet. plur. «limitum» Buechelerus comment. Momms. p. 234 sq.; accusativum sing. «limitem» falso vidit Corssenus ap. Kuhn. XIII p. 176.

limu (**limo** Bugg.) 129,8 Osc. nomen substantivum accus. sing. «famem» λιμόν cf. Paul. Festi s. v. 'bulimam' (p. 32 M) et Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 40.

λιοκακειτ 232 Osc. obscurum verbum: perfectum indicativi activi 3 pers. sing. «collocavit, locum egit» coniectura Corsseni ap. Kuhn. XVIII p. 208 sqq., sed cf. Buechelerum lex. ital. p. XXVII a. rhein. mus. XXXIII p. 281 et Osthoffium zur gesch. d. perfects p. 230 sq.; Buggius legere κω[μ] — λιοκακ ειτ et ut 1 pers. perf. indic. act. «collocavi id» interpretari proposuit nuperrime ap. Bezzenbergerum X p. 115.

lixula Varro l. l. V 106, 107: «Circuli, quod mixta farina et caseo et aqua circuitum aequabiliter fundebant. Hoc (fortasse hos Momms.) quidam qui magis incondite faciebant, vocabant lixulas et semilixulas vocabulo Sabino, itaque frequentati a Sabinis».

locatin 33 Pael. perfectum indicativi activi 3 pers. plur. pro *locatins* «locaverunt» Buechelerus bull. dell'inst. 1877 p. 236 lex. ital. p. XVI a; in sensu «straverunt» Bréalius revue arch. 1877 p. 413.

loferta 62 Falisc. nomen substantivum femininum nomin. sing. «liberta».

Lovfreís 82 Osc. epitheton dei genet. sing. «Liberi». *Ioveis Lovfreis* «Iovis Liberi». Ζεύς Ἐλευθέριος ap. Grassmannum Kuhn. XVI p. 107. cf. Buechelerum lex. ital. p. XVI a. [1]).

loidos 72 a. Falisc.-lat. accus. plur. «ludos».

locatin vide supra.

Lovfreís vide supra.

Lovkanateís 81 Osc. nomen adiectivum femininum genet. sing. «Lucanatis» ad Lucaniam pertinentis; de Lucania Frentanorum cf. Mommsenum unt. dial. p. 169 sq.

Λουκανομ 276 Osc. genet plur. «Lucanorum» nomen incolarum Lucaniae.

[1]) Tabulae Bantinae v. 8 *lovf|rud* nomen adiectivum abl. sing. «libero» Buechelerus ap. Brunsium ed. IV p. 47 *loufit* adverbium «vel» Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 404 sq. (cf. p. 145 sq.)

Digitized by Google

Lovcies 37, 38 Pael. nomen virile nomin. sing. «Lucius», vet. «Loucius».

Luvcies 135 Osc. praenomen virile genet. sing. «Lucii». — Lucii frequentissimi sunt in titulis Italiae inferioris. cf. CIL. IX p. 716 col. 3 X p. 1044 col. 1 sq.

Luvikis et **Luvkis** 128 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Lucius».

Lovkl 283 bis pro *Lovii* scriptura falsa archetypi «Lucilius».

Lucetius Serv. ad aen. IX 570: «Solum hoc nomen est, quod dictum a Virgilio a nullo alio repetitur (Momms. pro reperitur) auctore. Sane lingua Osca Lucetius est Iupiter, dictus a luce, quam praestare dicitur hominibus. Ipse est nostra lingua Diespiter id est diei pater». cf. Gell. V 10 et Mommsenum unt. dial. p. 274.

Lucina vide *Feronia*.

luben[es 72 a. Falisc.-lat. nomin. plur. restituit Buechelerus ap. me IIMD. p. 62.

Luna vide *Feronia*.

M

M. 20 Pael. 66, 67 bis, 69 Falisc. 142 bis **M**? 142 Osc. nota praenominis et patronymici virilis «Marcus, Marci f.».

m. 93 Osc. «meddix», 180 Osc. nota quaedam.

Ma. 47 Volsc. 64 Falisc. 151, 162, 164 Osc. nota praenominis et patronymici virilis.

M]aakdiis vide *Makdiis*.

Maamiieise? 176 Osc. lectio valde dubia, fortasse ad Mamium quendam pertinet.

Maatoís 87 A_{10} B_{11} Osc. nomen divinum dat. sing. «Matutis» vulgo, *Maatois Kerriiois* «Manibus Cerealibus» Buechelerus lex. ital. p. XVI b.; de etymo cf. Mommsenum unt. dial. p. 275 et Grassmannum ap. Kuhn. XVI p. 117.

Maatreís vide *mate*.

Maesius Paul. Festi p. 136: «Maesius lingua Osca mensis Maius».

magistreis 72 b. Falisc.-lat. nomin. plur. «magistri». cf. *maimas, mais*.

Mahii[s 91 Osc. nomen virile nomin. sing. «Magius». CIL. X 3784 *T. Magius Cn. f.* 3890 *L. Magio M. f.*, 4961 *Magia—L. f. Marcellina* al.

Mai. 136,1 4 Osc.

Maís 139 Osc. **Mais** 229 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Maius».

Digitized by Google

Maiioí 136,1 **Maiio[í** 136,3 Osc. dat. sing. «Maio». CIL. X 3775 *C. Maius N. f.* 4997 *L. Mai L. f. Ter. Paeti* al. 1983 *Maia Tertylla* al.

maimas 231,3 7 Osc. nomen adiectivum superlativi gradus femininum genet. sing. «maximae». cf. Vmbr. *mestru.*

mais 231,5 15 23 Osc. adverbium comparativi gradus «magis».

main. 139 Osc. nota incerta, fortasse dubia.

M]aakdiis 266 b. **Makdiis** 266 a. Osc. nomen virile nomin. sing. «Macidius».

malaks 129,2 Osc. nomen adiectivum masculinum nomin. sing. «mollis» μαλακός Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 69; accus. plur. «malevolos» Buggius altit. stud. p. 6.

mallom 231,5 15 22 Osc. nomen adiectivum masc. accus. sing. «malum».

malud 231,11 **mallud** 231,20 Osc. acl. sing. «malo».

Μαμερεκιες 247 Osc. nomen virile nomin. sing. «Mamercius». CIL. X 69 *M. Mamercius M. f.* 1137 *C. Mamercius C. f. Ga.* .— *C. Mamercio C. f. Procul.* al.

Mamers Varr. l. l. V 73: «Mars ab eo—quod ab Sabinis acceptus, ibi est Mamers». Paul. Festi p. 131: «Mamers Mamertis facit, id est lingua Osca Mars Martis, unde et Mamertini in Sicilia dicti qui Messanae habitant». cf. p. 158: «nomen acceperunt unum ut dicerentur Mamertini, quod coniectis in sortem XII deorum nominibus, Mamers forte exierat, qui (quo? Momms.) lingua Oscorum Mars significatur». Diod. l. XXI p. 493 ed. Wess.: Ἐκάλεσαν δὲ ταύτην (sc. τὴν πόλιν) Μεμερτίνην ἀπὸ τοῦ Ἄρεως· διὰ τὸ τοῦτον κατὰ τὴν ἐκείνων διάλεκτον Μάμερτον καλεῖσθαι. cf. Mommsenum unt. dial. p. 276.

Μαμερτινο 253 nomen adiectivum femininum nomin. sing. «Mamertina».

Μαμερτινουμ 254, 278 Osc. nomen proprium masculinum genet. plur. «Mamertinorum». cf. *Marovcai*, *Martses.*

manafum 129,3 **man]afum** 129,1 Osc. de forma certatur: perfectum indicativi activi 1 pers. sing. «mandavi» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 61 sqq.; 1 pers. plur. «mandavimus» Buggius altit. studien p. 16 sq., quem sequuntur Stolzius zur lat. verbalflexion I p. 49 et Osthoffius zur gesch. d. perfects p. 232; praesens coniugationis periphrasticae ex *manans sum* «mando» coniectura Balseri ap. Fleckeisenum neue jahrbüch. f. philol. 1885 p. 126 sq.

Mania 61 b. **Meania** 61 a. Falisc. nomen mulieris nomin. sing. «Mania» cf. CIL. I 177.

manim 222,24 Osc. nomen substantivum accus. sing. «manum». Vmbr. *mani*, *manf* al.

Digitized by Google

Man|o?|mo 55 Falisc. lectio dubia, praenomen virile nomin. sing. «Manimus» Garruccius dissert. archeologiche p. 60.

Mar. 18 Pael. «Marae filia».

Marai. 138 Osc. Μαραι 243, 244 Osc. notae nominis proprii; non est genetivus sing. declinationis A ut vulgo putatur, nam hic casus solum in *as* apud Oscos terminatur.

Maraies 249 Osc. nomen virile nomin. sing. «*Maraius, Marius».

Maraiieís 95 Osc. genet. sing. cf. C. Paulium altit. studien 1883 II p. 98.

Μαρ|ας 253 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Mara». Ex Vmbris cum his nominibus cognatum *maronatei*, *maronato* cf. Buechelerum lex. ital. p. XVI b.

Mareio sive **Mareiio** 76 Falisc. nomen virile nomin. sing. «*Marcius» in titulis Latinis adhuc non usitatum, «Marius».

Markas 220 Osc. nomen hominis nomin. sing. «Marcus».

Marcio 55, 63 b. Falisc. praenomen virile **M]arcio** 58 Falisc. «Marcius».

Marci 62 **Maci** 63 a. pro *Marci* Falisc. genet. sing. «Marcii». Forma nominis frequentissima in titulis Latinis Italiae meridionalis CIL. IX p. 717 col. 3 X p. 1045 col. 3 sq.

Marcia 59 Falisc. nomen mulieris nomin. sing. «Marcia».

Marovcai 8 bis Marruc. nomen adiectivum femininum dat. sing. «Marruvicae, Marrucinae» 8_5 dat. vel locat. sing. «Marruvicae» vel «in Marruvica». cf. Corssenum ap. Kuhn. IX p. 137, Buechelerum lex. ital. p. XVI b.

Mars vide *Mamers.*

Martses 45 Mars. nomen adiectivum abl. plur. «Marsis» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 490.

mate 62 Falisc. nomen substantivum femininum nomin. sing. «mater».

Maatreís 108 deae nomen genet. sing. «Matris», Vmbr. *Matrer.*

Maxomo 60 Falisc. praenomen virile nomin. sing. «Maximus», vet. «Maxumus».

med. 120, 144, 145, 149 Osc. **metd.** 94 Osc. notae «meddix».

meddix medix Paul. Festi p. 123: «meddix apud Oscos nomen magistratus est. Ennius: 'Summus ibi capitur meddix, occiditur alter'». Liv. XXIII 35: «medix tuticus summus magistratus erat Campanis». cf. XXIV 19.

meddís 97, 138 **meddis** $231_{,8\ 12\ 18\ 26}$ **meddíss** 100, 140 b. Osc. **medis** 43 Mars. ***meddis** 288 tit., ut aiunt, Aequiculani Osci nomen substantivum masculinum nomin. sing. «meddix, magistratus».

Digitized by Google

medíkeís 142 Osc. genet. sing. «meddicis».

medíkeí 136,5 Osc. dat. sing. «meddici».

μεδδειξ 253 **meddíss** 137 Osc. **medix** 33 Pael. 47 Volsc. nomin. plur. «meddices» cf. 'metiri' μέτρον, 'dicere'. De etymo lege Buechelerum comment. Momms. p. 229 lex. ital. p. XVII a.

medicatinom 231,16 Osc. nomen substantivum femininum accus. sing. «iudicationem». cf. Corssenum ap. Kuhn. V p. III sqq. et Buggium l. c. VI p. 21 sq.

medicatud 231,24 Osc. nomen substantivum abl. sing. «magistratu, decreto meddicis, iudicato».

medicim 231,30 31 33 Osc. nomen substantivum neutrum nomin. vel accus. sing. «magisterium». cf. Buggium ap. Kuhn. VI p. 22 sq.

meddixud 231,13 21 Osc. nomen substantivum abl. sing. «magistratu, officio, potestate meddicis». cf. Buechelerum ap. Brunsium ed. IV p. 48 not 4 lex. ital. p. VII a.

Meelíkiieís 142 Osc. epitheton dei genet. sing. «Milichii, Μειλιχίου».

mefi[o 136,30 Osc. nomen adiectivum femininum nomin. sing. «media».

mefiaí 136,57 Osc. locat. sing. «in media».

Mefitaiiaís 176 nomen virile nomin. sing. «Mefitaeus» [1]).

Mecio 57 Falisc. nomen virile nomin. sing. «Maecius» CIL. IX 3186 *C. Maecio C. l. Fortunato* 4972 *Maecio Laeto* al. 4561 *Maeciae T. f.*

Meliíssaii 175 Osc. lectio dubia ad Melissaeum quendam pertinet. CIL. IV 158 *Melissaeus* 208 *M. Melissaeum* al.

memnim 128 Osc. nomen substantivum neutrum accus. sing. «monumentum» vulgo, «memoriam» Buechelerus umbricorum p. 166 cf. lex. ital. p. XVI b.

Menerva 70 Falisc. **Minerva** 35 Pael. **Minervai** 72 b. Falisc.-lat. dat. sing. «Minervae» vulgo; 70 genet. sing. pro *Menervas* Deeckius in appendice; de origine Sabina legas v. *Feronia*. cf. Buechelerum lex. ital. p. XVI b. et Grassmannum ap. Kuhn. XVI p. 177.

menurbid 45 Mars. substantivum abl. sing. «scitu, sententia» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 490 cf. Iordanum hermes XV p. 9. quaest. rom. subcisivarum 1883 p. 7; verbum quoddam ad sensum «statuit» Deeckius ap. Bursianum XXVIII p. 232; *Esa-*

---

[1]) In titulo Anxiano MEIAIANA habemus: Μειαινα[ι] 'Meiaianae' legunt Corssenus ap. Kuhn. XVIII p. 243, Enderisius versuch d. formenl. d. osk. spr. p. 14; μειαι Ανα[ι] «meae Annae» aut «meae animae» coniecit Buggius altit. stud. p. 84 et ap. Bezzenbergerum X p. 114.

Digitized by Google

licom en urbid «in urbe» litter. centralbl. 1882 n. 45 p. 1519 et C. Pauli altit. stud. I p. 70.

menvum 129,8 Osc. infinitivus praesentis activi «minuere» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 40 cf. *min[s*, *minstreis.*

meri. 41 Mars.-lat. nota «merito».

mesene 10 Sab. nomen substantivum abl. sing. «mense» vulgo, cf. Corssenum ap. Kuhn. IX p. 164 sq. et Buechelerum umbricorum p. 129 sq.; deae nomen dat. sing. «Messinae» Bréalius revue arch. 1876 p. 301.

Met. 265 Osc. nota nominis cuiusdam.

metd. vide p. 129.

Metiis 106 Osc. nomen virile nomin. sing. «Metius».

Mh. 94, 106 Osc. nota «Magius, Magii f.»

Mi. 284 bis Osc. **Min.** 26 Pael., 124, 251 Osc. «Minius, Minii f.»

Miínieís 121 Osc. nomen virile **Minieís** 112 b. **Minnieís** 112 a. Osc. praenomen virile genet. sing. «Minii» cf. CIL. X 769 b. 34 *N. Mini Hylae* 1403 d. 2, 17 *A. Minius Ianuarius* al.

Minies 122 Osc. sive falso scriptum est pro *Minieis* genet. sing. sive cognomen virile nomin. sing. «Minius».

Minateís 112 bis Osc. nomen virile genet. sing. «Minatis». cf. CIL. I 911 *A. Minati A. l.* 1399 *M. Minatius M. f.* — *Sabellus.* al. X p. 1046 col. 4.

Minerva Minervai vide *Menerva.*

min[s 231,10 adverbium comparativi gradus «minus».

minstreis 231,12 27 **mistreis** 231,18 Osc. nomen adiectivum comparativi gradus genet. sing. «minoris». cf. *menvum.*

Mitl. 106 Osc. nota praenominis virilis cuiusdam.

moínſko 136,22 Osc. nomen adiectivum femininum nomin. sing. «communis».

moínſ[kom 136,18 Osc. neutrum nomin. sing. «commune».

moínſkeí 136,19 Osc. neutrum locat. sing. «in communi».

moínſkad 136,50 **mo[ínſkad** 136,15 Osc. abl. sing. «communi». cf. Paul. Festi p. 152 M.: «Municas pro communicas dicebant» et 'comoinem moinicipio, moinicipieis' al. CIL. I p. 576 col. 1 p. 586 col. 4.

molto 231,11 26 Osc. nomen substantivum femininum nomin. sing. «multa».

moltas 231,13 27 Osc. genet. sing. «multas».

moltam 231,2 Osc. accus. sing. «multam».

Digitized by Google

moltasíkad 146 Osc. nomen adiectivum femininum abl. sing. «multaticia», vet. «moltatica». cf. 'moltaticod' CIL. I 181, Vmbr. *muta*, *motar* al.

multas. 138 Osc. per compendium scriptum pro *multasikod* vel potius *moltasikod.*

moltaum 231,12 13 18 26 27 Osc. infinitivus activi «multare».

multa Gell. XI 1: «Vocabulum autem ipsum multae idem M. Varro in uno vicesimo rerum humanarum non Latinum, sed Sabinum esse dicit, idque ad suam memoriam mansisse ait in lingua Samnitium, qui sunt a Sabinis orti». Fest. p. 142: «Multam Osce dici putant poenam quidam. M. Varro ait poenam esse, sed pecuniariam, de qua subtiliter in l. I quaestionum Epist. refert».

Mr. 143, 146 bis, 156 bis, 158, 160, 161, 162, 166, 194, 283 bis Osc. «Mara, Marae f.»

Mulukiis 138 Osc. nomen virile nomin. sing. «Mulcius». cf. 'mulcere, Mulciber'.

Mutíl 280, 281 a., 282 quater Osc. cognomen virile nomin. sing. «Mutilus Μότυλος».

N

N. 30, 34 Pael., 142, 192, 249 bis Osc. nota praenominis virilis: «Numerius, Numerii f.». cf. *Ni.*, *Niumeriis.*

n. 179, 222 Osc.

n. 231,12 26 Osc. «nummi»,

na vel **ma** 88 Osc. fortasse nota vocabuli cuiusdam «solvit» vel «praestat» Bréalius revue arch. 1876 p. 302; *ma* primas litteras verbi *manaffed* «paravit» Corssenus ap. Kuhn. XV p. 246; cum *donom* coniungit et explicat quasi «donamina» Mommsenus unt. dial. p. 256.

nar Serv. ad Verg. aen. VII 517: «Sabini lingua sua nar dicunt sulfur. Ergo hunc fluvium ideo dicunt esse Nar appellatum quod odore sulfureo nares contingat».

ne 231,14 Osc. coniunctio «nisi»;

nei 231,20 28 **nei** 231,28 «non nisi»,

ni 231,8 14 17 [28] 29 Osc. «ne», **ni** 8 Marruc. «ne»: *nipis* «ne quis».

nep 128 sex.. 136,46 47 231,10 28 Osc. **neip** 129,4 5 6 231,15 Osc. **nip** 129,7 bis 8 bis Osc. coniunctio «neque, nec». Vmbr. *nep*, *neip*

Digitized by Google

nip; de *neip putiiad* 129,9 *nip putiiad* 129,8 pro *ne* vel *ni putiiad* «ne possit» vide Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 30 et 40 cf. lex. ital. p. XVII a.

ner. 112 bis Osc. nomen magistratus cuiusdam per compendium scriptum pro *nereis* genet. sing.

nerum 231,29 Osc. nomen substantivum genet. plur. de significatu certatur: «principum, nobilium» AK. umbr. spr. II p. 158 et Buechelerus ap. Brunsium ed. IV p. 50 not. 3 lex. ital. p. XVII b. XVIII umbricorum p. 58, 99, 120, sed vide Iordanum ap. Bezzenbergerum VI p. 204 sqq., Bréalium mém. soc. lingu. IV p. 398, Corssenum ap. Kuhn. V p. 116 sqq. Vmbr. *nerf*, *nerus*. «neriosus, fortis» gloss. Lat. ap. Loewium prodrom. gloss. p. 349 sq.

nerio nero Sueton. Tib. 1: «Inter cognomina autem et Neronis adsumpsit, quo significatur lingua Sabina fortis ac strenuus». Gell. XIII 23: «Nerlo a veteribus sic declinabatur, quasi Anio: nam perinde ut Anienem, sic Nerienem dixerunt tertia syllaba. Id autem, sive Nerio sive Nerienes est, Sabinum verbum est, eoque significatur virtus et fortitudo. Itaque ex Claudiis, quos a Sabinis oriundos accepimus, quis erat egregia atque praestanti fortitudine, Nero appellatus est. Sed id Sabini a Graecis accepisse videntur, qui vincula et firmamenta membrorum νεῦρα dicunt, unde nos quoque Latine nervos appellamus. Nerio igitur Martis vis et potentia et maiestas quaedam esse Martis demonstratur».—cf. Lyd. de mens. IV 42: τιμαὶ Ἄρεος, καὶ Νηρίνης, θεᾶς οὕτω τῇ Σαβίνων γλώσσῃ προσαγορευομένης — νερίκη γαρ ἡ ἀνδρία ἐστὶ καὶ νέρωνας τοὺς ἀνδρείους οἱ Σαβῖνοι καλοῦσιν.

nesimum 231,17 31 Osc. nomen adiectivum superlativi gradus accus. sing. «proximum».

nesimois 231,25 Osc. abl. plur. «proximis». cf. Lat. 'nectere, nexus' Vmbr. *nesimei* et quae de hoc vocabulo scripserunt AK. umbr. spr. II p. 71 sqq., Buggius ap. Kuhn. III p. 421, Buechelerus lex. ital. p. XVIII a.

ƧVПƆƎИ 156 b. mira vox tituli Pompeiis graphio incisi.

Ni. 149, 155, 190, 191, 283 a. b. Osc. nota praenominis virilis, vide *Niumeriis*.

ni. 119, 174 Osc. nota quaedam.

nistrus vel **nisros** 129,2 Osc. nomen adiectivum masculinum comparativi gradus nomin. plur. «propiores» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 70 sq.; accus. plur. «nostros» Buggius altit. stud. p. 6.

Digitized by Google

nitaa 8 Marruc. coniunctio «aliuta?» coniectura Corsseni ap. Kuhn. IX p. 158 sq.; *ni ta(g)a* «ne tangat» Deeckius in appendice.

Niumeriis 102 Osc. nomen virile nomin. sing. «Numerius».

Ni]umsis 137 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Numisius».

Νυμσδιηις 253 Osc. **Niumsieís** 137 Osc. patronymicon «Numisii, Numerii f.» cf. CIL. X 1443 *P. Numisius P. f.* 1936 *S. Numisi Cari* 1938 *L. Numisi L. f.* al. cf. p. 1048 col. 2 et 3.

No. 19 Pael., 158, 250 bis Osc. «Novius, Novii f.?».

Nov. 206 b. Osc. «Novius» cf. CIL. X p. 1048 col. 2.

Novellum 128 Osc. praenomen virile accus. sing. «Novellum» cf. nomen virile CIL. X 1055 *C. Novellius Natalis* 1097 *C. Novellio C. f. Rufo.*

Novesede 39 Mars. nomen deorum dat. plur. «Novensidibus, Novensilibus» Buggius altit. studien p. 41; dat. sing. «Novensili» frustra voluit Corssenus ap. Kuhn. IX p. 160. cf. Buecheleri lex. ital. p. XVIII a.

Novensides vide *Feronia* et cf. Arnob. III 38: «Novensiles Piso deos esse credit novem in Sabinis apud Trebiam? constitutos».

Novlanam 136_{55} Osc. nomen adiectivum femininum accus. sing. «Nolanam».

Novla[noí 136_{8} Osc. masculinum dat. sing. «Nolano».

Novlanos $136_{38\ 47}$ Osc. nomen substantivum nomin. plur. «Nolani».

Novlanom 136_{40} Osc. genet. plur. «Nolanorum».

Novlanoís 136_{7} Osc. dat. plur. «Nolanis». Nola oppidum Campaniae adhuc eodem nomine appellatur cf. Belochium Campanien p. 389 sqq.

Novnis 31 Pael. nomen virile nomin. sing. «Nonius» Buechelerus rhein. mus. XXXII p. 640 lex. ital. p. XVIII a. cf. Deeckii etr. forsch. u. studien V p. 60 sq.

***Nuersens** 289 tituli Aequiculani, ut creditur, spurii «Nersenus». cf. CIL. IX p. 388 vel libri mei IIMD p. 40 sq.

Nuvkirinum 272 b. **Nuvkrinum** 272 a. Osc. genet. plur. «Nucerinorum» nomen civium Nuceriae Alfaternae oppidi Campaniae, quod nunc est Nocera. cf. Belochium Campanien p. 239 sqq.; de etymo *nuv-* «novus» et *kir* «κτίζειν» vide Mommsenum unt. dial. p. 283, Buechelerum lex. ital. p. XIII a. et XVIII a.

Nv. 93 Osc. «Novius». cf. *No, Nov.*

Digitized by Google

O

O. 156 a., 163, 206 b. Osc. «Oppius» vel «Ofius» et «Oppii f.» vel «Ofii f.» vulgo, sed de 163 cf. Nissenum pompejan stud. p. 501 sq. Vide infra *Of.*. Οπιες *Oppiis.*

o. 141 Osc. nota incerta.

Ob. 27, 38 Pael. nota praenominis virilis.

Obel. 21 Pael. per compendium scriptum nomen mulieris «Obellia».

Obelies 19 Pael. nomen virile nomin. sing. «Obellius. cf. CIL. IX 3247 *P. Obellius P. l. Sodala Obellia P. l. Teudata* 2520 *C. Obellius M. f. — Obellia L. f.* al. 4535 *C. Obeliu*[*s.*

ocres 8 Marruc. nomen substantivum genet. sing. «montis» vet. «ocris», Vmbr. *ocrer.* Paul. Festi p. 181: «Ocrem montem confragosum dicebant antiqui». Mommsenus unt. dial. p. 341, Corssenus ap. Kuhn. IX p. 143 sq., Buechelerus lex. ital. p. XVIII b.

Ofturies 20 Pael. nomen virile nomin. sing. «Ofturius».

Ohtavis 83, 128 Osc. **Vhtavis** 128 Osc. nomen virile nomin. sing. «Octavius» quod inscriptiones Italiae meridionalis saepissime exhibent CIL. X p. 1048 col. 4 sq.

oisa 14 Pael. participium perfecti passivi femininum abl. sing. «usa» id est «consumpta» cf. *oeti* CIL. I p. 599 col. 3 Buechelerus rhein. mus. XXXV p. 496 (cf. p. 73) lex. ital. p. XVIII b.

oíttiuf 136,40 43 Osc. nomen substantivum femininum nomin. sing. «usio, usus». Buechelerus comment. Momms. p. 236.

Ol. 80 Falisc. nota nominis virilis: estne «Olius?» CIL. IX 4063 *M. Olius Secundus* 5326 *T. Olius T. f. et T. Olius T. l. Ingenuos et Olia T. l. Erotis et Olia T. l. Nice.*

olam 128 Osc. nomen substantivum femininum accus. sing. «ollam», vet. «olam» (cf. CIL. I 1047 *olas duas*) vulgo, quasi «mortem» hodie Buechelerus.

ulas 129,4 12 Osc. genet. sing. «olae», ad sensum «sepulcri» nuper Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 8, **olas** pronomen genet. sing. feminini «illius» Buggius altit. stud. p. 25; sed lege Buecheleri umbricorum p. 166, ubi *olam* «mortem» sive «Mortem deam», *ulas* «mortis» sive «Mortis deae» sagaciter coniectum est.

olna 53 Falisc. nomen substantivum femininum nomin. sing. «loculus sepulcri?» coniectura Garruccii annali dell'inst. 1860 p. 269. Tacet de significatu huius vocabuli Buechelerus.

Digitized by Google

omnitu 13 Pael. accus. sing. «votum» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 286, Buggius altit. studien p. 67 sqq., Osthoffius zur gesch. d. perfects p. 250; adverbium «omnino» C. Paulius altit. studien II p. 100 sq.

op 136,13 231,14 23 Osc. praepositio ablativum regens «apud»; de etymo cf. Schweizerum ap. Kuhn. III p. 393, Buggium l. c. V p. 2, Buechelerum lex. ital. p. XIX a.

Ops vide ***Feronia.***

opid 72 a. Falisc.-lat. «ope».

Οπιες 236 Osc. cognomen virile **Oppiis** 128 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Oppius» cf. CIL. X 1233 *T. Oppius Proculus* 1782 *T. Oppius Severus* al. 2811 *Oppiae L. f. Sponsae* 4047 *Oppia D. l. Salvia.*

opiparum 72 a. Falisc.-lat. nomin. sing.

ups. 106 Osc. scripturae compendium pro *upsed.*

upsed 89, 225 Osc. perfectum indicativi activi 3 pers. sing. «fecit, operatus est».

ουπσενς 253 Osc. **uupsens** 142 Osc. 3 pers. plur. «fecerunt, operati sunt».

upsaseter 31 Pael. imperfectum coniunctivi passivi 3 pers. sing. «operaretur», ad sensum «fieret» Buechelerus rhein. mus. XXXII p. 640 lex. ital. p. XIX a. Bréalius rev. archéol. 1877 p. 412; 3 pers. plur. «operarentur, fierent» coniecit Buggius altit. stud. p. 82.

opsan. 145 Osc. pro *opsannam.*

opsannam 143 Osc. **op]sann[am** 97 Osc. **ups[annam** 96 Osc. gerundivum femininum accus. sing. «operandam».

opsann[om 98 Osc. **ops]annu** 156 a. Osc. neutrum accus. sing. «operandum».

Vpsiis 261 f. Osc. nomen hominis nomin. sing. «Opsius».

Opsim 134 bis Osc. nomen gentile genet. plur. «Opsiorum». cf. CIL. X 1403 g. 1,20 *C. Opsius C. l. Amerimnus* 1403 g. 3,53 *C. Opsius C. l. Gorgia.*

optantis 72 a. Falisc.-lat. nomin. plur.

Orina. 273 c. **Vrina.** 273 b. **Vrinai.** 273 a. **Vrena.** 273 d. Osc. (*Vrena* scripturam in nummis Oscis extare, ex errore negavi IIMD p. 153) notae pro *Vrinaiiom* vel *Vrinaiium*, nomen civium oppidi Vriae quod in Campania fuit.

Ov. 21 Pael. «Ov. filia» 248 bis 252 bis Osc. «Ovius, Ovii f.» 26 Pael. «Ovii» gen. sing. cf. CIL. IX p. 720 col. 4.

Oviedis 27 Pael. nomen virile nomin. sing. «Oviedius» CIL. X 1163

Digitized by Google

C. Oviedio T. f. Tumulo et C. Oviedio C. f. Luperco et T. Oviedio C. f. Tumulo.

CORSSENVS: *orsio* 7, *ortfns* 4 «posuerunt» ad sensum, prorsus diverse hodie Deeckius, quem lege in appendice libri nostri.

P

P. 33 Pael. 80 Falisc. 153, 168, 173, 194, 214 Osc. «Publius» et «Publii f.»; de n. 1 Sabell. cf. Deeckium in appendice.

p. 222 Osc. nota quaedam.

-p ex *pe* particula indefinita adhaerens adverbio *ne*, *nei* Osc. et significans «que»: *ne-p*, *nei-p* «neque, nec», Vmbr.-*pe*: *pum-pe*, *-pei*: *panupei*, *-p*: *nei-p*.

Pa. 43 Mars. nota praenominis virilis «Paquius, Pacius». cf. *Pacvies*.

pa. 209 Osc. nota incerta.

Paapi al. vide *Papes*.

pae paei paí pai paam pam pad pas paí pai vide p. 142.

Paakul 138 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Paculus». cf. Μαιος Πακυλλου tituli Ischiani (Mommseni unt. dial. p. 197) *M. Paculeio Q. f.—Rufo* CIL. IX 967.

Pak. 202 Osc.

Pakis 86, 129,9 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Pacius».

Pacia 35 Pael. nomen mulieris nomin. sing. «Pacia, Paccia».

Pakim 129,10 Osc. accus. sing. «Pacium».

Pakiu 129,2 Osc. pro *Pakiud* vel *Pakiod* «Pacio», qua de forma cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 70.

Pacvies 43 Mars. nomen virile nomin. sing. «Paquius».

ΠακFηις 236 Osc. praenomen virile genet. sing. «Paquii» Buechelerus lex. ital. p. XIX b. Formas nominum *Paquius Paquia Pacius Paccius Pacia Paccia* vide CIL. IX p. 720 col. 4 sq. X p. 1049 col. 3 et 4.

pacre 39 Mars. nomen adiectivum neutrum nomin. sing. «paciferum, pacale».

pacris 13 Pael. masculini gen. nomin. plur. «propitii» deorum epitheton Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 278; feminini gen. nomin. plur. «propitiae» Buggius altit. studien p. 75.

pacris 8 Marruc. dat. plur. «propitiis» Buggius altit. studien p. 41,

Digitized by Google

«pacificandis» nunc Buechelerus; genet. sing. «paciferi» Corssenus ap. Kuhn. IX p. 138 cf. p. 152.

pacr-si 8 Marruc. compositum ex *pacr* «pacer pacris pacifera» et *si* «sis» vel potius «sit» cf. Corssenum ap. Kuhn. IX p. 152 et Buechelerum lex. ital. p. XIX b.

palanod 81 Osc. abl. sing incerti significatus. Cum nomen oppidi Frentanorum Pallanum in tabula itineraria Peutingeriana inveniatur (V b) cumque Palloniae civitatis Lucaniae Frentanorum in historia quadam sacra medii aevi mentio fiat (acta sanct. Iun. t. I. p. 4), hoc nomen «Pallano» esse putat Mommsenus unt. dial. p. 169, sed dubitat Buechelerus, cui *palanod* cum Lat. 'palam' cognatum esse et significari tale «edicto» videtur.

Panis vide *Lebasius*.

Paapi 281 c. 282 ter Osc. **Paapií** 281 b **Paapii** 281 a. Osc. nomen virile nomin. sing. «Papius».

Papes 223 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Papius». cf. CIL. X 3787 *Cn. Papius Cn. f.* 3877 *C. Papius C. l. Salvius C. Papius C. l. Apelles—Papiai C. l. Cleopatrai* al.

passtata 145 Osc. nomen substantivum femininum accus. sing. «porticum». cf. παραιστάδες.

Patanaí $87A_{14}$ B_{17} Osc. nomen deae patefaciendis rebus praefectae dat. sing. «*Patanae*». cf. 'Patella Patellana Patelena' ap. Prellerum röm. mythol. p. 591 sq. et Momssenum unt. dial. p. 137 sqq. et Buechelerum lex. ital. p. XX a. Vmbr. *Padellar*.

patensíns $136_{,50\ 51}$ Osc. imperfectum coniunctivi activi 3 pers. plur. «aperirent» Buechelerus commentt. Momms. p. 237 sq., sed cf. Stolzium zur lat. verb. flex. p. 41; perfectum coniunctivi «aperuerint» Buggius ap. Kuhn. V p. 5 sq. et Corssenus l. c. XIII p. 195 sq. cf. Ebelium l. c. VI p. 421.

patír 195 **patir** 121 Osc. nomen substantivum nomin. sing. «pater».

patres 8 Marruc. genet. sing. «patris».

Pateréi $87A_{23}$ Osc. **Patre** 41 Mars.-lat. 46 Aequ. epitheton dei dat. sing. «Patri». cf. Vmbr. *pater*, *patre*. Buechelerus lex. ital. p. XX a.

pd. vide p. 139.

Pe. 40 Mars. fortasse nota praenominis virilis cuiusdam.

pedi 8 Marruc. perfectum? coniunctivi activi 3 pers. sing. «pependerit, impenderit» Buggius ap. Kuhn. XXII p. 444; praesens coniuctivi activi 3 pers. sing. «pendat, impendat» Corssenus l. l. IX p. 156 sqq. cf. Deeckium in appendice.

Digitized by Google

pepi aut **pepie** 3 tit. Sabellici Picentini.

per- praefixum vocabulo *per-emust* Osc.

per. 142 **perek**. 142 Osc. notae vocabuli *perekais* abl. plur. mensuram loci significantis «perticis» vulgo. cf. Aufrechtum zeitschr. f. vgl. spr. II p. 57, Corssenum ephem. epigr. II p. 167; quasi «passibus» item in mensurae sensu Nissenus pompejan. studien p. 533, quem de hoc vocabulo docuit Buechelerus l. c. p. 532 cf. lex. ital. p. XX b. Vmbr. *perkam, perkaf.*

peremust vide infra.

Perkens 137 Osc. Περκενος 242 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Percennus»; formam Περκενος genuinam Oscam esse vix credideris.

Perkedne[ís 137 Osc. patronymicon genet. sing. «Percenni f.».

Perkhen. 166 Osc. nota nominis virilis.

Pernaí $87A_{22}$ Osc. nomen deae dat. sing. «*Pernae, i. e. Porrimae» vel «Prorsae» vel «Antevortae», cognatum cum Vmbr. *perne* «ante», πρόσσω, *pernaiaf* «anticas», *pernaies* «anticis». cf. Buechelerum lex. ital. p. XXI a. et Grassmannum ap. Kuhn. XVI p. 118.

Perseponas 13 Pael. deae nomen genet. sing. «Persephonae, Proserpinae» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 283 sq. lex. ital. p. XXI a., Buggius altit. stud. p. 74.

pert 136_{33} Osc. praepositio accusativum regens «trans»; praefixum vocabulis *pert-umun pert-emest* al., postpositum: *petiro-pert am-pert.* cf. Vmbr. *pert* et vide Buggium ap. Kuhn. III p. 418, Corssenum l. c. V p. 101 sqq., Ebelium l. c. V p. 417 sqq., Bréalium mém. soc. lingu. IV p. 390, Buechelerum lex. ital. p. XXI a.

pertumum $231_{,7}$ Osc. infinitivus activi «perimere, sc. intercessione dirimere».

pertemest $231_{,7}$ Osc. futurum activi 3 pers. sing. «perimet».

peremust $231_{,13}$ **pertemust** $231_{,4}$ Osc. futurum exactum activi 3 pers. sing. «peremerit». Fest. p. 214, 216: «Peremere Cincius in libro de verbis priscis ait significare idem quod prohibere». cf. Bréalium mém. soc. lingu. IV p. 390, 394.

Pertis? 54 Falisc. lectio dubia.

perum $231_{,3\ 14\ 21}$ Osc. praepositio (acc. sing.) accusativum regens «sine». cf. Lat. 'peren-die, peren-dinum' al. Buecheleri lex. ital. p. XXI a.

pes 14 Pael. nomen substantivum masculinum accus. plur. «pedes». Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 496 lex. ital. p. XX a.

pd. 219 Osc. nota fortasse «pedes».

pesco 39 Mars. nomen substantivum neutrum sing. «sacrum, sacrificium». Corssenus ap. Kuhn. IX p. 161 sq., Buechelerus lex. ital. p. XX a.

Digitized by Google

pestlom 98 Osc. nomen substantivum neutrum accus. sing. «templum». cf. Vmbr. '*persklum*, *persklu*, *pesclu*', Mars. *pesco*, Osc. *com-parascuster*, Lat. 'poscere' et quae de Vmbrorum *persclo* scripserunt Zeyssius ap. Kuhn. XIII p. 208 sqq., Bréalius les tab. eug. p. 5 et 201, Buechelerus umbricorum p. 42 et 107 lex. ital. p. XXI a.

petiedu 13 Pael. nomen substantivum abl. sing. «impetu, tempore» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 289; *petiedu* imperativus act. 2 pers. sing. «petito» Buggius altit. stud. p. 66 sq.

Peticis 36 Pael. nomen virile nomin. sing. «Peticius» cf. CIL. IX 3136 *Q. Peticio Habentio Neofito Q. Peticius Navigius* 3188 *L. Peticius Primus* al. 3824 *Peticia P. l. Chiteris.*

petiropert 231,15 **petirupert** 231,14 Osc. adverbium (accus. sing. '*pert*' postpositione adiecta) «quater». cf. Vmbr. *petur* (*peturpursus* «quadrupedibus» Graec.-aeol. πέσσυρες πέσσυρα πίσυρα = τέσσαρες τέσσαρα Hesychii. Buechelerus lex. ital. p. XXI a. Corssenus ap. Kuhn. V p. 107 sq.

petora petoritum Fest. p. 206: «Petoritum et Gallicum vehiculum esse, et nomen eius dictum esse existimant a numero quattuor rotarum: alii Osce quod hi quoque petora quattuor vocent» cet.

Petr. 3 in tit. Sabell. Picentino. cf. Deeckium in appendice.

Petrunes 64 Falisc. nomen virile nomin. sing. «Petronius». cf. CIL. IX p. 721 col. 3 et 4.

Ptruna ad 30 Pael. nomen proprium mulieris.

pihom 47 Volsc. nomen adiectivum neutrum nomin. sing. «pium».

πιω 236 Osc. neutr. accus. sing. «pium», *pio* 7 lapidis Grecchiani priorum aliter legit hodie Deeckius in appendice.

Piai 8 Marruc. deae epitheton dat. sing. «Piae».

Piíhioí 87B15 Osc. masc. dat. sing. «Pio» vulgo, «Lustrifico» Buechelerus lex. ital. p. XX a. b. cf. Buggium ap. Kuhn. XIX p. 406 sq. et Osthoffium zur. gesch. d. perfects p. 432. Vmbr. *pihas*, *pihato* al.

pis 8 Marruc. 47 ter Volsc. 231,4 10 11 12 13 17 bis 20 23 25 26 28 29 Osc. pronomen indefinitum nomin. sing. «quis, aliquis». 231,8 19 «qui». cf. 3 tit. Sabell.-Picent. Vmbr. *pis*, *pir* al.

pispis 210 Osc. «quisquis».

pim (in archetypo *phim*) 231,25 Osc. accus. sing. «quem, aliquem». cf. *pim* 7 lap. Grecchiani.

píd 136,51 Osc. neutrum nomin. sing. «quidquid», de **pid** 35 Pael. cf. Deeckium in appendice.

Digitized by Google

píd 136,[27] 41 **pid** 129,6 Osc. accus. sing. «quid, aliquid». Vmbr. *pidi*, *pide*, *perse*, *persei* al.

pitpit Paul. Festi p. 212: «pitpit Osce quidquid».

pídum 136,47 Osc. **pidum** 129,7 Osc. accus. sing. «quidquam» Mommsenus unt. dial. p. 290 et Buechelerus comment. Mommsen. p. 236 rhein. mus. XXXIII p. 38 sq.; adverbium «quidem freilich, allerdings» Corssenus ap. Kuhn. XIII p. 194 sq. cippi Abell. v. 47 parum feliciter.

pieisum 231,6 Osc. genet. sing. «cuiuspiam».

pis 103 Osc. pronomen interrogativum nomin. sing. «quis».

piei 231,7 Osc. pronomen relativum masculinum dat. sing. «cui». De his Italorum pronominibus legas Buechelerum lex. ital. p. XV a.

-píd Osc. enclitice adiunctum *potoros-pid*, *potorom-pid*, *pokka-pid* al. «que» cf. Ebelium ap. Kuhn. V p. 415 sq.

Píhioí vide *pihom*.

Píistíaí 87A14B17 Osc. cognomen deae dat. sing. «Fidiae Πιστίᾳ» vulgo; «'Patanaí Píistíaí' sic opinor a pietate appellatae ut Maiam Maiesta excepit» Buechelerus lex. ital. p. XX a. b.

Picus Strab. V 4, 2: ὥρμηνται δὲ ἐκ τῆς Σαβίνης οἱ Πικεντῖνοι δρυοκολάπτου τὴν ὁδὸν ἡγησαμένου τοῖς ἀρχηγέταις, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα Πῖκον γὰρ τὸν ὄρνιν τοῦτον ὀνομάζουσι, καὶ νομίζουσιν Ἄρεως ἱερόν. cf. Dionys. I 14.

pipatio Paul. Festi p. 212: «pipatio clamor plorantis lingua Oscorum».

pitpit vide supra.

Pk. 89 bis 104 bis Osc. nota «Pacius, Pacii f.»

Pl. 128 Osc. nota praenominis virilis cuiusdam.

pl. 231,29 Osc: *tr. pl* nota Latina «tribunus plebis» vulgo; cf. Iordanum ap. Bezzenbergerum VI p. 200 sq.

Platorius 252 Osc. nomen virile nomin. sing.; tituli Latini saepe formas *Plaetorius Pletorius* exhibent. CIL. X p. 1050 col. 4. Terminatio *iu-s* non est Osca.

Plautíes 32 Pael. nomen virile nomin. sing. «Plautius». cf. CIL. IX 3028 *Plauti* 2335 *A. Plautio* 5834 *C. Plautio C. f. Rufo* al.

Pleina 55 Falisc. nomen virile Etrusce formatum nomin. sing. «Plinius». cf. Deeckium etrusk. forsk. u. studien V p. 9 sq.

Plenes 66 Falisc. nomen virile nomin. sing. «Plinius».

Po. 40 Mars. nota praenominis? cf. eandem notam **288 tituli, ut traditur, Aequiculani.

pui (**poi** Bugg.) 129,1 Osc. pronomen relativun masculinum nomin. sing. «qui».

Digitized by Google

pae 231,22 **paei** 231,22 Osc. **paí** 136,14 **pai** 129,1 Osc. femininum nomin. sing. «quae».

pod 136,12 13 14 [28] 49 Osc. neutrum nomin. sing. «quod».

paam 143 Osc. **p]aam** 95 Osc. **pam** 136,38 Osc. accus. sing. «quam».

pam 231,16 Osc. **pan** 231,4 6 Osc. coniunctio «quam»; de **pam** 35 Pael. cf. Deeckium in appendice.

pod 231,10 Osc. πωτ 232 Osc. neutrum accus. sing. «quod».

pod 231,10 Osc. coniunctio «quo».

pod puh (**poh** Bugg.): *svae pod* 231,23 Osc. *svai puh* 129,11 Osc. coniunctio «sive» εἴτε. Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 55 sq.

pon 136,50 231,14 16 18 ***pon*** 231,4 **pun** (**pon** Bugg.) 129,6 bis 8 Osc. coniunctio «cum, quom».

pad 99 Osc. femininum abl. «qua».

pos 87A1 Osc. nomin. plur. masculinum «qui».

pas 231,25 Osc. nomin. plur. femininum «quae».

paí 136,15 Osc. nomin. plur. neutrum «quae».

pai 129,9 Osc. accus. plur. neutrum «quae».

[pois] 136,29 Osc. masculinum dat. plur. «quibus» restituit Buechelerus commentt. Mommsen. p. 235.

povs 231,9 Osc. **puus** 13 Pael. **puz** 136,17 Osc. coniunctio «ut» finale, Vmbr. *puze*, *puse*, *pusei*, *pusi*. cf. Buechelerum lex. ital. p. XV b. Buggium altit. studien p. 75 sq.

Poimunien 19 Sab. «in (aede) Pomoni, cf. Lat. 'ad Opis'» Buechelerus in epistula ad me scripta IIMD. p. 140 cf. p. 14 ubi varietates lectionum et interpretationum adnotavi; novam Deeckii lectionem vide in appendice.

Pola 59 Falisc. praenomen muliebre nomin. sing. «Paula, Paulla» cf. CIL. IX 3533 *Statia Paula* 4239 *Paula Lacutulana* al.

poiiu 103 Osc. pronomen interrogativum femininum nomin. sing. «cuia» cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 29.

poizad 231,19 Osc. pronomen relativum femininum abl. sing. «quoia» Buechelerus, «qua» Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 396.

pocapit 231,8 **pokkapíd** 136,52 Osc. adverbium «quandoque» post Mommsenum unt. dial. p. 288 vulgo. cf. Corssenum ap. Kuhn. XIII p. 241 sq.

poleenis 8 Marruc.: *babu poleenis* ad sensum «rex sacrorum, regulus sacrificulus» Buechelerus ap. Woelfflinum archiv I p. 104 umbricorum p. 89 contra Corssenum qui «Ba. Bu. f. Pollenius» hic frustra viderat ap. Kuhn. IX p. 149 sq.; aliter Deeckius in appendice.

Digitized by Google

p]ollad 136,36 adverbium (pronomen femininum abl. sing.) «qua ἤπερ» Buechelerus commentt. Mommsen. p. 240 pro «quacunque wo an irgend einer Stelle» Corsseni ap. Kuhn. XIII p. 244 sqq.

Pompaiians 143 Osc. nomin. sing. «Pompeianus». cf. n. 156.

Pompaiiana 142 Osc. femininum accus. sing. «Pompeianam».

Pompaiianeís 142 Osc. genet. sing. «Pompeiani».

Pompaiianaí 143 Osc. dat. sing. «Pompeianae».

"Pomposiies 288 tituli, ut traditur, Aequiculani nomen virile nomin. sing. «Pomposius». cf. CIL. IX 4107 *T. Pompusius Primigenius* 4150 *Pompusia C. f. Ennia Primilla.*

Πομπτιες 253 Osc. **Pontíes** 34 bis Pael. **Pontiis** 142 Osc. nomen virile nomin. sing. «Pontius». cf. CIL. IX 3079 *C. Pontius Paulinus* 3144 *C. Pontius C. l. Fidelis* multa alia X p. 1051 col. 4 sq.

pomtis 231,13 Osc. adverbium «quinquies». cf. Corssenum ap. Kuhn. V p. 110 sq.; inutiles sunt mutationes, quas Langius et Kirchhoffius olim proponebant.

pon vide p. 142.

ponttram 142 Osc. nomen substantivum femininum accus. sing. «pontem».

Pop. 64 Falisc. praenomen virile «Publius?»

Popidiis 144, 145 Osc. **Po[pi]diis** 156 Osc. **Popdis** 33 Pael. **Pupdiis** 226 Osc. nomen virile nomin. sing. «Popidius». cf. CIL. 508, 775, 998 al. *L. Popidium* 1188, 2036 *N. Popidi* al. IX 3752 *Sex. Poppidius* Ɔ. *l. Faustus* al.

porcus Varr. l. l. V 92: «porcus quod Sabinis dictum a primo porcopor, inde porcus». Sic ex coniectura Müllerus, sed cf. Mommsenum unt. dial. p. 253 sq. Plin h. n. XVII 171: «Vmbri et Marsi ad vicenos (sc. pedes inter binas vites) intermittunt arationis gratia in his quae vocant porculeta».

pos vide p. 142.

posmom 231,16 adverbium superlativi gradus (accus. sing.) «postremum». cf. *postiris*, *pustm[as.*

post 136,43 231,8 23 29 **pust** (**post** Bugg.) 129,3 Osc. praepositio ablativum regens «post» vet. «postid» (postid-ea), Vmbr. *pus*, *post*, *pos.*

postin 136,34 Osc. praepositio distributiva accusativum regens facta ex *post* et *in* ad sensum «pro» Buechelerus comment Mommsen. p. 236 lex. ital. p. XX a; aliter olim docuerunt Curtius ap. Kuhn. I p. 263, Buggius l. c. V p. 4 sq., Corssenus alii.

posstíst 136,33 Osc. constat ex adverbio *posst* aut *posstí* «post» et *ist*

Digitized by Google

«est» auctore Buechelero, qui contra interpretationem Corsseni Kuhn. VIII p. 190 sqq. «positum est» acute scripsit comment. Momms. p. 234.

posticnu 68 Falisc. incerti significatus; de interpretatione Garruccii hoc vocabulum Postigenum significare, vide libri mei IIMD p. 141 sq.

postiris 95 Osc. adverbium comparativi gradus «posterius». cf. Vmbr. *pustru, pustra, postro, postra.* cf. Buechelerum rhein. mus. XXX p. 445 lex. ital. p. XXII b.

πωτ vide p. 142.

povs vide p. 142.

potereípíd 87 A_{18} B_{21} Osc. pronomen indefinitum locat. sing. particula *pid* enclitice adiecta «utroque».

potorospíd 136,9 Osc. nomin. plur. «utrique». cf. Vmbr. *putrespe, podruhpei,* Gr. πότεροι κότεροι, 'ne-cuter'. Buechelerus lex. ital. p. XXII.

potoro[mpíd 136,22 genet. plur. «utrorumque».

ποτερεμ 237 Osc. nomen substantivum accus. sing. «poculum, ποτῆρα».

potíad 128 Osc. **putiiad** vel **potiiad** 129,6 7 8 Osc. praesens coniunctivi activi 3 pers. sing. «possit».

putíans 128 Osc. **putiians** vel **potiians** 129,7 bis Osc. 3 pers. plur. «possint». cf. Buggium ap. Kuhn. XXII p. 456 sq.

Pr. 196 Osc.

pr. 231,23 27 28 nota «praetor»; de 231,21 vide p. 71. cf. *pretod.*

praefucus 231,23 Osc. participium perfecti passivi masculinum nomin. sing. «praefectus». Terminatio *us*, ut videtur, non est genuina Osca, sed cf. Bréalium mém. soc. lingu. IV p. 399.

praesentid 231,21 Osc. participium praesentis activi abl. sing. «praesente».

praicime 13 Pael. ex *praicim* accus. sing. nominis substantivi et postpositione *e* pro *en* «in templum?» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 283 cf. Buggium altit. studien p. 73 sc.

pre- pri- praefixae vocabulis *pretod, pri-stafalacirix* al.

preivatud 231,15 16 Osc. nomen masculinum abl. sing. «privato» sc. «reo» auctore Langio osk. inschr. d. tab. Bant. p. 46 sqq. cf. Bréalium mém. soc. lingu. IV p. 394 sq.

---

[1]) *prebaiam pu. ulum* Osc. incerti significatus Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 64 sq.; *prebai ampo[l]lom* «privatae» i. e. «spoliatae ministrum» coniectura Buggii altit. stud. p. 20 sqq.; de *ampo[l]lom* l. c. p. 22 sq.

Digitized by Google

pretod 70 Falisc. nomen substantivum masculinum nomin. sing. «praetor», rustice «pretor». De *d* littera ex errore posita pro *r* cf. Bréalium mém. soc. lingu. IV p. 401.

prismu 13 Pael. nomen adiectivum superlativi gradus abl. sing. «primo» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 288 lex. ital. p. XXIII a; accus. sing. «primum» Buggius altit. studien p. 66, aliter Deeckius in appendice.

pristafalacirix 13 Pael. nomen substantivum cuius de genere et terminatione certatur: masculinum nomin. sing. ut. Osc. *tovtiks*, Vmbr. *fratreks* formatus «antistes» coniectura Buecheleri rhein. mus. XXXIII p. 276 sqq. lex. ital. p. XX b. et XIII a; femininum nomin. sing. «praestabulatrix, antistita» Bréalius revue arch. 1877 p. 414, Buggius altit. stud. p. 65 sqq., Deeckius in appendice.

pritrome 13 Pael. nomen adiectivum neutrum accus. sing. *e* «in» postpositione adiecta „für das fernere Jahr in prius" de tempore futuro Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 279 sq. lex. ital. p. XXII b., quem sequitur Deeckius in appendice; adverbium «in prius, protinus» Buggius altit. stud. p. 75; ad litteram «in praetrum», ad sensum «praeterea» Bréalius revue arch. 1877 p. 415.

pro 45 Mars. praepositio ablativum regens: *pro l[ecio]nibus Martses* «pro legionibus Marsis» **pru** 7 Sab. cf. Vmbr. *pru- pro-* Buecheleri lex. ital. p. XXIII a.

profatted 96, 97, 143, 144 **profa]tted** 150 **profattd** 145 Osc. loco *profatted* ****profated** 287 ****prufatted** 289 titulorum Osc., ut creditur, falsorum perfectum indicativi activi 3 pers. sing. «probavit».

profattens 142 **p]rofat[tens** 90 Osc. 3 pers. plur. «probaverunt».

proffed 100 140 b. Osc. «probavit». Quorum perfecti Osci exemplorum novam interpretationem vide ap. Osthoffium zur gesch. d. perfects p. 238 sqq.

proftoset 136,16 perfectum indicativi passivi 3 pers. plur. «probata sunt». De *profto* et *profa-* lege Buechelerum comment. Momms. p. 232.

pros 14 Pael. nomen adiectivum masculinum accus. plur. «parvos», ad sensum «paucos» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 496 lex. ital. p. XIX b. cf. Lat. 'parum, parumper, par-vus'.

pr(u) 231,21 Osc. «pro» vulgo: *pr(u) meddixud* «pro magistratu»; **pr.**— «praetoris» nota nominis magistratus: *pr. meddixud* «praetoris magistratu» Kirchhoffius, Langius ll. ll. Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 396, Danielssonus ap. C. Paulium III p. 180.

Digitized by Google

pru vide *pro*.

pru- Osc. praefixum vocabulis *pru-hipid*, *pru-pukid*, *pru-ter*.

prufatted vide p. 145.

pruhipid 231,25 Osc. perfectum coniunctivi activi 3 pers. sing. «prohibuerit» vulgo; praesens coniunctivi 3 pers. sing. «prohibeat» Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 389.

pruhipust 231,26 Osc. futurum exactum activi 3 pers. sing. «prohibuerit».

prupukid 136,2 Osc. significatus non est certus: fortasse adverbium (abl. sing.) «ex ante pacto» Buechelerus lex. ital. p. XXIII a. cf. commentt. p. 229 et Corssenum ap. Kuhn. XIII p. 162.

pruter 231,4 16 Osc. adverbium gradus comparativi «prius», Gr. πρότερον: *pruter pan* «prius quam» post Corssenum ap. Kuhn. V p. 81 sqq. vulgo, «praeter quam» non recte Kirchhoffius das stadtrecht von Bantia p. 48 et Langius die osk. inschr. der tab. Bant. p. 31 sqq. cf. Buechelerum lex. ital. p. XXIII a.

Ptruna vide p. 140.

puf 160, 161, 162, 163, 208 Osc. adverbium «ubi», Vmbr. *pufe*, Lat. 'cubi (ali-cubi ne-cubi), nescio cube (grammat. IV p. 199, 16 K.) ap. Buechelerum lex. ital. p. XV a.

pui puh vide p. 142.

Pukalatoí 136,4 Osc. cognomen virile dat. sing. «Pucalato»; de Sabellica huius vocabuli propagine lege Buechelerum commentt. Momms.p.229.

puk. 129,9 **puklu** 129,12 **p[uklu** 129,2 **puklui** 129,8 10 **puklum** 129,4 Osc. ubique legendum *puklum* nomen substantivum, genet. plur. «puerorum» coniecit Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 15 sqq. *p[uklu* 129,2 abl. sing. «purgamento», *puklom* 129,4 *puk[lo]* 129,9 nomin. sing. «purgamentum», *pukloi* 129, 8 dat. sing. «purgamento», *puklo* 129,10 12 accus. sing. «purgamentum» Buggius altit. stud. p. 7 sqq. passim. cf. Bréal. rev. crit. 1878 p. 91.

pucl[es 40 Mars. **puclois** 34 Pael. dat. plur. «pueris» coniectura Buecheleri ita ut nomin. plur. *Iovios puklos* Διόσκουροι; «reinigende, sühnende Dämonen» auctore Buggio l. c. p. 9 sq., «Puclis, trankschaffende Gottheiten» voluit Corssenus ap. Kuhn. XXII p. 310.

pumperias 110 a. **pum[p]erias** 110 b. Osc. nomen substantivum femininum ad partitionem gentium pertinens, genet. sing. «quincuriae» cf. Vmbr. *pumpe* «quinque» ap. Buechelerum umbricorum p. 140 rhein. mus. XXXIII p. 45.

pun vide p. 142.

Digitized by Google

Pup. 289 nota praenominis virilis in tit., ut videtur, ficticio.

Pupdiis vide *Popidiis*.

Pupie (**Popie** Mau.) 191 Osc. nomen virile nomin. sing. «Pupius» cf. CIL. X 4310 *C. Pupio C. l. Crato* 8056 (293) *L. Pupi*, 2899 *Pupiae Celsae* al. Lectionem Mauii vide libri eius pompejan. beitraege 1879 p. 186.

purasiaí $87A_{10}$ B_{10} Osc. nomen adiectivum femininum loc. sing. «in igniaria» post Aufrechtum zeitschr. f. vgl. sprachf. I p. 90 vulgo, dat. sing. «purae» Mommsenus s. v. *aasai*. cf. Vmbr. *pure*, *pir*, Gr. πῦρ.

pust vide p. 143.

pust[mas 110 bis nomen adiectivum femininum superlativi gradus genet. sing. «postumae, postremae». cf. *posmom*.

pustrei 113 Osc. adverbium (locat. sing.). cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIX p. 316.

putiiad putíans putiians vide p. 144.

puus puz vide p. 142.

ƎΩΛΛΠ 3 Sabell. Picent. cf. Deeckium in appendice.

R

R. 192 Osc.

Regaturei $87A_{12}$ B_{13} Osc. epitheton dei dat. sing. «Rectori» vulgo, «Rigatori» Aufrechtus zeitschr. f. vgl. sprachf. I p. 90.

Regen[a 8 Marruc. epitheton deae dat. sing. «Reginae», nominativum sing. vidit Corssenus ap. Kuhn. IX p. 150 sq. cf. Buechelerum lex. ital. p. XXIII b.

regia oliva Plin. n. h. XV 3,13: «...olivam Sergiam, quam Sabini regiam vocant».

r[ehtod 136_{10} nomen adiectivum masculinum abl. sing. «recto» bene supplevit Mommsenus unt. dial. p. 119, *r[ehtid* «recte» frustra Corssenus ap. Kuhn. XIII p. 169 sq. cf. Buechelerum comment. Momms. p. 232.

rected 70 Falisc. adverbium (abl. sing.) «recte», Vmbr. *rehte*.

reikvos 7 in lap. Sab. Grecchiano legit Deeckius in appendice, aliter alii.

Rufries 26 Pael. nomen virile nomin. sing. «Rufrius» cf. CIL. IX 3260 *L. Rufrius L. f. Surus* 3549 *P. Rufrio T. f.—T. Rufrius T. f. Parmeno*.

Rustix 15 Pael. cognomen virile nomin. sing. «Rusticus» ut *tovtiks* Osc., *fratreks* Vmbr. formatum.

CORSSENVS: in lapide Grecchiano *raevim* «rivum», *rurasim* «rusticum», aliter Deeckius in appendice libri nostri.

Digitized by Google

S

s 141 Osc. nota incerta **Σ** 246 Osc. «Sexti f.» vulgo, aliter conicit Buechelerus rhein. mus. XXXIX p.

Sa. 9 Marruc. 37 Pael. «Salvii f.» vulgo.

saahtom $87A_{17}B_{20}$ Osc. nomen adiectivum neutrum nomin. sing. «sanctum» vulgo, *saahtom (ist)* perfectum passivi coniectura Bréalii: *saahtom feforom* «une chapelle est consacrée» mém. soc. lingu. IV p. 140. Vmbr. *sahta*, *sahatam*, *sate*. cf. Buggium ap. Kuhn. V p. 10 sq., Buechelerum lex. ital. p. XXIV a. et vide *sakahiter*, *sakaraklom* al.

Sabinís 207 Osc. nomen proprium virile nomin. sing. «Sabinius». cf. CIL. X 3421 *M. Sabini Fadi f. Herae* 2332 *Sabinia Euthycia*. Cum in titulis antiquioribus *Safinim* scriptum sit cumque saepissime *f* littera Oscorum *b* Latinae respondeat, forma *Sabinis* non esse genuina Osca videtur, pro qua *Safinis* exspectaveris: nomen virile *Safinius* titulis Italiae meridionalis Latinis non semel exhibetur. CIL. X p. 1053 col. 4.

Sadiriis 148 Osc. **Sadries** 33 Pael. nomen virile nomin. sing. «Satrius». CIL. IV 1084 *Satrio Lucretio Valenti* cf. n. 2993 y. IX 2744 *Satrio N. f. Tro. Satrio N. f. Vol. Satriae N. l. M. Satriae N. l. Fa.* al., X 388 *Maxsuma Sadria*.

Safinim 95, 280 Osc. nomen Samnitium genet. plur. «Safinium» id est «Sabiniorum, Samnitium» cf. *Sabinis*.

Saidiieis 113 Osc. nomen virile genet. sing. «Saedii».

Σαιπινς 247 Osc. cognomen virile nomin. sing. «Saepinas» auctore Bréalio mém. soc. lingu. VI p. 51, aliter Buechelerus cf. p. 76.

sai[pis]sume 72 a. Falisc.-lat.

sakahíter $87A_{19}$ Osc. praesens indicativi passivi 3 pers. sing. «sancitur» posf Aufrechtum zeitchr. vgl. sprachf. p. 90 vulgo, ex *sakrahiter* praesens coniunctivi pass. «sacretur» Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 140, coniunctivum viderunt etiam Mommsenus unt. dial. p. 292 et Corssenus ap. Kuhn. XIII p. 251 sq.

sakaraklom 93, $136_{,11}$ **sakarak[lom** $136_{,17}$ Osc. nomen substantivum neutrum nomin. et accus. sing., **sakarak]lum** 108 Osc. «sacellum».

sakarakleís $136_{,20}$ Osc. genet. sing. «sacelli».

sakaraklod $136_{,13}$ Osc. abl. sing. «sacello».

sacaracirix 13 Pael. nomen substantivum nomin. sing., de genere du-

Digitized by Google

bitatur: masculini gen. quasi «sacerdos, sacrificulus deorum, sacrator, sacricola, sacrificus, sacrificans, venerabundus» auctore Buechelero rhein. mus. XXXIII p. 276 sqq. lex. ital. p. XXIV a; feminini gen. «sacratrix, sacerdos» Bréalius revue arch. 1877 p. 414, Buggius altit. stud. p. 65 sq., Deeckius in appendice huius libri.

sakarater $87A_{21}$ Osc. praesens indicativi passivi 3 pers. sing. «sacratur».

σακορο 253 Osc. nomen substantivum neutrum accus. sing. «sacrum».

sakra 120 Osc.

sacrim 129_{11} Osc. accus. sing. «sacrum, hostiam, hominem dis inferis devotum» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 51 sq. lex. ital. p. XXIV a; **sacri** 42 Mars.-lat. accus. sing. «sacrum» significat, si scriptura huius lapidis manci plena est.

sacru 70 Falisc. nomin. sing. «sacrum».

sakruvit 113 Osc. praesens indicativi 3 pers. sing. coniectura Buechelerii rhein. mus. XXXIX p. 316.

Salavatur 25 Pael. cognomen virile nomin. sing. «Salvator».

Salaviis 122 Osc. nomen virile nomin. sing. «Salvius». CIL. X 1233 *T. Salvius Parianus* 1271 *M. Salvio Q. f. Venusto* al. 4327 *Salviae* al.

salavs 132 Osc. σαλαϜς 236 Osc. nomen adiectivum masculinum nomin. sing. «salvus» (an 132 «Salvus» cognomen?) cf. Vmbr. *sevum. sevom. seveir.* Gr. ὅλος οὖλος quod factum est ex ὅλϜος cf. *sollo* Festi s. v.

Salus vide *Feronia.*

Saluta 16, 21, 28 Pael. praenomen muliebre nomin. sing. «Saluta». cf. CIL. IX 3248 *Saluta Obellia.*

Salv[e]na aut **Salv[ie]ua** 72 b. Falisc.-lat. nomen virile ad normam Etruscae linguae formatum «Salvienus» CIL. IX 3448 *P. Salvieni Pauli* 4209 *Salvieni Paul[us et Florus]* al.

Sancus Varr. l. l. V 66: «Aelius Dium Fidium dicebat Diovis filium, ut Graeci Διόσκορον Castorem, et putabat hunc esse Sancum ab Sabina lingua et Herculem a Graeca». Lyd. de mens. IV 58 τὸ σάγκος ὄνομα οὐρανὸν σημαίνει τῇ Σαβίνων γλώσσῃ. cf. Dion. II 49.

Santia 228 Osc. nomen proprium nomin. sing. Ξανθίας «Xanthia».

Sardinia 72 b. Falisc.-lat. abl. sing.

Sarínu 160 Osc. **Sarinu** 161 Osc. nomen adiectivum neutrum accus. sing. «Sarnum», ad Sarnum fluvium pertinens.

Saturnus vide *Feronia.*

Se. 47 Volsc. nota patronymici.

Digitized by Google

se 47 Volsc. bis in *sepis* «siquis» coniunctio (locat. sing.) «si», vet. «sei». cf. Vmbr. *sve*. Osc. *svai. svai. svae.*

se 47 Volsc. «si» Corssenus et Buechelerus: nomen substantivum accus. sing. «suem» Bréalius revue arch. 1876 p. 240. quem sequitur hodie Deeckius in appendice libri nostri.

sebsík 154 Osc. nomen mensurae.

-sede altera pars verbi compositi *Novesede* «Novensidibus. Novensilibus». cf. Buecheleri lex. ital. p. XXIV b. et tituli Pisaurensis non „Praenestinorum" ut lapsu calami scripsi IIMD. p. 80.

siom 231,5 . **siom** 231,9 Osc. pronomen reflexivum accus. «se».

sesed 72 a. Falisc.-lat. accus. «se».

sefei pro SEFFI 35 tit. Pael. **siffei** 128 Osc. dat. sing. «sibi». vet. «sibei», Vmbr. *seso*. SEFFI in SEFFI primus emendavit Buggius ap. Kuhn. VIII p. 42 sq.

Sehs 162 Osc. nomen virile nomin. sing. «Seius» CIL. X 2942 *C. Seio Verecundo* 3622 *M. Seius Longinus — M. Seius Hermes* al.

sei 35 tit. Pael. «sit» coniectura Buggii altit. stud. p. 80, item legit et interpretatur hodie Deeckius in appendice.

Semunu 13 Pael. nomen semideorum genet. plur. «Semonum» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 281 lex. ital. p. XXV a., Buggius altit. stud. p. 71 sq. cf. CIL. I 28 *Semunis conctos.*

senateís 136,8 35 **senateis** 231,3 **sena[teis** 231,6 Osc. nomen substantivum masculinum genet. sing. «senati» cf. *senatuo.*

sententiad 70 Falisc. nomen substantivum abl. sing. «sententia».

sepis 47 Volsc. ex *se* coniunctione (locat. sing.) «si» et *pis* pronomine indefinito «quis». cf. s. vv.

sepu 47 Volsc. nomen adiectivum femininum abl. sing. «sciente» Bréalius revue arch. 1876 p. 244; neutrum Corssenus volsc. ling. p. 25, Buechelerus lex. ital. p. XXV a.; aliter Deeckius in appendice.

sipus Osc. masculinum nomin. sing. «sciens» cf. Paul. Festi (p. 336) «sibus callidus, acutus». De genesi huius vocabuli Osci cf. Ioh. Schmidtium ap. Kuhn. XXVI p. 372 sqq. et Osthoffium zur gesch. d. perfects p. 181 sq.

serevkid 142 Osc. nomin. substantivum abl. sing. «tutela, auctoritate» Buechelerus lex. ital. p. XXV b., «auspicio» Nissenus pompejan. stud. p. 531 et 536.

sestatiens 34 pro *sesta. p. lens* codicis manuscripti titulum Paelignum exhibentis «statuerunt» Buggius alt. studien p. 82; *sestiaties* con-

Digitized by Google

iectura Buecheleri lex. ital. p. XXVI b.. *sestattens?* Corssenus annali 1866 p. 113 sq. ap. Kuhn. XXII p. 309 sqq. cf. Osthoffium zur gesch. des perfects p. 244 sqq. Mira est interpretatio quam proposuit Zeyssius ap. Kuhn. XX p. 181 sqq.

sistiatiens 47 Volsc. perfectum indicativi activi 3 pers. plur. «statuerunt» cf. Corssenum volsc. ling. p. 5 sq., Bréalium revue arch. 1876 p. 242.

sesed vide p. 150.

Σεστες 246 Osc. nomen virile nomin. sing. «Sestius, Sextius» CIL. X 1403 g. 3,48 *L. Sestius L. l. Thallus* 3371 *C. Sestio Pudenti* al.

Sesto... 78 Falisc. praenomen virile «Sextus». Sed casus incertus.

set vide *ezum* p. 105.

si 8 Marruc. coniunctivus 3 vel 2 pers. sing. «sit» vel «sis» cf. *pacrsi.*

Sidikinud 267 a. Osc. abl. sing. «Sidicino» epitheton Teani urbis Campanae, quae hodie Tiano dicitur.

sífeí vide p. 150.

Silies 132 Osc. **Silli** 131 Osc. nomen virile nomin. sing. «Silius». CIL. X 1196 *P. Silio Nerva* 3877 *P. Sili* al.

siom vide p. 150.

sipus vide p. 150.

Siuttiis 142 Osc. nomen virile nomin. sing. «Suttius»? cf. *Sittius, Suettius* 135 et 976 *P. Sittium Magnum* al. 122, 250 al. cf. X p. 1055 col. 3 *Suettium* 1057 *A. Suettium* al.

sivom 231,22 Osc. nomen adiectivum neutrum nomin. sing. «totum» Buechelerus ap. Brunsium IV p. 49 not. 8; adverbium «simul» Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 144 sq.—Vmbr. *sevom, seveir.*

Scaifia 28 Pael. nomen mulieris nomin. sing. «Scaefia» CIL. IX 3121 a. *Scaefiae O. l. Rufae Scaefia C. l. Dioclea* 3326 *Scaefia Leucadium* [in archetypo LEVCADIM] al. 3519 *Scaefi.*

scensa Paul. Festi p. 338: «scensas» Sabini cenas dicebant. Quae autem nunc prandia sunt, cenas dicebant et pro cenis vespernas appellabant». cf. p. 209: «Scensas Sabini dicebant quas nunc cenas; quae autem nunc prandia, cenas habebant et pro cenis verpernas antiqui». cf. Mommsenum unt. dial. p. 354.

Skíru 177 Osc. nomen hominis nomin. sing. **Σκείρων, Σκίρων**? cf. Eurip. Hipp. 1196, Plut. Thes. 10.

σκλαβενς? 245 Osc. lectio minime certa.

scriftas 231,23 Osc. participium perfecti passivi femininum nomin. plur.

Digitized by Google

«scriptae». cf. Vmbr. *screhto*, *screihtor* Gr. γράφω. Buechelerus lex. ital. p. XXV b.

Slabiis 140 b. Osc. nomen virile nomin. sing. «Slabius».

slagim 136,34 54 Osc. nomen substantivum femininum accus. sing. «locum, regionem».

slaagid 136,12 Osc. abl. sing. «loco, regione» Quint. I 4, 13 «Quid stlocum stlitesque?». cf. Corssenum ap. Kuhn. XIII p. 165 sqq. et Buechelerum comment. Momms. p. 231; aliter de etymo olim Buggius ap. Kuhn. V p. 1.

Smintiis 126 bis 127 Osc. nomen virile nomin. sing. «Smintius».

Soies 251 Osc. nomen virile nomin. sing. «Soius» cf. Grut. 828, 11.

socie 45 Mars. nomen substantivum masculinum nomin. plur. «socii» cf. *ploirume*, *III vire* CIL. I p. 604 col. 2, *Falesce* tituli Faleriis reperti (s. v.)

sol vide ***ausel***, ***ausum***.

solois 14 Pael. nomen adiectivum neutrum abl. plur. «omnibus (rebus)» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 496 lex. ital. XXV b.

suluh 129,9 Osc. adverbium (abl. sing.) «denique, ad summam, omnino» coniectura Buecheleri rhein. mus. XXXIII p. 47, **soluh** «omnino» Buggius altit. stud. 48.

sollo Fest. p. 297: «sollo Osce dicitur id, quod nos totum vocamus. Lucilius: 'vasa quoque omnino dirimit non sollo dupundi', id est non tota»; p. 293: «Solitaurilia . . . . sollum Osce totum et solidum significat».

Soranus vide ***Feronia***.

Sorex? 66 Falisc. «Sorax, Soranus» Deeckius in appendice.

σοροϝωμ 232 Osc. nomen substantivum neutrum accus. sing. ad sensum «cinerarium, ossuarium» Corssenus ap. Kuhn. XVIII p. 199 sqq.

𐌓𐌖𐌓𐌖𐌔 3 Sabel. Picent.

𐌉𐌓𐌖𐌔 3 Sabel. Picent.

supparus Varr. l. l. V 131: «indutui alterum quod subtus a quo subucula; alterum quod supra, a quo supparus, nisi id quod item dicunt Osce».

suveís 136,9 33 Osc. pronomen possessivum masculinum genet. sing. «sui».

suvam 129,1 Osc. **suam** 8 Marruc. femininum accus. sing. «suam».

sovad 89 Osc. abl. sing. «sua».

soveis 72 a. Falisc.-lat. **suois** 35 Pael. dat. abl. plur «suis» cf. Lat. 'sovo, sovom' al. CIL. I p. 596 col. 3.

Σπεδις 247 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Spedius». CIL. X 7596 *Spedius* 446 *C. Spedio Atimeto* — C. *Spedius Asiaticus* al.

Digitized by Google

Spurneís 162 Osc. nomen virile genet. sing. «Spurnii».

St. 24, 34 Pael. nota praenominis virilis «Statius».

Staatiis vide infra.

Staf[i]anam 142 Osc. nomen adiectivum femininum accus. sing. «Stabianam»; de Stabiis cf. Belochium Campanien p. 248 sqq.

staít $87B_{23}$ Osc. praesens indicativi activi 3 pers. sing. «stat».

stahínt 112 a. Osc. **stahint** 112 b. Osc. **staiet** $136_{,38}$ 3 pers. plur. «stant». Quas formas indicativi et non coniunctivi esse Buggius recte interpretatus est ap. Kuhn. III p. 422 sq. cf. V p. 6 sqq. VI p. 25 XXII p. 390 sqq.; nihili sunt omnia quae de coniunctivo multis verbis scripsit Corssenus Kuhn. XI p. 350 sqq. XIII p. 250 sqq. aliisque operibus suis.

Staíís 94 Osc. **Staiis**? 96 Osc. nomen virile nomin. sing. «Staius». CIL. X 1233 *M. Staius Flaccus* 4353 *N. Staio N. f.* — *N. Staius N. l. Cosmus* — *Staiae N. l. Dynamini* — *Staiae N. l. Cosmillae.*

****State** 288 tituli, ut aiunt, Aequiculani nomen deae dat. sing. «Statae»: *State M.* «statae Matri», sed tene verba Mommseni, quae p. 84 sq. excripsi.

Staatiis 98 Osc. **Statiis** 128, 230 Osc. **Statis** 109 Osc. nomen Στατις 233 Osc. **Statie** 132 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Statius».

Σταττιης 253 Osc. patronymicon genet. sing. «Statii f.» CIL. X 1066 *M. Statio M. l. Suavi C. Statio Q. f.* 4028 *Statiae Notae* al.

statíf 87A Osc. varie explicatur: nomen substantivum femininum nomin. sing. ex **stătion-s* ad litteram «statio», ad sensum «statua» Buechelerus umbricorum p. 112; accus. plur. 4 declin. ex* *statuif* ad sensum «stativas ferias» Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 138 sq.; adverbium «stative» Mommsenus unt. dial. p. 138, 296, «statim feststehend d. h. nach feststehendem Ritus und zu festen, bestimmten Zeiten» Enderisius forml. d. osk. sprache gloss. s. v., alii.

statom 47 Volsc. participium perfecti passivi neutrum nomin. sing. ad litteram «statum», ad sensum «statutum, consecratum».

statos $87A_1$ Osc. participium perfecti passivi sensu nominis substantivi positum nomin. plur. ad litteram «stati», ad sensum «statuae» Buechelerus lex. ital. p. XXVI a. umbricorum p. 112; nomen substantivum 4 decl. nomin. plur. ad litteram «status», ad sensum «stativae feriae» Bréalius. cf. *statif.*

Digitized by Google

Steni 128 **Stenis** 107 Στε]νις 253 Osc. praenomen virile, **Stenis** 225 Osc. nomen virile nomin. sing. «Stenius». CIL. X 5171 *L. Stenius Sil-* 5292 *L. Stenius L. l.* — al. 2974 *Stenia Secunda* al.

Step. 206 c. Osc. nota praenominis virilis.

strena Lyd. de mens. IV 4 ὁ δε Ἐλπιδιανὸς ἐν τῷ περὶ ἑορτῶν στρήναν τὴν ὑγίειαν τῇ Σαβίνων φωνῇ λέγεσθαί φησι. cf. Symmach. epist. X 35: «Ab exortu paene urbis Martiae strenarum usus adolevit, auctoritate Tatii regis, qui verbenas felicis arboris ex luco Strenuae anni novi auspices primus accepit». Fest. p. 313, Paul. Festi p. 312.

struppearia Faliscorum vide ap. Fest. p. 313 a.

suam suois vide p. 152.

suluh vide p. 152.

sum vide p. 105.

sum? 126 aut vocabuli incerti fragmentum aut 1 pers. sing. «sum» cf. Mancinium giorn. degli scavi di Pompei n. s. III p. 231.

Summanus vide *Feronia*.

summeis 72 a. Falisc. dat. plur. masc.

sunt vide p. 105.

supparus Varr. l. l. V 131: «indutui alterum quod subtus, a quo subucula; alterum quod supra, a quo supparus, nisi id, quod item dicunt Osce».

supruis vel **suprois** 129,7 Osc. substantivum dat. plur. «dis superis» Buggius altit. stud. p. 40, nomen adiectivum masc. abl. instr. plur. «superis» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 36 sq. Vmbr. *supru, supra, subra, super*.

S[us? 59 Falisc. cf. notam ad h. t.

suv 159 Osc. nota quaedam.

sva 13 Pael. σFα 232 Osc. adverbium (abl. instrum. sing.: «sic» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 281 sq. lex. ital. p. XXVII a. Buggius alt. stud. p. 72. σFαμ in tit. Anxiano 232 ut 'tam, quam, palam' cet. formatum legit Corssenus ap. Kuhn. XVIII p. 244 sq.; σFα Buechel. Bugg. alii. cf. 'suad ted' «sic te» Latinorum veterum.

svae 231,4 11 12 13 17 bis 20 23 bis 25 26 28 quater 29 Osc. **svai** 136,41 [27] Osc. **svai** 129,4 5 bis 6 10 11 Osc. coniunctio «si, sive» Vmbr. *sve*.

sverrunei 136,2 nomen magistratus cuiusdam dat. sing. cf. Buechelerum commentt. Momms. p. 229.

Szin? 1 Sab. fortasse nota nominis gentilicii per compendium scripti

Digitized by Google

vulgo, aliter hodie Deeckius, qui *p·sẓin=postin* legit in appendice libri nostri.

T

T. 1 Sab. Picent. 11 Vestin. 17, 24. 30, 31, 33 bis Pael. 96 bis 163, 196, 199, 230 Osc. fortasse «Titus, Titi f.»

t. 93, 94 Osc. nota vocabuli *tovtiks.*

t. 104 Osc. nota incerta.

tadait 231,10 Osc. praesens coniunctivi activi 3 pers. sing. «censeat» Buechelerus ap. Brunsium. cf. Bréalium mém. soc. lingu. p. 393, contra *tadait* «tendat» Corsseni ap. Kuhn. V p. 94 sqq. et vide quae scripsit Buggius l. c. VI p. 29.

Tafanies 47 Volsc. nomen virile nomin. sing. «Tafanius».

Tafidins 94 Osc. cognomen virile nomin. sing. «Tafidinus».

"tacus]im 231,2? Osc. nomen substantivum «natu, ex genere vel stirpitus» Buechelerus ap. Brunsium IV p. 50 not. 2. cf. Corssenum ap. Kuhn. V p. 129 sqq. et alios qui variis modis de hac mira forma tractarunt; prorsus falsam putat reicitque eam Bréalius mem. soc. lingu. IV p. 398.

"Talii 288 tit., ut fertur, Aequiculani gen. sing. nomen oppidi cuiusdam «Talii» (hodie Tor di Taglia). cf. p. 84.

"Taliud 290 tit. ut traditur Aequiculani litteris Oscis scripti. cf. p. 84.

Tanas 102 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Tanas, Tana».

tangi. 146 Osc. **tangin.** 151 Osc. pro *tanginud.*

tanginom 231,9 Osc. nomen substantivum accus. sing. «sententiam».

tangineis 231,9 Osc. genet sing. «sententiae».

tanginod 136,8 16 35 **ta[n]ginod** 136,30 **tanginud** 143, 231,3 7 Osc. **t]anginud** 150 Osc. abl. sing. «sententia, consulto» Fest. p. 356 M. «[Tongere Aelius Sti]lo ait noscere esse quod Praenestini tongitionem dicant pro no[tionem]». cf. Buggium ap. Kuhn. V p. 3 sq. Corssenum l. c. XIII p. 163 sq. Buechelerum lex. ital. p. XXVII b.

Tarincris 8 Marruc. nomen proprium montis genet. sing. «Tarincris».

ταυρομ 238 Osc. nomen substantivum masc. accus. sing. «taurum», ταῦρον. cf. Vmbr. *turuf, toru.*

Te. 58 Falisc. nota praenominis virilis.

Tebae Varr. r. r. III 1,16: «nam lingua prisca et in Graecia Aeoleis Boeotii sine afflatu vocant collis Tebas, et in Sabinis, quo e Graecia venerunt Pelasgi etiamnunc ita dicunt».

Digitized by Google

Tedis 262 Osc. nota nominis *Tedisiad* «Telesia» aut *Tedisiium* vel *Tedisiium* «Telesiorum». Ruinae urbis antiquae extant in finibus Campaniae et Samnii prope vicum Casale di S. Salvadore di Telese.

tedur 136,$_{30}$ Osc. adverbium Sanscr. *tatra* «illic, istic» AK. umbr. sprachdenkm. I 21 not. 3, Corssenus ap. Kuhn. XIII p. 246 sq., dubitat Buechelerus comment. Mommsen. p. 240 sq.

teer[om] 136,$_{12}$ **terom** 136,$_{18}$ Osc. nomen substantivum neutrum nomin. sing. «terra, territorium».

tereís 136,$_{21}$ Osc. genet. sing. «terrae, territorii».

tereí 136,$_{19\ 40\ 49}$ **[tereí]** 136,$_{28}$ Osc. locat. sing. «in terra, in territorio».

teforom 87A$_{17}$B$_{20}$ Osc. nomen substantivum neutrum nomin. sing. «sacrificium» vulgo cf. Vmbr. *tefra*, *tefral*, *Tefre Iovie* al. Graec. τάπτω, ἐτάφην; «sanctuaire, chapelle» Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 140.

terenum Macrob. sat. II 14: «Nux Terentina dicitur, quae ita mollis ut vix attrectata frangatur; de qua in libro Favorini sic reperitur: 'Itemque quidam Tarentinas oves vel nuces dicunt quae sunt terentina a tereno, quod est Sabinorum lingua molle, unde Terentios quoque dictos putat Varro ad Libonem primo'».

teremennio 136,$_{15}$ **teremen[n]io** 136,$_{37}$ Osc. nomen substantivum neutrum nomin. plur. «termina».

teremníss 136,$_{14}$ Osc. nomen subitantivum abl. plur. «terminibus». Buechelerus comment. Momms. p. 231 sq. lex. ital. p. XXVIII a. accus. plur. «terminos vulgo, ut Corssenus ap. Kuhn. XIII p. 168 sq. cf. Vmbr. *termnes termnu* Graec. τέρμων.

teremnattens 142 Osc. **terem[nat]tens** 142 Osc. **teremnatt[ens** 153 Osc. perfectum activi 3 pers. plur. «terminaverunt».

te[r]emnatust 142 Osc. perfectum passivi 3 pers. sing. «terminata est».

Terminus vide *Feronia.*

Tertineo 69 Falisc. nomen virile nomin. sing. «Tertinius».

Tertinei 68 Falisc. genet. sing. «Tertinii».

Tetis 1 Sab. nomen virile nomin. sing. «Tettius». CIL. IX 5040 *L. Tettius Primus* 6319 *Sex. Tettius T. f.* al.

tesqua Schol. Acr. ad Horat. ep. I 14, 19: «deserta et inhospita tesqua: loca deserta et difficilia lingua Sabinorum: deserta et repleta sentibussit nominantur».

testis Glossae nomicae p. 32 ed. Labb. μάρτυς τῇ τῶν Σαβίνων φωνῇ. cf. Mommsenum unt. dial. p. 355.

Digitized by Google

thesavrom 136,48 Osc. nomen substantivum accus. sing. «thesaurum».

thesavreí 136,52 Osc. loc. sing. «in thesauro».

Tíanud 267 bis Osc. abl. sing. «Teano» nomen urbis Campanae. cf. *Sidikinud*.

Tiiatium 256 Osc. genet. plur. «Teatium, Teatinorum» nomen civium Teatis Marrucinorum (nunc Chieti).

tiium 129,5 **tio** 103 Osc. pronomen potius nomin. sing. «tu» quam accus. sing. «te» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 29; accus. sing. «te» Buggius ap. Kuhn. XXII p. 438 cf. altit. stud. p. 32 sqq. — Vmbr. *tiom*, *tio*, *teio* «te».

t(i)fei 129,3 Osc. dat. sing. «tibi» Vmbr. *tefe* cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 61.

Tintiriis 86 Osc. nomen virile nomin. sing. «Tintirius». CIL. X 810 *N. Tintiri Rufi* 1071 *Tintiria P. f.*

Tiperilia 58 Falisc. nomen muliebre nomin. sing. «Tiberilia?»

T[i]pi 50 Falisc. praenomen virile genet. sing. «Tipii».

Tito 64, 76 Falisc. praenomen virile nomin. sing. «Titus». cf. «Titus e Sabino nomine Titurio fluxit ap. Auct. de praenom. p. 218 H, *Tita* semel ap. Orellium 2735 pro *Titia*, Etr. *Tite* F. 88 bis, *Tita* l. c. 992. Quo de nomine lege Deeckium etrusk. forsch. u. stud. V p. 24 sq.

Titti 197 Osc. nomen virile nomin. sing. «Tittius, Titius» cf. *Tetis*.

tiurrí 160, 161 Osc. **tiurr]í** 163 Osc. nomen substantivum accus. sing. «turrim».

totai 8 Marruc. dat. sing. vide *tovtai*.

toticu 47 Volsc. abl. sing. neutrius gen. «publico» Buechelerus lex. ital., feminini gen. «publica» Bréalius rev. archéol. 1876 p. 244.

tov. 144, 145, 149 Osc. nota vocabuli *tovtiks*.

τωΡτο 253 Osc. **tovto** 231,9 15 Osc. nomen substantivum femininum nomin. sing. «populus, civitas».

tovtam 231,19 Osc. accus. sing. «populum, civitatem».

tovtai 8 Marruc. dat.? sing. «populo, civitati». cf. *Marovcai*.

tovtad 231,14 21 Osc. abl. sing. «populo, civitate».

tovtíks 140 b. Osc. **tov[tíks** 97 Osc. masc. nomin. sing. «publicus».

tovtico 231,23 Osc. nomen adiectivum femininum nomin. sing. «publica».

tovticom 231,10 neutrum accus. sing. «publicum». cf. Vmbr. *tutas*, *totar*, *todcom* al. ap. Buechelerum lex. ital. p. XXVIII b., Corssenum Kuhn. IX p. 136 sqq.

Digitized by Google

tovti|cas 231,3 Osc. genet. sing. «publicae».

Tr. 34 Pael. 93, 128, 149, 252 bis Osc. «Trebius, Trebii f.».

tr. 231,29 Osc. nota Latina «tribunus»: *tr. pl.* «tribunus plebis» vulgo, cf. Iordanum ap. Bezzenbergerum VI p. 201.

Tre. 198, 200 Osc. «Trebius».

Trebiis 149 Osc. nomen Τρεβις 246 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Trebius».

trabea Sabinorum; cf. Lyd. de mens. I 19: ὁ δὲ Νουμᾶς — καλέσας αὐτὴν τὴν στολὴν πατρίως τραβαίαν.

trafere vide *fedus*.

trem. 139 Osc.

tríbarakavom 136,36 **tríbabarak|avom** 136,28 Osc. infinitivus praesentis activi «aedificare», verbum compositum ex *trib* (vide *tríibom*) et *ar-a-ka-v-om* (cf. 'arcere, arca, arx'); de *v* littera huius vocabuli cf. Buggium ap. Kuhn. II p. 383 sqq.

tríbarakattíns 136,44 Osc. perfectum coniunctivi activi 3 plur. «aedificaverint».

tríbarakattuset 136, 34, 42 Osc. futurum exactum activi 3 pers. plur. «aedificaverint».

tríbarakkiuf 136,37 Osc. nomen substantivum femininum nomin. sing. «aedificatio». cf. Corssenum ap. Kuhn. XIII p. 177 sq.

tríibom 143 Osc. **tr]íibu** fortasse **tríibo** 162 Osc. nomen substantivum femininum accus. sing. «aedificium, domum»; varias huius vocabuli interpretationes lege ap. Corssenum Kuhn. XIII p. 178 sqq. cf. Vmbr. *trebeit*, *tremnu*.

trimodiae Schol. Acron. ad Horat. serm. I 1, 53: «cumerae dicuntur vasa minora quae capiunt quinque sive sex modios, quae lingua Sabinorum trimodiae dicuntur».

trístaamentud 143 Osc. nomen substantivum neutrum abl. sing. «testamento».

trutum 231,13 Osc. participium perfecti passivi accus. sing. «definitum, certum» vulgo, «quartum» Buggiius.

trutas 129,12 Osc. accus. plur. «definitas, certas». Vide Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 60, Bréalium mém. soc. lingu. IV p. 394 et cf. 'terminus, termen' τέρμα; sed «quartae» coniectura Buggii altit. stud. p. 53 sqq.

Tuconu 51 Falisc. fortasse nomen proprium masculinum, coniectura Garruccii Τύχων aut Τύχονος genet. sing. declinationis consonantis in *u(s)* formatus: syll. ad n. 792, dissert. archeol. p. 60.

Digitized by Google

Τουτς 237 Osc. praenomen virile nomin. sing. «Tutus».

turumiiad 129,9 Osc. praesens coniunctivi activi 3 pers. sing. «tabescat» coniectura Buecheleri rhein. mus. XXXIII p. 46 sq., **toromiiad** «torqueatur» auctore Buggio altital. studien p. 48 sq.

"tuv 289 tituli, ut traditur, Osci Aequiculani «tuticus». cf. p. 84.

tuvai 129,11 Osc. pronomen possessivum femininum dat. sing. «tuae» cf. Vmbr. *tover*, *tuer*, *tuva*, *tua*, Lat. 'tovam'. CIL. I p. 598 col. 1.

Θ

Θania 56 Falisc. cognomen muliebre nomin. sing. «Thania, Thannia» originis Etruscae. cf. F. 958 *Thania Suderia* 2006 *Thania Achonia* al. 2015 *Thannia Anchaaria* al. *Θana* ap. Deeckium etrusk. forsch. u. studien V p. 38.

U

Vfiis 133 Osc. nomen virile nomin. sing. «Ofius» CIL. X 5416 *C. Ofius Eros — Ofiae L. l. Dionysiae*, sed cf. adnotationem Mommseni ad h. t.

ufteis 129,7 participium perfecti passivi? genet. sing., etymon incertum Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 39; **ofteis** genet sing. «optati. grati» Buggius altit. stud. p. 40.

Vhtavis vide *Ohtavis*.

ulas vide p. 135.

ungulus Fest. p. 375: «Vngulus Oscorum lingua anulus».

Vpfals 121, 122 Osc. praenomen virile nomin. sing. quasi «Ofilius»?

Vpfaleis 113 Osc. gen. sing. quasi «Ofili»? cf. Liv. IX 7 *Ofillius Calavius Ovi filius* CIL. X 4589 *M. Ofilius Tertius* 5504 *L. Ofili Severi* al.

Vpiis 133 Osc. praenomen virile nomin. sing. quasi «Opilius».

Vpsiis vide p. 136.

urust 231,14 16 Osc. futurum exactum activi 3 pers. sing. «oraverit» Buechelerus ap. Brunsium ed. IV p. 48 not. 1. cf. Festi. p. 198 «Orare antiquos dixisse pro agere testimonio sunt et (cod. quod et) oratores et qui nunc quidem legati, tunc vero oratores, quod (cod. qui) reip. mandatas partis agebant» cet. Paul. 199: «Orare antiqui dixerunt pro agere. Vnde et oratores causarum actores et oratores, qui nunc legati quod rei publicae mandata peragerent». cf. Corssenum ap. Kuhn. V p. 114 sqq.

uruvo 136,5 Osc. nomen. adiectivum femininum nomin. sing. «curva, flexa». Paul. Festi 375: «Vrvat, Ennius in Andromeda, significat

Digitized by Google

circundat, ab eo sulco, qui fit in urbe condenda urvo aratri quod fuit (cod. quae sit) forma simillima uncini curvatione buris et dentis, cui praefigitur vomer. ait autem: «circum sese urvat ad pedes terra occ.... caput». cf. Varr. l. l. V 27 pass. r. r. II 1,10 et Buechelerum comment. Mommsen. p. 240.

ups. upsed ουπσενς **upsaseter** vide *ops-*.

Vranias 13 Pael. deae nomen genet. sing. «Vraniae, Veneris». cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 285, 280.

Urena Urina Urinai vide p. 136.

υσ. 244 Osc. υσοντιον 243 Osc. incerti significatus.

usur 13 Pael. nomen substantivum femininum nomin. sing. «uxor» coniectura Buggii altit. stud. p. 65, quem hodie sequitur Deeckius, aliter Buechelerus lex. ital. p. V b.

usurs 129,2 Osc. nomen adiectivum masculinum nom. sing? incerti significatus auctore Buechelero rhein. mus. XXXIII p. 69 sq.; **osurs** nomen substantivum accus. plur. «osores», coniectura Buggii altital. studien p. 5 sq.; *usurs* «uxores» hodie Bréalius.

utei 71 a. Falisc.-lat. «ut».

uupsens vide *ops-*

uus 13 bis Pael. nomen substantivum neutrum accus. sing. «annum aut tempus honoris cursui destinatum» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 279 sq. lex. ital. p. V b. VI a. Vmbr. *ose*, *usaçe*, *usaie* Etr. *Vsil* «Sol et Eos» al. comparatis, eum sequitur Deeckius; pronomen secundae personae v. 6 vocat. plur. «vos» v. 8 dat. plur. «vobis» voluit Buggius altit. stud. p. 74, 77; pronomen demonstrativum nomin. plur. «ii» Bréalius.

uxo 63 a. Falisc. «uxor».

CORSSENVS: *uno* Sab. cognatum cum *aunom* tituli Vestini, *upeke|i* 7 Sab. «ob eum», prorsus diverse Deeckius in appendice.

V

V 9 Marruc. 19, 23 bis 30, 32 bis 33, 34, 37, 38 Pael. 41 Mars. 143 ter 144 bis 145 bis 148 bis 160, 161, 162 bis 173, 185, 187, 189 Osc. «Vibius» et «Vibii f.» vulgo, sed cf. Deeckium etrusk. forsch. u. stud. V p. 129 not.; de significatu 160 et 161 cf. Nissenum pompejan stud. p. 501 sq. **V** 28 Pael. «Vibii filia» 30 ex Pael. «Vibii».

V 162 Osc. nota vocabuli *Viteliks* «Italicus» vel *Vitelom* «Italorum». cf. Nissenum pompejan. studien p. 501.

Digitized by Google

vaamunim 171 Osc. nomen proprium genet. plur. «Vamuniorum», vulgo, sed Buechelero hoc vocabulum Latinis in *-monium* exeuntibus respondere videtur rhein. mus. XXXIII p. 50.

Vaaviis 187 Osc. nomen virile nomin sing. «Vavius». cf. CIL. IX p. 728 col. 3 *Vavidius, Vavidia.*

Vacuna Porphyr. ad Horat. ep. I 10, 49: «Vacuna apud Sabinos plurimum colitur. Quidam Minervam, alii Dianam putaverunt, nonnulli et Cererem esse dixerunt. Sed Varro in primo rerum divinarum Victoriam ait et ea maxime hi gaudent qui sapientia vincunt. — Vacuna in Sabinis dea, quae sub incerta est specie formata. Hanc quidam Bellonam, alii Minervam, alii Dianam dicunt». cf. Cruquium ad l.

valaemom 231,10 Osc. nomen adiectivum gradus superlativi accus. sing. «validissimum, optimum». cf. Buechelerum ap. Brunsium ed. IV p. 47 not. 6 et Bréalium mém. soc. lingu. IV p. 393; de etymo et genesi vocabuli varie tractarunt Corssenus ap. Kuhn. V p. 87 sq., Buggius l. c. VI p. 29 altit. stud. p. 10 sq., Ebelius Kuhn. VI 421, alii. — Comm. Verg. georg. II 88: «volaema lingua Gallica bona et grandia dicuntur».

Valaimas 129,8 Osc. nomin. plur. «Validissimae, Optimae» *Valaimas puklum* «Optimae puerorum» ad sensum «di Manes» Buechelerus deae nomen genet. sing. «Optimae» Buggius.

Vala(i)mais 129,2 **Valaimais** 129,12 **Valaimas** 129,4 10 **Valaim(ai)s** 129,9 Osc. dat. plur. «Validissimis, Optimis»: *Valaimais puklum* «Optimis puerorum» ad sensum, «dis Manibus» Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 12 sqq.; **Valaimas** gen. sing. «Optimae» ubique legit et interpretatur Buggius altit. stud. p. 7 sqq.

Fαλε(φ) 236 Osc. participium praesentis activi ex *Fαλεν(τ)ς ortum «valens», ad sensum «pro salute, ob servatum salutem» Buechelerus jenaer liter.-zeit. 1874 p. 610 contra Corssenum qui Fαλε pro imperativo 2 pers. sing. «vale» ceperat.

Valesies 30 Pael. nomen virile nomin. sing. «Valerius». Valerios in titulis Italiae mediae Latinis saepissime invenimus CIL. IX p. 728 col. 1 et 2.

Vedius s. Vedioris vide *Feronia.*

vefere Pseud. Apul. p. 125 ed. Osan: «...certumque est Romanos *f* Sabinorum in *h* solitos convertere: Sabini enim fircus, Romani hircus; illi vefere, Romani vehere protulerunt».

Digitized by Google

Fει 277 Osc. nota ad Vibonem Valentiam Bruttiorum oppidum pertinens.

veia vide p. 163.

veitam 72 a. Falisc.-lat. «vitam».

Vecineo 61 bis **Vec[ineo** 60 Falisc. nomen virile nomin. sing. «Vicinius».

Vecinea 63 b. **Vecin[e]a** 63 a. Falisc. nomen muliebre nomin. sing. «Vicinia».

Vel. 53 Falisc. aut nota praenominis virilis «Velius» (Fabrettii gloss. col. 1903 sq. Deeckii etrusk. forsch. V p. 47 pass.) aut scriptura quaedam manca.

Velestrom 47 Volsc. genet. plur. «Veliternorum» nomen civium Velitrarum urbis Volscae, quae hodie Velletri dicitur.

Velliam 128 Osc. nomen virile accus. sing. «Velliam» cf. CIL. X 1549 *Vellia Cinnamide.*

venalinam 8 Marruc. nomen adiectivum femininum accus. sing. «venaliciam» Corssenus ap. Kuhn. IX p. 153, «vinaliam» Buggius l. c. XXII p. 465 sq.

Venta]rco 55 Falisc. praenomen hominis nomin. sing. «Ventarcus».

Ventarc[i 55 Falisc. genet. sing. «Ventarci».

Verehasioí $87A_{11}$ **Verehasio(í)** $87B_{14}$ epitheton dei dat. sing. «Iuveni, Iuventuti» Buechelerus ap. me SIO p. 107, «Virgario» auctore Aufrechto zeitschr. f. vgl. spr. I p. 89 «Publico» Mommsenus unt. dial. p. 128 sq. et Bréalius mém. soc. lingu. IV p. 143.

vereias 81 Osc. nomen substantivum femininum genet. sing. «iuventutis» Buechelerus, «civitatis» vulgo.

vereiiaí 143 Osc. dat. sing. «iuventuti» Buechelerus ap. Nissenum pompejan stud. p. 169 lex. ital. p. XXX a: *vereiiaí Pompaiianai* «ephebis Pompeianis»; «civitati» vulgo.

verna Sabinorum cf. Fest. p. 372.

Fερσορει 238 Osc. epitheton dei dat. sing. «Versori» Τροπαίῳ.

veru 161 **ver(u)** 160 Osc. nomen substantivum neutrum accus. sing. «portam» post Buggium ap. Kuhn. II p. 385 sq. XIX p. 435 sq. omnes. cf. Vmbr. *verof-e*, *veris-co*, *verir* al. Lat. 'fores', Gr. θύρα, Russ. дверь.

Ves. 111 a. Osc. vide *Vesulias.*

vesclis 47 Volsc. nomen substantivum neutrum abl. plur. «vasculis» Vmbr. *vesclir*, cf. *veskla* al.

Vesi 139 Osc. nomen virile, sed fortasse lectio manca, quam Buggius in *Vest(irikiis)* mutat ap. Kuhn. V p. 1.

vesperna vide *scensa.*

Digitized by Google

Vesta vide *Feronia*.

Vestirikiiof 136,1 Osc. nomen virile dat. sing. «Vestricio».

Vesulias 111 b. Osc. nomen deae genet. sing. «Vesulliae» cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 45 not.

Vesulliaís 93 Osc. nomen virile nomin. sing. «Vesulliaeus».

Vesune 41 Lat. 43 Mars.-lat. nomen deae dat. sing. «Vesunae». cf. titulum in Gallia Vesunnae Petrocoriorum (nunc Périgueux) invetum *Tutelae Aug. Vesunn[ae] Secundus Sotti l. dsd* (Grut. 105, 1 Murat. 1093, 7). De etymo disputarunt multi, sed cf. Bréalium tab. eug. 301 sq. et Buechelerum lex. ital. p. XXX a. b.

Vetio 11 Vest. nomen virile nomin. sing. «Vetius, Vettius».

Vetθi 50 Falisc. genet. sing. «Vettii». CIL. IX 3812 *V. Vetius Sa. f.* 3429 *C. Vettio Attico* 3693 *C. Vettio C. f. Siloni* al. 3122 *Vettia Natalis* al.

Vetulio 75 Falisc. nomen virile nomin. sing. «Vetulius».

Vetulia 74 Falisc. nomen muliebre nomin. sing. «Vetulia». cf CIL. IX 3406 *T. Vetulenus T. l. Primigenius* 4742 *Sex. Vettuleno Sex. fil. Marciano* al.

Vezkeí 87A2 B3 nomen dei dat. sing. «Vetusco»; de etymo lege Buggium ap. Kuhn. V p. 9 sq. et cf. Grassmannum l. c. XVI p. 117.

vío 136,36 **víu** 142, 153 Osc. nomen substantivum femininum nomin. sing. «via».

vía 142 bis Osc. **víam** 136,33 142 Osc. accus. sing. «viam».

víaí 136,37 Osc. locat. sing. «in via».

víass 142 Osc. accus. plur. «vias».

veia Paul. Festi p. 368: «Veia apud Oscos dicebatur plaustrum, unde veiarii stipites in plaustro, et vectura veiatura»

Fίριvειζ 224 Osc. nomen hominis aut genet. sing. stirpis Fίριvο aut nomin. sing. stirpis Fίριvειο «Virini» aut «Virineius».

Vírríiis 128 **Vírriis** 128 Osc. cognomen virile nomin. sing. «Virreius, Virrius».

Viriium 118 Osc. nomen gentile genet. plur. «Virriorum».

Vit 283 b. nota vocabuli **Vítelio** 279 a. 281 a. b. 282 d. **Vítellio** 279 b. **Viteliu** 283 a. Osc. «Italia» nomen urbis Corfinii.

Vi. 43 Mars. «Vibii f.».

Vib. 18, ad n. 30 Pael. «Vibia».

Vibis 126, 127 **Vibi[s]** 126 **Viíbis** 83 Osc. praenomen 130 Osc. nomen virile nomin. sing. «Vibius»; si *Viibis* tit. 83 praenomen postpositum. *Arafiis* ut nomen virile interpretandum est. cf. s. v.

Digitized by Google

Vibiiai 129,3 10 Osc. praenomen muliebre dat. sing. «Vibiae». Quam saepe Viibi titulis Latinis Italiae Inferioris exhibeantur, cf. CIL. IX p. 729 X p. 1060.

Vibedis 30 Pael. nomen virile nomin. sing. «Vibedius». CIL. IX 3828 *Q. Vibedius Rufus Q. f.* 3274 *Q. Veibedius C. f. Caepio* 3228 *Vibedia.*

víbdu 13 Pael. substantivum accus. sing. incerti significatus auctore Buechelero XXXIII p. 287; **vibθu** participium perfecti passivi neutr. accus. sing. ad sensum «redimitum» coniectura Buggii alt. stud. p. 67, aliter hodie Deeckius.

vidad 13 Pael. ad sensum fortasse «viderat» Buechelerus lex. ital. p. XXX b. cf. rhein. mus. XXXIII p. 289; coniunctivus activi 3 pers. sing. coniectura Bréalii rev. archeol. 1877 p. 414, **viθad** nomen substantivum abl. sing. «vitta» Buggius altit. stud. p.

Vínikiís 143 Osc. nomen virile nomin. sing. «Vinicius». CIL. IV 1544 *M. Vinicius Vitalis* X 1233 *M. Vinicius* al. 3115 *Viniciae A. f. Rufinae* al.

vincter 231,21 Osc. praesens indicativi passivi 3 pers. sing. «vincitur», ad sensum «convincitur».

vinu 47 Volsc. nomen substantivum neutrum abl. sing. «vino», Vmbr. *vinu.*

Vipia 62 Falisc. praenomen muliebre nomin. sing. «Vibia». cf. CIL. IX 108 *Ergasiae Vipiae Lacenae* tit. Brundusini 3187 *Vipiiae D. l. Tertullae* tit. Corfiniensis. cf. Deeckium etrusk. forsch. u. stud. V p. 129 sq.

Viriium vide p. 163.

Viskinis 274 Osc. nomen virile nomin. sing. «Viscinius».

Visni 53 Falisc. nomen virile genet. sing. «Visinnii». CIL. I 1366 *L. Veisinnius L. f.*

Vit. Viteliu vide p. 163.

Vo. 200 Osc. nota praenominis virilis cuiusdam.

Volgani 72 a. Falisc.-lat. gen. sing. «Volcani».

Fολλοɬωμ 232 Osc. infinitivus activi «vallare, extruere» coniectura Corsseni ap. Kuhn. XVIII p. 203 sqq.; nomen substantivum nomin. sing. fortasse «volgus» sc. «homines vulgares» coniecit nuperrime Buggius qui propter metrum *volhom sorvom* legit totamque inscriptionem sic interpretatur (ap. Bezzenbergerum X p. 113 sqq.): πωτ Cολ|λοɬωμ σοροCωμ εινκαπιδ ιτ|ωμ Καɬας λεικ ειτ κω[μ Quod volgus Grabmal incepit, idem Caha levi id

Digitized by Google

αχερηι λιοκακ ειτσFα , κωJμ εσοτ βρατωμ μειαι. ανμ[αι (an Αναι?) in agro collocavi idque (a me) ipso comparatum meae animae (an Annae?), id est: Quod volgus monumentum incepit, idem hoc Caha lêvi (polivi), idque in agro collocavi (a me) ipso comparatum meae animae (an Annae?). Cum hac novissima explicatione cf. apud Kuhn. l. c. vel apud me SIO. p. 79 longe diversam iterpretationem Corsseni; suo modo hodie explicat Deeckius.

Voltai 72 b. Falisc.-lat. praenomen virile gen. sing. «Voltae».

Voltilio 76 Falisc. cognomen virile nomin. sing. «Voltilius».

Voltilia 55 Falisc. nomen muliebre **Votilia** 63 a. Falisc. ex errore aut pronuntiationis levitate pro *Voltilia* cognomen muliebre nomin. sing. «Voltilia». cf. Garr. syll. n. 2218 *P. Voltilio T. l. An. Voltilia T. l. Flora.*

Voltio 60. 73 Falisc. praenomen virile nomin. sing. «Voltius».

Volti 54, 61 a. Falisc. genet. sing. «Voltii»; in tit. 54 **Voltilei Velio** (et non *Leivelio* ut vulgo) legit hodie Bréalius. CIL. IX 748 *Voltius Priscus aus* (= *avus*) *nepoti pientissimo*, *Voltia Vertulla* 441 *Voltiae C. f. Secundae.* De etymo lege Deeckium etrusk. forsch. u. stud. V. p. 7 cf. p. 12.

vootum 70 Falisc. nomen substantivum neutrum accus. sing. «votum».

vorsus versus Frontin. de limit. p. 30 ed. Lachm.: «Primum agri modum fecerunt quattuor limitibus clausum, plerumque centenum pedum in utraque parte (quod Graeci plethron appellant, Osci et Vmbri vorsum), nostri centenum et vicenum in utraque parte» — Hygin. de condic. agr. p. 121 ed. Gud.: «Hoc quoque non praetermittam quod plerisque locis inveni, ut modum agri non iugerum sed aliquo nomine appellarent, ut puta in Campania versus appellant; idem versus habet p. $\overline{\text{VIII}}$DCXL, ita iugero sunt versus numero IIIꟾ. Ego autem quotiens egeram mensuram, ita renuntiabam: IVGERA TOT, VERSVS TOT, ut si forte controversia esset versum habere pedes $\overline{\text{VIII}}$DCXL, in iugeribus tamen fides constaret». cf. Varro r. r. I 10: «in Campania metiuntur versibus».

Z

Z 88 Osc. nota incerti pronominis virilis.

zenatuo 70 Falisc. nomen substantivum masculinum genet. sing. «senatus», vet. *«senatuos». cf. *senateis.*

Zertenea 62 Falisc. nomen muliebre nomin. sing. «Sertinia». cf. Etr. *Zertnai* ap. Fabrettium 2-o suppl. n. 435.

Digitized by Google

Zextoi 73 Falisc. praenomen virile genet. sing. «Sexti».
zicolom 231,14 17 **zico(lom)** 231,15 Osc. nomen substantivum masculinum accus. sing. «diem», ad litteram «dieculum».
ziculud 231,16 Osc. abl. sing. «die».
zicel[ei 231,7 Osc. loc. sing. «die».
zicolois 231,25 Osc. abl. plur. «diebus».

Haec incerta signa posui in fine.

epelen 1
epses 1
iom 1
iretos 1
□ 3 tit. Sab. Picentini.
Auctore Deeckio, littera *s* (sc. M tit. 4 et 7) signo respondet, □ vim *h* litterae habet.

Iam finito glossario, a Michaele Bréalio plagulas typothetarias recensionis libri mei *Inscr. Ital. Mediae dial.* accepi, in qua hic vir doctissimus aliquot novas lectiones et interpretationes proponit.
Apoleenis 8 nomen dei Apollinis pro *Poleenis* «Pollenius» explicatione Corsseni, et «rex sacrorum» Buecheleri.
hanustu 13 «fanum esto».
herentateis sum. 140 a. quasi «senatus, consulto, decurionum decreto», ἀπὸ συμβουλίου γνώμης, κατὰ δόγμα συγλήτου (*sum.* nota vocabuli cuiusdam per compendium scripti) et non *Hereutateis sum* «Veneris sum» ut vulgo.
Her donomna fortasse *Her(ekloi) dono amanafed* «Herculi dono faciendum curavit» coniectura sua priore (s. v.) relicta.
Voltilei Velio (Pertis) 54 et non *Leivelio Pertis Volti.*
Praeterea ei dubitationem movet interpretatio tituli Corfiniensis 14.

Vocabula Imminuta.

A . . . 57.
a . . . 129,2
abuk. . . dn? 216
C . . . 71.
CDIMI 42: *C. Dimios* Garrucius.
CFNSC . 67: *censor? censoor?*
COSTI[1] 42 *C. Ostilius* Mommsenus, aliter Garruccius.

Digitized by Google

damia . . 129,2: *damiantud* «demeante» Buggius altit. stud. p. 12, sed cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 71 sq.
damu 117 a.
damuse . . 117 b: *da muses* vel *da muse* «de moribus» vel «démore» Buggius alt. stud. p. 13, sed cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 71 sq.
deiv. . 114 b.
deivin . . 118.
Diuvi . . 117 a.
Diuvia . . 117 b: *Diuvia[i* dat. sing.
dunte . . 129,4: *donte[is* «donati» Buggius altit. stud. p. 26 sq. sed cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 22.
eerk 170.
ehpreívi . . 99.
e. a 120: *e[k]a?*
eis . . 129,5: *eis[uk* Buechelerus rhein. mus. XXXIII p. 28, *eis[oi* Buggius altit. stud. p. 57.
Epid . . 157.
f . . 114 b.
fif . . 95.
fiís . . 95.
fiisu . . 119.
fic . . 114 b.
futre . . e 108.
g . . 99.
Gaaví . . 83.
gusmus? 217.
hef . . 99.
Hegi . . 188.
Helvi . . 230.
Ka . . . 137.
Kapva . . 120: *Kapvans?*
Klar . . 98.
Klu . . 111 a.
Kluv . . 123.
Kluva . . 117 a.
Kluv. . 117 b.
Kluvati . . 111 b.
κFαισ . . 233: κFαιστορ?
labiku? 166.
Lare . . 190.
leg. . 129, 1: *leg[inom* «legionem» Buggius altit. stud. p. 57.
líís . . 95.
Ma . . 155.
ma . . 229.
Mame . . 115.
Mat . . 153.
Μειαιανα . . 232.
Mum . . . 156 b.: «Mummius».
ne . . . d. . 166.
ní . . pinni . . ? 215.
nie . . . 169.
niel . . 166.
niifa? l . . us . . 226.
n.ssimas 120.
n . . . rnum 129,6: *n[ene]rnom* «virilitate carens» Buggius altit. stud. p. 39.
Oe . . n 170.
Of . . 83.
oín . . 95.
ombn. . 95.
Opi . . 169.
Παα . . . 255.
Papan? . . 3: cf. Deeckium in appendice.
pat . . 153.
patt . . 83.
perfa . . 129.4: *perfa[kum herid* «perficere velit» Buechelerus

Digitized by Google

rhein. mus. XXXIII p. 33 sq., *perfa[htom* «perfectum» Buggius altit. stud. p. 39.
pi . . . 129,8: *pidum.*
pikofn. . 165.
Poplie . . 77.
PPERCI 35 scriptura dubia vulgo, «pepercit» Deeckius in appendice.
Po . . a . . ries? 214.
pret . . 69: *praetores* Garruccius.
re . . . 3.
sa . . 155.
sak. . 95.
Scriptiones titulorum 4 et 7 ne quare.
samii . . 95.
seem . . 99.
Σι . . . 234.
Στα . . 233.
Sten. . 97: *Sten[is?*
suni? 84.
supr . . 129,10: *supr[ois?*
T . . . 49.
trista . . 129: *tristaamentud?*
tus . . 129,12.
ud . . 129,7 *odf[akium* «olefacere» Buggius altit. stud. p. 43.
um 129,8: cf. Buechelerum rhein. mus. XXXIII p. 34 sq.
V . . . 124, 125.
Ve . . . 40.
Ve . . 114 a.
V . . . . a 56: *V[ecine]a?*
Veat. . . . pis? V? 178.
verna . . ? 230.
Vesu . . 119.
Vesulia . . 118.
Volc . . . . 77.
voln . ? 52.
. . aam 95.
. . aiieis 95.
. . . ann. . 152: *opsannom* aut *opsannam.*
. . . arot. . 174.
. . as 129,12.
. . . . A 283 b.
. . . BRAIS 35 vulgo, BRATS «vota» Deeckius.
. . . CIA aut . . CIAA 35 vulgo, ex errore scriptum pro CAIA Deeckius.
. . dare . . 84.
. . d 95, 98.
. . e . . 92.
. . . eis . . 92.
. . . ei? . . . 84.
. . em . . 84.
. . emens 175.
. . . ∃ : ϥ 3.
. . . fat. . 152: *profatted* aut *profattens.*
. . iam 155.
. . . idn 170.
igiparintis . . ? 175.
i?igui? . . 230.
. . . ilio 71.
. . im 95.
. . im? 175.
. . . in . . . 154.
. . inieis 90.
. . is 99.
. . . IϚTOP 234: κFαιστορ.
. . . i 104.
. . i . . 92.
. . . k? . . 90.
. . . kin 176.
. . . mens 153.
. . . miia 120.
. . μ 232: κω|μ Buggius.

Digitized by Google

. . n? : . 92.
. . nim 95: *i]nim?*
. . nir? . . 92.
. . . nis 207.
ıHSADIE| 44.
. . nuseis 99.
. ovfrikonoss 95: *l]ovfrikonoss* «liberigenos, ingenuos» Buechelerus rhein. mus. XXX p. 442, *r]ovfrikonoss* «robustos» C. Paulius altit. stud. II p. 118.
. . . o 40.
. . . pask. 102.
. puriis 151.
. . p 155.
. . . rar. . 201.
. . . ras 108.
. . . rii 99.
. . s . . 92.
. . . seis 166.
. . . sfr . . 230.
. . . sor 67.
. . suv 99.
. . . ttens 155: *teremnattens* aut *profattens.*
. . . ugn . . . 174.
. . upam 95.
. . urseis 84.
. . urtam 95.
. . uru . . 92.
. . use 120: *m]use* «more» Buggius altit. stud. p. 113.
. . . u 150.
. vt 95: *a]vt?*
. . . zeo 78: *Folco]zeo?*
ı . . . 40.
ıı‖ıata 54.

In glossario desunt obscura vocabula et signa n. 2, 4, 5, 6, 7, 12, 29, 48, 156 c., 159, 164, 193, 203, 205, 285.

Alphabetum Oscum vide s. n. 210, 211.

Signa Numeralia

II n. 245 III n. 142 IIII n. 179 IV? VI? n. 206 b. VI 231_{31} X n. 141, 142, 163, 231_{25} XI n. 163 XII n. 160, 161 XIX n. 237 XXX n. 231_{17} XL n. 231_{4} CXII n. 172 CIↃ n. 231_{20} CIↃ CIↃ n. 231_{12} ∞∞ n. 219.

IIII·I·I? n. 164.

Signa in nummis Oscis extantia vide apud Mommsenum unt. dial. p. 201 sq. et apud me SIO. p. 90.

Tituli librorum per compendia scripti

F. = Fabrettii corpus inscriptionum italicarum (Aug. Taurinorum) 1867, et tria supplementa (1872—1878).

Garruccii syll. = Sylloge inscriptionum latinarum. Aug. Taurinorum 1877.

IIMD. = Inscriptiones Italiae mediae dialecticae. Ad archetyporum et librorum fidem edidit Iohannes Zvetaieff. 2 voll. Lipsiae 1884—85.

SIO. = Sylloge inscriptionum oscarum. Ad archetyporum et librorum fidem edidit Iohannes Zvetaieff. 2 voll. Petropoli et Lipsiae 1879.

U. D. = Die unteritalischen dialekte von Theodor Mommsen. Leipzig. 1850.

Digitized by Google

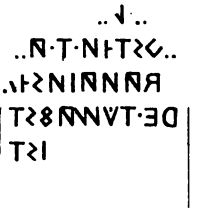
Addenda et Corrigenda

p. 16 n. 41: lege «V. Atiedius» pro «A. Atiedius».

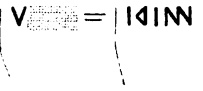
p. 26 n. 72: lege GONLEGIVM pro CONLEGIVM.

p. 41 n. 116: Hunc titulum non esse Oscum, sed Latinum male lectum et in bull. dell'inst. arch. rom. 1876 p. 177 adnot. 1 editum, Henricus Dresselius v. cl. mihi per epistulam affirmavit.

p. 46 n. 131—134. «necropoli cumana.—. . una stele di tufo alta m. 1,10, larga m. 0,40 e spessa 0,37. — Al di sopra si legge, profondamente incisa, la seguente epigrafe osca, che sventuramente è incompleta, per essere la stele danneggiata al sommo:

sic A. Soglianus apud Fiorelium notiz. degli scavi 1885 p. 322. Cf. ibidem

litteras tituli cuiusdam italici vasculo in Marcianise reperto insculpti.

p. 62 n. 191: «tegula Pompeiis [in aede Mercurii] ƎIПVП·IИ Recognovit Dressel.—Integra est et certae lectionis: *Ni Pupie*», sic Mommsenus CIL. X p. 852; sed aliter scripsit ad me A. Mauius rerum Pompeianarum peritissimus: «S. 62 n. 191: «Ni Pupie». Dieser Stempel findet sich auf den Ziegeln mit den die Rinne in der Basilica zugedeckt ist. Meine Pomp. Beitr. S. 186 ƎIПVП·IИ» [sc. Ni. Popie]. Praeterea Mauius eadem epistula de signo quodam Pompeiis extante his verbis me certiorem fecit: «In der Basilica ist an einer Stelle wo der Stuck abgefallen ist, eine Linienzeichnung und dabei ein Я (roth gemalt) sichtbar geworden».

p. 65 n. 211: pro «B. in pariete externo orientali» lege B. i. p. e. occidentali.

p. 78 n. 272 b. lege «Nuvkirinum» pro «Nuvikirinum».

p. 108 pro «Flahiuí» lege «Flagiuí».

Ephemeridum Comparettii museo italiano di antichità classica tomus II et C. Paulii altitalische studien pars IV, quod doleo, Mosquam adhuc non advenerunt.

Digitized by Google

APPENDIX

ALTITALISCHE VERMUTHUNGEN

VON W. DEECKE

CONTINENS

Digitized by Google

Digitized by Google

1

IIMD. n. 1 tab. I, 1 (Bellante) [n. 1 huius libri].

tetis : t·ś·kùm : alies : esmen : p·szin : śiùm : śiretùs : śepses : śepelen

Tettius T(itus) cum Alliis sacellum (i. e. sepulcrum) in se singulos aequabiliter sibi ipsis condiderunt.

es-men von *ais*, wie *ter-men*.

p·sẓin = *pùstin*. Der Punct vertritt ein aus *ù* entstandenes Schwa, s. unten *p·iaetù* u. vgl. *ptruna*, *pscni*, etr.-lat. *ptroni* etc.

śire-tùs, Adv. zu lat. *sire-mpse* etc.

śepses = *se-pses*, declinirt wie *i-psis*.

śepelen(s) von *śepelā-* = lat. *sepelī-*, eig. wohl «einzäunen», zu *s(a)ep-īre*. Abfall des *s* wie in *locatin*. Der Plural bei *cum* wie im Latein. Die Stellung u. der Wegfall des Vaternamens in *tetis : t·* wie oft etr. u. messapisch, auch oskisch, Zw. SIO. 51; *alies* = *Allius* auch bei Chieti. Zw. IIMD. 7.

2

IIMD. tab. I, 2 (Nereto) [n. 3]:

petr·h : papaś..... r : e : sahah : sùripis : ehùelϑ : re..... nù : puare : pepi e ...

Petr(us) H(erii) Papas (condidit sepulcra)r et sacrarium; siquis vult re(pagula solvere mag)no piaculo perpiet. .....

h· vielleicht auch *H(erini)*; dann vielleicht *Papan[ius]*, auch etruskisch. Zu ergänzen mindestens etwa *dedit* oder *condidit* mit Object; *e* = *enom: sahah(em)* zu osk. *sakah-iter*; vgl. etr. *kihaχ(em)* «sacellum»; Suffix wie in lat. *limax*, *fornax*.— *sùripis* aus **svesipis*, reduplicirt, vgl. umbr. *surur* etc. *-eh-ùelϑ* zu umbr. *eh-veltu*, *eh-velklu*. *-puar* = *piaculum*, s. μῆχαρ. - Zum Ausfall des *r* vgl. *pēiero*, *pēdo*.

Digitized by Google

3

IIMD. tab. I, 3 (Cupra) [n. 4]:

daieimum : IIIΛ II : a·anaiuś : a·urahùś : esmùś : uriθns : ùrù[ed :] peiu

demum (Conjunct. = quum) XLVII dupondios A. Anaius A. oraverit (= voverit), sacelli orbitas urvavit pio (ritu).

Das *an* ist als *na* verschrieben, das erste *ś* als *m*, beides bei der Umkehr verzeihlich. Zu *urahùś* s. volsc. *atahus* = **actaverit* d. i. *agitaverit*, osc. *urust.*— *-esmuś* = *esmun(u)s*. Zu *uriθ(a)ns* s. umbr. *urfeta;* ital. *Cerr-* neben *Cerf-*. *-ùrued* wie *upsed.*

In der volsk. Inschrift ist *atahus* = «gejagt hat» (s. umbr. *sata* neben *sahta* = *sa(n)cta*); dann hat Bréal recht: *se:bim:asif* = *suem bovem, ovès;* aber *sepu* ist = *si qua* (mit pleonastischem Ausdruck, wie oben *pis*) und *ferom* ist = lat. *ferum* «ein Wildpret». Wer für sich allein gejagt hat, soll Suovetaurilien bringen, wenn eine Curie der Gemeinde, ein Wild. Also ist *Decluna* = *Diana*, wohl zu διᾱκ-, διωκ-, «jagen».

4

IIMD. tab. II, 1 (Grecchio): 3 Inschriften [n. 7]:

[1]) reikvùś : v[e]l pùs : pim· : ìrim : esmen ùrsi ùe·ms : upeke . . . . .

proscriptus (sit) vel qui quem (in modum) hoc sacellum ursit ve(l) eius obicem (solvit).

(v)*reik-* = Feιρϛ aus Fρειϛ, vgl. goth. *vrikan* „ächten", *-vùs*, wie in lat. *ar-vus cur-vus* etc.

ùe·ms aus *ve ems*, worin letzteres Genitiv zum Acc. *em-em* ist. Der Punct bedeutet die Aphäresis; zu *ù* = *v s.* oben *ehùelθ.-urgere* «keine Ruhe lassen» s. Properz: *lacrimis urgere sepulcrum.*

[2]) . . . . r·m : ìrkes : sepelen : esmen : ekasin : rùezim : ru : rùsim : p·iaetù : ekiperu : pru : eśt·k[:]kùm : enei : bie :

R. M. Ericii (eig. Ericius) condiderunt sacellum aequas in (partes);

Digitized by Google

ruitionem, ruem, rosionem piato (sc. quisque) acquipero (modo) pro ista conventione in thesauro.

das ⋮· ist = osk. ⋮; das ⋮ = t begegnet wieder in t. II[a], 2[a] *eitùo;* auch unten in *pùties*. Das *l* in *sepelen* u. das erste *e* in *ekiperu* sind noch erkennbar; das *s* statt *i* in *sepelen* ist leicht ergänzt. In *est·k* vertritt das · wieder ein aus *ù* entstandenes Schwa; in ⋮ steckt doch wohl i. Ob das ⋮ = 8 ist, also *kùmbenei*, lasse ich offen; es kann auch spätere Zuthat sein, wie links ⋮·

Zu *rùeẓim* = **ruitim* vgl. oben *p·sẓin*, ferner lat. *ruit-urus;* zu *ru(em)* im Arvalliede *rue(m)*. Lat. *pius* steht hiernach für **pu-ius*. Wurzel *pu* «reinigen» s. in 2 *puare*. Das Wort *bia* «heilige Casse» gehört zu lat. *beare* «begaben».

3) makeis ⋮ muraś :. elφaś ⋮ leiùiśes ⋮ pùties ⋮ orr ⋮ kruφa·

Namen von 2 Halbgriechen: Magius Muras Elephas und Leusius Po(n)tius Orranus Krypha.

Etruskischer Vorname ist *lavsie(s)*, *leasie(s)*, wofür vielleicht *leusie(s)* herzustellen, vgl. etr.-lat. *Lausus*. Zur Diphthongirung s. t. I, 3 [n. 4] *daieimum*. *Orranus*, messapisch als Beiname *orranas*, ist Ethnikon von *orra*, auf Münzen = Ὑρία. Zu Kruφa s. Κρύφιος etc.

Allitteration:

śiùm śiretùs śepses śepelen
rùeẓim ru rùsim
viell. *uriϑns ùrued*

5

IIMD. n. 6 tab. II 2 [n. 8]

vermuthe ich, dass

babu poleenis = «*babo pol(l)ēnius», so viel bedeutet wie «pater pullarius» der Oberaufseher der heiligen Hühner; s. griech. Βαβών.

Am Schlusse deute ich:

eituam amatens venalinam ni ta[g]a nipis; pedi suam

pecuniam maluerunt (eig. amaverunt) venaliciam ne ta(n)gat nequis; pendat suam.

Digitized by Google

Die doppelte Negation verstärkt sich, wie im Griechischen; *ta(n)gat* oder *tagat* ist Coniunctiv, *pedi* Optativ.

6

IIMD. p. 7 tab. II[a] 1 [n. 5]

trenne ich:

cai sp aiz variens : iuve zal se çure

Cai(us) Sp(urii) Aius Varienus Iovi tria simulacra curavit (sc. ponenda).
Die Inschrift ist halb etruskisch. Der Gentilname *aiz* findet sich wieder bolognesisch-etruskisch als *aihz* bei Corssen Spr. d. Etr. I 916.
zal = 3 ist rein etruskisch.
se ist abgekürzt aus Mangel an Raum; zum *e* vgl. altlat. *semol*=*simul* u. s. w.
Das Zeichen für *ç* begegnet auch im volskischen *façia*. Ist Osthoff's Zusammenstellung von *cūr-* aus *cois-*, Wurzel *cis*, mit griechisch τισ- in τετι(σ)ηώς u. s. w. richtig, so wäre das *ç* wohl erklärlich.
çure(d) ist gebildet wie osk. *upsed* u. s. w. Der Abfall des *d* ist nicht auffällig.

7

IIMD. n. 8 tab. VI 3 [n. 10]

ist zu trennen:

poimuni en atrno

Pomoni in A(mi)t(e)rno.

Der Fluss stets *Aternus*, die Stadt an seiner Mündung *Aternum*.

8

IIMD. n. 10 tab. II[a] 2 [n. 12]

Z. 1 Erstes Wort EIIAO = eitùo.
Z. 4 dieser Inschrift lautet: ..üaieo : vünieís : puolo wahrscheinlich Familienname im Dativ, Genetiv des Vaternamens und Beiname.

Digitized by Google

Der Schluss könnte zu lesen sein: prûcs · ûht · pû... etwa = *prox* octo ponderum oder pondo.-*prox* bei Plautus = *venia*, eig. «Bittgabe».

9

IIMD. n. 11 tab. III 1 [n. 13]

Die pälignische Inschrift n. 11 tab. III übersetze ich, theils mit Bugge, theils mit Bücheler, so:

1. (Hoc) templum (primo anni die decurionis)
2. uxor praestabulatrix prima petito! ibi, vitta
3. redimita, obsecrato (eig. iurato) Uraniam! (ubi) haec votis
4. elisa est, Cerforum Semonumque sacratrix
5. aditato odore multo ad (eig. in) praeconium Persephonae!
6. aptet (verba sic): Ite in annum proximum propitiae, (sic) ut (ego) hic
7. in leges libabo! Det annum divitem onustum Herentas.

omnitu zu griech. ὀμνύω steht mit dem Genitiv. Der Ausfall der Conjunction *ubi* ist alterthümlich. *elisa est* entspricht ungefähr dem deutschen „erweicht ist". *firata* gehört sicher zu *exfir*, *suffire* u. s. w.; *praicime* = **praecium-in*, von *praec-* aus „*prae-vŏc-*" s. *praeco*; *lifar* Fut. Deponentis, s. griech. ἀ-λείφ-ειν, ἀλή-λιφ-α u. s. w.; *petito* = *intrato*! Natürlich ist auch *sacratrix* weiblich. Das ganze ist ein Ritual zum Neujahr.

10

IIMD. n. 31 tab. VI 2 [n. 33]

ist *aticus* = *actici* zu *agere* in der Bedeutung „Feste feiern" zu ziehn, so dass *bia* hier eine „Festcasse" ist.

11

IIMD. n. 33 tab. V 6 [n. 11]

Die Inschrift ist vollständig.

Z. 1 cia oder ciaa ist verschrieben für caia.

Digitized by Google

Z. 2 brats datas = vota data (sunt), siehe den Singular *brat data* n. 9 [n. 11]. pid · sei · dd · i · | bratom · pam · pperci | sefei · inom · suois | cnatois quid(quid) sit dono datum, i(d) votum (sc. est), quum pepercit sibi et suis natis (sc. dea Minerva).

b atom = *votum* ist hier Part. Pft. Pass. Der Conjunctiv nach *quid(quid)* kann nicht auffallen.

pam, eig. = *quam* steht temporal, wie in *postquam*.

12

IIMD. n. 43 [n. 45] übersetze ich:

Caso Cantovius Apruficulanus, cīpus (i. e. custos finium) apud finem Aesalicorum in urbe Casuntiniorum, sociique sacrum agi vovent pro legionibus Marsis.

cīpus wesentlich identisch mit *cippus;* vgl. etr. *cepen*, lat. als Beiname *Cīpus* = *rex*, *dictator*; s. Etr. Forsch. VII 43 ff.—Zu *Aesalicus* vgl. *Aesolanus*, *Aesulanus*, Ethnicon von *Aesula* oder *Aesulum* bei Tibur.—Zum Ethnicon *Casuntinius* (eig. *Casontonius*) vgl. den etr. Eigennamen **casuntinies*, erhalten im wbl. genitiv *casuntinial* Fabr. 1583; *casntinial* App. Gam. 716 (aus Perugia); jetzt die Landschaft *Casentino* bei Arezzo; ferner in Umbrien *Casuentum* oder *Casentium*, Ethnicon *Casuentini* oder *Casuentillani*; auch *fluvius Casuentus* in Bruttium.— *pactia(nt)* mit Verlust des *nt*, wie altlat. *dedro*(nt); etr. *mulveni(nt)*, *tnucasi(nt)*; umbr. Adv. *sururo(nt)*; s. Progr. von Buchsweiler 1885 p. 25. *pactiāre* vielleicht von **pactium*, wie *initiare* von *initium*, *otiari* von *otium*; es regiert den Acc. c. Inf.— *doivom* = *divum*, *res divina*, *sacrificium* (so schon Iordan).— *atoier* Inf. Passivi = **āctu-ier*; vgl. zum Schwund des *c* = *h* volsc. *atahus*, pälign. *aticus* (in *păctia* blieb das *c* wegen der Kürze des vorhergehenden *ă*); zum *u* s. lat. *actūtum*, das doch wohl. ein **actuĕre* voraussetzt; der Übergang in *o* ist durch das *i* veranlasst; s. auf dem Stein von Grecchio *rúeɀím* = **ruitim* und unten *toitesia* zu *tuēri*; endlich wegen der Bedeutung s. *agon-* in Buech. Lex. Ital.

Digitized by Google

13

IIMD. n. 65 tab. VIII 10 [n. 67]

Die faliskisch-lateinische Inschrift lese ich:

M. Clipeario · Manco Ma(nii f.), harisp(ex) Sor(ex) e(t) censoor

Der Beiname *Mancus* findet sich auch etruskisch als *manca* Fabr. 2181. s. lat. Beinamen *Mancia*, *Mancinus*.

Harispex Sorex ist „Opferschauer vom Soracte"; vgl. *mons Sorax* beim Schol. Porphyrio zu Horaz.

Das *oo* in *censoor* wie in *vootum*, s. 15.

14.

IIMD. n. 64 tab. X 3 [n. 66]

Die Inschrift n. 64, p. 54—55, lese ich:

heic cuba(n)t C. Clipear[io] M. f. haracna Sorex Q(uintus) que Plenes Q. f.

Hier ist *hara-cna* das faliskische Synonym zu lat. *harispex*, componiert mit — *cna* = lat. *gnā-* in *gnā-rus*.

15

Ich weiss nicht, ob in n. 68, t. VII 4 [n. 70] die strengen Gesetze des *Sandhi* hinreichend erkannt sind:

menerva(s) sacru
ʒenatuo(s) sententiad
sacru(m) la
datu(m) rected

also Abfall des *s* und *m* vor *l* und *r*, aber

vootum dedet
cuncaptum

Ferner *pretod · de* für *pretor · de*

de ʒenatuo = *det̂ senatuo* (z = ts)

vgl. osk. *dat.*

Digitized by Google

16

IIMD. tab. X 5 [n. 285].

Die Inschrift des Quirinaltöpfchens übersetze ich:

Io(vi) Vei(ovi) Sat(urno) divis qui me mittat, ne itet endo, (nisi: comes virgo sit; (ea tibi) astet, nisi ope Tuteriae expiari vis. Bonus me fecit ad manale (sacrum), et die nono me manali sistito!

Die drei Öffnungen entsprechen den 3 Göttern; durch den Veiovis kommt erst die Beziehung zur Unterwelt hinein; jene 3 Götter wurden am Capitol zusammen verehrt; s. Etr. Forsch. IV 69 ff.— Eine Priesterin (*virgo*) sollte den Spender begleiten, wenn er nicht ein Sühnopfer der *toitesia* = *Tuteria* bringen wollte, deren Name wohl zu *tuēri* gehört; vgl. den Iupiter Tutor, und wegen des *o* oben *atoier*.— Die Weglassung des ersten *nisi* ist alterthümlich (paratactisch); ebenso der Wechsel der Person.— Der Stamm *sta* kommt auch etruskisch transitiv vor; s. Etr. Forsch. VI, 2; VII, 53.

17

SIO. n. 11 [n. 89]

N. 11 *eitie* Abl. der 5 Decl.; vgl. umbr. *uhtretie*; lat. oft-*ie* neben-*ia*.

18

SIO. 24 tab. V 2 [n. 102]

N. 24 *frunter* = gr. βροντης, *fulguriator*; s. etr. *fronta*; lat. *frontesia* (Etr. Forsch. VI, p. 28 ff.)

19

Ad n. 113 huius libri.

Rhein. Mus. XXXIX p. 316 deute ich *sakruvit* als «*haruspex*», eig. *sacra-videns* d. i. *inspiciens* wie etr. *trutn-v(i)t*; s. Etr. Forsch. VI, p. 30 ff.

Digitized by Google

20

SIO. 42 · tab. VII 1 [n. 121].

N. 42 *patir* abgekürzter Gentilname = **patiriis*, s. *tintiriis* n. 8, u. vgl. n. 43 ebenso *patir* n. 110 [n. 195]

21

SIO. 50 [n. 129].

Meine Übersetzung der Bleitafel n. 50 lautet:

1 Morti ulciscenti mando, quae qui (suam) manum, suam legionem (in
2 devotos immittit), Paqui(um Cluvatium et) | mulieres et liberos,
propinquos Paquio Cluvatio, Persephonae piaculum ut et ipsi ca-
3 dant, domet (et eos per suam) | legionem abripiat. Id tibi mando.
Vibiae praebiam poculum reddat! Morti ul(ciscenti, devotum)
4 | Persephonae piaculum, et sepulcri legioni, si non reddiderit, ven-
5 ditus sit! Acri eius dentis (acie morsus sit) | et caesus sit et con-
tritus sit. Si non (reddiderit), ast si tu id fixeris, post ea (somnum
6 diurnum) | cum capit aut n(octu)rnum, ne possit! Cum votum con-
7 cipit aut si quid perfi(cere vult, ne) | possit! Nec apud inferos
nec apud superos sacrificia eius possint quidquam, possint preces
8 (valere quidquam) | Persephonae piaculo. Cum far capit, ne pos-
9 sit edere nec minuere famem quo(libet eorum), | quibus homines
vivi vescuntur. Omnino Paquius Cluvatius Persephonae piaculum
10 tormentetur! (Id perficias) | Vibiae Acuviae, sive abripueris Paqui-
um Cluvatium, Persephonae piaculum, supra (terram, devotum
11 tibi) | et tuae legioni et sacrum, sive abripueris infra terram in-
12 feris sa(crum et devotum) | Persephonae piaculum, aut Morti ulci-
scenti aut sepulcri legioni . . . . . as sanctas tus . . .

Morti ulciscenti, quae qui suam m(anum, suam l)egion(em) . . . . . contri . . . . .

Ich deute demnach:

Keri = Κηρί; *manafum* = *mandans sum*; *heria* zu *hir*, gr. χερ-; *usur*, wie pälignisch, = *uxor*, allgemeiner = *femina*; *malak-* zu gr. μεῖρακ-; *nistrus*, eig. Comparativ; ich lese dann *Kluvatiui* als Dativ; *valaima* = ἀρίστη, *validissima*, Beiname der Persephone: *pu-klum*

Digitized by Google

= *pia-culum*, s. *pu-ar* auf dem Stein von Nereto; *ant-kadum* = ἀντί d. i. zur Vergeltung fallen; der Infinitiv statt eines finalen *ut; damia[d]* von *damā-* = gr. δαμα-, häufig vom Tode; *af-lŭkad* und *af-lākus* setzen ein Simplex **lăk-um* voraus = reissen, s. *lăc-er* u. s. w.; *prebaia* = lat. **praebia* «Zaubermittel» hier ein Becher, bei Festus *praebium; lamatir* = **lamatid-(e)r*, Optativ Perfecti Passivi; *kaispatar, krustatar* = **-atad(e)r*, Conjunctiv Perf. Pass., jenes zu lat. *caespes*, dieses zu *crustare* = zu dünnen Platten machen; *dunte[is]* = *dentis*, s. gr. ὀ-δόντ-; *avt svai* nach *svai* = *ast si*; *fīgere* (eig. *clavum*) von unabänderlichem Beschluss, s. Hor. Od. III 24, 5; das dem lat. *nocturnum* entsprechende oskische Wort muss einen Buchstaben weniger gehabt haben; *um* zu pälignisch *omnitu* = obsecrato, ὀμ-νυέτω; *huntruis, supruis* ist Dativ; *aisus is* zu trennen; *īs* = **eis*, neben *eiseis*, wie umbr. *er* neben *erer*; *aisus* von einem männlichen Stamme *aisŏ-*; s. n. 144 [n. 236] αισ(ομ) εκο(μ); *ufteis*, eig. = *optiones*, von einer einfacheren Bildung auf — *ti*; das folgende *udf.-* vielleicht ein Compositum von *fak-um*, also etwa = *efficere*, s. indisch *ud-*, goth. *ūt-; Persephonae piaculo* i. e. P. Cluvatio; gegen Ende von Z. 11 vermuthe ich *huntru[is]*, wie Z. 7; über *trutu-* = *sanctus* s. meine Etr. Forsch. VI p. 30; der Zusammenhang des Schlusses bleibt unklar; ebenso ist die äussere Aufschrift nicht sicher zu ergänzen.

22

SIO. 49 tab. VII 5 [n. 128]

N. 49 letzte Zeile *heriiad* = *capiat* (nicht = *velit*).

23

SIO 56 tab. IX [n. 136]

N. 56, Z. 2 zu *sverrunei* lat. *sĕrĕre* «reden» aus **svĕr-ĕre*; *sermo* aus **sver-mo*; s. ags. *sver-ian* «sprechen», noch egl. *to an-swer.*— Z. 16 *prúftúset* = *probata erunt.* Z. 33 *pússtist* = *pús(s)tin ist* = *prout est*; s. die folgende Zeile *pústin slagim* = *pro regione.*— Z. 50 u. 51 *patensins* aus **patn-sins*, worin *patn-* = lat. *pand-*; s. Thurneysen in Kuhn's Ztschr. N. F. VI, p. 301 ff. u. *herrins* Z. 54 = **her-sins.* Z. 56 *uruvú* ist nicht = *flexa*, sondern = *urvata*; vgl. lat. *arvus* = *aratus* u. s. w.; auch *úru[ed]* = *urvavit* auf dem Stein von Cupra.

Digitized by Google

24

SIO. 71 tab. XIII 7 [n. 151]

N. 71 *parakineis* zu umbr. *prac-* = *locus munitus, propugnaculum;* etr. *parχ-* = *urbs, oppidum;* s. Etr. Forsch. VII, p. 35 ff. Die Endung wie in etr. *tuθineś* von **tuθa* = osk. *tovta* «civitas».

25

SIO. 80—83 tab. XIV—XVI [n. 160—163].

N. 80 ff. *eituns* Nom. Sg. Neutrius = *iter*, zunächst verwandt mit dem durch den Genitiv *itinĕris* vorausgesetzten **ĭtĭnŭs*, nur mit starker Wurzelsilbe; das osk. *u*, lat. *ĭ* ist Bindevocal; s. lat. *mū-nus*, *fū-nus*, *fēnus* neben *facĭnus* u. s. w.; die Syncope des *u* wie in *Abellan(u)s* u. s. w.— *amvianud* ist = *angulo*, nicht = *vico*.

26

SIO. 143 tab. XVIII 9 [n. 232]

N. 143 übersetze ich:

Quam aediculam seratam et fastigatam Caha(s) fundavit hoc in agro locavitque (ibidem), ea vota (est) a Meiaiana.

vollohom mag mit. lat. *vallus*, *vallare* zusammenhängen.— *sorovom* = **sorvom* ist = *seratum* «verschliessbar», wie *uruvú* = *urvata*, s. N. 56; zum Ablaut s. lat. *toga* neben *tĕgĕre* u. s. w.— *capiditom* ist ähnlich gebildet wie lat. *capitatum*; zur Erweichung s. *sadiriis* = *Satrius* u. s. w.— Das *-eit* in *leikeit* und *liokakeit* entspricht dem ēt in *aket* (s. u.), dem *— ēd* in *kúm-ben-ed;* s. das *t* auch im griechisch geschriebenen *dedet* N. 154 [n. 246]; lat. -īt, älter *-eit* geschrieben; das *-āk-* in *liokakeit* vertritt das sonst übliche *-āt-* oder *-ātt-*; vgl. das etr. *-c-*, gr. *-κ-* im Perfect der Verbalstämme auf *-ā-*. Zu *leik-eit* vgl. lat. *sub-lĭc-a*, *pons Sublicius*, *lī(c)men*, *lī(c)mes* u. s. w.; in *lioka-* ist dem *o* ein *i* vorgeschlagen, wie sonst dem *u* z. B. *tiurri* = *turrim*.— Ich ergänze dann *ko[ei]*;s. altlat. *hoī-* aus **hoei-*. Von dem oskischen Worte, das etwa dem *ibidem* entsprach, ist nur ein Theil des schliessenden *m* erhalten.— *bratom* ist Particip. wie Insc. It. Med. N. 33, [n. 35] Z. 3 (pälignisch).— Zur

Digitized by Google

Diphthongierung in *me(i)a(i)ana-* vgl. auf dem Stein von Cupra *da(i)-e(i)mum* u. s. w.; als Casus beim Passiv vermuthe ich den Dativ.

27

Ad n. 247 'huius libri.

Die Inschrift im Rhein. Mus. XXXIX, 558 ist zu lesen:

spedis: mamerekies: saipins: ana aket

d. i.

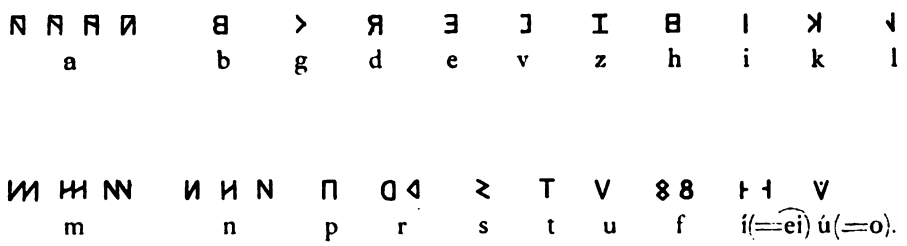
Spedius Mamercius Saepinus dedicavit. *ana* ist Praeposition, *ākēt* Pft. von *akum* = *agĕre*.

Digitized by Google

TABVLAE

Digitized by Google

ALPHABETVM OSCVM

í(=ei) ú(=o).

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Tab. II ad n. 162.

Digitized by Google

Digitized by Google